ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ
OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ
FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೨೧ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ, ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯೬೯ [ಫಾಲ್ಗುಣ ೨, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]
FRIDAY, 21ST FEBRUARY 1969 [PHALGUNA 2, 1890 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೬—ಸಂಖ್ಯೆ ೧
Karnataka Legislature Secretariat,
(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪುಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯೆ Accession No.... 48589
ದಿನಾಂಕ Date

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು, ಬೆಂಗಳೂರು
Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ
Price : 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೨೨ನೇ ಶನಿವಾರ, ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯೬೯ [ಫಾಲ್ಗುಣ ೩, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]

SATURDAY, 22ND FEBRUARY 1969 [PHALGUNA 3, 1890 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೬—ಕ್ರಮಾಂಕ ೨

Vol. XVI—No. 2

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ

Price : 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

ಏಳನೇ ಸೋಮವಾರ, ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯೬೯ [ಫಾಲ್ಗುಣ ೫, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]

MONDAY, 24th FEBRUARY, 1969 [PHALGUNA 5, 1890 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೬—ಸಂಚಿಕೆ ೩

Vol. XVI—No. 3

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ

Price : 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

ಎಜನೇ ಮಂಗಳವಾರ, ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯೬೯ [ಫಾಲ್ಗುಣ ೬, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]

TUESDAY, 25th FEBRUARY 1969 [PHALGUNA 6, 1890 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೬—ಕ್ರಮಾಂಕ ೪

Vol. XVI—No. 4

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

Archives,
(Departmental Library)
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
Accession No. 4859
Date .....

ಬೆಲೆ: ೨೫ ಪೈಸೆ

Price: 25 Paise

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

CONTENTS

	PAGES
Condolence Resolution *re*: the Demise of Sri C. N. Annadurai, former Chief Minister of Madras—(Adopted) ...	1—5

———

Karnataka State Archives
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾ. ಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾ...
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. 4859
ದಿನಾಂಕ Date.....

CONTENTS

		PAGES
1	Obituary Reference *re*: Demise of Sri T. N. Mudlagiri Gowda, Ex M.L.A. ...	7
2	(i) Starred Questions and Answers ...	7—35
	(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up)	35—38
3	Message from the Governor—(Announced) ...	38
4	Notice of adjournment motion *re*: Mahajan Commission Report—(Consent withheld) ...	39
5	Papers laid on the Table—	
	(i) Notification No. HD 76 TMT 67 dated 8th January 1969 issued under the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957 ...	39—40
	(ii) Order No. RD 3 EST 69 dated 18th February 1969 issued under the Mysore Stamp Act, 1957 ..	
6	Motion to consider *re*: the Report of the Mysore Pay Commission 1966-68—(Debate concluded) ...	40—94

CONTENTS

		Pages
1	(i) Starred Questions and Answers ...	95—112
	(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up) ...	112—119
	(i) Point of Order *re* : Taking questions successively in the list of questions ...	119
	(ii) Policy matters of Government discussed during Session period elsewhere ...	120
	(iii) Requests to indicate Dates on the Questions lists ...	120—121
3	Budget Estimates for 1969-70—(Presentation) ...	122—186
4	Business of the House ...	187

CONTENTS

		PAGES
1	Discussion on a matter of urgent Public Importance *re*: Violent activities of Shiv Sena in Maharashtra ...	189 -242
2	Rules and Practice for taking up General Discussion on the Annual Budgets ...	242—243
3	Budget Estimates for 1969-70—(General Discussion —Debate not concluded) ...	244—276

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, 21st February 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at Two of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

Condolence Resolution *re*: Demise of Sri Annadurai, Former Chief Minister of Tamil Nadu

MR. SPEAKER.—The Hon. Leader of the House will move a resolution on the sad demise of Sri Annadurai, Former Chief Minister of Tamil Nadu on 3rd February 1969.

SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—I move the following resolution:

> "That this House places on record its profound sorrow on the demise of Sri C. N. Annadurai, Chief Minister of Tamil Nadu, on 3rd February 1969 and conveys its sympathy to the members of the bereaved family and the people of Tamil Nadu".

With profound grief I bring to the notice of this Hon. House, the sad demise of Shri C. N. Annadurai, who left his mortal remains at 12-20 A.M. on 3rd February 1969, casting a gloom not only in the neighbouring State of Tamil Nadu but in the whole of India. When this tragic loss occurred, I was touring in one of the Northern Districts and I was informed of his passing away. I immediately conveyed my sense of grief and the irreparable loss to the Country on behalf of the Government and people of Mysore. I requested one of my Hon. colleagues, the Revenue Minister, Shri H. V. Koujalgi to proceed to Madras and represent the State at the Funeral.

Thiru C. N. Annadurai, the versatile Chief Minister of Madras, now Tamil Nadu, was born on September 15, 1909 at Conjeevaram, a pilgrim centre in Tamil Nadu and one time seat of the great Pallava

(SRI VEERENDRA PATIL)

dynasty. He was a student of the Pachaiappa's College at Madras and participated in the literary activities of that College as Secretary of the College Union. After obtaining his M.A. in Economics he worked as an English Assistant, in Govinda Naicker School, one of the affiliated Schools of the Pachaiappa's Charities. Later he plunged into public life and took part in labour activities. He was a journalist of repute having edited "Bala Bharathi" "Nava Yuvam" etc. in Tamil. He served as a Sub-Editor in the daily 'Justice' an English daily published by the South Indian Liberal Federation. He worked in the 'Viduthalai" also. He organised the Tamil Nadu Justice Party and was the General Secretary of the Dravidian Federation. He owned and edited a Tamil Weekly 'Dravida Nadu' in Kanchipuram. He was associated with 'Malai Mani', 'Nam Nadu', 'Kanchi', 'Home Rule' and 'Home Land'. He was a writer of uncommon ability and the craft of journalism was in his very blood. As founder and General Secretary of the Dravida Munnetra Kazhagam, he made the political party a dynamic one, getting the verdict of the electorate to form the Ministry in 1967.

His political career in the Legislative Chambers was no less significant. He was a member of the Madras Legislative Assembly between 1957-62, Member of the Rajya Sabha 1692—67. He was elected to the Lok Sabha from the Madras South Parliamentary Constituency in February 1967. and subsequently elected to the Madras Legislative Council from the Madras Local Authorities Constituency. As the Leader of the D.M.K. Legislature Party, which won in the 1967 elections he took office as Chief Minister of Madras in March 1967.

In his untimely death while in harness, India has lost a versatile political leader. We all know his tireless service as a social reformer. His contributions to the renaissance in Tamil language and literature are significant. He was a good dramatist and some of his plays have been loved and respected. In public speaking, debate and oratory, he was unparalled in Tamil Nadu.

"Anna" as he was affectionately called, is no more, but his memory remains for long in Tamil Nadu. By his love of the Country and ardour for Tamil and his deft handling of the Tamil Nadu administration, made him a great leader. He inherited all the great qualities and talents of the leaders of the Justice Party, who guided the destinies of Tamil Nadu many years ago.

For the vast teeming and toiling millions of Tamil Nadu his leadership and services have made himself very dear and near to their hearts, The open secret of his success can be traced to his inborn tenderness. compassion, sympathy and benevolence to the poor and suffering people.

His thoughts and words came from the very bottom of his heart. To cite the saying 'kindness is the language the deaf can hear and the dumb understand' was put into practice by the late-lamented Chief Minister, whose demise was mourned by millions on the fateful day of February 3. Every house in Tamil Nadu felt that they had lost one of their kith and kin. The anguish was so great that the poignancy remains for long.

During his Chief Ministership, Mysore had the friendliest relations with him. When he was ill, I went to his residence and personally talked to him. He was a gentleman to the core. I found him as an excellant judge of men and matters. He possessed the enviable quality of forgiveness. By his death the Nation loses a mature-politician, an understanding administrator and a peopl's man. Mysore has lost a good friend, who, had the sincerity to recognise good neighbourliness. It is our duty to place on record his service to Tamil Nadu and the Nation. May his soul rest in peace. Our heart goes out in sympathy to Smt. Rani Ammal, his wife, who is bereft of a loving husband. With unbounded grief, I place this resolution for the acceptance of the House.

I may be permitted to end this tribute to Shri Annadurai by saying with melancholic emotion that he had the capacity as an individual for sympathy and love, used his power as the Chief Minister of a progressive State to help those who needed his help and showed his strength of character in a way that others who loved him were able to take life's troubles in a brave spirit.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಪುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೇ ಅಪಾರವಾದ ಮತ್ತು ತುಂಬರಾರದ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ಇವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕರೆಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಪತ್ರಿಕಾ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅವರು ಅಮೋಘವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರು ನುರಿತ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. 1947ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿದಂತಹ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರು ಒಬ್ಬರೇ ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇಡೀ ತಮಿಳ್ನಾಡಿನ ಜನತೆಯ ಹೃದಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಗಿ ಬೆಳಗಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಜನತೆಯ ಹೃದಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹುಡುಕುವುದಾದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೀನದಲಿತರ, ಅತಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರ, ಹಾಗೂ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಅನುಕಂಪವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಗತಿಸಿದ ದಾರನೆಯ ದಿವಸವೇ ಇಡೀ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ, ಮೈಸೂರಿನ ಹಾಗೂ ಹೊರದೇಶಗಳ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಅವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ದುಃಖವನ್ನು ಸೂಚಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ಇತ್ತು. ನಾನು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಸಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭದ್ರವಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿಗೆ ಅವರು ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಆದರ್ಶವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕಂಥ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದಂತಹ ಕೀರ್ತಿ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಶ್ವಾಸ, ಅಪಾರವಾದ ಶಕ್ತಿ, ನಾಯಕತ್ವ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿ ಹೋದದ್ದು ನಮ್ಮ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ತಮಿಳ್ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಾ ಎನ್ನುವ ನಾಮಾಂಕಿತವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದ ಎನ್ನುವ ಬೇಧಭಾವ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮವರು ಇಡೀ ಮಾನವ ಕೋಟಿಗೆ ಅಣ್ಣನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅಣ್ಣಾ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಹೆಸರು ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ರೀತಿ ಅವರನ್ನು ಜನತೆ ಅಣ್ಣಾ ಅಣ್ಣಾ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಜನತೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾದೊರೈ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ದೇವರು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯವರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಣಿ ಅಮ್ಮಾಳ್ ಅವರಿಗೆ ಈ ದುಃಖವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವರು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I associate myself with the tributes paid to the late Sri Annadurai, and the sentiments expressed by the Hon. Leader of the House and the Hon. Leader of the Opposition on his sad and premature demise.

Within less than two years of his becoming the Chief Minister of Tamil Nadu, he endeared himself to the people and secured numerous admirers within and without his State. His political opponents also found in him a very reasonable and sobre man having sympathetic understanding of differing points of view. He displayed an uncommon capacity for democratic accommodation.

On the eve of the Chinese aggression of India in 1962 he made his contribution to the unity and solidarity of India by forsaking the secessionist plank of his D.M.K. Party programme and pledged his support to the defence of India. While on tour of the United States of America after he became the Chief Minister, he spoke as a patriotic Indian without in any way referring to his political differences with other parties. He showed his capacity to rise above political differences.

He was a great son of India. He was still growing in his stature, when the cruel hand of death snatched him from amongst us.

I share the mourning on account of the sad and premature demise with his family members, friends and admirers.

In token of passing of the condolence resolution moved by the Hon. Leader of the House, I request the hon. Members to stand in their seats for a couple of minutes.

(*The Resolution was carried* Nem con *the House Standing in silence for a Minute*)

Mr. SPEAKER.—As a mark of respect to the late Sri Annadurai, the House will now adjourn for the day without transacting any business and meet tomorrow at 12 noon.

The House adjourned at Twenty Minutes past Two of the clock to meet again at Twelve of the Clock on Saturday, the 22nd February 1969.

Karnataka State Archives
(Departmental ...
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದಾಖಲೆ...
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಸ್ವೀಕೃತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. 4859
ದಿನಾಂಕ Date.....

WD 11957—GPB—600—26-2-1969

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, 22nd February 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at Twelve of the Clock.

Mr. SPEAKER [SRI S. D. KOTHAVALE] in the Chair.

Condolence Reference.

Re : Demise of Sri T. N. Mudalagiri Gowda, Ex-M.L.A.

Mr. SPEAKER.—Before taking up the Questions and Answers I wish to make a condolence reference.

I regret to announce the sad demise of Sri T. N. Mudalagiri Gowda a former Member of the Assembly on 5th February 1969. He was a member of the Second Legislative Assembly during the period 1957–62.

I shall convey on behalf of the House our sympathies to the relatives of the deceased.

I request the members to stand in silence for a minute as a mark of respect to the deceased.

(The House Stood in silence for a minnte)

Mr. SPEAKER.—Now, Questions and Answers.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Manufacture of Water Lifting Motors

27. Sri T. K. GANGI REDDY (Chintamani).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) the number of water lifting motors, manufactured in the N.G.E.F. during the year 1967–68 ;

(SRI T. K. GANGI REDDY)

(*b*) the number of motors of different horse powers manufactured.

(*c*) whether the abovesaid motors are approved by the Technical experts ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(*a*) Total number of Water lifting Motors, manufactured in N.G.E.F. during the year 1967-68 is 7,036.

(*b*) 2	H. P.	1500 R.P.M.	570
3	,,	,,	2,638
5	,,	,,	1,917
7.5	,,	,,	929
10	,,	,,	982
		Total ...	7,036

(*c*) Yes.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಗಂಗಿರೆಡ್ಡಿ.—(ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಿಪುಣರಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಕೆಡುತ್ತಾ ಇವೆ, ಸುಡುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ರೈತರಿಂದ ದೂರು ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿ.—ಇಲ್ಲಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಮೋಟಾರ್ಸ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ ಎಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಒಪೀನಿಯನ್ ಇದೆ.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Is there any agency appointed to sell these motors ?

Sri M. RAJASHEKARA MURTHY.—Sir, we have got our own dealers and we have established some sales offices at various places.

Sri C. K. RAJIAH SHETTY.—Has it come to the notice of the Government that the motors manufactured in the N.G.E.F. fit for use only in cold climate and not in tropical climatic conditions of our country ?

Sri M. RAJASHEKARA MURTHY.—No, Sir. This is quite fit even to suit any climatic conditions and what the hon. Member says is not correct.

Sale of Darkhast Lands Given to Harijans

33. **Sri A. RAMACHANDRA** (Sullia).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state : —

(*a*) whether it has come to their notice that certain Harijans in Mangalore and other parts have sold the lands given to them under darkhast rules to caste Hindus;

(*b*) the action they have taken in that behalf ;

(*c*) whether they are aware that the officers have taken no action even though they were aware of this fact ;

(*d*) whether suitable arrangement would be made in this behalf at least in future ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) Yes.

(*b*) Action is being taken to resume the lands wherever the conditions of grant are infringed.

(*c*) Does not arise in view of the reply to clause (*b*) of the question.

(*d*) Does not arise in view of the reply to clause (*b*) of the question.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ತಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ "ಇ" ಮತ್ತು "ಈ" ಇದೆರ್ಲಾ 'ಅ' ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಧಾರಣ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಯಾವಾಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಯಾವ ತರಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯಾಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—In answer to (b) it is stated that action is being taken to resume the lands wherever conditions of grant are infringed. Does it mean to say that lands sold by the Harijans to caste Hindus will be taken over by the Government or whether these lands would be given back to those Harijans ?

Sri H. V. KOUJALGI.—As per the terms of the contract it will have to be taken over by the Government.

Mr. SPEAKER.—Question Nos. 34 and 200 may be taken up together, as they deal with the same subject. Hon. Member Sri A. Ramachandra may put both the questions.

Reservation of Land for Harijans

34. **Sri A. RAMACHANDRA** (Sullia).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) the extent of land that was reserved for Harijans in South Kanara District ;

(*b*) out of that, the extent of land granted to Harijans ;

(*c*) out of that, the extent of land granted to caste Hindus ;

(SRI A. RAMACHANDRA)

(*d*) when it has come to their notice that many Harijans are even now landless;

(*e*) if so, the action they have taken;

(*f*) whether they are aware of the fact that the officers are cheating the Harijans to a great extent, if so, whether any suitable action has been taken against such officers?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) 19,597-68 acres.

(*b*) 8,795-81 acres.

(*c*) 44-04 acres.

(*d*) Yes.

(*e*) While granting lands, the Officers concerned have been required to ensure that lands are granted in accordance with the reservation envisaged to Scheduled Castes and Scheduled Tribes in the Land Grant Rules.

(*f*) No.

Grant of Lands to Harijans

200. Sri A. RAMACHANDRA (Sullia).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

(*a*) the total number of Harijans in South Kanara District:

(*b*) out of them the number of Harijans to whom lands have been granted and the number of landless Harijans;

(*c*) the time required to grant lands to the remaining persons?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) 67,263.

(*b*) So far lands have been granted to 15,973 Harijans. The number of landless Harijans is 15,956.

(*c*) It is not possible to tell definitely. Priority will be given to landless Harijans as per the rules relating to the granting of Government lands.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಹರಿಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ 15,956 ಎಂದೂ ಆ ಪೈಕಿ ಈಗಾಗಲೇ 15,973 ಮಂದಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡ ರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಡಗಿಸರಾಗಿದೆ.

ಶ್ರಿ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತೆಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅವರು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೆ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಹರಿಜನರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಏಕೆ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ನಿಂತಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅವು ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ಹಾಗಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆದಷ್ಟೂ ತೀವ್ರದಲ್ಲೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪುಟ್ಟದಾಸ್.—ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಈ ಏಲನೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—In answer to (*b*) of question No 34 it is stated that 8,795·81 acres of land have been granted to Harijans. May I know at what rate the lands have been distributed ?

Mr. SPEAKER.—That question has already been answered. Details are not available with the Hon. Minister.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸಾಗುವಳಿ ಆಗದೆ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಹೌದು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಹರಿಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿದ್ದರಲ್ಲವೇ ಕೊಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅವರು ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

Diesel Oil I.P. Sets

57. Sri K. SANGAN GOWDA (Lingsugur).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(*a*) the number of Diesel Oil Engine (I.P. Sets) of 5 H.P., 6 H.P. and 10 H.P. supplied to the Farmers in Raichur District on subsidy basis ;

(*b*) the number of farmers who have been-given the benefit of the subsidy in Raichur District ;

(*c*) whether the Government is aware that in Raichur District full amount is being recovered from those farmers who have taken 5 H.P., 6 H.P. and 10 H.P. diesel Oil Engine I.P. Sets on subsidy basis ?

Sri D. B. PAWAR (Deputy Minister for Agriculture).—

(*a*) (i) 3½ H.P. — 1
(ii) 5 H.P. — 273
(iii) 10 H.P. — 2
(iv) 11 H.P. — 12
(v) 14 H.P. — 8

(*b*) 296.

(*c*) The above Diesel Pumpsets have been issued to farmers of Raichur District on H.P.S. and the farmers are entitled for subsidy sanctioned by Government. The question of making available of funds for meeting the expenditure for payment of subsidy to the farmers who are entitled for the same is under consideration of Government. Until the above question is settled, instalments towards the cost of pumpsets issued to the farmers, have to be recovered regularly as and when they fall due as per rules of Hire Purchase Scheme of Irrigation pumpsets.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—(ಇ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇದು ಅವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ?

† Sri D. B. PAWAR.—It will take some time. It is under consideration.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಹೈರ್‌ಪರ್ಚೇಜ್ ಕರಾರಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ವಸೂಲಾಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಸೂಲಾಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

Sri D. B. PAWAR.—50 per cent of the subsidy is to be given on the hire purchase system. At present, the instalment will be recovered to the tune of 50 per cent. If any excess recovery is made that will be returned.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 296 ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದುವು? ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ವಿಚ್ಛೇದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಷೇರ್ ಅಮೌಂಟನ್ನು ಎಂದರೆ ಕಂಪು ಹಣವನ್ನು ರೈತರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಬರ್‌ದಸ್ತಿನಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಪ್ತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

Sri D. B. PAWAR.—During the scarcity period four years back, engines were distributed. The point is, certain amount of subsidy is given by the Central Government and certain amount has to be borne by the State Government. The matter is under consideration. We will take a decision soon, Sir.

---

† Indicates that the speaches or remarks have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಾವು ರೈತರಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. B. PAWAR.—It is a suggestion which can be considered, Sir.

Primary and Middle Schools in Pandavapura

59. Sri N. A. CHANNE GOWDA (Pandavapura).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) the number of Urdu, Tamil and Kannada Primary and Middle Schools in Pandavapura Town;

(*b*) the number of classes in each of the above schools together with the number of boys and girls in each class during the current year;

(*c*) the number of class rooms in each of the above schools together with their areas;

(*d*) the steps taken by them to provide sufficient accommodation, equipment and other facilities to the above schools;

(*e*) the number of male and female teachers in each of the above schools ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI (Deputy Minister for Education).—

(*a*) Eight Schools.

Senior Primary Schools 4 (Kannada–3, Urdu-1). Junior Primary Schools—4 (Kannada–2, Urdu–1, Tamil-1).

(*b*) and (*c*) *Vide* Lists I and II appended.

(*d*) Adequate teaching aids have been provided to all the schools except the Urdu Girls Primary School. Orders have been given to District Educational Officer, Mandya to supply the necessary teaching aid to Urdu school.

(*e*) *Vide* list III appended.

(SRI N. M. KOTRABASAIAH SOGI)

LIST

Particulars of Schools of Pandavapura Town

Sl. No.	Kind of School	Particulars	I		II	
			B	G	B	G
1	2	3				
	Middle Schools:					
1	Government Kannada Middle School for Boys, Pandavapura.	Strength	...	...	...	...
		Attendance	...	...	...	...
2	Government Kannada N.T.M.S., (Girls), Pandavapura	Strength	...	84	...	47
		Attendance	...	31	...	21
3	Nirmala Convent Kannada Upper P.B.S., Pandavapura (Private unaided)	Strength	44	28	31	19
		Attendance	35	20	27	18
4	Government Urdu N.T.M.S., (Boys), Pandavapura	Strength	24	...	21	...
		Attendance	18	...	19	...
	Primary Schools:					
1	Government Kannada P. B. S., Pandavapura	Strength	82	...	92	...
		Attendance	61	...	64	...
2	Government Kannada P. B. S., Harohally	Strength	40	55	38	11
		Attendance	27	19	21	9
3	Government Tamil P. B. S., Pandavapura	Strength	15	15	13	14
		Attendance	7	5	6	5
4	Government Urdu P. C. S., Pandavapura	Strength	...	36	...	34
		Attendance	...	24	..	28

Karnataka State Archives,
(Department of Library)
Call No. (B) 15
Acc. No. 4859
Date

I

as on 22nd November 1968

III		IV		V		VI		VII		Total		Total
B	G	B	G	B	G	B	G	B	G	B	G	
				4						5		6
...	...	...	...	78	...	66	...	102	...	246	...	246
...	...	...	...	72	...	60	...	93	...	225	...	225
...	62	...	65	...	58	..	30	...	37	..:	383	383
...	42	...	41	...	38	...	22	...	32	...	227	227
21	10	18	8	21	10	11	11	...	...	146	86	232
17	8	14	7	17	8	10	11	...	...	120	72	192
30	15	29	14	11	15	5	14	7	12	127	70	197
19	13	22	13	11	15	5	14	7	12	101	67	168
70	...	46	...	...	...	...	...	...	...	290	...	290
46	...	37	...	...	...	...	...	...	...	208	...	208
26	20	23	9	...	...	...	...	...	...	127	95	222
18	8	18	6	...	...	...	...	...	...	84	42	126
11	7	8	5	...	...	...	...	...	...	47	41	88
2	3	2	4	...	...	...	...	...	...	17	17	34
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	36	34	70
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	24	28	52

(SRI N. M. KOTRABASAIAH SOGI)

LIST

Particulars of Schools of Pandavapura Town

Sl.No.	School Buildings			Adaquacy or otherwise of	
	Government Rented or Rent-free	No. of Rooms	Total	Accommodation	Teaching aids
1	2	3	4	5	6
1	Government Building.	12	6,450 sq. ft.	Adequate	Adequate
2	Government Building.	6	4×20′×15′ =1,200 sq. ft. 2×15′×12′ =360 sq. ft.	Inadequate. Foundation for 3 additional rooms has been put up.	Adequate
3	Management Building.	7	1,520 sq. ft.	Adequate	Adequate
4	Government Building.	5 1 Shed	1,190 sq. ft. 240 sq. ft. 1,430 sq. ft.	Inadequate	Adequate
5	By shift in the Middle School Building.	6 (used)	2,450 sq. ft.	Adequate	Adequate
6	Government Building with Municipal share of contribution.	6	1,300 sq. ft.	Adequate	Adequate
7	Rent-free Building.	1	240 sq. ft.	Inadequate	Adequate
8	Building belonging to Mosque Rent-free.	1	386 sq. ft.	Inadequate	Inadequate

II

as on 22nd November 1968

Teachers			Action taken by Government, to improve these schools
Trained	Untrained	Total	
7	8	9	10
10	1	11	Working from 11-40 A.M. to 5-20 P.M. since the building is used for the Primary School in the morning from 7-30 A.M. to 11-20 A.M.
Craft Teachers (Drawing and Tailoring) Full time		2	
		13	
3	6	9	Foundation for 3 additional rooms was put up about 5 years back construction to be taken up.
Music (Full time)		1	
		10	
5	1	6	It is a private unaided school.
5	1	6	Two additional rooms are proposed to be constructed.
Kannada	Part-time	1	
		7	
4	1	5	Out of 5 teachers 4 are permanent and one is deputed. No building of its own for the Primary School. It is working by shift in the morning from 7-30 A.M. to 11-30 A.M. It works for full day on Saturday and Sunday. Holiday on Thursday.
2	3	5	Out of 5 teachers 3 are permanent and 2 are deputed.
...	1	1	The School was opened on 3rd November 1959.
2	...	2	...

(SRI N. M. KOTRABASAIAH SOGI)

LIST-III

Regarding Number of Men and Women Teachers in Pandavapura Schools

		Trained		Un-trained		Craft	
		Men	Women	Men	Women	Men	Women
1.	Government Kannada Middle School, Pandavapura	10	...	...	1	2	...
2.	Government Kannada New Type Middle School (Girls), Pandavapura	1	3	2	3	1 Music	...
3.	Nirmala Convent Kannada Up-graded Primary Boys School, Pandavapura	...	2	...	4	...	...
4.	Government Urdu New Type Middle School, Boys, Pandavapura	3	2	1	One Kannada Part-time		
5.	Primary Schools, Government Kannada Primary Boys School, Pandavapura	2	...	3	One is deputed from other schools		
6.	Government Kannada Primary Boys School, Harohally	2	...	3	Two are deputed		
7.	Government Tamil Primary Boys School, Pandavapura	...	...	...	1	...	...
8.	Government Urdu Primary Girls School, Pandavapura	...	1	...	1	...	...
	Total ...	18	8	9	10	3	...

Men Teachers	...	30
Women Teachers	...	18

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ತಮಿಳು ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ 112 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಆ ಸ್ಕೂಲಿನ ಎಸ್ಟ್ರೀಣ್ 240 ಚದುರ ಅಡಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ಹೋಲ್ ಆಫ್ ಕಲ್ಕತ್ತಾಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ವಾಗಿದೆಯೇ ಒಂದು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಿಂದ ಅಕಾಮಡೇಷನ್ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾದ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಖಾಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆ ಹಣವನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದ ಕಂತುಗಳ ಮೂಲಕ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇಲ್ಲದೆ, ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದರೂ ತಮಿಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ಶಿಕ್ಷರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಆ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 38 ಜನ ಗಂಡಸರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇದ್ದಾರೆ, 18 ಜನ ಹೆಂಗಸರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಪ್ರೈವಾರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೇ ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬನಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನೇ ನೇಮಿಸುವುದಾದರೆ ಆದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

Coconut Trees in Kodur Village

64. Sri I. SOMASEKHARAPPA (Hosanagar).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to the notice of the Government that innumerable coconut trees are dying in the Hosanagar Taluk and particularly in Kodur village ;

(*b*) if so, the reason for the same ;

(*c*) whether the department has taken any steps to prevent the same ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(*a*) Yes.

(*b*) Due to Bud-Rot disease.

(*c*) Yes. The technical staff of the Horticulture Department have approached the Coconut cultivators and advised them to take up plant protection measures against the Bud-Rot disease.

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕುಡಿ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಆ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯಾವ ಯಾವ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಈಗ ಯಾವ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ರೋಗ ತಗುಲಿದೆಯೋ ಆ ಗಿಡವನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರೆ, ಮಿಕ್ಕ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಆ ರೋಗ ಹಬ್ಬುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅರ್ಲಿಯರ್ ಸ್ಪ್ರೇಜನಲ್ಲೇ ಅದಕ್ಕೆ copper sulphate ಮಿಕ್ಸ್‌ಚರ್ ಹಾಕಿದರೆ ಆ ರೋಗ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಜ್ಞರು ಬೇರು ಸಹಿತ ಎರ್ಲಾ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕ ಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ, ತಕ್ಷಣ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಅವು ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಈ ರೀತಿ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಅವು ಬರದಂತೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಯಾವ್ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಜ್ಞರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯಾವ್ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಜ್ಞರು ಆಯಾಯ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಈ ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಇರಾಖೆಯವರು ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿ, ಎಷ್ಟು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 75 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1,445 ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರೋಗ ತಗಲಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಇವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೋಗ ಹರಡ ದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವ ಎರ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ರೋಗ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಪಾನಿ ಎಳನೀರು ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾತಿಯ ಒಂದು ಗಿಡವೂ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯವರು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—Question No. 105 and 112 may be taken up together.

Allotment of Mechanised Boats

105. Sri RATNAKUMAR KATTEMAR (Mudabidri).—

Will the Minister of State for Fisheries and Ports be pleased to state:—

(*a*) whether a representation by Member, Legislative Assembly has been addressed to the Director of Fisheries with regard to the allotment of mechanised boats to the applicants mentioned therein;

(*b*) whether there was any reply from the South Kanara Fish Marketing Federation to the effect that four Members of the group of Sri Leeladhar Kanchar are not willing to undergo training in the Federation Yard;

(*c*) if so, whether the Federation has obtained their report in writing;

(*d*) whether it is permissible to allot mechanised boats by the Federation under the Agricultural Refinance Corporation Scheme even to members who are in groups, students or in some other services and not at all going for fishing or have not undergone any training;

(*e*) if not, the action the Government proposed to take in this matter ?

Sri H. C. LINGA REDDY (Minister of State for Fisheries and Ports).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) No.

(*d*) Under the Agriculture Refinance Corporation Scheme the Federation will allot boats to groups of members, fishermen who are going for fishing and who have undergone training and not to students or others who do not go for fishing.

(*e*) Government are not aware of any cause for action at present.

Allotment of Mechanised Boats

112. Sri RATNAKUMAR KATTEMAR (Mudabidri).—

Will the Minister of State for Fisheries and Ports be pleased to state :—

the number of mechanised boats that have been distributed during the years 1966-1968 ?

Sri H. C. LINGA REDDY (Minister of State for Fisheries and Ports).—

133.

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೆಮಾರ್.—ಫಿಶ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಶನ್ ಆಗುವ ಮುಂಚೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫಿಶರೀಸಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಫಿಶ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಶನಿಗೆ ಫಾರ್ವರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಒಟ್ಟಿಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫಿಶರೀಸ್‌ಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಫಿಶ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಶನಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೂ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟಿಮಾರ್.—ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಐತಾಳರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫಿಶರೀಸ್ ಅಂಥ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಓರಲ್ಲಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆರೀತಿ ಫೆಡರೇಶನಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟಿಮಾರ್.—ಈ ಫೆಡರೇಶನ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫಿಶರೀಸ್‌ಗೆ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯೇ, ಅಥವಾ ಫೆಡರೇಶನ್‌ಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಫೆಡರೇಶನ್ನಿನವರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿರುವ ಫಿಶರ್‌ಮೆನ್ ಯಾರ್ಯಾರು ಅರ್ಹರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇಲ್ಲಿ 133 ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗಳನ್ನು 1966 ರಿಂದ 1968ರ ವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ 133 ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಫೆಡರೇಶನಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಇರಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಕೋಪರೇಟಿವ್ ಫೆಡರೇಶನ್‌ನವರು 1966-67ರಲ್ಲಿ 15 ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1967-68ರಲ್ಲಿ 59 ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 74 ಫೆಡರೇಶನಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇರಾಖೆಯವರು 59 ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇಡಿನಬ್ಬ.—ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ತರಹೇತಿ ಹೊಂದಿದವರು ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಆ ದೋಣಿಗಳು ಸಿಗಲಲ್ಲವೆಂಬ ದೂರು ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಆ ದೋಣಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಯಾರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಿಗಲಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅವು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಸಟ್ಟಿ.—ಅಂತಹ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಕೊಡವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಅದು ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಎರಡು ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಕೊಡುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಈಗ ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಯೂನಿಯನ್, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫೆಡರೇಷನ್—ಈ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಫೆಡರೇಷನ್ ಯೂನಿಯನ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಡೈರೆಕ್ಟಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—If there are any cases where these mechanised boats are allotted to the students or to those who are not fishermen, will the Government take action to take away the boats from them ?

Sri H. C. LINGA REDDY.—Such instances of having distributed boats either to students or to those who are not fishermen, have not come to the notice of the Government. The boats will be distributed to those who are actually trained.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಪಡುಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವವರು ರಂಪೋಣಿ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಏನು ಪೆಕನ್ಯೆಜ್ಡ್ ಬೋಟ್ಸ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಂಪೋಣಿ ಬಲೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವರಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾಯ ಮಿತಿಮೀರಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏಜ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮೆಕನೈಜ್ಡ್ ಬೋಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಮೆಕನೈಜ್ಡ್ ಬೋಟ್‌ಗಳು ಬೇಕೆಂದು ರಂಪೋಣಿ ಬರೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅದವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Grant of Lands in Amrutha Mahal Kaval

113 Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state.—

(*a*) whether the State Government has decided to grant lands in Amrutha Mahal Kaval to educated unemployees;

(*b*) whether Land Grant Rules will be followed while granting the lands ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) No.

(*b*) The question of granting land is still under consideration.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು 27 ಸಾವಿರ ಅಥವಾ 57 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಈ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಹುಕುಂ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ್ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ ? ಇದನ್ನೇ ನಾದರೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇರಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಯಾವ ತತ್ವದಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೀರಿ ?

(*No answer*)

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN.—I have put a relevant question whether the Government has taken any decision to release the Amrit Mahal Kaval lands.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble Minister says that no decision is taken.

ಶ್ರೀ ಎಂ ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವಲ್‌ನಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ಹುಕುಂ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಹಿಂದೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—(೨)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವುದು ಯಾವಾಗ ? ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವ ತತ್ವವನ್ನೇನಾದರೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅದರ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅವರು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I know from the Hon'ble Minister whether any Amrit Mahal Kaval lands have been released for cultivation in the State ? If the answer is no, when was that order revised ?

Sri H. V. KOUJALGI.—So far as I remember, after the new Ministry came into office, no land from that area has been released.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಕಾವಲಿನ ಸುಮಾರು 22 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಅನೇಕ ಜನ ಆ ಜಮೀನು ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ?

Sri H. V. KOUJALGI.—If they are unuthorised cultivators they will have to be evicted.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಕಾವಲ್ ಜಮೀನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗತಾನೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿರುವ ವಿಚಾರಗಳೇನು ? ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹಂಚಬೇಕು ಎಂದೋ ಅಥವಾ ಜಮೀನಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ —ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 22 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೇ ಖಾಯಂ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಗ ಅಂಥವರನ್ನು ಎವಿಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿರ್ಣಯ ಸ್ವಾಮಿ !

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದ್ದ ಕಾಯಿದೆಯ 94ನೆ ಕಲಂ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗಿರುವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

Sri H.SIDDAVEERAPPA.—The Hon. Minister was pleased to state that after the new Ministry came into office the revised order was passed not to release the lands, will a copy of the Government Order issued in this connection be placed on the Table ?

Sri H. V. KOUJALGI.—We have instructed revenue officers to withold granting of lands till next August. These are all administrative orders.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡ ಕೂಡದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಾನನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ?

Sri H. V.KOUJALGI.—I want notice.

Radio and Electrical Manufacturing Co.

183. Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to stata;—

(*a*) whether the Government is proposing to see the REMCO where the Government holds majority shares, is sold over to some private Industries ;

(*b*) if not, in view of the position of the company, whether Government has any proposal for handing it (REMCO) over to a similar public sector industry ?

Sri M. RAJASEKHRA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(*a*) No.

(*b*) No.

2-30 P.M.

There is one small amendment to the printed answer Sir.—

A representation was made by the Labour Uuion of the REMCO on 8th February and on 12th February we have made a proposal to the Government of India, Defence Department, stating that we are prepared to transfer the financial interest of the REMCO provided the Government of India are going to take over and run it in collaboration with the BEL, which is a public sector undertaking.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಿಫಿ ಕಂಪೆನಿಯವರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು, ನಂತರ ತಿರುವಾಂಕೂರು ಎಳೆಯರಾಜರು ನೋಡಿಕೊಂಡುಹೋದರು. ಈಗ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿರ್ಲಾರವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—There is no such proposal before the Government.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಬಿ. ಇ. ಎಲ್. ನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ REMCOದಲ್ಲ ತಯಾರುಮಾಡುವ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The Company is negotiating with B.E.L with a request to give over all their work to REMCO so that REMCO may get some work from the existing industry in the public sector.

Sri C. K. RAJIAH SHETTY.—Is it not a fact that the REMCO has got an agreement with so many ancillary industries fixing a time limit and if this comes about, it is going aginst the agreement Sir ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—REMCO has not been able to sell all the goods that are produced. It is not working to the full capacity. The Planning Commission has fixed a target of two Million meters but the off-take in the country is only 50 per cent. Therefore the Company has not been able to sell all the goods. Naturally some of the contracts will have to be cancelled.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—REMCO ತಯಾರಿಸುವ ಮಾಟರಿನ ಬೆರೆ ಬಿರ್ಲಾರವರು ತಯಾರಿಸುವ ಮಾಟರಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ಅಖಿಲಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಟರುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಏಕರೂಪವಾದ ಬೆರೆಗೆ ಮಾರಾಟಮಾಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

Sri M. RAJASEHARA MURTHY.—The suggestion of the hon. Member is not practicable Sir, the Government of India has licenced more units for the production of energy meters. Practically six units have been closed in India and Remco and two other units, namely the Andhra Electrical Equipment Corporation and the Universal Electrical Company are continuing. The cost of production is 38, market rate is 31. The company has not been able to meet the competition in the market. So it is running under loss.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Is it not a fact that the Birlas are the greatest competitors to REMCO and it is due to their competition, that REMCO is suffering loss ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—I have already named two companies which belong to Birlas.

Submerged Areas of the "Sharavathi Project"

222. Sri N. G. HALAPPA (Channagiri).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) the extent of the land together with its location reserved for the ryots of submerged area of the 'Shravathi Project' in Bhadravathi taluk ;

(*b*) the extent of the land that has already been granted to the said ryots ;

(*c*) whether the grant of land is a conditional one ; if so, the conditions attached to the grant ;

(*d*) whether these lands have been alienated violating the conditions ; and if so, the action Goverment proposed to take in the matter ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) 5,656-36 acres.

(*Vide* Statement appended).

(*b*) 2,679-35 acres.

(*c*) Yes. The following conditions were attached to the grant;

(i) Non-alienation for a period of fifteen years;

(ii) The land granted shall be brought under cultivation within two years from the date of the grantee taking possession of the land;

(iii) The Grant is liable to be terminated and the land resumed if the land is appropriated for a purpose other than that for which the land is granted, or if any of the aforesaid conditions is not fulfilled.

(iv) The grantee shall cultivate the land personally.

(*d*) So far, no cases of violation have been reported.

STATEMENT

Showing the lands reserved for the Expropriated ryots of SVHEP under BRRB Channel Area.

Sl. No.	Villge	S. No.	Extent
1	2	3	4
1	Hallikere	32	150-00
2	Bommenahalli	23	276-32
3	Komaranahalli	3	101-21
4	Hadlekatte	1	40-00
5	Mavinakere	13	80-00
		27	182-30
6	Ukunda	10	59-16
7	Kenchanahalli	3	30-00
8	Goni Narsipur	16	17-32
		20	42-20
9	Antaragange	19	281-06
		29	160-00
10	Yerehalli	9	38-10
		14	174-12
11	Kachagondanahalli	15	200-00
12	Masarahalli	0	171-11
13	Bisalamane	1	65-29
14	Kenchammanahalli	3	35-10

(SRI H. V. KOUJALGI)

1	2			3	4
15	Yadehalli	...	...	50	169-00
				54	358-37
				66	20-00
16	Mallingenahalli	...	...	26	118-25
				31	30-00
17	Mallapure	...	...	87	38-00
18	Kenganalu	...	...	1	225-35
19	Kanasinakatte	...	...	39	133-33
20	Hanumanthapura	...	...	73	163-00
				129	78-00
21	Devarahalli	...	...	21	52-36
				37	30-40
				54	140-00
22	Kablikatte	...	...	18	123-00
23	Kumaranahalli	...	...	63	30-00
				36	77-00
24	Guddaneralikere	...	...	35	62-23
25	Basanikatte	...	...	24	171-20
26	Aralihalli	...	...	48	190-00
27	Basavapura 1, 2 and 3	...	...		175-25
28	Bhadrapura	...	...	78	275-00
29	Devara Narasipura	...	...	143	187-11
30	Rangapura	...	...	12	225-00
				Total	... 5,656-36

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೆ ವಿಲೇ ಮಾಡಿರುವ 2 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆ ಜಮೀನನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮಂತರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ರುಜುವಾತುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವೇನು ?

Sri H. V. KOUJALGI.—I have not said that no violation has taken place. I have only stated that such violations have not been brought to the notice of the Government. If such violations are brought to notice, action will be taken.

Sri N. G. HALAPPA.—There are rigistered documents through which lands have been purchased. I do not understand how the Government can say that it has not come to their notice.

Sri H. V. KOUJALGI.—Somebody must bring it to the notice of the Government. Government cannot go about making enquires.

Sri S. BANGARAPPA.—The Hon. Minister is stating that for fifteen years, there should be no alienation and that is one of the conditions imposed while giving saguvali chits in respect of lands granted under this scheme. Has it not come to the notice of the Government that the imposition of this condition on a sale is ultra vires of section 54 of the Transfer of Property Act and it has not been reversed by the Supreme Court when the Government had gone in appeal?

Sri H. V. KOUJALGI —It does not arise. It is a question of law.

Sri ABDUL KHUDUS ANWAR.—Last time it was brought to the notice of the Government that out of this reserve, some lands were granted to some congress leaders. Are you going to cancel these awards also Sir?

Sri H. V. KOUJALGI.—Because it is granted to a congressman, how can it be cancelled?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡಬಾರದು ಅಂತ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಯಿದೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

Sri H. V. KOUJALGI.—There ir no such rule

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Since there is wholesale violation of these land grants, is it not a fact that there is a serious feeling in this House that Government should set up a body to examine this matter and see that the lands which have been transferred illegally are taken back?

Sri H. V. KOUJALGI.—I have already said that unless they are brought to the notice of the Government specifically, it will be very difficult to go on enquiring into this matter.

ಶ್ರೀ ಹಂಜಿಶಿವಣ್ಣ.—ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲೀಗರ್ ಆಗಿ ಮಾರಿ ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ನಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ತಂದರೂ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು ನಿಜವೇ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅಂಥಾದ್ದು ಯಾವುದೂ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಶಾಸಕರು ಇಂತಹ ಲೋಪದೊಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ ಆಗಲೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳದೇ ಹೋದರೂ ತಾವಾಗಿಯೇ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ನೀವಾಗಲೀ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಮಾಡತಕ್ಕ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗವಾದರೂ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಜಮೀನು ರೈತರಿಗೆ ,656 ಎಕರೆ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ 2,60) ಎಕರೆ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಉಳಿದ ಜಮೀನನ್ನು ಬಂಡವಾಳಸ್ಥರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಉತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಭೂ ಹೀನರು ಮತ್ತು ರೈತಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ! ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಆರ್ಡರ್ 31—12—1968ರಲ್ಲೇ ರದ್ದಾಗಿದೆ. ರದ್ದಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಉಳಿದಿರುವ ಜಮೀನನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತೀರಾ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಗುವಳಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿರುವ ಜಮೀನನ್ನು ಹಂಚಲು ಈಗಿರುವ ಪಿರೀಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಜಮೀನನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾರಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರೂ ಸಹ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಬ್—ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಗಳು ಇಂತಹ ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಮತ್ತು ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀರ್.—ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರುಗಳು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆದರೂ ಸಹ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಂತಹ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ ಜಮೀನು ಪರಭಾರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಎರ್ನಾ ಜನರಲ್ ಅಲಗೇಷನ್‌ಗಳು.

ಶ್ರೀ ಹಂಜಿ ಶಿವಣ್ಣ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ.

Employment to Diploma Holders

230. Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—

Will the Minister for Education be pleased to state:—

(*a*) the number of Polytechnics functioning in the State together with the places where they are located ;

(*b*) the number of Diploma Holders coming out every year from the above Institutions, since 1962 (yearwise figures may be provided);

(*c*) the number of Diploma Holders in Civil Engineering who have been appointed in Government Service since 1968 ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI (Deputy Minister for Education).—

(*a*) 31 at the following places :

Bangalore	6	K. R. Pet	1
Channapatna	1	Kushalnagar	1
Tumkur	1	Bijapur	1
Belgaum	1	Bagalkot	1
Karwar	1	Mangalore	1
Gulbarga	1	Hassan	1
Raichur	1	Chintamani	1
Bidar	1	Mysore	2
Bellary	1	Chickmagalur	1
Bhadravathi	1	Dharwar	1
Hubli	2	Davangere	2
Kolar Gold Fields	1		

(*b*)	1962	...	1,864
	1963	...	2,368
	1964	...	2,530
	1965	...	2,486
	1966	...	2,707
	1967	...	2,930
	1968	...	2,673

(*c*) About 1,500. Exact figures are not readily available.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Supplementary to (*b*): The figures given in answer to (*b*) clearly show that the unemployment problem stares us in the face and that Government is manufacturing annually 2,000 and odd diploma holders. Have the Government thought of the ways and means of giving useful employment to these people either in Government service or elsewhere ?

† **Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.**—The unemployment problem is not confined to the Education Department alone ; it is general and exists not only in the Mysore State but throughout India. Anyway, the Central Government and our Government are making all possible efforts to lessen it. We are having consultations with the all-India Council of Technical Education. Our Chief Minister had also called a meeting to evolve methods to solve this problem.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 17,558 ಜನ ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ನೌಕರಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ನೌಕರಿ ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ನಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—(೩) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸುಮಾರು 1,500 ಮಂದಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರುಗಳು. ಆದರೆ ನಿಖರವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ನೌಕರಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು 250 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Until such time as this problem finds a solution, have the Government thought of limiting the admissions to these institutions or closing them for some time or converting them into some other institutions ?

Sri N. M. KOTRBASAIAH SOGI.—Government have proposed to restrict the intake capacity of the different polytechnics.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಒಬ್ಬ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ನನಗೆ ನೋಟೀಸು ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಸುಮಾರು ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 16 ಸಾವಿರ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳೇ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನೀಕ್‌ಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಪಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೀನಿಯರ್ ನಂಬರುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಮೂರನೆ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತೋ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಆಗ ಎಕಾನಮಿ ಮೆಷರ್ಸ್ ಎಂದು ಅಡ್ಡಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳು ಬರಲು ಆಗದೇ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅಶಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಹೋಲ್ಡರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು ; ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೌನ್ಸಿರ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಮೂಲಕವೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈಗಿರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಟೇಕ್‌ನ್ನು ಅದಷ್ಟೂ ಕೆಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಅನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪ ಗೌಡ.—ಸರಕಾರದವರು ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆದು ಹೊರಬಂದವರು ಅವರ ಸ್ವಂತ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಅವರೇ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನ ಕೊಡುವುದು ಅವರು ಅವರ ಸ್ವಂತ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಸರಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯಾದ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಜನರನ್ನು ತುಂಬಿಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತುಂಬಿ ಆ ನಂತರ ಹೊರ ದೇಶಗಳವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಸರಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಇರುವ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಧೋರಣೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆದರಲ್ಲೂ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾತಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಜನರಿಗೆ ನೌಕರಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 31 ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದು ವಿದ್ಯಾಭಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈಗ 1962 ರಿಂದ 1968 ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 1500 ಮಂದಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವರು? ಮತ್ತು ನಿರೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರುಗಳು ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕನ್ಸರ್ನ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅಥವ ಇನ್ನಿತರ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಲ್ಲಾಗಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಮಾಡಿ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ, 1962 ರಿಂದ 1968ರ ವರೆಗೆ 1,500 ಮಂದಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರುಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಏನು ಒಂದು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ 18 ಪರ್ಸೆಂಟು ಎಂದು ಇದೆಯೋ ಅದು ದೊರಕಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಿರಪಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದ್ರಿನಾರಾಯಣ್.—ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಅವರ ಗತಿ ಏನು ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಅಥವಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನನ್ನಾದರೂ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಅರ್ಹಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪೀರಿಯಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರುಗಳಿಗೆ 150 ಮತ್ತು ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್‌ಗೆ 250 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಟೈಪೆಂಡ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೇರಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಕನ್‌ಸರ್ನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಬ್‌ಸಾರ್ಬ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನೌಕರಿ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಸ್ಕಿಲ್ಡ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಬಂದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂಥ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಅದೇ ರೀತಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರುಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅನ್‌ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆದೇಶ ಕೊಡವುದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕೇಂದ್ರದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ—ಒಂದೇ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಪೆಜುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಳತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆರೆದಿದ್ದು ಹೀಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಅನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೇ ? ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇಂಥಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಇಂಥಾ ವರ್ಷ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ! ಮತ್ತು ಹಾಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳಿಗೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಏನು ಸರ್ಕ್ಯುಲರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಪಾಲಟೆಕ್ನಿಕ್ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇಂಥಾ ವರ್ಷ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದವರಿಗೆ ಇಂಥಾ ವರ್ಷವೇ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್‌ಪೈಪ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ಯಾಟ್ರನ್ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ—ಅರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡರಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇಕ್ವೀಕ್ ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮುಂದೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಡೈವರ್ಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನು ಏನೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

Cycle and Other Vehicle Tax

242. Sri T. R. SHAMANNA (Fort.)—

Will the Minister of State for Municipal Administration be pleased to state :—

(*a*) the revenue earned by the City Corporation out of the cycle and other vehicle tax for the past 3 years *i.e.*, 1965-66, 1966-67 and 1967-68 ;

(*b*) the expenditure for collection and enforcement of the above tax for the above three years *viz.*, for

(i) Establishment Charges.
(ii) Badges ;
(iii) Indirect Expenses like lorry, police accounts etc. for the collection and enforcement of above tax ?

Sri B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—

	1965-66	*1966-67*	*1967-68*
(*a*) Cycle Tax	21,596	1,29,045	1,40,710
Tax on other Vehicles	31,887	29,855	30,059
(*b*) Establishment	52,754	57,716	66,500
Badges	9,887	5,504	7,315
Lorry	2,500 p.a.	Approximately.	

Police :—No separate account for Police staff is maintained as their services are requisitioned for various enforcement works including seizing of cycles, etc.

Sri T. R. SHAMANNA.—Sir, since the cycle tax has been abolished after I sent this question, I have no supplementaries. I thank the Government for having abolished this uneconomical and irritating tax.

Strike by the Students of Lingaraj and R.L. Science Colleges

596. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that the students of Lingaraj College and R.L. Science College of Belgaum went on strike on 7th January 1969 ;

(*b*) whether it is a fact that the authorities of colleges are collecting Rs. 10 from each student for Golden Jubilee of the Colleges ;

(*c*) if so, the number of days the students went on strike ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI (Deputy Minister for Education).—

(*a*) No.
(*b*) Yes. On voluntary basis.
(*c*) Does not arise.

Sri B. B. SAYANAK.—Has it not come to the notice of the Government that the grievances of the students of both these colleges had appeared in the local Papers in Belgaum ?

†Sri N. M. KOTRABASIAH SOGI.—It has not come to the notice of the Government. Even if it had appeared in the Papers, simply because it has appeared in the Papers, it cannot be taken as correct.

Mr. SPEAKER.—Now Question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Appointment of S.C. and S.T. Candidates in M.S.R.T.C.

32. Sri S. S. ARAKERI (Balloli).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) whether 18 per cent of the posts in Bijapur Division of M.S.R.T.C. have been filled in by appointing the persons belonging to Scheduled Caste and Scheduled Tribes ; if not, the reasons therefor ;

(*b*) the action Government propose to take for maintaining the 18 per cent of reservation ?

Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport).—

(*a*) No. Due to non-availability of suitable candidates from Scheduled Caste/Scheduled Tribes, the prescribed percentage could not be achieved in the post.

(*b*) Prescribed percentage will be maintained if adequate number of qualified Scheduled Caste and Scheduled Tribe candidates apply in response to the advertisements of M.S.R.T C.

Irrigation Pumpsets

82. Sri M. K. BOMME GOWDA (K.R. Pet).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(*a*) the number of Irrigation pumpsets installed on Hemavathi River bank in K.R. Pet Taluk ;

(*b*) whether these pumpsets have been installed with the permission of Government ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(*a*) 22.

(*b*) Yes.

Revenue from Private Operators

87. Sri S. JAYAPRAKASHA SETTY (Brahmavar).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) the number of buses operated by the private operators in different parts of Mysore State ;

(*b*) the revenue realised by Government from these private buses under different heads ;

(*c*) the Capital invested by Government in M.S.R.T.C. ;

(*d*) the profits made by the M.S.R.T.C. annually (accounts to be furnished from the date of formation of the Corporation) ?

Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport).—

(*a*) 2,005.

(*b*) Rs. 1,58,99,856-00.

(*c*) Rs. 11,53,28,126 (as on 31-3-1968).—

(d) Year		Net Profits (Rs. lakhs)
1961–62*	...	6.45
1962–63	...	30.70
1963–64	...	8.09
1964–65	...	18.77
1965–66	...	13.05
1966–67	...	15.19
1967–68**	...	40.50

*The Corporation was formed from 1–8–61 and the profit shown for 1961–62 is for the eight months of the financial year 1961–62.

**Audit Certificate for 1967–68 is awaited.

Note:—No Income-tax was paid during the year 1961–62 and 1962–63 as the liability was not indicated by the Income tax Department and the assessment for these years was provided from the accounts for the year 1963–64.

Roads Taken Over by P.W.D.

126. Sri H. B. JWALANAIAH (Hassan).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

the total length of road taken over by the Public Works Department in Hassan Taluk, during the year 1967–68 and the proposed roads yet to be taken over during the current year ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

15 miles 4 furlongs. At present there is no proposal for taking over the roads to the Public Works Department.

Industrial Estates at Yadgiri

227. Sri K. R. NADGOUDA (Yadgiri).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) the number of new Industrial Estates planned to be started during 1966–67 and 1967–68 and how many of them have been started ;

(*b*) whether Government have any plan to start an Industrial Estate at Yadgiri, if so, at what stage is the proposal ?

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

(*a*) The Industrial Estates at Bidar and Kadur were started in 1966-67 and at Sira in 1967-68.

(*b*) No. Does not arise.

1-00 P.M.

Message from the Governor

Announcement.

Mr. SPEAKER.—I have received a message from the Governor, which is as follows :—

"I have received with great satisfaction the expression of your thanks for the speech with which I opened the First Session, 1969, of both the Houses of the Legislature."

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ನಾನು ಒಂದು ಸಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇ. ಇವತ್ತೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—That matter will be taken up on Monday. One such motion is admitted and it will be debated on Monday.

Report of the Naronha Commission—Request for Distribution of Copies

Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—Sir, regarding the Madhugiri incident, we are given to understand that a Report.....

Mr. SPEAKER.—According to my information, I think, the Government themselves are going to circulate the Report. Hon' Member may therefore wait for some time.

Sri B. P. GANGADHAR.—I request the Government through you, Sir, to see that the report is printed and copies circulated.

Mr. SPEAKER.—Government is thinking of circulating the report.

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—With regard to Naronha Commission Report, I wish to submit that the Chief Minister is otherwise engaged; he will come here and place the report on the Table of the House.

Sri B. P. GANGADHAR.—As regards the Narnoha Enquiry Report Sir, it was just now submitted that a copy of the report will be placed on the Table of the House. We are 200 and odd in number, and I am given to understand that Report runs to thousands of pages. So, it may not be possible for any one of us to go through it in detail. I request the Government, through you Sir, to arrange to print sufficient number of copies and every one of us, is given a copy to enable us to understand the truth. We have spent lakhs of rupees over the Commission.

Mr. SPEAKER.—Let us wait till the Hon. Chief Minister comes.

Notice of adjournment motion—Mahajan Commission Report.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, I have sent a notice under Rule 312.....

Mr. SPEAKER.—I have already informed the hon. Member when he was pleased to see me in my Chamber that I have disallowed it, and I request him to respect the decision of the Chair.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, let me know the reasons as to why my notice has been disallowed.

Mr. SPEAKER.—I have already indicated the reasons to the hon. Member and I am not going to allow him to raise that point again here. The hon. Member should not create any embarrassment to the Chair.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—I had given an adjournment motion regarding the statement made by the Prime Minister in Lok Sabha on 20th Febury 1969 with regard to the Mahajan Commission Report that it will be decided by discussion and that the report cannot solve the problem and that it will have to be done by taking all political parties into confidence. Thereby, the Prime Minister has come to an understanding that the Mahajan Commission Report will not be considered. My adjournment motion is.....

Mr. SPEAKER.—No such motion can be read without consent being given. Hon. Member has been informed that consent will not be given to raise the matter.

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir, in your reply no rule has been quoted as to why it has been disallowed.

Mr. SPEAKER.—I request the hon. Member to come to my Chamber and I shall explain it to him.

Papers laid on the Table

Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport and Tourism).—Sir, I beg to lay on the Table of the House :

"Notification No. HD 76 TMT 67 dated 8th January 1969 ; Reduction of Tax payable under the Act in respect of stage carriages plying on the road specified in Column (1) of the notification. Under Sub-section (2) of Section 16 of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957."

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—Sir, on behalf of the Minister for Revenue, I beg to lay on the Table of the House.

"Order No. RD 3 EST 69 dated 18th February 1969.

regarding remission of Stamp duties chargeable under the Act, in respect of Assets of Kolar Gold Mining Undertakings ;

issued under sub-section (2) of Section 9 of the Mysore Stamp Act, 1957."

Mr. SPEAKER.—Both the Notification and the order are laid on the Table.

MOTION TO CONSIDER—THE MYSORE PAY COMMISSION REPORT 1966-68—(*Debate contd.*)

Mr. SPEAKER.—I call upon hon. Member Sri Gopala Gowda to speak, and he may do so sitting because he is not keeping good health.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಸಭೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಾದಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯನೇಕರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಪ್ರಪಂಚದ ಮಹಾ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಏಷ್ಯಾಗಳ ಬೆಲೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಏರುತ್ತಾ ನಡೆದುದರಿಂದ, ಈ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅಡಳಿತ ವರ್ಗದ ರಚನೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಕಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದು ಸಲ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಡಳಿತ ವರ್ಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಾರ್ಡಿನ್ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು—"ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಂತಹ ಅಡಳಿತದ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನಾವು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು. ನನಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಸರಿಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನ, ನಮ್ಮ ಬಡತನ, ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳು, ವಿಧಾನಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೆಕಾಲೆಯವರು ರಚನೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿ ಈ ದೇಶದ ಮೂಲ ನರನಾಡಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, 200 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಹೊಕ್ಕುಳಿ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಸುಟದೆ. ನಮ್ಮ ಬ್ಯಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಾಗಲಿ, ದೇಶದ ಹುಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅದರ ಗಂಧಗಾಳಿಯು ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ನವೀನ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ಮತ್ತು ಕಾರಕೂನರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮೆಕಾಲೆಯವರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು, ಅಂಥಾ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾವು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಲೇಜು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದವರಗೂ ಭಾರತೀಯತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದ 200 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸರಾರದೆ ಹೋಗಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆಯೋ ಏನೋ, ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಗ್ರಾಮದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಅರಾರಾ ಕಛೇರಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ, ದೆಹಲಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಾಲಿಕವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟೀಷರು ನಮ್ಮನ್ನು ತುಳಿದು ಆಳುವಂತಹ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಆಫೀಸರುಗಳಾದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಭೋಗದ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕಾರಕೂನರನ್ನು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟೀಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜೀವನಾಡಿಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಒಂದು ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಡಳಿತಗಾರರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಐ.ಸಿ.ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಗೆದು ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಎಂದು ಮಾಡಿದರು, ಎಂ. ಎ. ಎಸ್. ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇದರ ಫಾರಂ, ಇದರ ಚೌಕಟ್ಟು, ಇದರ ತಿರುಳು, ಇದರ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಇದರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತದ ಜನತೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ

ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ, ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ; ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಇವೊತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನೌಕರರ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ಬ್ರಿಟೀಷರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಂತಹ ಆಡಳಿತ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನಾವು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡಿನ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ಸತ್ಯ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ರಕೃತವಾದರೂ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರು ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ದಿವಸ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಬಳಸಿತು. ಶ್ರೀ ನಂಬೂದ್ರಿಪಾದ್ ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಮೆನನ್ ಅವರು ನಂಬೂದ್ರಿಪಾದ್ ಅವರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವಷ್ಟು ದೂರ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅಲ್ಲಗೇ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಕೇಂದ್ರದ ನೌಕರರ ಸಂಘದ ಮುಖಂಡರುಗಳೆರ್ಲಾ ನೂರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಗೃಹ ಸಚಿವರನ್ನು ಕಂಡು ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಮುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಂತಹ ಯಾವ ನೌಕರರನ್ನೂ ನಾವು ವಿಕ್ಟಿಮೈಜ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಕೇಸುಗಳನ್ನು, ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇತ್ಯಾದಿ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟರು. ಜೊತೆಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಒಂದು ಪರಿಪತ್ರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಮೋಸ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಯಜಮಾನನಿಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಆಳಿಗೂ ಅತ್ಮೀಯವಾದಂಥ ಮಧುರವಾದಂಥ ಬಾಂಧವ್ಯ ಏರಬೇಕು. ಇದು ಜಗತ್ತೇ ಒಪ್ಪುವಂಥ ಒಂದು ನಿಯಮವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಂಥ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಆಡಳಿತ ಸುಗಮ ವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಡೇರಿಸಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತರನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ನಂಬಿಕಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡೆ ಮತ್ತು ನುಡಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾರ ವನ್ನು ಹೊರುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಈ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತನ್ನ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಜ್ಯೋತಿಯವರು ನೌಕರರ ಮುಖಂಡತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ನೌಕರರನ್ನು ನಪಬಡಿಯುವುದಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ಅತ್ಯಪ್ತರನ್ನಾಗಿ ಇಡುವುದಾದರೆ ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅವನತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಒಂದು ತಂತಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನನಗೆ ಗೃಹಖಾತೆಯಿಂದ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬಂತು. ಅವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾದೆ. ಮುಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತನ್ನ ಸಹಸ್ರಾರು ನೌಕರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಮುಂದುವರಿಯುವು ದಕ್ಕೆ ಎರ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರ ಮೇಲೆರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಯಿತು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನೌಕರರ ಮೇಲಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೋಸ, ವಂಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಯೋಗ ಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಆಯೋಗಗಳ ವರದಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಶೀತಲಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅನುಕೂಲವಾಗುವ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ವರದಿಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅನೇಕ ಆಯೋಗಗಳು ಆಗಿಹೋಗಿವೆ. ಮ್ಯಾಸ್ಕರ್‌ನ್ಹಾಸ್ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ್ಕರ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಆಯೋಗದವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತನ್ನ ನೌಕರರ ವೇತನಗಳನ್ನು, ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪತ್ತಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕ ಸಲ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳದೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಅಥವಾ ವೇತನಗಳನ್ನು ನೀವೆ ನೀವು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ, ತೊಂದರೆಗೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಮಣಿದು ಅವರು ತಮ್ಮ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಗೊಂದಲ ಹಾಗೂ ಈ ಹೋರಾಟ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಾಗ ರೆಲ್ವೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕು ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಎದ್ದು ಅತ್ಯಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಇದನ್ನು ಇಂದು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು ಎಂದು ಇಂದು ನಮ್ಮ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಟೇಲರಿಗೆ ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ 12 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಕಾನು ಅದನ್ನು ಮುನೆ ತುಂಬಾ ಹಾನು ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಹಪ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಬಲ ಬಳಬಾರದು. ಖಾನಗಿ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸರಕಾರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಾಲೀಕ ಮಾದರಿ ಮಾಲೀಕನೂ ಹೌದು. ಮಾಲೀಕನಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಜವಾಬುದಾರಿಗಳೂ ಇರುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ನೌಕರರುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಪ್ತಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಉಂಟಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ವಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟುವರೆಗೆ ರಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿ ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕವಾಯಿತು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಹಾಗೂ ಹೈದರಾಬಾದು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ತರಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ 1956 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದೆಂತಹ ಪರಿಹಾಸ್ಯದ ಕಾರ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೌಕರರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಅತ್ಯಪ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ನೌಕರರು ಇಂದು ಹೆನ್‌ಪೆಕ್ಡ್‌ರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮೃತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ಇಂತಹ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊರುವ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಫಲ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸ ತುಂಬದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ನಿರಂತರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜನರ ಜೀವನವೇ ಇಂದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ತೆಗೆದರೆ ಉಳಿದುದನ್ನು ಬಾವಿ ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಬೇರೆ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಲೀ ಎಲ್ಲಿ ಹಣ ಇರುತ್ತದೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ, ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಅಚ್ಚು ದುಡಿದುಮು ಮುನ ಉಡಿದಾರಕ್ಕೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 3 ಆಣೆ ದುಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ 350 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಂಬಳ ಪುನಃ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವುದು ಸಹಜ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ, ಅವರು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳಿಯವರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೌಕರರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೆವಿ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದರೆ, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸರಿಯಾದ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ರೆವಿಯಾರಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈವೊತ್ತು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಈವೊತ್ತು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ 2-20 ಪೈಸೇಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ತಾವು ಕೊಡುವ ಅಕ್ಕಿ ದನ ತಿನ್ನದೇ ಇರುವ ಅಕ್ಕಿ 90 ಪೈಸೇ. ಅದೂ ವಾರಕ್ಕೆ 7 ದಿವಸ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಥಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕೇ? ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ? ರೈತನ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಪೋಲೀಸರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಅವನು ಬೆಳೆದ ಕಾಳು ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪರಿವೆ ಬೇಡವೇ? ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪರಿವೆ ಬೇಡವೆ? ಅವನು ರಾಗಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದುದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ರೈತನು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ತಪ್ಪೆ! ಇದನ್ನೆರ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಟ್ಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟರ ಭಾಷಣ ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಹೇಳುವುದು, ಇಲ್ಲೊಂದು ಹೇಳುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ನಾಲಗೆ ಎಲುಬು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತಿರುಗಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ಘಟನೆ ಆದಮೇಲೆ ಕೇಡರ್‌ಗಳನ್ನೆರ್ಲಾ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು, ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ, ಅತೃಪ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಸ್ರಾರು ರಿಟ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಆದಿಯಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಮೇಲೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೊಳ್ಳು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಜನ ನೌಕರರು ನಿವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಪೆನ್‌ಷನ್ ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಅಸಮಾಧಾನದ ಮೂಲ ಕಿಡಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ. ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೊಡಗು, ಮದ್ರಾಸಿನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನವಾದ ಸಂಬಳ ಶ್ರೇಣಿಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸದ ಕಡೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಪಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

1-30 P.M.

ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಾದ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಘಟಿತವಾದಂಥ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾದಂಥ, ರಾಜ್ಯಾಂಗಬದ್ಧವಾದಂಥ ಹೋರಾಟವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರುಗಳು ಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಅಮ್ಮನ ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮತಿ ಮೇರಿ ದೇವಾಸಿಯಾ ಅವರು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿರೋ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿರಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಅಮ್ಮನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಒಬ್ಬಳು ಸ್ತ್ರೀ, ಮಹಿಳೆ, ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡುಗಿಸತಕ್ಕ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಜನ ಈ ರಾಜ್ಯದ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರುಗಳ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ನಹಕಾರ್ಯರು ಜನ ನಾಯಕರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಾದ ಹೋರಾಟದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಐದೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವರ್ಷದ ಯುಗಾದಿಯ ಕೊಡುಗೆ ಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಬಡ ನಾಯಕರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಅವರ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋದದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ.

1956-57 ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಾಯಿತು. 1955 ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನ್ಸ್‌ಕರೆನ್‌ಹಾಸ್ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಅವರು ಅವರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. 1956 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಗಳದ್ದೇ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿತು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಲೂ ಅಸಮಾಧಾನ, ಅತೃಪ್ತಿ ಏರುತ್ತಿರುವಾಗ, ಬೆಲೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 'ಹೋರ್ಡ್ ದಿ ಪೈಸ್ ಲೈನ್' ಎಂದು ಪೇಲನ ಇದಕ್ಕೆ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪೈಸ್ ಲೈನ್ ಮೇಲೆ ಹೋದಂತೆ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ 'ಹೋರ್ ದಿ ಪೈಸ್ ಲೈನ್' ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಗಿ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಪೈಸ್ ಲೈನ್ ಹೋರ್ಡ್ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಗೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಳ್ಳ ನೋಟು ಹಣವಿದೆ, ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬರುವುದಿದೆ, ಕಳ್ಳ ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಟ್ಟಾ, ಜೂಜು, ಷೇರು ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಕುದುರೆ ಜೂಜು, ಇವು ನಿರಾಂತಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ರಾಟರಿ ಶುರು ಮಾಡಿವೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೂ ರಾಟರಿ ಶುರು ಮಾಡಿದೆ. ರಾಟರಿಯಿಂದ ದುಡ್ಡು ಬರುತ್ತದೆ.....

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಮ್ಮ ಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ).—ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಳ್ಳ ನೋಟುಗಳಿರುವಾಗ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ನಾಲು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಳ್ಳ ನೋಟುಗಳಿವೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀ ಮೊರಾರ್ಜಿ ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಏರುತ್ತಿದೆ, ಸ್ಟೆಟು ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದೆ, ಎಲ್ಲವೂ ತಲೆಕೆಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ತಲೆಕೆಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಡ್ಡಿಯು ಹಣ, ಸೈಕ್ಯುರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹಣ, ಷೇರು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಿಂದ ಬಂದ ಹಣ ಮುಂತಾದವು ಗಳಿಂದ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇಂದು ಇಂಥ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಯೋಗ ನೇಮಕವಾಯಿತು. ಅದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವರದಿ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿಲ್ಲ ನಾನು ಅನ್ಯತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಓದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವಸ್ಥರು, ಅವರನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗ. ಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಬುಡವನ್ನು ಭದ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪ. ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದವರು ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರು, 12-13-15 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವಿರುವವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ನಾನಾ ತಾಪತ್ರಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ತೀರಿಸಲಾರದೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಂಬಳಗಳೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಗದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ

ನೌಕರರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳ, ತಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಕೊಡಲು ಆಯೋಗ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಸರಕಾರದವರು 500 ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ಸಂಬಳ ಇರುವವರಿಗೆ ಬಾಂಡು ಕೊಡಬಹುದು—ಅದನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ನೆಕ್ಕಬಹುದು—ಬಾಂಡಿನ ಹಣ 1990 ಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನೌಕರರು ಏನಾದರೂ ಹಣ ದೊರೆಯಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಕೈಬಾಂಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಮಾರವಾಡಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದವರೆಗೆ ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಕೊಡಿಗೆಯಾದರೂ ಏನು? ಆಯೋಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೊಡಿಗೆ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರಿಗೆ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆದಂತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಂದರೆ ಲೋಕರ್ ಬಾಡೀಸ್, ಸಹಾಯ ಪೋಷಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್‌ಏಡ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ನ್ಯೂರಿಯಸ್ ಆಗಿ ವ್ಯಾಪಾರದಂತೆ ಶಾಲೆ ನಡೆಸುವುದು, ವ್ಯಾಪಾರದಂತೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವುದು, ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟನಂತೆ ಮೆಹರಾನ್ ಟೀಚರ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್ ಅಂತ, ಅವನೊಬ್ಬ ಕಳ್ಳ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಈ ವಿದ್ಯಾ ಇರಾಜೆಯಲ್ಲಿ. ಗ್ರಾಂಟ್, ಗ್ರಾಂಟ್, ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅದರಲ್ಲೆ ನಮಪಾಲು. ಒಬ್ಬಳು ಅಮ್ಮ ಡಿ.ಇ.ಓ., ಅವಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಆ ಕಾಲೇಜು ನಡೆಯುವುದು. ಇಂತಹ ಹುತ್ತದಲ್ಲೇ ಹುತ್ತ ಬಹಳ ಇವೆ. ಹಾವನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೇ ಹುತ್ತವನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬಿಡಿದರೂ ಅಷ್ಟೆ, ನಾವು ಬಿಡಿದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಹುತ್ತವನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ ಹಾವು ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರಗೌಡರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡಬೇಕು, ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಸಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಎಷ್ಟು, ಬರೀ ಬೋರ್ಡ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಎಷ್ಟು! ಬಡ ಬೋರೇಗೌಡನ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಲೂಟಿ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಅರ್ಥ ಕಷೇರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೆ ಈ ದೇಶದ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆ ಎಂದರೆ 30 ವರ್ಷ. ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯಂತೂ ಮಣ್ಣು ತಿಂದು ಹೋಯಿತು ನಮಗೆ ಇನ್ನು ಉಮೇದು ಇಲ್ಲ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪುನರ್ಘಟನೆ ಮಾಡ್ತೇವೆ, ತರ ಎತ್ತಿ ಓಡಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಬಡಬಗ್ಗರ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಉಮೇದು ನನಗಂತೂ ಇವತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇವತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಬಹುದು ಬಹಳ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಬಹಳ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ ಎಂದು, ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸತ್ತವರ ಲೆಕ್ಕ, ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನ ಲೆಕ್ಕ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಈ ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಈ 20 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕೋಡಿ ಹರಿದಿರಬಹುದು, ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು. ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾಫಲಗಳು ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, ಸ್ಮಶಾನಗಳು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ, ನೀವು ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈ 20 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಹೂಳಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಟುವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ಪಡೆಯುತಕ್ಕವರಿಗೂ ಕೂಡ ತಟ್ಟಿಭತ್ಯ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಏಡ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದದ್ದು. ಇನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟೇಷನ್ ಭತ್ಯ, ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಭತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸೌಕರ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ದಕ್ಷತೆ ಮಾಯವಾಗಿ ತುಂಬಿ ತುಂದು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಅದಕ್ಷತೆ ಇದು ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಕೂಲಿಗಾರರು, ಕೂಲಿಗಾರರಾಗಿ ಇವತ್ತು ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೈ ಅರ್ಥಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ, ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ. ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ, ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ, ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ, ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ, ಕೆಲಸದ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ, ಅವನು ಕಂಬ ನುತ್ತುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು, ಸಾಹೇಬರು ಬರಬಹುದು, ಬರದೇ ಇರಬಹುದು. 'ನಿಮ್ಮ ಸಾಹೇಬರು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತಾರಪ್ಪಾ' 'ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಸಾರ್'. ಸಾಹೇಬರು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತಾರೆಂಬವನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೆಮಂದಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಗೆರ್ನಾ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯವರು ಇದ್ದರೆ ಅವ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ನಾನು ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತೇನೆ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಅಥವಾ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಿಮಗೆ ಪಿ.ಎ. ಅಂತ ಇದ್ದಾರೆ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಬರೆಸಿ, ನಿಮ್ಮ ದಿನಚರಿ ಕೊಡಿ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದರೆ ಕಾದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ. ಇಂತಹ ಪದ್ಧತಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ, ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಟೂರ್. ಇದೂ ಕೂಡ ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೆಮಂದಿಗೆರ್ನಾ. ಯಾವಾಗ ಯಜಮಾನ ನಿಂತು ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ಜವಾನ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಉಚ್ಚೆ ಹುಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ನೀವು ಮೊದಲು ಮರ್ಯಾದೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಮೇರೆ ಗುರುತರವಾದ ಹೊಣೆ ಇದೆ, ನೀವು ಕೇವಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ನಮ್ಮಂಥವರು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗಳು ನೆಟ್ಟಗೆ ಇರಲಿ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನೆಲೆಯಿಂತಿರಲಿ. ಇದು ಇಂದು ಬಂದು ನಾಳೆ ಎದ್ದು ಹೋಗುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ, ಇದು ಶಾಶ್ವತ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ, ನಾಡಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಜವಾನನೇ ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಳ್ಳಿಕೋಲು, ಡವಾಲಿ ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದು ಹೋದವರು ಇವತ್ತು ಸೈಕಲ್ ನೂಕಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಭ್ರಮೆ ಬೇಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ನೀವು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯಂಥವರು, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲ್ಲದವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರಲಿ. (ನಗು !) ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನದೇನೂ ದೂರು ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಖಾತೆ ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ. ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪೊಲೀಟಿಕಲ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ನೀವು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ (ಸಣ್ಣನೀರಾವರಿ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು). —ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕಳುಹಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಜವಾನರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ನಾನೇ ಜವಾನ, ನನಗೆ ನಾನೇ ಮಂತ್ರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಟಿಲಿಫೋನ್ ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ಟೆನೋಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಇಲ್ಲ, ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೇನೂ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತುಕೊಳ್ಳಾ ಕಮಿಷನ್‌ನವರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಶಿಫಾರಸನ್ನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ.ಗೂ ಅವನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಫೀಸು ಇರಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಮು ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕ್ಲಾರ್ಕೂನ ಇರಬೇಕು, ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲ್ಲಾ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರಬೇಕು. ಅವನು ಒಬ್ಬ ಸೌಕರನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಏಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ದರಖಾಸ್ತು ಏಕೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜಾಗ ಇರಬೇಕು. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಜಾಗ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ರುಜು ಹಾಕು ಸಂಬಳ ತೊಗೋ—ನಾನು ಡಿ. ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕ್ರಮವೇ ಬೇರೆ, 5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಅಥವಾ ಎಂ. ಎಲ್. ಸಿಗೆ. ಬಂದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಇಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಬ್ಬ ಕಾರಕೂನನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವನು ಏನು ದೇಶ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ? ನಾವೇನು ಶ್ರೀಮಂತರೇ ? ನಮಗೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ ? ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಾವೇ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸವಾಚಾರವನ್ನು ಪ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ದಂತಹ ದೈತ್ಯಯಂತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮಂಥ ಬಡಪಾಯಿಗಳು ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾದಂತಹ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೇ ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರಿಗೆ ಏನಂತಿಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ನಸೆ ನುಡಿ ಏನಿದೆ, ನೀವು ನುಡಿದಿದಂತೆ ನಡೆಯಿರಿ, ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿಯಿರಿ. ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯ ವರ್ಷ ಇದು, ನತ್ಯ ಹೇಳುವುದನ್ನು, ನತ್ಯ ಆಚರಿಸುವುದನ್ನು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಪರಿಪಾಲನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾನೂನು ಇರಬಹುದು, ನ್ಯಾಯ ಇರಬಹುದು. ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಮಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸಬೇಕು, ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಈ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ, ಹೃದಯ ಇದ್ದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಮಾರ್ಗಗಳು ಇವೆ. ಮಾರ್ಗ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ. ಮುಂಬೈ ಕಲ್ಕತ್ತ ನುತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಆ ಮದ್ರಾಸಿಕಡೆ

ಜನರು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೆ ತುಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದನ್ನೆ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ—ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಹೀಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಆಗ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆಯೇ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಬಡವರಾಗಿರಲಿ, ದರಿದ್ರರಾಗಿರಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಲಿ ಮರ್ಯಾದೆಯುಳ್ಳ ಜನರು, ಮಾನಕ್ಕೆ ಹೆದರತಕ್ಕ ತಂಪೆ ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಪವಾಸವಿರುವುದನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ; ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕೋಳ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದಾಗ್ಗೂ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವು ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯುಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂಪಾಬಾಯಿ ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ಆಫೀಸು ಬೇಕು; ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬೇಕು ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಬೇಕು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ, ಜನರು ಬೇಕು, ಜನರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕೃಪರಾನಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು—ಆರು ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಮೂರು ಜನರಿದ್ದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಕೆಡುತ್ತದೆ; ಮೂರು ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಆರು ಜನರಿದ್ದರೆ ಆಗಲೂ ಆ ಕೆಲಸ ಕೆಡುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಅದೇ ರೋಹಿಯಾ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೂವನ್ನು ಕಟ್ಟ ತಕ್ಕವನು ಒಬ್ಬನಾದರೆ ಅದರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕವರು ಏಳು ಜನರು. ಹೀಗೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಸ್ತ್ರಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ; ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಡಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕವಳು ಒಬ್ಬಳಾದರೆ ಹದ ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಆರು ಜನರು. ಆದಾಗ್ಗೂ ಆ ಆಡಿಗೆಯನ್ನು ಊಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ಅಮೇರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಆ ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಯೋಣ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಇಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ದಕ್ಷತೆಯುಳ್ಳ ಆಡಳಿತ ಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಯಾವ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿಗೇ ಹೋಗಲಿ—ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ತಾಶೀರ್ದಾರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಬೋರೇಗೌಡನಿಗೆ ತಾನದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಬನ್ನಿ ಗೌಡರೇ; ತಾವೇಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ತಮಗೇನು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಉಂಟೆಂಬುದನ್ನು ತಾವುಗಳು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಆ ನಿದರ್ಶನ ತೋರಿಸಿ! ಆ ಬಡಬೋರೆಗೌಡ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆತನಿಗೆ ಮಾರ್ಯಾದೆಯಿಲ್ಲ; ಆತನನ್ನು ಒಂಟುಕಾಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಜವಾನನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ದಬ್ಬಿಸಿ, ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು! ಅದೇನು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯೋ? ದೌರ್ಜನ್ಯವೋ? ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇಶವನ್ನು ಎಡಬಿಡದಂತೆ ನುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಟಿ.ಬಿ.ಯಲ್ಲಿ ಇವರು ತಂಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇವರು ಆ ತಾಶೀರ್ದಾರ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬೀರ್, ಬ್ರಾಂಡಿ, ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಕೋಳಿ ಬಾತ್ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಚಿಕನ್ ಬಾತ್ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಇವರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ತಿನ್ನಲಿ ಯಾವ ಭೋಗ ವಿರಾನಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಿಲಿ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಇವರು ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ತಾಶೀರ್ದಾರರ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಭೋಗವಿರಾನಗಳನ್ನು ಆಗವಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಮಾಮೂಲು ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಇವರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ದೇಶ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಯಾವಾಗ? ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಹನಿ ನೀರಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ಅಹವಾಲನ್ನೆರ್ಲಾ ಯಾರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ? ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಹವಾಲನ್ನು ಗೋಡೆಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ನಮ್ಮದು ಬಡತನದ ದೇಶ; ಇದರ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು. ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ನರಳುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರೂ—ನಾನೂ ಹೀಗೆ ರೋರೋಪಿಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ನಿರ್ಗತಿಕ ಜನರನ್ನು ದೇವರೇ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಅವರು ನನಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ಮೂದಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಔಚಿತ್ಯವಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಇನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಇವುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಈ ಆಯೋಗದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದುದಾಗಿದೆ. ಆ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ್ಕರ್ ಆಯೋಗದವರು ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಅವರ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ವೇತನದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೇನಿದೆ ಅದು ಈ ದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಘಾಬರಿಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳವನ್ನು ಆ ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಎಂತಲೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಚಪ್ರಾಸಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳವನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಮೂರಾಣೆಯದು. ತುಕ್ಕೋಳ್ ಆಯೋಗದವರು ಇದ್ದ 108 ಸಂಬಳದ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು 27ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದು ಆ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ್ಕರ್ ಆಯೋಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾದುದಾಗಿದೆ ಆದರೆ ನಾನು ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ 10ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವನು. ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತರ ದಾಮಾಷದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಜನರ ಆದಾಯವಿರಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠ ಆದಾಯ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿದ್ದರೆ ಗರಿಷ್ಠ ಆದಾಯ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಪೆಚ್ಚ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬಾರದು. ಇದು ಬಡತನದದ ದೇಶ, ಬಡವರು ಇರತಕ್ಕ ದೇಶ; ಮೂರಾಣೆ ಸಂಪಾದನೆಯ ಜನರಿರತಕ್ಕ ದೇಶ; ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಪ್ಪು ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ; ಉಚಿತವಾದು ದಲ್ಲ. ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದ ಲೋಹಿಯ ಅವರು ಮುಳ್ಳೆ ಆಕಾಲ ಮರಣಕ್ಕೆ ಅವರು ತುತ್ತಾದರು. ಈ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲೇ ಒಂದು ಎಕಾನಮಿ ಮೆಜರ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಎ. ಡಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಗೊ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಪೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಉಬ್ಬು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು, ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇ—ಇತ್ಯಾದಿ ಭೋಗವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಭೋಗವಿರಾನ ವೈಭವದ ಜೀವನ ಇವರು ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪೆಚ್ಚಗಳಿಗೂ ಆ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲರತಕ್ಕ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳಿಗೆ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಆ ತಾತಾ—ಬಿರ್ಲಾಗಳಿಗೇ ಆಗಲೀ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಏನೇ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೂ ಅವರಿಗೆ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಕು. ಸ್ವಂತವಾಗಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದು, ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಸೆಲೂನ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಒಂದೇ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು —ಇಂತಹ ಆಡಂಬರವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಾವು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕ್ಯಬಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಚತುರ್ಥ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕುವಂಥ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೂತು ಸೇರಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

2-00 P.M.

ಜೀವನಪೆಚ್ಚ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ವಿಲೀನ ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 18 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೈನಿಕನಿದ್ದ. ಇವತ್ತು ಅದು 180 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ. ನಾಯಿ ಬಾಲ ಅರ್ಥಾಡಿಸುವ ವಿಧಾನವಲ್ಲ, ಬಾಲ ನಾಯಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಾಡಿಸುವ ವಿಧಾನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ ಹೇಗೆಂದರೆ, ವೇತನ 15 ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದರೆ, ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ

75 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದ್ದರಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ಚಪ್ರಾಸಿಯವರಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್ ಅವರಿಗಾಗಲೀ ಇರಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಬಳವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೊಕ್ಕನ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಝಣ್‌ಝಣ್ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಹಣ ಬಂದು ಟ್ರೆಜರಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕು. ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂಬ ನೆಪವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದೆ ಇಡಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಹೆಗಡೆಯವರಾಗಲೀ, ತಾವೇ ಆಗಲೀ ದಯವಿಟ್ಟು ಹಣದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಮುಂದೆ ಯಾವತ್ತೂ ಇಡಬ ರದು. ಹಣವೆಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಯಾವತ್ತೂ ಹೇಳಬಾರದು. ಹಣ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ 7 ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, 18 ರೂಪಾಯಿಯ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕ, ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ -- ಇಂಥಾ ನೌಕರರು ಇದ್ದರು. ಇದೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ, ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿಯಮೇಲೆ ಆಸೆ, ನೆಂಟರಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ. ಜನಾವಣೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು, ಜನರ ಮೂಗಿಗೆ ತುಪ್ಪಾ ಹಚ್ಚುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು, ಅವರು ನಾಲಗೆಯಿಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ನೆಕ್ಕಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಜನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದಿತು. ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿತು. ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. ಹಿಂದೆ ಚರ್ಚಿಲ್ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಅಸ್ತಂಗತನಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು. ಅವರ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಮೇಣ ಹೇಗೆ ಮುಳುಗಿಹೋಯಿತೋ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೂ ಕೂಡ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯವೂ ಸಹ ಮುಳಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಂಡಲಗಳು ಬೇಕು. ಮಂಡಲ ಅಂದರೆ 40 ದಿವಸಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟೇ. ಮೂಡಿದ್ದು ಮುಳುಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೂ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ನಶ್ವರವೇ. ನಾವೂ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ, ನೀವೂ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಅಹಂಭಾವ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿ ಭದ್ರವೆಂದು ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಅದು ಊಟ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನಿಯ್ಯತ್ತು, ನಿಮ್ಮ ದುಡಿಮೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಪಟುತ್ವ ನಿಮಗೂ ನಮಗೂ ಅನ್ನ ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಜೀವನವೆಚ್ಚ ಏರುತ್ತಿದೆ. ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಡ ನೌಕರರಿಗೆ ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಬಾಂಡು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಿ. ಇನ್ನು ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ರದ್ದುಮಾಡಿ 8 ಜನರು ಸೂಪರಾನ್ಯುಯೇಷನ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ಮತ್ತೆ, ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ವಿಸ್ ಆದವರು ಅವನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವನೋ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವನು ಐ. ಪಿ. ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಅವನನ್ನು ಎಸ್. ಪಿ. ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಡಿ. ಸೆಲಕ್ಷನ್ಸ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಅವರಿಗೇನೂ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಥವಾ ಐ.ಎಫ್.ಎಸ್. ಅಥವಾ ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಮಾಡಿಬಂದು ಫಾರಿನ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿಬಂದಿದ್ದೇನೆಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದುಡಿದಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇವರು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನೀವೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತೀರಿ, ದೇಶವೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತದೆ. ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಓದುವುದಕ್ಕೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆತನು ಬರೆದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವನು ತಕ್ಷಣ ಬಂದು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ನಡೆಸುವುದು ಅವರ ಹಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಳ ಅವರ ಋದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗೋಸ್ಕರ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಿ. 50 ವರ್ಷ ಆದವನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೇವಲ 24 ವರ್ಷಗಳು ಆದವನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಡಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಬೇಡ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡೋಣ. ಕೆಲವರು ಮೂರ್ಖರು ಇದ್ದಾರೆ. ಜಾತೀಯವಾದವನ್ನು ತರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು, ಕಬ್ಬಿಣ, ಸಿಮೆಂಟ್, ತಿನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಧೈರ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅಥವಾ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಥವಾ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗ ಬಾರದು. ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟೇ ಇರಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಒಂದು ಬಲ್ಲೇ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪೈ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅಂತಹವರೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಅವರು ತಲೆಕೆಳಕಾಗಿ ನಿಂತರೂ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ. ಅಂತಹವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ವೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದು, ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ. ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಾಹೇಬರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೋ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತಾರೋ, ಎಲ್ಲಿ ಊಟಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಸಾಹೇಬರು, ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು, ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ದೆಹಲಿಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವುದು, ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಸೆಮಿನಾರ್, ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ನೃತ್ಯ, ವಿಲಾಸ, ವೈಭವ. ಯಾರ ಅಪ್ಪನ ಮನೆಯ ದುಡ್ಡು ? ಯಾರ ಆಸ್ತಿಯ ಪಾಲದು ! ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನ ? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ? ಆ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ನಾಳೆ ತುಳಿಯುತ್ತೇವೆ, ಆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೂಲಿ. ಮುಖ ನೋಡಿ ಮಣೆ ಹಾಕುವ ವಿಧಾನವಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿ ಮಗ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಅವನಿಗೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ, ಚಪ್ಪಾಸಿಯ ಮಗ ಆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ 15 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ. ಇದು ಹೇಗೆ ? ಅಂಥ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕು. ಮುಖ ನೋಡಿ ಮಣೆ ಹಾಕುವ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ರಕ್ತಪಾತಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಎನ್ನು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆಮೂರಾಗ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ತಜ್ಞರು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಸಲಹೆ, ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಮನಬಂದಂತೆ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ, ರಾಷ್ಟ್ರ ದೊಡ್ಡದು, ಸಮಾಜ ದೊಡ್ಡದು, ಜನತೆಯು ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು, ಜನತೆಗಾಗಿ ನಾವಿಪ್ಪೇವೆ, ಜನತೆಗೆ ನಾವು ಸೇವೆಯನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಇದನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ. ಯಾವ ದೇವರು ಸ್ವಾಮಿ ? ಪೂಜಾರಿಯು ದೇವರ ಮೈತೊಳೆದರೂ ತೊಳೆದ, ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟರೂ ಇಟ್ಟ, ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡಿದ, ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋದರೂ ಹೋದ. ದೇವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರೂ ಇಲ್ಲ, ಬಿರ್‌ಪತ್ರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇವರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಡ ಬೋರೆಗೌಡನ ಚರ್ಮವನ್ನು ಸುಲಿದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಂದರು. ನಾನು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಬೇಕು. ಮಾತನಾಡಿ ಕಾಲ ಮಿರಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲ ಪೂರ್ತಿ ಮಿರಿದೆ. ಹೇಗೆ 100 ತಪ್ಪುಗಳ ನಂತರ ಶಿಶುಪಾಲನ ವಧೆಯಾಯಿತೋ, ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮದು 99 ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಇದೆ. ನೀವು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದು ದುಃಖದ ವಿಷಯ. 1969ನೆಂದು ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ದೊಡ್ಡಪೇಟೆಯವರು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಲಿ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲಿ, ಹರಿಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡಲಿ, ಬಡವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಲಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೋಲು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಗರಚೆ ಆಗಬಾರದು. ಮೈದಕೀಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇನಾಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ. ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಸಂಬಳ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಳ, ಕೆಲಸ ಮಾಡದವರಿಗೆ ಉಪವಾಸ ಇದನ್ನು ದೇವರ ಕೆಲಸ ಎನ್ನುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಂಬಳ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, 5-10 ವರ್ಷ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ, ಕೆಲಸ ಮಾಡದವನಿಗೆ ಸೊನ್ನೆ ಸಂಬಳ. ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನಿನ ವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಅಠಾರಾ ಕಚೇರಿಯವರೆಗೂ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆದರಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಬಹುದು, ಮಾನ್ಯ ತುಕೋಳ್ ರವರು ಇರಬಹುದು, ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ನಾನು ಯಾವ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ

ವಿಧಾನಸಭೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯ
Accession No. (B) 4859

ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಇವತ್ತು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ. ಈ ಒಂದು ಯಂತ್ರ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ನಮರ್ಪಕವಾದಂತಹ, ದಕ್ಷವಾದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನನ್ನು ಗೌರವಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ವರದಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮೂರನೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳದೆ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ 8 ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಬರುವುದಾದರೆ, ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಯುಗಾದಿಯ ಕೊಡುಗೆಯಂತೆ, 5-5 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು, ಇದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅತ್ಯಪ್ತಿಯ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಉರಿಸಲು ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 8—10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಾದರೂ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಿ. ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರು ಅವರೇ ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಣದ ಕೊರೆತೆಯ ನೆಪವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ, ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಫಲವಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ, ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಗೌರವದಿಂದ, ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದವರಿಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ, ಅವರು ಪಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕಂತಹ ಕಷ್ಟ, ನೀಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—Before the next hon. Member speaks, I would like to know from the mover of the motion whether the Government will reply to the debate? In my opinion it may be very advisable for the Government to reply because they have heard the discussions so far.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Excise and Youth Welfare).—At the end of the discussion, I am going to reply.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ಆನೇಕರ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಅವರ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಬಹಳ ವಿವರವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತುಕೋಳ್ ವರದಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಕಾರಣಗಳು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ತುಕೋಳ್ ವರದಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಲವಾರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಬಗೆಯಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದ ಈಗ ಬರತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನುಮಾರು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸುಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ನೌಕರರಿಗೆ 20—30 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ 11 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ, 15 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ, 18 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ 20 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದದ್ದು 25 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಯಿತು. ಆಮೇಲೆ 30 ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಂತರ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತಾ ಏರುತ್ತಾ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಕಾಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಈ ದಿವಸ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸುಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ನೌಕರನಿಗೆ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪದವೀಧರರಾಗಿರತಕ್ಕ ನೌಕರರಿಗೆ ಹಿಂದೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಜೀವನದ ವೆಚ್ಚದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಇವೊತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳದವರೆಗೂ ಏರುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ

V—,31'N69
AI69-16-1-4

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ)

ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು, ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಅವರು ಅವರ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಕದಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈಗ್ಯೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು ರಿಟ್ರಿಂಚ್‌ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ, ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು ರಿಟ್ರಿಂಚ್‌ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ. ಈಗ ತುಕೋಳ್ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಸಂಬಳಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಅನೇಕ ಇರಾಖೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಇರಾಖೆಯವರು ತುಕೋಳ್ ವರದಿಯು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿದೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಈ ತರಹ ತೃಪ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆಯುರ್ವೇದ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಪಶುವೈದ್ಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳಿಗೂ, ಮನುಷ್ಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಎಂದರೆ ಪಶುವೈದ್ಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲ ಪಾಠ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು, ಪಂಡಿತರುಗಳು ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂಬಳದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೌಕರವರ್ಗದವರು ಪಡತಕ್ಕಂಥ ಕಷ್ಟವನ್ನೂ, ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸದ ತೂಕವನ್ನೂ ಅಳತೆಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಪಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆನೇಕ ಕರಾವಿದರು, ಕರಾಶಾರೆಗಳಲ್ಲ, ಚಿತ್ರಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತಮಗೆ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದವರು ನಮಗೆ ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಶಾಸಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇರಾಖೆ, ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಾರು ಇರಾಖೆಯವರು ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ನೌಕರರು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ, ನಾವು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಶಾಸಕರಾಗಲೀ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ನೌಕರರಾಗಲೀ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಜನ, ಕೂಲಿಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 2—3 ದಿನಗಳು ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಂಥ ಒಂದೆರಡು ತುತ್ತನ್ನತಿಂದು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕವರನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನೌಕರರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಏತಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮನೋಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ನಹ ಕೈ ಬಿಡುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ನಾವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನೂ ರೈತರನ್ನೂ, ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನೂ ಉಳಿದವರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾವು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಯಿಂದ ಸಮತೋಲನ ಮಾಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸುಖವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಪುಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಪಾತ್ರ ಏರುತ್ತಿವೆ ಈ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆಯನ್ನ ತಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ, ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಇಳಿಯದಂತೆ ರೈತರು ಬೆಳೆದಂತಹ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಲೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ವರ್ಗದ ನೌಕರರು ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಲ್ಲಾವರ್ಗದ ನೌಕರರಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರೂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೇ, ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಬೇಡವೇ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೇ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

2-30 P. M.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೂ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಳದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ, ಕೆಲಸದ ಸಮಯ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲಸದ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗಿಂತಲೂ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರೇ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳವನ್ನು ಇವರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡುವಷ್ಟೇ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ನೌಕರರು ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಷ್ಟೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತುಕೋಳ್ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಸಿರುವ ದೊಡ್ಡ ವರದಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೌಕರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Before I call upon next hon. Member to speak I want to know from the Hon. Minister what time he will require for reply ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I might take about 35 to 40 minutes.

Mr. SPEAKER.—Then in that case we will close the discussion at 5-20 P.M. There are a number of amendments given notice of by members on the opposition side which will have to be disposed of. The debate will close at 5-20 P.M. and then the Minister will reply. The hon. Member Sri C. K. Rajaiah Setty may begin his speech.

†ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚವು 100 ಆಯಿತು, 150 ಆಯಿತು, 200 ಆಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಈ ಬಡನೌಕರರು ಜೀವನವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೊಂಡಮಟ್ಟಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತೆ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಬಡನೌಕರರು ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಆಯೋಗದ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊರಗಿನ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬಯಸಿದ್ದು ಒಂದು ಆದರೆ, ಆಯೋಗದವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರ ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಯೋಗದವರು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತು ಆದರೆ, ಜನರಿಗೆ ಹೊರಲಾರದ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಥವಾ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಹಣದ ಕೊರತೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಾದರೆ, ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ 12 ರಿಂದ 14 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಬಾಬಿನಿಂದ ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಮ್ಯಾನ್ಸರೆನ್ಹ್ಯಾಸ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ವರದಿ ಸಹ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸಹ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಈ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ 4-6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಈ ಸಭೆಯು ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದಾದರು ಒಂದು ಧೃಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಒಂದು ಪಂಗಡವಾದರೆ, ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವಿರುವ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಡಜನರು ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ. ಇವರುಗಳು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದರ್ಜೆಯ, ಒಂದು ಪಂಗಡದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಡಿಲವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದು ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ಜನರು ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೂರು ನೂರಲ್ಲ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖೋಟಾ ನೋಟುಗಳು ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕದಂತಾಗಿದೆ. ಜೀವನ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹಸ್ರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು

ಸಹಸ್ರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೆಲವೇ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹೋಗಿ ಎರ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಧಾರಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಜಿಯುರಾಜಿಕರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಒಬ್ಬರು ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 41 ರಷ್ಟು ಖೋಟಾ ನೋಟು ಇತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಸಂಶಯಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ರಾಯರ್‌ಗೆ ಅವರ ಕಕ್ಷಿಗಾರ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 2 ರೂಪಾಯಿಗಳ ನೋಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ 37 ಕೋಟಾ ನೋಟುಗಳು ಇದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಹಣದ ಹೋರಾಟ ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟಿ ಆದಾಯ ಬರುವವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಈಪೊತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಹತ್ತು ಅಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಸರಕಾರ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಉಗ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್‌ಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಯಿತು. ಇದಾಗಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ರಾಜ್ಯದ ನೌಕರರುಗಳ ಒಂದು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದೇ ಇರುವುದು ಬಹು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಇದನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸರಕಾರ ತುಕ್ಕೋಳ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ಹೇಗೂ ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೇನೇ ಒಬ್ಬರು ರಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇವರೇ ಇದರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ನೌಕರರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಾರತಮ್ಯಗಳಾಗಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಅತೃಪ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ, ಒಬ್ಬರು 50-60ನೇ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿದ್ದರೂ, ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಡ್ತಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಸೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ರಿಟ್‌ಗಳು ಬರಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇಗನೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ನಂಬ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್‌ಗಳೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದರಿಂದಾಗಿ ನೌಕರರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಅತೃಪ್ತಿ, ಅನವಧಾನಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬಡತಿಗಳೇ ದೊರೆಯದೇ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಫೈನಲ್ ಆಗಿ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ತುಕ್ಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಗೇನೆ ಇದರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಹಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಏದೇ ತುಕ್ಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಕೊನೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

> " The problems have been approached as dispassionately as possible, bearing in mind the economic conditions of the State and the needs of an efficient, clean and honest administration. It is hoped that the recommendations of the Commission will be helpful in the solution of many of the vexed questions that have arisen as a result of individual and public aspirations to evolve a socialistic pattern of society."

ಇದು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರನ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇವರೇ ಮಾಡಿರುವ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಎನ್ನುವುದರ ಗಂಧವಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ)

ನೋಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ This Report is worthy to be scrapped, ಎಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ನೌಕರನಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ 50 ಎಂದು ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಬಡತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಇವರು ಪರಮಾವಧಿ ಸಂಬಳ 80 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇವರೇ 1300ರಿಂದ 1500ರವರೆಗೆ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಗ್ರೇಡು ಮಾಡಿ 2 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗ ಕಮ್ಮಿ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಏಮಾರ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ಇದನ್ನು ಸೋಷಿಯಲನ್ನು ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಒಂದಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಸೋಷಿಯಲನ್ನು ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು.

The Commission also trusts that both the Government and the Heads of Departments will take suitable steps to implement early such of the recommendations as Government might accept keeping in mind the urgent need to improve the administration and to bring about economy in expenditure. ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಹತ್ತಾರು ಇರಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಟ್ರೆಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನರ್, ಒಂದು ಕೋ ಆಪರೇಷನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನರ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ರೆವೆನ್ಯೂ ಟ್ರಿಬ್ಯುನರ್ ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಟ್ರಿಬ್ಯುನರ್ಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂತಹ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳಿರುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದೇ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಅಥವಾ ಮೂವರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೋಆಪರೇಷನಲ್ ಪರಿಣಿತರಾದವರು ಒಬ್ಬರು, ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾದವರು ಒಬ್ಬರು ಎಂದು ನೇಮಿಸಿ ಒಂದೇ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದವರು ಅನೇಕ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಸರಕಾರದವರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಹಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತುಕೋಳ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನುಮಾರು ಎಂಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ 14-16 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸರಕಾರ ಖಚಿತವಾಗಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಸರಕಾರ ಅಂತಹ ಯಾವ ಖಚಿತವಾದ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೊರೆ ಹೊರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಒಂದು ನಿಯಮಿತವಾದ ಒಂದು ನಿಷ್ಠೆಯಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಾನ್‌ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರುಗಳು ಪುನಃ ಚಳವಳಿ ಮಾಡದಂತೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ರಿಪೋ

ರ್ಜನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆಯ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಮಾಡಿ ಮೇಲಿನ ದರ್ಜೆಯವರಿಗೆ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಈ ತುಕೋಳ್ ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಬಿಸಾಕಿದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬರೆದದ್ದೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಭಾಷ್‌ಚಂದ್ರಬೋಸರು ಒಂದ ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

> "If you want to enjoy the solace of freedom and the joy of liberty, you should pay the price for it. The price is sacrifice and suffering."

ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜೀವನದ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟವೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮಗಿಂತ ಮೇಲೊಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡುವುದು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅದೇ ರೀತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರದೇಶದವರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದು ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೊಂದ ನೌಕರರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದೇ ಆದಾಯವನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ, ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮನಿ ಲೆಂಡರ್ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಬ್ಲಾಂಡ್ ಹೋಲ್ಡರ್ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ ಇನ್ನು ಏನೇನೋ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಕೊನೆಯ ಮೂರು ಹಂತದ ನೌಕರರು ಏನು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[Mr. CHAIRMAN (SRI B. P. KADAM) in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವೇತನ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೋಗ ರಚನೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದವರು ಎನ್.ಜಿ.ಓ. ಗಳೇ ಏನಃ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಇದನ್ನು ಬರೀ ಎನ್.ಜಿ.ಓ. ಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಆಯೋಗದ ರಚನೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಗೆಜಟೆಡ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಬಳದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಆಯೋಗ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಸೂಚ್ಯಗಳನ್ನು ಎನ್.ಜಿ.ಓ. ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತ್ರ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ ಕ್ಲಾಸ್ 1 ರಿಂದ ಹಿಡಿದು 4ನೇ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಕೂಡ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಸೆಕ್ರಟೇರಿಯೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ, ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ವರದಿಯಂತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 10 – 14 ಕೋಟಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ನಲ್ಲದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಎನ್.ಜಿ.ಓ.ಗಳಿಗೆ ಜಿ. ಓ. ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ವಿಷಯಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಈ ಅಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಶ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್.ಜಿ.ಓ. ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇತು. ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ವಿಷಯ ಪುನಃ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನವಾದರೆ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ನೂಜನೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ರಾಜ್ಯ ನರಕಾರದವರು ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ವರದಿಯನ್ನು ನಲ್ಲಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ನದನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅನುಮಾನವನ್ನು, ಶಂಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಾಡಿದ್ದಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ನಲಹೆಗಳು ಕೆಲಪೊಮ್ಮೆ ಈ ಆಯೋಗ ಮೀರಿ ಹೋಗಿರುವುದು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಆಯೋಗ ಪ್ರಜಾನತ್ತೆಗೆ ವಿರೋಧವಾದಂಥ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

3-00 P.M.

ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಜಾನತ್ತೆಗೆ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ತಪ್ಪನ್ನು ಬಗೆಯುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಎಂದು ನಾವು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಿವಿ ಆಗಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಗ್ರೇಡನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಅರ್ಥ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿ ನರ್ಕಾರದ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಆಗಿ ಹೇಗೆ ಇದ್ದ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಪುನಃ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಪ್ರಜಾನತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು, ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಿಕರಣವಾಗಿ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾನತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಳ್ಳಂಥ ಜನ ಆ ರೀತಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಪುನಃ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಗಳಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಆ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ಒಯ್ಯುವುದಾದರೆ ಪುನಃ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಅಧಿಕಾರ ದರ್ಪವೇನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆ ಅಥವಾ ನೆನಪು ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವಂಥ ಆಯೋಗದ ನಲಹೆ ನರ್ವಥಾ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ನಲಹೆಯಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು,ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನೆನಪಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಕೆಲವಾರು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಏರಿಸತಕ್ಕ ನಲಹೆಯನ್ನು ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ನಲಹೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರೇಂಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀನರ್ಸ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಕೇಡರ್‌ಗೆ ಏರಿನ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ನರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವಾತಾವರಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ರ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಒಯ್ಯಬಹುದು, ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ರೇಂಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಲೂಟಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ರೇಂಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ

ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕೈದು ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು, ಸೌಧಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಭಾರಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ರ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕೇ, ಇವರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ? ಒಬ್ಬ ರೇಂಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಫೀಸು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ರೇಂಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ಸ್ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರೇಂಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೊಟ್ಟು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ನಾಟಾ ಸಾಗಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏಕ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಏನು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಸಲಹೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬಾರದು. ಲಂಚ ತಿನ್ನತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳದ ಏರಿಕೆಯ ವಿಷಯ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಏನೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರೂ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಲಂಚ ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಕೇಡ್‌ಗೆ ಏರಿಸಿ ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಶಂಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಕರಪ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದೆ. ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾನಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವಿದ್ದು ಜನತೆಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅನೇಕ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಇರುವವರನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಏರಿಸುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೇಸು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟರುವಾಗ ಅರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಒಂದು ವರ್ಗ, ಕೆಟ್ಟ ವರ್ಗ ಆಗುತ್ತಿದೆ ; ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತಾತಾ, ಬಿರ್ಲಾಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಗ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ದರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು 100 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ರೇಟ್ ಇದೆ. ಅದೇ ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯವರು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ, ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ, ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ, ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೇಳತಕ್ಕ ಬಡ ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಪಡೆಯುವವರು 60ರಿಂದ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದವರು ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರು ಅದರ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಇದು ಆಯೋಗದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ತಪ್ಪು ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ. ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದರೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವೂ ಆಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾನ್ ಗೆಜೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಚೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನೇ ತೊಂದರೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಆಯೋಗದ ಸಲಹೆ ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೇಸಿಕ್ ಪೇ ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ 110 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ 160, 170, 200 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರದಾರರು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ 1958-59ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸರ್ವೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮನೆಗೆ 15-50 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪೇ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ 15-50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎಂಥ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಇದು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಸಂಗತಿ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಯೋಗದವರು ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗುವುದಾದರೆ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹುಡುಕತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪೇ ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಸಲಹೆ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ವರದಿ ಯಾದೀತು. ಅದರ ನಮೂನೆಯೇ ಬೇರೆ. ಹಣ ಹುಡುಕುವ ಗೋಜಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ವರದಿಯಂತಿರುವ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಾವು ಮೋಸ ಬೀಳ ಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಈಗ ಉಪಾಹರಣೆಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ 110 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಸಿಕ್ ಪೇ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿ ಷನ್‌ನವರು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ಲುಗಳಿಗೆ 85-90 ರೂಪಾಯಿ ಬೇಸಿಕ್ ಪೇ ಇದೆ. ಆದರಿಂದ ಅವರು ಏನು ತಾನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ? ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು, ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ಲುಗಳು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಹಿಡಿಯಲು ಒಂದು ಗೂಟ ಕೂಡ ಇರುವು ದಿಲ್ಲ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಗರಾಚೆ ಜಾಸ್ತಿ, ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ತಮಗೆ ತಗಲಿ ಯಾವಾಗ ತಮಗೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದೀತು ? ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗಾದರೆ ಏರ್ ಕಂಡೀಷನ್ ರೂಂ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು, ಕಾರು, ಬಂಗಲೆ ಮುಂತಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತವೆ, ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುವ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ಲುಗಳಿಗೆ 60 ರಿ-ದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೂಡ ಸಂಬಳ ಇಲ್ಲ. ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರು ಗಳಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ತಿ ಸಹ ದೊರೆಯುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ವರದಿ ಮಾಡಿರುವರೋ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾದಾಗ ಕೊಡಬಹುದು. ಬಹಳ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದುಂಟು. 20 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಿರಲಿ, ಈಗ ಎನ್. ಜಿ. ಓ. ಗಳಿಗೆ ಕಮಿಷನ್ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವ ವೇತನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಜಿ ಓ ಗಳ ವಿಚಾರ ಅನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ತುಕೋಳ್ ರವರು ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತುಕೋಳ್‌ರವರು ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾ ದಷ್ಟು ರಿಕಾರ್ಡು ನೋಡಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಒಂದು ವಿಷಯ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, ಒಬ್ಬರು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಹೀಗಿರುವುದಾದರೆ ನಾವೇಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕು ? ಇಲ್ಲಗೇಕೆ ಬರಬೇಕು!

MR. CHAIRMAN.—These queries have often been raised and replied. The Hon. Deputy Minister is there to represent the Government.

ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸುಮಾರು 17 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುವುದು, ಮುಂದೆ ಅದು 22 ಕೋಟಿಗೆ ಏರುವುದು ಎಂದು ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಯಂತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮನಸಿದ್ದರೆ, ಈ ವರದಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕಡೆ ಅವರಿಗೆಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಾದಾಗ ಮದ್ರಾಸು ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕ, ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ದೇಶವಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು, ಅವರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ಥಾನ, ಅವರ ಸಂಬಳ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 1967 ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಜುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲು ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕಮಾಡಿರುವಹಾಗಿದೆ. ಈ ಕಮಿಷನ್ ಆದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಸುದೀರ್ಘವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇಂದು ನೌಕರರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಕೇವಲ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನೌಕರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರುತ್ಸಾಹ ಮೂಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಕೂಡ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ನಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಬಳದಲ್ಲಾಗಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ದೂರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರರು ಅತ್ಯಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಹಾಕುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಅವರ ಅಸಮಧಾನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದರೂ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು, ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಜನತಾ ಸರಕಾರ ಎಂದುಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯೂರೋಕ್ರೆಸಿ, ಮತ್ತು ಲಂಚ ಪಡೆಯುವ ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಈ ತುಕೋಳ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹುಕುಂ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಕುಂ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ತಪ್ಪು ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಅವರಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಕಾರಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಹುಕುಂ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹುಕುಂ ಜಾರಿ ಮಾಡುವವರೂ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಿಕಾರ್ಡು ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲೇ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಬೇಸಿಕ್ ಪೇ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಫೈಲ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ರುಜು ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN.—The Hon. Finance Minister Sri Ramakrishna Hegde was here all the while. I learn that he has been called by the Speaker for some important discussion for a short while and he is expected to be back within a couple of minutes. The Government is represented here by one Minister of State and a Deputy Minister.

Sri S. BANGARAPPA.—The Deputy Minister is not taking any notes of this discussion. Nobody is here to listned to the speeches made in this Hon. House.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಈ ನಿಲುವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಾಮಿ? ಎಂ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಇದೇನೇ ಅವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದು ?

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum), —Sri Boriah is not a Cabinet Minister.

Mr. CHAIRMAN.—These things have been replied. Government is represented by one Minister of State and he is listening seriously to everything that is being said. He is taking down notes.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿ ಜೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ನಾವು ಸಭಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(Sri Vatai Nagaraj, Sri B. B. Sayanak, Sri K. P. Nadagowda and Sri Bangarappa, withdrew)

ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸೇವಾ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೇಲಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಸೇವಾ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಇರುವಂತಹ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರುವಂತಹ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ತುಳೋಳ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ವಜಾಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅಂಥಾ ಹುದ್ದೆಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಯಂತ್ರ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದು ಒಂದು ಅತಂಕಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟು ಮತ್ತು ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹುದ್ದೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅತಂಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತಹದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು.

† Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—Sir, this is an important report that is discussed here. We have spent lakhs of rupees over the preparation of this Report. The way Government has been treating this with scant courtesy which is touching upon lakhs of employees in the State — not even one single Cabinet Minister is here. Does it mean that the Government is not interested in this matter? May I request you, Sir, that you will exercise your powers and see that at least some Ministers are asked to be here to hear what we have been saying in the House so that it may be of some use to them in tackling this matter?

Mr. CHAIRMAN.—Sri B. P. Gangadhar was not here when the same point was raised. I said that the Hon. Finance Minister was called by the Hon. Speaker for some discussion and he is expected to be back in a couple of minutes. He was sitting here all along.

Sri B. P. GANGADHAR.—What has happened to the Chief Minister Sir? At least one of the Ministers could be here. They are in such a big crowd—nearly 30 in number and yet not a single Minister is present in the House. Does it show that they are not interested in their own employees?

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—Sir, the argument on the other side is that even if we are not present, there are the records and they could read. I say that it is not only the record, it is necessary for the Ministers to be here and know what exactly the Members say. The Minister for Finance was very much concerned about the resources position. A short while ago when Sri Gopala Gowda was speaking; he said the same thing. Under the circumstances, if he is not present in the House when observations are made by hon. Members, I think it is better to adjourn the House till the Minister comes.

ಶ್ರೀ ಜೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯನಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಎರಡುವರೆ ಕೋಟಿ ಜನತೆ ಕಾದು ಬಯಸಿ ಇವತ್ತು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವರದಿಗಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಜನತೆ ಕಾದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರದ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಲಕ್ಷಾಂತರ ನೌಕರರ ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಇವತ್ತು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಂತಹ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ 17 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ)

3-30 P.M.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮು ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಎಕಾನಮಿ ಮೆಜರ್ಸುಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದುಂದು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನವ್ಮಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫ್ಲೇಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಸಾಮನುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿದೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಚ್ಯಾಯ್ಸೇಷನ್ ಪಾಲಸಿ ಮತ್ತು ನೋಟುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರಣ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಕೂಡ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪ್ರಥಮತಃ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೂಡಿದವರು ಎನ್. ಜಿ. ಓ. ಗಳು. ಅನೇಕ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದವರೂ ಆ ಎನ್. ಜಿ. ಓ. ಗಳೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಬಳದ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕೆಳದರ್ಜೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಳಮಟ್ಟದವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಇವರ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಜನರಮೇಲೆ-ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಬೀಳದ ಹಾಗೆ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳದ ನೌಕರರಿಗೆ ಆ ತುಕ್ಕೋಳ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಶಿಫಾರ್ಸುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದೂ, ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—Mr. Speaker, at the outset I would like to submit that by the appointment of such tribunals or commissions, it is proved beyond all reasonable doubt that the Government has miserably failed in building up a State with economic reconstruction. If we recall to our memory the days when princes were ruling our State, we can know how people were living. If you go to mofussil places or contact officials, they all say that they were happy during those days. Even the ryots say so. The merchants say so. Now there is grouse of the merchants so far as this Government is concerned; there is grouse of the officials so far as this Government is concerned; there is grouse of the students so far as this Government is concerned. There is grouse everywhere but I may submit that there is no grouse in one section of the society and that one section is the Congress section. There was economic imbalance in the State and so the Government thought it fit to appoint a Pay Commission. The Government also realised that it was incapable of bridging the gulf between the rich and the poor. The Government conceded that it was incompetent to peg down the prices. The Government indirectly submitted before the country that it was incapable of raising the State's resources and properly utilise the finances of the State for the benefit of the common people. We have to see the background for the appointment of this Pay Commission. It is crystal clear that it is due to the agitation by the N. G. Os. that prompted or pursuaded the Government to appoint this Commission. No doubt the Commission was appointed and lakhs of rupees were spent and a report was submitted and it has been placed before the Assembly.

In this State we are proclaiming that our financial policies are governed by socialistic principles. Even though we have been proclaiming from house tops that the goal is socialistic goal, we see there is no socialistie goal at all. Even the Commission's report is tending towards capitalistic outlook. It is accepted by every section of the House and also the people at large that socialist economy will not tolorate discrimination between the lowest paid and the highest paid. It can be 1 : 10 times or 1 : 15 times at the most. But, what we see here is the persons who have been paid lowest are not benefited to a greater extent and persons who have been getting Rs. 1000 or more, will benefit to the extent of Rs.500 or 600. I want to pose a question and ask whether this is what you call socialistic approach. If this is the socialistic approach, woe be to that socialism. At the outset I want to request the Government to reject such of the proposals made by the Commission wherein they have recommended increase to persons getting Rs. 1000 or more. If the basic salary is 1 0 the maximum should not exceed Rs. 1000, and any recommendation for enhancement of salary over 1000 must be summarily rejected. If on the other hand the basic salary is Rs. 150 for a lowest paid employee, the maximum under no circumstance should exceed 1500. The parity must be 1 : 10 or 1 : 15 at the most. Anything above that must be rejected by the Government and there will not be any appreciation by this House so far as enhancement of salary is concerned to the highly paid employees.

Even in respect of recommendations made by the Commission, many sections of the employees have not been satisfied. For instance the teachers. This is very important because they are teaching education and of course it is needless for me to state that education moulds the future generation of the State. Here, discrimination is made between graduate teachers and others. A teacher who will be teaching English will be discriminated against a teacher who is teaching Telugu, Kannada or any other subject. So, this sort of discrimination between language teachers which has not been done so far in the State as it is now existing, should not be there and it should be rejected and uniform scales must be maintained. Similarly, the steno-typists, surveyors and technical persons have also got a severe grouse and so far as this report is concerned, they have been comparing themselves with their own friends outside in various other Departments doing similar work. They say they have not been satisfied. So, Sir, the plight of these persons, namely, typists, surveyors and teachers has to be seriously considered before implementing the Commissions report.

Similarly, there are thousands and thousands of persons in this State who have been unemployed. There are also thousands and thousands of persons who have been working as local candidates and their number is quite huge. They have been appointed at the time when the Government felt their services are necessary to discharge certain Government work. Now there is no solution suggested in respect of these persons. What is to happen to these thousands of persons

(SRI B. P. GANGADHAR)

who have been in service for the last 7 to 8 years ? At the time when they joined service, they were bachelors but many of them are now married and have got a number of children. The Commission is silent so far as this aspect of the matter is concerned. This is the occasion when I want to make a request to the Government that they should see that these persons are continued permanently in the places where they have been working.

Then the question of finance will come up. The Hon'ble Minister for Finance was asking Sri Gopala Gowda that the Government requires larg sums of money to give effect to the recommendations of the Commission and where could they find so much money for that ? My submission is, it is the duty of the Government and the party which has taken the responsibility of ruling the State to find out what exactly are the resources they should tap. But still, I have a few suggestions to make. Regarding Sales Tax Department, we have been seeing officials working throughout the night and day while officials in other Departments wanting to go home as soon as 5-30 was over. I do not know what those officials in Sales Tax Department will be doing. Perhaps the Minister is well aware what they are doing at dead of night. That is why malpractice is going on and lakhs of rupees have been lost to the State. If you tone up the Sales Tax Department, we will be able to collect the arrears that is now due and I think it will solve the problem to a great extent. Similarly if we whip up other departments where there are huge balances are left over and block the leakages, I think we will be able to get sufficient amount for the implementation of the Commission's report. Similarly, we can just close down the co-operative societies. It is consuming nearly Rs. 100 crores and that is the Department where dishonest people are manufactured and where State's funds have been devoured without any consideration at all. I submit, Sir, that perhaps there may not be even 5 per cent of the societies which have been working well in the State. What has happened is, the Auditor who is employed to scrutinise the accounts of the societies is no other than the departmental man. He will be an Assistant Registrar of Co-operative Societies and he will be the person who will be auditor tomorrow. Why not entrust it to State Accounts Department ? Then all the frauds can be found out and crores of rupees which have been lost can be retained to the State.

(Mr. SPEAKER in the Chair)

I have another suggestion to make for the abolition of SDOs and Deputy BDOs. If such intermediary jobs are abolished, it will save a lot of money to the State.

One more point. The Government is well aware regarding pensioners. Formerly pensioners were paid an average of 36 months'

salary and after agitation, the Government thought it fit to see that average of 12 months' salary is taken into consideration while fixing the pension. The Government also got the MCSR rules amended to that effect. So far as old Mysore State officials are concerned it is all-right. But officials coming from erstwhile Hyderabad, Madras and Bombay have been guided by their own rules and similar provision has not been made in respect of them. Therefore, Sir, while persons who were governed by MCSR have been conferred with these benefits, persons coming from various other States have been denied these benefits being not conferred on them. So, Sir, a uniform rule should be made so that all the pensioners will be paid uniformly and similar benefits are conferred on every one of the Governmet servants who retired, whether he belonged to old Mysore or Hyderabad or Madras area.

Now coming to officials who have been getting above Rs.1200 up to Rs. 1,800, if the policy of the Government is to fix the basic salary of lowest paid Government servant at Rs. 150 it should not exceed Rs. 1500 in the case of highest paid Government servants. If they are going to agree under the circumstances of our financial strain that Rs. 100 would be sufficient for the lowest Government servant, then the topmost man should not be paid more than Rs. 1,000. Any recommendation made to pay more than 1 : 10 is not in the interest of the State. If they were to pay Rs. 1,800 and Rs 2,000, then the State Exchequer will get empty. Thank you.

Report of the Naronha Commission

re: Disturbances in Madhugiri Taluk

Presentation.

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—I beg leave to lay on the Table of the House a copy of the Report of the Naronha Commission appointed by the Government in Notification dated 22nd January 1968 to enquire into and report on the alleged disturbances in certain villages of Madhugiri Taluk in December 1967 *

Mr. SPEAKER.—The report is laid on the Table.

Sri B. P. GANGADHAR.—I want to make a simple request.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member's difficulty is that if he wants to go through it in detail, it may not be possible to do so if it is placed on the Table of the House. Is it possible for the Government to print the Report and circulate it among the Members?

Sri VEERENDRA PATIL.—The Report is a voluminous one. I think it runs into more than thousand pages. So it will take lot of time to get it printed. Also the cost involved in it is very heavy. So it is very difficult to get it printed. If the hon. Members feel the necessity for one or two more copies, I am prepared to place them on the Table of the House. I shall try my best to place as many copies as possible.

---

* Copy placed in the Mysore Legislature Library *vide* No.....

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, you are aware that very huge expenditure is incurred so far as this matter is concerned. For payment of counsels, etc., lakhs of rupees are spent. When we have spent so much money over the matter and when all of us are interested on this particular matter, why should it not be printed? As I have already submitted to you, it is running to thousand pages or so. If it is placed on the Table of the House, it may be realised how long it will take for all the Members to go through it. As long as the House is in session, we have to participate in it. We can devote at the most half-an-hour or one hour for going through the Ruport. At this rate, it would take months to go through the entire Report. If we take the strength of the other House into consideration, nearly 300 Members would have to go through the Report. When lakhs of Rupees have been spent on the Commission, another couple of hundreds of rupees for getting the Report printed should not be considered a big burden or very costly. I want the Government to see that copies are printed and supplied to every one of us. If for any reasons it is found not possible to comply with my request, at least one copy may be given to me as I am particularly interested in it.

Sri M. S. KRISHNAN.—I must add a word to what Sri Gangadhar has said. If the intention is to simply place the Report on the Table and leave it at that, it is all right. If the intention is to have a discussion about it, naturally we must have a copy each. We learn a number of interesting things have been discussed in the Report and a number of interesting observations have been made. So we would like to know what the findings are and how they are based. The arguments are necessary if we have to speak. Without a copy of the report with us, how can we speak on it? Cost of printing should not be the consideration for the Government not to get it printed. When you can get printed Tukol Commission Report running into volumes and more than thousand pages, this Report of the Noronha Commission can also be printed and circulated.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾಪು).—ವಿಧಾನ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬಹಳ ಬಿಜಿ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ರೂಮಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಓದ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—In order to accommodate the Members, I request the Hon. Chief Minister to make available as many copies of the Report as possible so that I shall keep about half a dozen copies in the Legislature Library to enable the members to go through them.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ಟ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಪಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—Since it will take a number of days to get it printed, I have requested the Government to place half-a-dozen copies at my disposal. I shall keep them in the Library.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—When we have spent more than two to three lakhs of rupees on the Commission, the printing charges will be a pittance. The hon. Chief Minister can get it printed.

Mr. SPEAKER.—It is for the Government to take action.

Sri M. S. KRISHNAN.—It is not enough if it is kept in the Legislature Library because we will have hardly any time here to go through it. We will have business in the House from 1 P. M. to 6 P. M. From what the Chief Minister said, it appears that he wants to shut out criticism on it.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member is anticipating things which are not there.

Sri M. S. KRISHNAN.—The straightforward way would have been to print it and hand over copies to us.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I would like the Government to recall the background under which the Commission was appointed and the amount of publicity that issue raised. Now if cost is the only consideration for not getting the Report printed, I would say, it won't be right not to supply copies to the Members if they desire them. The consensus of opinion on this side is that Members do require copies so that they may read them and understand what the findings are. It is another question whether any discussion would be allowed or not. That is a different matter and we need not consider it now. But if these copies are kept on the Table, we cannot carry them home. We have to sit here and read only when the Library is open; that may be rather difficult I believe that the Judge has prepared his report in parts ; he has given his report in so many chapters. So it may be published in chapters or it may be given in different booklets instead of publishing it in one booklet. Government may publish it in different volumes. Cost should not be the determining factor for not getting the copies printed and supplied to the Members.

Sri VEERENDRA PATIL.—The Report is in ten volumes or separate chapters. The findings are found in part IX. So, if the hon. Members agree, I shall see that this Part IX which contains the findings of the Enquiry Commission will be got printed and distributed. And those who are interested in knowing the details, can refer to the detailed report. I will get this one Part printed and circulated to the Members.

Mr. SPEAKER.—That should satisfy the Members.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ.—ಬರೀ ಕೊನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುತ್ತದೆ ? ಬರೇ ಫೈಂಡಿಂಗ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? In that case, we will not be able to see the entire thing. What does the last part contain ? It contains the operative part, " I convict you for so many years and send you to the gallows." The finding will be that " I feel that you are liable for punishment or that I exonerate or acquit you " I think the Chief Minister can make up his mind and get all the parts printed because all of us-not only on this side but also on his side, are interested in this matter. Many of my friends on that side also told me that the Report may be printed and copies supplied to the Members.

4-00 P.M.

Motion to consider the Report of the Mysore Pay Commission, 1966-68

(Debate contd.)

†ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಅವರ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ವರದಿಯಿಂದ ಯಾವ ವರ್ಗದ ನೌಕರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವೋ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ 70 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜೀವದ ವೆಚ್ಚ ದಿನೇ ದಿನೇ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಎಡರುತೊಡರುಗಳು ಇವೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ವೆಟರ್‌ನರಿ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇವೆ. ವೆಟರ್‌ನರಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ದನಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಎರಡಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವರ್ಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವೆಟರ್‌ನರಿ ಡಾಕ್ಟರಗಳಿಗೂ, ಮನುಷ್ಯ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೂ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ತಾರತಮ್ಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಈ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರ ವೇತನ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಈಗ ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರ ಸಂಘದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ತಾವು ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ರೆಕ್ಕೆಪತ್ರ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರಿಗೂ, ಜ್ಯೆಪಿನ್ನುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಗುಮಾಸ್ತರುಗಳಿಗೂ ಸುಧಾರಿತ ವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಕೊಠಾರಿ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಇದೆ. ಆ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ತಾವು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಕಟುವಾದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ರೋಸ್ಟರ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಯಾರು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಅನೇಕ ಜನ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು, ನೌಕರರು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪೊಟಕು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರುವುದಾದರೆ ಆದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಏಳು ಸಾವಿರ ಜನ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅಲ್ಲಯೇ ಅವರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ತಾರತಮ್ಯಗಳು ಇವೆ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರಿಗೂ ವೇತನ ಬಹಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೋರಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇವೊತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೂ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೂ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಅಂತರ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೂ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಬೇಧಭಾವ ಇರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು 5 ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನೌಕರರ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅಂತರವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಇಬ್ಬರ ವೇತನ ಮತ್ತು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವಂತಾದ್ದು ಇದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಅದನ್ನು ಹಣವನ್ನು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಂಡ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 10 ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯ ಉಳಿದಿದೆ. ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೌಕರರ ಸಂಘದವರು ಸಹ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಹಣವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಗುಟುಕು ನೀರು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಾಂಡ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದ ರಿಂದ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂಗು ಇದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಬಡ್ತಿ ಮತ್ತು ವೇತನದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ನೌಕರರಿಗೂ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ನೌಕರರಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನವಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ನೌಕರರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರು ವಾಗ ತಮ್ಮ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಆದರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಮಾತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ನೌಕರರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ನೌಕರರ ಸೇವೆ ತಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ನೌಕರರ ಸಂಘದವರು ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದಂಥ ತಾರತಮ್ಯಗಳು ಇವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದಂಥ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—Mr. Speaker, Sir, I rise to support the Pay Commission s Report with certain observations. At the outset I must thank Mr. Justice Tukol and the staff of the Commission for writing a voluminous Report regarding the pay structure and service conditions of the Government servants. While saying so, it may not be mistaken that I fully agree with his Report. We must thank the Commission for their valuable suggestions and point out the omissions and make certain additions to the Report. It is a well-known

(SRI N. B. SIRDESAI)

fact that the Government servants are living on the bare pittance since the beginning and they have to depend on the next month's salary because they cannot make both ends meet and as the prices of essential commodities are rising up, it is very hard for the them to pull on. The appointment of the present Commission is the outcome of the Pay Committee and the hard struggle on the part of the Government servants. Before the reorganistation of States, the then Mysore State had constituted a Pay Committee for reviewing the pay structure and service conditions under the chairmanship of Sri V. M. Mascernhas and that Commission had submitted certain recommendations with wage benefits, and after the Reorganisation of States, this State had constituted, in December 1956, an official Pay Committee and that Committee had also made certain recommendations regarding the pay structure and service conditions. Thereafter, the Government of India had also constituted an Enquiry Committee to review the position of pay structure and the service conditions, and after that, in 1960 I presume, this Government had also constituted a Committee to review the pay structure and that Committee had submitted its report in 1961. Taking into consideration the representations made by the Government servants and the rising prices of the essential commodities, this Commission had been appointed. Fortunately, this Commission had been given terms of reference, because for want of terms of reference other Commissions had committed blunders. Under the terms of reference, this Commission was required to review not only the existing pay structure and the service conditions, but also to study the Government Orders relating to the Special pay, deputation allowance, project allowance and other allowances. The Commission had to suggest the pay structure taking into consideration the qualifications and the arduous nature of duties. Now that the suggestions are made, we have to see whether those suggestions are feasible and what difficulties are being encountered by the State and what is the financial position of the State. Let us first see what suggestions have been made by the Commission. They have suggested 27 pay structures instead of 108 and it has made valuable suggestions, such as abolition of certain Departments, transfer of staff to another department, transfer of administrative control to another department, they have classified the department of Secretariat as heavy, and minimum pay scale for the lowest grade employee has been suggested as Rs. 60 per month. The Pay Commission has suggested the continuance of the Dearness Allowance. It has also suggested that Government should provide housing accommodation, free medical aid to the Government employees, payment of marriage advance, and fifty per cent of the existing temporary staff to be confirmed.

Now Sir, let us see the financial position of our State. From Rs. 498·06 crores in 1956–57 the rural income has increased to Rs. 748.63 crores in 1962–63. Thus within a period of about six years the income has increased by 50 per cent. But unfortuntely the per capita income

of the State is below the national level and it is far below when compared with the per capita income in States like Maharashtra, Gujarat and Andhra Pradesh. Though Mysore State is mainly dependent on agriculture the area under irrigation is hardly 10 per cent. Though there has been considerable increase in population, the economic development of the State is very slow, agricultural income has become tardy and semi-stagnant. The industrial expansion also is insecure and thereby unemployment problem is increasing. To overcome all these difficulties the Commission has suggested certain methods to augment the resources and it is impossible to do justice to the Government servants, unless the Government increases its resources. But one thing Government should bear in mind that there must be some inducement to keep up efficiency in the work and for that, suitable increase in the pay and allowances of the Government servants should be made. I suggest that Government should give vehicle allowance to all Government servants and promotions at a regular interval of six years should be given to the employees. Then Sir, the provident fund is purely meant for the welfare of the Government servants and it must be utilised for that purpose alone. At present the provident fund contribution is being utilised for some Governmen; activities. I suggest that it should be utilised for the welfare of the Government servants and out of this provident fund contribution, housing accommodation should be provided to the Government servants The income limits of Rs. 2,400 and 5,000 for grant of educational aid to children of Government servants should be relaxed suitably.

In regard to Labour Department, I would like to say that the pay scales of the Labour Inspectors which is proposed to be equalised with that of the pay scales of I Division clerks is a great injustice done to the Labour Inspectors who are entrusted with the work of four or five divisions. I suggest that the posts of Labour Inspectors should be made gazetted and their scales should be increased to Rs. 200–450 as is given in other States. Twenty per cent of the existing posts should be upgraded to Senior Inspectors grade posts with a pay scale of Rs. 250–500 and conveyance allowance to the extent of a motor cycle allowance should be paid to them. The ratio of promotion should be 3 : 1 and more promotions should be given by upgrading the posts.

In the Public Works Department, the Junior Engineers and other staff are being allowed to suffer for the last ten or fifteen years without any promotions. They should be promoted to the Gazetted Officers posts and provision should also be made to give promotions at regular interval of six years.

The Veterinary Doctors have to put in 5½ years for completion of their course and their workload is the same as that of the workload of Assistant Medical Surgeon, and therefore, I suggest that their pay scales should be equalised with that of the Assistant Medical Surgeons. Also the Basic Health Workers pay should be increased.

(SHRI N. B. SIRDESAI)

Then with regard to the low-paid Government servants such as Village Patels, Shanbhogues and Village Panchayat Secretaries, my submission is that the Village Patels, Shanbhogues and Village Panchayat Secretaries should be given the pay scales of Second Division Clerks, as they are full time workers. Then Sir, the pay scales of at least class IV servants should be given to all other inferior Government servants.

Of course while making these suggestions, I would also like that the Government should inflict severe punishments upon those officers who are found to be corrupt and they should not be let loose to follow corrupt practices. Of course everyone is reluctant to suggest higher salaries to the police officials because they are committing atrocities and all that. But Sir, I think every human being do commit mistakes. To give incentive to these police officials and also to do away with corruption, I would like to suggest that their pay scales also should be increased sufficiently.

In regard to Tahsildars of Revenue Department, the pay scales proposed by the Commission is only Rs. 275-525 without taking into consideration their workload. I suggest that their pay scales should be equalised with that of the pay scales of Assistant Registrar of Co-operative Societies. The Chief Officers of the Revenue Department should be upgraded to the Deputy Tahsildar's grade.

With these words, I thank the Chair and conclude.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವೇತನ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಂಥಾದ್ದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಕಮೀಷನ್ ಮೂಲವೇತನ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂಥ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಿಟ್ಟು 60 ರೂಪಾಯಿ ಮೂಲವೇತನ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ನ 70 ರೂಪಾಯಿ ಮೂಲವೇತನ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವೇ ದಿವಸದ ಹಿಂದೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಯೋಗ ನೇಮಕವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಆಯೋಗ ಸಹ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ 70 ರೂಪಾಯಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಊಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಪೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ 60 ರೂಪಾಯಿ ಮೂಲವೇತನ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಈ ಆಯೋಗ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನ ಆಯೋಗದ ಮೇಲಿನ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇಲಾಗಲಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಇವರ ಮೂಲ ವೇತನ 70 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾ

ಪದವೀಧರ ನೌಕರರ ವೇತನವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗೆ, ಆ ವಿದ್ಯೆಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವಂಥ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಅವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಇವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದತಕ್ಕಂಥ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಅವರು ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಅವೆರಡಾ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಆಯೋಗದವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ 400-900 ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ 275 ರಿಂದ 525. ಈ ಅಸಮಾನತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 400-900 ರವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಂಜಿನೀಯರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಅದರೆ ಅದೇ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಎಷ್ಟೇ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಜಿನೀಯರ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ವೇತನ ಕಡಿಮೆ. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯವಾಗಿ ಯಾವನಿಗೆ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಯೋಗ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಆದರೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಬಿ.ಡಿ.ಓ.ಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ 275-525 ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರೇಡ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಅಗಲಿ ಬೇರೆ ಹೈಯರ್ ಗ್ರೇಡ್ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ; ಈವೊತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದೇ ಬಿ.ಡಿ.ಓ.ಗಳು ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರೇಡ್‌ಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಆಗಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರಕ್ಟರ್, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಬಡ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ನಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಆಯೋಗದವರು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವರೇ ಒಂದು ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಅನುಭವ ಇರದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಯೋಗದವರು ನಂಬಳ 900-1,300 ಇದ್ದುದನ್ನು 1,100-1,600 ರವರೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಎಜುಕೇಷನ್ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರಕ್ಟರ್ 900-1,300 ಇದ್ದುದನ್ನು 1,000-1,500 ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಔಚಿತ್ಯ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಸಲಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಆಯೋಗ ಏನು ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು, ಅದರ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಚಾಪ್ಟರ್ ಸೀರಿಯಲ್ ನಂಬರ್ 4, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಟು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್, ರಾ ಆಂಡ್ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಅಫೇರ್ಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಅವರ ಸ್ಕೇಲ್ ಈಗ 1,100-1,800 ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪೇ 150 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವಂಥದ್ದು 1,300-1,800 ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪೇ 150 ರೂಪಾಯಿ. ಬಜೆಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅವರಿಗೆ 800-1,200, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪೇ 100 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದನ್ನು 1,100 ರಿಂದ 1,800 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ, ಈ ಸ್ಕೇಲು ಈಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಔಚಿತ್ಯವೋ ನನಗಂತೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಲಿಸಿಟರ್‌ಟು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇವರಿಗೆ 600-1,000, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪೇ 100 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದನ್ನು 900-1,300 ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ 100 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 600-1,000 ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ 100 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದನ್ನು 900-1,300, ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಸಾಲಿಸಿಟರ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿರುವವರಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಸರ್ಕಾರದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರೇಡ್ ಇದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ 900–1,300 ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು 1,100 ರಿಂದ 1,600 ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ 100 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲ ವೇತನದಲ್ಲಿ 200 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಂತೆಯೇ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ಸ್‌ಮನ್ ಮತ್ತು ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ 350–800 ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ 75 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದನ್ನು 450–99 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಲು ಸಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ 75 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ ಸೇರಿಸಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ಸ್‌ಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪೆಷರ್ ಪೇ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಒಂದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದರ ಔಚಿತ್ಯವಾದರೂ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುವಾರದ ವಿಷಯ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 928ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳಿವೆ. ಎರಡನೇ ವರ್ಗದ ಆಡಿಗೆಯವರು, ಫಿಟ್ಟರ್, ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್, ಧೋಬಿ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ 65–90 ಇದ್ದ ಸ್ಕೇಲನ್ನು 60–90 ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲವೇತನದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ 5 ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮೂಲವೇತನವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುವುದರ ಬದಲು ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಮೂಲ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೌಕರನೂ ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 12 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ, ಕೆಲವು ಇರಾಖಿಗಳಲ್ಲಿ 18 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆಯೋಗದ ಸಿಫಾರಸಿನಂತೆ ಯಾರೂ 18 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನವನ್ನು ಎಂದರೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಂ ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು 24 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಅವಧಿ ಏನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಪೆನ್‌ಷನರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ 12 ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದು ಮೈಸೂರು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ಒಳಪಡದೆ ಇರುವ ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾಗದ ನೌಕರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಇದರ ಲಾಭ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೆನ್‌ಷನರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಿಫಾರಸನ್ನು ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದವರಿಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಯೋಗದವರು ಮಾಡಿರುವ ಸಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ನೌಕರರಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಮೂಲ ವೇತನ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 350 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಇದ್ದವರಿಗೆ 1,10) ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಡಿ.ಇ.ಓ. ಇವರುಗಳ ಸಂಬಳ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಸಂಬಳ ಶ್ರೇಣಿ 600–1,000 ಇದ್ದುದನ್ನು 700–1,200 ಮಾಡಿ ಡಿ.ಇ.ಓ. ಅವರ ಸ್ಕೇಲು 350–800 ಇರುವುದನ್ನು 700–1,200 ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ 350 ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಅನೂಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರಂತೆಯೇ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಜ್ವೆಲ್ಸ್ ಅವರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಆಯೋಗದವರು ಈಗ ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೇಲ್ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಟ್ಟಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲವು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು, 2,28,700 ಎರಡು ಮತ್ತು ಒಂದನೇ ದರ್ಜೆಯವರು 11,300 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ನೌಕರರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 743 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಬರುತ್ತದೆ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ 913 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗದವರಿಗೆ 57 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು 203 ಲಕ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನು, ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣವೇನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಮೇಲ್ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು

ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ನಬ್‌ಸ್ಟಿ ಟ್ಯೂಟ್ ಮೋಷನ್ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ 350 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರತಕ್ಕ ಜನರ ಸಂಬಳ ಏನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಿಫಾರನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ 1972ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲ ಮೂಲ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಮೊಬಲಗಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, 350 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ವೇತನ ಬರುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಜೀವನಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ಮೂಲವೇತನವನ್ನು 70 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಅಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ತುಕೋಳ್‌ರವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಬಹಳ ಕಡೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಷಾದದ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಳ ತರಗತಿಯ ನೌಕರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೂ ಶಿಫಾರನು ಮಾಡಿರುವ ವೇತನಗಳಲ್ಲಿ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿವೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವದಮೇರೆ ನಡೆಯುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳದರ್ಜೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆ ನೌಕರರ ವೇತನಗಳಲ್ಲಿ 1 : 10 ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಳದರ್ಜೆಯವರಿಗಿರುವ ವೇತನದ ಹತ್ತರಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಯವರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ 4 ನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ 60 ರೂಪಾಯಿ ಮೂಲ ವೇತನವಿರಬೇಕೆಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 80-85 ಕ್ಕಾದರೂ ಏರಿಸಬೇಕು.

ಕಳೆದ ಸಲದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿರುವ ವೇತನದ ಸ್ಕೇಲುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಶೇಕಡ 35 ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತಿತರ ನೌಕರರಿಗೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, 22 ಕೋಟಿಯ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಶೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಹಣ ಶೇಕಡ 35 ಮಂದಿ ಇರುವ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದು, ಉಳಿದ ಹಣ ಶೇಕಡ 65 ಮಂದಿ ಇರುವ ಕೆಳತರಗತಿಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೋಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ವರ್ಗವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬಹುದು, ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿತಾಯ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೀವು ಸಮಾಜವಾದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜನರು ಸುಗಮವಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವಸತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ವೇತನವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಕೂಡ ನೌಕರರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೆಲೆಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಗಗನಕ್ಕೇರುತ್ತಿವೆ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಏರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ನೌಕರರ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದೊಡನೆ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ವೇತನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ವೇತನಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುವಾಗ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ)

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರವಿರಬಾರದು, ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೊಂದು ವೇತನ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರಿಗೊಂದು ವೇತನ, ಅಂಧ್ರದಲ್ಲೊಂದು ಬಗೆ ವೇತನ, ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯ ವೇತನ ಇರಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಮೂಡಿ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ವೇತನ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ವೇತನ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡ ಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ತುಕೋಳ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ. ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮೈನರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಸುವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯೂ ಒಂದು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಸುವುದು. ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಮೇಲೆ ಬಜೆಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ತೋಟ ಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗಿಂತ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಟ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮೇಜರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಕರೆದು ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮೈನರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಡ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮೇಜರ್ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೆ ಇಂಡೋ—ನಾರ್ವೇಜಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡೋ—ಜಪಾನ್ ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಇಂಡೋ—ಯುಗೋಸ್ಲವೇಕಿಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮೇಜರ್ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಳವನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬೈಯ್ಯುವುದುಂಟು, ಆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳ ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಮೂಲ ವೇತನ ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೂಡುವ ವೇತನ ಎರಡನೆ ದರ್ಜೆ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವೇತನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ. ಅವರನ್ನು ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗವೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ 85 ರೂಪಾಯಿ ಮೂಲವೇತನ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು 140 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಏರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಕೆಳ ತರಗತಿಯ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಬಯಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ನೌಕರನೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ. ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಾಕಿಯವರಂತೆ ಅವನಿಗೂ ಕೆಲವು ನಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಆಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಅವರು ದಿನನಿತ್ಯ ಶೇವ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು, ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಸಲ ಹೇರ್ ಕಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವರ ಡ್ರೆಸ್‌ನ್ನು ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ಇಸ್ತ್ರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮೂಲವೇತನ ಅವರ ದಾಡಿ ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ, ತಲೆ ಕೂದಲು ಕತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಜಾಮತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾದ ಕಾಲ ಇತ್ತು, ಈಗ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಸ್ಕ್ರಾಪ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಗತಿ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದಂತಾಗಿದೆ. ಲಾರಿ, ಕಾರುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಣ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳವರಿಗೆ ಮೂಲವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಎರಡನೆ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

5-00 P.M.

ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಎಕಾನಮಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಥೈರ್ಯಮಾಡಿ ಎಕಾನಮಿ

ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಸಮಾಜ ವಿಸ್ತಾರಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆ ಕೇವಲ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಂತೆ ಇದೆ, ಏನೂ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇಷ್ಟೇ ಕೆಲಸ ಅವರು ಮಾಡುವುದು, ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಜಾಗ್ರತೆ ವಿಳೇವಾರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ರೆಸೋರ್ಸಸ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಭಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಇರಾಖೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇರಾಖೆ ಮುಂತಾದ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆದಳಿತವನ್ನು ಬಿಗಿಪಡಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದ ಸಲ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಗಿಪಡಿಸಿದರೆ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇನ್ನೂ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಇದ್ದಾಗ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಶರಾಬು ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಎಕ್ಸೈಜ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಲಂಚ ಹೊಡೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬಿಗಿಪಡಿಸಿದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಆಫೀಸು ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಂಚದ ಒಂದು ಹಾವಳಿಯಿಂದ ವರಮಾನ ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಗಿಪಡಿಸಿದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ವೇತನ ಆಯೋಗ ಆಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವೇತನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶೆಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಕಳತರಗತಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆದರೂ ಈ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ವರ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಶ್ರಮ ಸಫಲವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೂಗು ಇದೆ. ನಿಜ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಣೆಯನ್ನು ಏನೋ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರ. ನಮಗೆ ಖಚಿತವಾದ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬ ವರ್ಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅಹುದು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ನೌಕರ ವರ್ಗ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವರ್ಗ ಏನಿದೆ ಅವರು ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದುರಿಂದ ಅವರ ಕೂಗು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎರ್ನಾ ಭಾಗದ ಪ್ರಜಾ ಕೋಟಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತರ ಬಾಳು ಅನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಿರ್ವೀರ್ಯವಾದಂತಹ ಆ ಬಡ ಜನರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನತಕ್ಕ/ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಜೀವನ ಈ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಚನೀಯವಾದ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಬಡ ನೌಕರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇದೆ, ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿಯೇ. ಆದರೆ ಬಡ ನೌಕರ ಯಾರು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವನು ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ಲೇ ಅಥವಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದು ಉಂಟು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರು ಎಂದರೆ ಜಪಾನ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಇದ್ದಾರೆಯಲ್ಲಾ ಅವರು ಕೇವಲ ಕೆಳ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಲಾಸ್ 4 ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಸ್ 3 ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾವು ಏನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರುಣೆ ಇಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಖಚಿತವಾಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಉಹೇಕ್ಷೆ ಮಾಡದೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ. ತುಕೋಳ್

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್)

ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಿ ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಖಚಿತವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಮೂರು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಷ್ಟತರವಾದ ವಿಷಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆದರೂ ಕೂಡ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ನಾಡುವುವಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಸಾಕಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವರಮಾನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10-17 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 210 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಅವರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಅವರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇಶಾಭ್ಯುದಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೂಗು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಈ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಇದೇನೂ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಬಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾದರೆ ಮುಂದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವೇ ಉಳಿಯಲಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಈ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪನ್ನ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಾಗ್ಗೂ ನಮಗೇನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಈ ವರದಿಯು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಎಂತ ಕೇಳಬಹುದು! ಆದರೆ ಈ ವರದಿಯೇನೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಭರತಕ್ಕ ಏರುಪೇರನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದರೆ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅವರ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೀಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನಮ್ಮದು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾದ ಬಜೆಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ದಿವಸ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವರಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು! ಅಂದರೆ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳೇನಿವೆ ಅವು ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ಕಾಗಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಿದವುಗಳಲ್ಲ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಲಹೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲೇನೋ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕನಿಕರವಿಂದ ಅವರ ಅಹವಾಲನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಡನೌಕರರು ಎಂದರೆ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಡವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಉದಾತ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ವಿಚಾರವೇ. ಆದರೆ ಎರಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆ, ಶಾಂತಿ, ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳೂ ಮತ್ತು ರಿಸೋರ್ಸ್‌ಫುರ್‌ಮೈಂಡ್ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಕರುಣೆ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎನೋ ಕರುಣೆ ಇದೆ. ಅವರು ಆ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಇದರ ಕಮಿಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ದರ್ಜೆಗಳವರ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಹಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುವಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಅನ್ನುವದಾದರೆ ನನಗೆ ತೋಚಿದಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಇರಾಜಿಗಳು ಬೇಡವಾದವುಗಳಿವೆ, ಕೆಲವು ಆಡಳಿತ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಜಾರು ಇರುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ 3 4 ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಗಬಹುದು.

ಕೆಲವು ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರಿಗಳು ಕೇವಲ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ 65—60 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಾವು ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬರ್‌ಗೂ ಕೂಡ ಮಾಹೇಯಾನ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳ ಇರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳದ ನೌಕರರು ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಬಹಳ ದುರ್ಭರವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಈ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ 2—3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಯಾರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹಣವಿರುತ್ತದೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕ್ಲಾಸ್ ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ ಬೇಡವೇ? ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸೋಷಿಯಲ್ ಜಸ್ಟಿಫಿಕೇಷನ್ ದೊರೆಯುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬಡವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗೆಜೆಟೆಡ್ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿರತಕ್ಕ ಉದಾರಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನೌಕರಬಗ್ಗೆ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಏಕೆ ರದ್ದು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇರಾಖೆ ದೀನದಲಿತರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಲು ಸಲಹೆಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಆರ್‌ಪವರ್‌ಫುಲ್ ಇರಾಖೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೀಯಲ್ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಅಷ್ಟು ಹಗುರವಾಗಿ ಕಾಣಬಾರದು.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೇಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಕಡಮೆ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೇಲುಗಳಾಗಿವೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ-ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟುಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಕೇಲುಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಆದರೆ ಹತ್ತು ಜನರ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಬಡವನನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟರೇನು ತಪ್ಪು ಎಂಬ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಬಾರದು. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಷ್ಟು ರೆಡ್‌ಟೇಪಿಜಂ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಟ್ರೆಂಡ್ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೇ ಏನಾ ಕೆಳಮಟ್ಟದವರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಶನಿಮಹಾರಾಯನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ನೀನು ನಾಳೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಆ ನಾಳೆ ಎಂಬ ದಿನಕ್ಕೆ ತಾರೀಖನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಶನಿಮಹಾರಾಯನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ ಹಾಗೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲರತಕ್ಕವರ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಿದಿಗಿಟ್ಟು ಕೆಳಮಟ್ಟದವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ; ಜೈ ಹಿಂದ್.

†SRI D. B. KALMANKAR (Aland).—Sir, since the time at my disposal is very short, I do not want to deal with all the aspects. I would only concentrate on some anomalies that are found in the Tukol Commission Report.

At the outset, I would submit that the terms of reference to the Tukol Commission should have been confined only to the non-gazetted cadres because it is they who were clamouring and putting forth their grievances ; it was mainly their problems which should have been dealt with generously by the Commission. But to my wonder, I find that the Class IV officials have been neglected. Basic pay of only Rs. 60 is recommended to them whereas the Central Pay Commission has given Rs. 70. The grant of basic pay of Rs. 70 for Class IV officials may be taken into consideration by the Government. Regarding Class III officials, the scales of those who live in Bangalore and other cities are very meagre and they cannot make both ends meet with their present salaries. I would submit that as far as the Gazetted officers are

(SRI D. B. KALMANKAR)

concerned, there was no such need to make any recommendations. In order to show how there have been some anomalies, I would like to quote some figures. In the Industries and Commerce Department for Food Preservation Experts and Metallurgists the pay scale of 1961 was Rs. 300 to 700, but now the recommended scale is Rs. 700 to 1,200, which means that there is an increase at the initial stage by Rs. 400 and in the maximum Rs. 500. Similarly, for Deputy Secretaries, the 1961 scale is Rs. 600 to 1,000, whereas the recommended scale is Rs. 900 to 1,300, *i.e.*, at the initial stage there will be an increase of Rs. 300 and at the maximum also there in an increase of Rs. 300. The Deputy Drugs Controller scale is Rs 600 to 1,000, but now the recommended scale is Rs. 800 to 1,200, which means an increase at both the initial and maximum level of Rs. 200. Similarly, with regard to the Principal of the College of Pharmacy ; the scale is Rs. 600 to 1,000, but now the recommended scale is Rs. 1,800 to 1,200. In High Court, for Registrar, it is Rs. 1,100 to 1,800 but according to the recommendation it is Rs. 1800 to 2000 and Special Pay of Rs. 150. Here at the initial stage there is an increase of Rs. 700 and at the maximum there is an increase of Rs 200. Similar is the case with regard to Deputy Registrars of High Court. It is very strange that the Inspector-General of Prisons, who is having a scale of Rs. 800 to 1,100 is now recommended a scale of Rs. 1,300 to 1800, *i.e.*, at the initial stage there is an increase of Rs. 500 and at the maximum there is an increase of Rs. 700. Like that, there are anomalies in the recommendations made in respect of gazetted officers.

The Chemist in the Health Department who is in the scale of Rs. 350 to 800 as per 1961 scales has been brought down to Rs. 250 to 500. In this case, there is a decrease at the minimum level and also at the maximum level. Similarly, in the Animal Husbandry Department and other Departments, the Development officers in the scale of Rs. 350 to 800 have been brought down to Rs. 300 to 700 as per the recommendation ; in the Dairy Department, Supervisors in grade Rs. 150 to 270 have been brought down to the scale of Rs. 140 to 260. In the case of Welders and Winders the scale has been brought down from Rs. 110 to 220 to Rs. 80 to 140 as per the recommendation. The same is the case with regard to Sanitary Inspectors also.

I would submit, Sir, that the recommendations are made without any reason or rationality. We claim that we are going towards socialism. The higher services had never asked for any increase. It was a problem of only Clerks, Class IV servants, etc. and these people were urging that their pay scales must be increased. But, the Tukol Commission has not been generous as far as Class III and Class IV Government servants are concerned, but has been very generous with regard to people who do not deserve.

With these observations, I conclude and thank the Chair.

ಶ್ರಿಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ (ಬಂಟವಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಏರುತಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ತುಕೋಳ್ ಅವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ, ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಏನು ತಗ್ಗು, ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ತುಂಬಾ ಇದೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರ ಇನ್ನು 10 ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಬೇಕು. ಈಗ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್ ಆಫ್ ಸರ್ವಿಸ್ ವಿಷಯ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ವಿಸ್ ಆದವರಿಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕು. ಸರ್ವಿಸ್‌ನ ನೀತಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತುಂಬಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಗಳು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ವಿಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಚೇನರ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕು.

ಮತ್ತೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್, ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್, ಇಂಜನಿಯರ್ಸ್ ಇವರುಗಳು ಐದೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಇರುತ್ತವೆ. 1961 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಇಂಜನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಈ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಜನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾನತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕರ್ತವ್ಯವ್ಯುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇತರರಂತೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ನನಗೆ ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ಸಂಬಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಆ ರೀತಿ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

ಇನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಎಂದೇನು ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ ತದ್ರೀ ರೀತಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂಗೂ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರುಗಳಾಗಿ ನಾಮುವುದು ಆಗಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್‌ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ಗಳು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾನತೆ ಇರಬೇಕು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿಗೂ ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಜನತಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಇವರಿಗೂ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬಹುದು. ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಅವರಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಬ್ಲಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಎಂದು ಇದ್ದರು. ಈಗ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಸೇವಕರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಇಪರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಡಿಗ್ರೇಡ್‌ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಆಗಬಾರದು. ಪಂಚಾಯತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕೂಲತೆಕೊಟ್ಟು ಮೊದಲಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರನ್ನು ಈಗ ಎರಡನೇ ಚರ್ಚೆಯ ಗುಮಾಸ್ತನ ಪೊಜಿಷನ್ನಿಗೆ ತರುವ ನಿಲುವಳಿ ಈ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಆದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P. M.

ಇನ್ನು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಯಾರ್ಯಾರು ಟೀಚರ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಅವರು ಹೆತ್ತಾಗ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ)

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಗ್ರೇಡ್ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಟೀಚರ್ಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಎರ್ಲಾ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಜನತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎರ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವರ ಗಂಡಸರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೋ, ಅಲ್ಲೇ ಅವರ ಹೆಂಸರಿಗೂ ಜಾಗ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ತುಕೋಳ್ ವರದಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಘಾದವಾದ ವರದಿಯನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತರಹ ಕೇಡ್ರ್ಸ್ ಇವೆ, ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಾಸ್ತವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಜನತೆಯ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎ-ಗೂರನೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ತರಗತಿಯ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲಂದಲೂ ಕೂಡ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೇ ಇವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳೇನೆಂದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು, ಮೆಲ್ಮಟ್ಟದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಟ್ಟದವರಿಗೂ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾರತಮ್ಯ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಜೀವನ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ, ತುಕೋಳ್ ಕಮಿತಿಯವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೆರ್ಲಾ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಈ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರ್ಸಿಗೆ 500–1,000 ರೂಪಾಯಿ ಇರುವವರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಕೇಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಬರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಮೂರನೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ, ಸಂಬಳ ದೊರಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಬಹುದು ಏನೆಂದರೆ ಇದರಿಂದ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಭಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ, ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು. ಆದರೆ, ಇವಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ನದನ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದು, ಏಕೆಂದರೆ, ನಮಗೆರ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಸೂಲು ಆದರೆ, ಇನ್ನೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅವರು ಮೊಗಲ್ ಸಾಮ್ರಾಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ, ಮಾಫಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಮಿಶನರ್ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾರು ತಾನೆ ಅವರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರೆ, ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ 26 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರಾಭ ಇವತ್ತು ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಬಸ್ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮಾಲಿಕರು, ಅವರ ಖರ್ಚರ್ಾ ಹೋಗಿ, ಒಳ್ಳೇ ರಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ, ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಎರ್ಲಾ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಹಾಕಿ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದು, ಸರಿಯಾಗಿ ರಾಭದಾಯಕವಾಗಲಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಕಂಪೆನಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪಾದನೆ

ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು 200—300 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಕ್ಕವರು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಬುಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಏನೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ನೌಕರನು ಏನಾದರೂ ಅವನು ಕೊಡುವ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುವಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಜಮೀನುದಾರರಿಂದೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಬಿಡದೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಜಮೀನುದಾರರ ಪರವಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು 100 ಕ್ಕೆ 95 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಇಂಥವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರು ಇವರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ, 20-30 ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಡಿ. ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದ ಜಮೀನುದಾರರಿಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರೆ, ಇನ್ನೂ ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿ ಏಕೆ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ? ಇವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮತ್ತು ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಬಿಡುವುದು. ಅವರು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಅಬಾಲಿಶ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಗ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.—ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು. ಆದರೆ ಇವರು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಇವರ ಸಂಬಂಧಿಕನಿಗೆ, ಅಳಿಯನಿಗೆ, ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬೇಕಾದವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ತುಕೋಳ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಿದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಅತ್ಯಪ್ತಿಯುಂಟಾಗಿ, ಅವರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿದಂತಹ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ್ಕರ್ ಕಮಿಶನ್ ಮಾಡಿದ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಶನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತಹ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚೇನಲ್ಲ.

ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಲ. ಅವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ವೆಟರ್ನರಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ, ನೌಕರರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏನಿವೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಮೆಡಿಕರ್ ಗ್ರ್ಯಾಜುಯೇಟುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವೆಟರ್ನರಿ ಅಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಅಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವೆಟರ್ನರಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಪಿಮೆ ಸ್ಕೇಲನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಣತರು ನೋಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆ, ಏನೇನು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ವರ್ಗದ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅಂಥಾ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಖರ್ಚನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Finance Minister will now reply. If necessary the time will be extended by 20 minutes so as to allow the Hon'ble Minister 40 minutes for his reply.

†ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದಂತಹ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನಾನು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಆ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಅವರು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುತವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಆಯೋಗ ರಚನೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. 1955ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮ್ಯಾಸ್‌ಕರೀನ್ಸ್ ಅವರ ಹಿರಿತನದಲ್ಲಿ, ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿತ್ತು. ಅವರು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಕಳೆದ 10-12 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು ಪುನಃ ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಕೂಡ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆಗಾಗ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ 1966ನೇ ಇಸವಿ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಈ ವೇತನ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಿದಂಥಾ ಅರ್ಥ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಏನೋ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಜುನಾವಣೆಗೆ 2-3 ತಿಂಗಳು ಮೊದಲು ಈ ಆಯೋಗ ನೇಮಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜುನಾವಣೆಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಯಾವ ತಾಳೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ 4 ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ವೇತನ ಮತ್ತು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು 1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಿಂದ 4½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಸಲ 1963ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಮೂರನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಲ 1965ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನಾಲ್ಕನೆ ಸಲ 1965ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. 5ನೆಯದಾಗಿ 1965ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. 6ನೆಯದಾಗಿ 1965ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 5ನೆಯ ಸಲ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. 7ನೆಯದು 1966ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. 8ನೆಯದು 1967ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ 3½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಈ ತರಹ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಮೇಲೆ 30-32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ಹೇಳಿದಂತೆ 42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನವನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾ

ಗಿತ್ತು. ಈ 42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಿಸೋರ್ಸನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 38 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ರಿಸೋರ್ಸನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ 38 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪೈಕಿ 30-32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಧಾರಣೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಬಲ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಪ್ಯೆನೂರು ಸರ್ಕಾರವೇ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಬಹಳ ಬಲಯುತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿವೆ. ಮತ್ತು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲೂ, ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೂ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಒಗ್ಗೊರಲಿನಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೆನಪು ಇರಬಹುದು, ನಾರ್ಮನ್ ಫ್ಲೆನಾನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಅವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಗಜೇಂದ್ರಗಡ್ಕರ್ ಆಯೋಗದವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನೌಕರರ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾವೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ಯೆನ್ ರೈನ್ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಪ್ಯೆನ್ ರೈನನ್ನು ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಾದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಯೆನ್ ರೈನನ್ನು ಒಂದೇ ತರಹದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತರಹ ಇದ್ದರೆ ಆ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆಲವೊಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿವೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ವಿವಂಚನೆಗೇಡು ಮಾಡಿರುವ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಯೋಗದವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯದ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಖರ್ಚನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಬರುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ, ಯಾವ ಉಪಾಯವಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದೂ ಸಹ ನೀರಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಎರಡನೆಯದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಕಾನಮಿ ಮತ್ತು ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೋಗದವರು ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆಯದು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಎಂದು ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಅಗ್ರಿಕರ್ಟರ್ ಇನ್‌ಕಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಗೈರೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆದಾಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು. ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೂತಲಿಂಗಮ್ ಅವರು ಈ ಕಮಿಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಲ್ಲತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದವರು ಏನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮೀಷನರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರದ್ದು ಮಾಡಿ, ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸರಸರಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಜನತೆಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು ಎಂದು. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನತೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಾದೋ ಅಷ್ಟು ನುಲಭವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈಗ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮೀಷನರ್ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆಷ್ಟು ಆಗದಿರುವುದು, ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸದಿರುವುದೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಬಂದಾಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸಾಧಕಬಾಧಕಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಏನೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾದಂತಹ ಸೂಚನೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ತಮ್ಮಗಳ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ವರದಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆರಡು ಇಲಾಖೆಗಳು ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಪ್ಲಾನನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಣದ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇದ್ದರೆ, ಕೇವಲ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ಲಾನನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡದೆ. ಜನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏನು, ನಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಇನ್‌ಕಮ್ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಲಸಗಳು ಆಗದೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ಲಾನನ್ನು 5 ವರ್ಷ, 10 ವರ್ಷ, 15 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಹೊರತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳು ಏನೇ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಸೂಚನೆ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು ಅಂದರೆ ನೌಕರರುಗಳ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ

ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಕೇಲ್‌ಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

6-00 P. M.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ತುಲನೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. ತುಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರುಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ 50 ರಿಂದ 60 ಇದೆ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 60-75 ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ 50-60 ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ 50-65 ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ :

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ	...	55–75
ಕೇರಳದಲ್ಲಿ	...	65–80
ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ	...	50–60
ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ	...	55–70

ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ	...	55–75
ಕೇರಳದಲ್ಲಿ	...	65–80
ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ	...	ವಿವರಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ
ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ	...	55–70

ಆಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸು ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬರ್‌ಗಳಿಗೆ

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ	...	65–90
ಕೇರಳದಲ್ಲಿ	...	75–95
ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ	...	65–90
ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ	...	60–90

ಆಮೇಲೆ ಸೆಂಕೆಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕುಗಳಿಗೆ

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ	...	80–150
ಕೇರಳದಲ್ಲಿ	...	80–150
ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ	...	90–140
ಕೇರಳದಲ್ಲಿ	...	80–150

ಇದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನ ಸ್ಕೇಲುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳ ನೌಕರರು ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನ ನೌಕರರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೇಲುಗಳಿಗಿಂತ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದೇ ನರಿ ಪರಿಹಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೂರನೆ ವರ್ಗದ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು. ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ನೌಕರರು ಎಂದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ನೌಕರರು ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಬರಕೂಡದು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಪಿಯೋನ್, ದಫೇದಾರ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಇತರ ಯಾವ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನೌಕರರು ಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತಹ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2. 60 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ 2. 60 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೂ ಯಾವ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಸಂಬಳವಿದೆಯೋ ಅದು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಕೋಟಿ ಅರವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇದನ್ನು ನಾವು ತೂಗಿ ನೋಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಜವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಇನ್ನೆಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ನೀವಿರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು. ಶಿಶುಪಾಲನು ನೂರು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು. ಅದರಂತೆ ನಾವೂ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಎಂದೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮುಂಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಆರಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬರುವಾಗ ಯಾರ ಬೇಕಾದರೂ ಬರಬಹುದು., ನಾವು ಕೂಡ ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆದೇ ರೀತಿ ಇಂದೂ ಕೂಡ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದು ನಿಮಗೇ ವಾಪಸು ಬಂದು ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯು. ಪಿ. ಯಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು? ನರಕಾರಿ ನೌಕರರ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರೇ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರಕವಾದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಫೋನು ಹಾಗೂ ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಾಫರುಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೂ ಫೋನು ಇರಬೇಕು, ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಾಫರುಗಳ ಸಹಾಯವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಇವರಿಗೆ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಡವರಾಗಿರುವರಿಗೆ ಅವರು ಆಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ವಾಸಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಮನೆ ಇರಬೇಕು ಆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ ಇರಬೇಕು. ನಿಜ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕಾಲ ಬೇಕು, ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಮೂರನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೇಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ಎರಡನೇಯದು ಈಗ ಏನು 108 ಸ್ಕೇಲುಗಳು ಇವೆ ಅವನ್ನು 27 ಸ್ಕೇಲುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸುವುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೆನಪು ಇರಬಹುದು 1956ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಮೊದಲು ಈ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 500 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಕೇಲುಗಳು ಇದ್ದವು.

ಇವನ್ನು ಈಗ 107-108 ಸ್ಕೇಲುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ನಿಜ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಡವ ಹಾಗೂ ಬಲ್ಲಿದನಿಗೆ ಇರುವ ಮಧ್ಯದ ಅಂತರ ಬಹಳವಾಗಿರಕೂಡದು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಇದು ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಸ್ಪದ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಕೂಡದು. ಆದರೆ ವ್ಯವಹಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕನೇ ಮಾತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಕೇಲುಗಳನ್ನು ರಿವಿಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡುವಾಗ ಸುಮಾರು 12 ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಬರಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯಕ್ಕೆಂದ್ರೆ ಸರಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ ಕೊಡಲು ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಯಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೂಕ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇದರ ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಬೃಹತ್ ನಮನ್ಯ ಇರುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ಈವೊತ್ತು ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ ಸುಮಾರು 172 ಕೋಟಿವರೆಗೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೆಚ ಸುಮಾರು 155 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕೆ 42ರಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆಯೂ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವಾಗ ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು, ಇಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು ಇದನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮದು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪಾಲಿಸಿ ಬೇಕು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಯಾವುದು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ನಾವು ನೇಮಿಸಿದ್ದೋ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆದಮೇಲೆ ಬಂದದ್ದೋ, ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಬರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೈ ಡೆವಲ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಪವರ್ ಬರುತ್ತದೋ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಳೇ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವೇ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡ ಬಂದಿದೆ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು 10 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿ ಆಚೆ ಇದ್ದು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೇಶವನ್ನು ಹಾಗೂ ಈ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಆಳುತಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ 4 ನೌಕರರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ, ಅವನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅವನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಲು ಹಾಕಿ ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೋ ಅದು ಬೇರೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಿರಿಮಿಡ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈರೀತಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಅದರಿಂದ ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಆಗಿ, ಎಕಾನಮಿಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಸಾಧನೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗದವರು ಏನೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸುಧಾರಣೆಯಾದರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ಮತ್ತು ಆ ದಿವಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮನ್ವಯ ಸರ್ವೆ ನಡೆದಿದೆ. ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರನೂ ಸರಾಸರಿ 3 ತಾಸಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಮಯ ಮತ್ತು ದುಡ್ಡು ಎರಡೂ ವೇಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕು

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋದರು ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ನಿಜ, ಯಾರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು? ರೈತ ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಅವನನ್ನು ಯಾರು ಯಾವರೀತಿ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದಾಗಲಿ, ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದಾಗಲೀ ಬಂದವರಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು, ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ತರದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳು ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬಂದರೆ 1-1½ ಸಾವಿರ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇರೆ 3 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್‌ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬಂದರೆ ಆರೀತಿ 4 ವರ್ಷ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈರೀತಿ ಎಫಿಷಿಯಂಟ್ ಆಗಿ ಇಂಪ್ರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆಯೇ? ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ವಿಚಾರವಲ್ಲ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ವರದಿ ಏನು ಇವೆ ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವ ವಾದ ವರದಿ. It is not only important but it has also very far reaching implications. ಆದುದರಿಂದ ಅದರಮೇರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಈಗಲೇ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕಕೂಡದು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲೂ ಏನೇನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೇ ಇರಲಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರುಗಳೇ ಅಳತೆಗೋಲು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಬಹುದು, ನೂರಾರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸದೇ ಹೋದರೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸದೇ ಹೋದರೆ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ನಾವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದೂ ನೀರಿದಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಅವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ, ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಏನೂ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ವೇತನ, ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯಗಳು ಏನು ಇವೆಯೋ ಇದು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಈ ಸ್ಕೇಲುಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಇರಬಹುದು. ಒಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದವರು ಇರಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಥರ್ಡ್‌ದಾರ್ ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರುಗಳು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ಒಬ್ಬನಿಗೆ 120 ರೂಪಾಯಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ 80 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವ ತರ್ಕಕ್ಕೂ ನಿಲುಕದಂಥ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತರಹ ಆದರೆ ಸುಪೀರಿಯಾರಿಟಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸಿಟಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ನಮ್ಮ ಜನರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ನಮ್ಮ ಜನರೇ. ಒಂದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಒಂದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ, ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ತಾವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ. ಕಡೆಯೊಳಗೆ ಈ ವೇತನ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ್ದಿದ್ದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ 3—4 ನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರ ಕನಿಷ್ಟ ವೇತನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತೇಲಿಸಿ, ತೇಲಿಸಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಅದನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್‌ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಅಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ನಾವ್ಕಾರು ದಿನ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲ. (ನಗು). ಇನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಿವೆಯೋ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರ ವರದಿ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಕೂಡ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲ ವಿಚಾರವಿರುವಾಗ ನಾನು ಈಗಲೇ ಇಂತಿಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಚರ್ಚೆ ಯಾಗಿದೆಯೇ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಸ್ವಾಮಿ?

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ).

Mr. SPEAKER.—Before putting the substitute motion to the House; I want to know from the hon'ble Member Sri Nagappa whether he wants to withdraw it.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—If the Hon'ble Minister gives at least a tentative period of 2 or 3 or 4 months, then I shall consider the matter.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I can definitely say one thing, namely, that appropriate action will be taken as early as practicable.

Sri M. NAGAPPA.—Since the Minister is not prepared to commit himself to a definite period, I am not withdrawing it.

Mr. SPEAKER.—Then I will put first the substitute motion to the vote of the House. The question is :

"That this Assembly accepts the recommendations of the Pay Mysore Commission of 1966–68 regarding—

(*a*) the pay scale fixed for the Non-Gazetted employees;

(*b*) the Gazetted officers whose basic Salary is Rs. 350 per month only;

(*c*) the abolition of various categories of posts except the IV grade employees;

(*d*) Re-o ganisation of the Secretariat and rejects the recommendations regarding the enhancement of taxes, *i.e.*,

(MR. SPEAKER)

(*a*) land revenue ;

(*b*) surcharge ;

(*c*) sales tax ;

(*d*) imposition of agricultural Income-tax on the foodgrain producers, etc., and

(*e*) recommendation regarding the enhancement of salary of Gazetted Officers whose basic salary is more than Rs. 350 per month."

The motion was negatived.

MR. SPEAKER.—Now the consideration of the motion on the Mysore Pay Commission 1966-68 is concluded. The House will now adjourn to meet again at One of the Clock on Monday the 24th instant.

The House adjourned past Twenty-five Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Monday, the 24th February 1969.

WD 12316—CPB—600—23-5-1969

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, 24th February 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Investment of M.G.I.D. amount

65. **Sri I. SOMASHEKARAPPA** (Hosanagar).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(*a*) the items in respect of which the amount of M.G.I.D. has been invested since three years together with the amount so invested ;

(*b*) the profit, dividend, commission, etc., obtained by such investment since three years ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) The amount of M.G.I.D. has been deposited completely in Mysore Government, out of the amount so deposited some amount has been paid to Government servants as loan on the policies held by them. The amount so deposited during the last three years is as follows :—

Life Insurance

	State Government Branch	*Hyderabad Branch*
	Rs.	Rs.
1965–66	53,81,398 00	1,35,387 30
1966–67	72,60,000 00	1,18,177 70
1967–68	74,05,017 92	1,37,131 72

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

(*b*) The amount of interest that will be received from out of the loans given to Government servants and the amount of interest that has been received from out of the insurance amount that has been deposited in Government during the last three years is as follows :

Life Insurance Branch

	State Government Branch	*Hyderabad Branch*	*Vehicles Branch*
	Rs.	Rs.	Rs.
1965-66	29,29,872 00	37,535 00	2,22,399 90
1966-67	34,75,024 00	40,734 00	2,75,782 18
1967-68	38,21,423 00	40,364 80	3,33,263 30

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ.—(ಅ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ವಿಮಾ ಇಲಾಖೆಯ ಹಣವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಠೇವಣಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಠೇವಣಿ ಹಣಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸೇಕಡ 4.8 ರಷ್ಟು.

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ಏನು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೀರೊ ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಚಾರ್ಜು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—I have no information on that point.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಎಷ್ಟು ಜನ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—As against their policies, whoever asks for loan, it will be given.

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—After integration of the State, the MGID has paid some amounts to some people who retired. Has the MGID received assets that were due to it from other areas ?

Sri K. PUTTASWAMY.—Naturally under the States Reorganisation, whatever assets are due to us, would have been received.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಎಷ್ಟು ಜನ ಈ ವಿಮೆಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—Under the scheme, every Government servant is expected to insure himself.

Buildings for Marathi Primary Schools

153. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum):—

Will the Minister for Education be pleased to state.—

(*a*) whether there is a newly constructed school building for Kannada boys and girls at Khasabag in Belgaum City Municipality;

(*b*) whether there are three buildings lying vacant in Khasabag which were used for Kannada Primary Boys and Girls Schools ;

(*c*) whether these three buildings which are lying vacant are asked for by the Marathi Primary Schools of Khasbag and Navigalli;

(*d*) if so, the result of the request made ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI (Deputy Minister for Education).—

(*a*) Yes.
(*b*) Yes.
(*c*) Yes.
(*d*) Instructions have been issued to the Municipal School Board.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know what is the rent of the vacant buildings ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.—They are not rented buildings.

Sri B. B. SAYANAK.—My question is, whether there are three buildings lying vacant in Khasabag which were used by the Kannada Primary Boys and Girls School ; may I ask you whether these schools are rented by the Municipal School Board ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.—They are constructed by the Municipal School Board.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know what are the instructions issued to the Municipal School Board ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.—It is a matter concerning the Municipal School Board, and the Municipality. They have to consider the matter and come to a final decision in the matter.

Mr. SPEAKER.—Question No. 159. Since the Chief Minister is not present, I hold over the Question.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, the question has been called and it has been put, that means the Chair has allowed the question. Unless the Chief Minister has written to you earlier, there must be some other Minister in charge of it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಪ್ಯಾಲನಯ್ಯ.—ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಜರಿಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಂತರ ಕೇಳಲು ಹೆಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಇದು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ?

Mr. SPEAKER.—I do not want to waste the valuable time of the House during question hour. There are so many questions to be covered. In the mean time I shall find out the reasons for the delay in coming to the House.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I would like to bring to the notice of the Chair what happened previously. The Chair was pleased to say that the same question was to be taken up later. Since the Chair could not find time, the question lapsed. I do not want to lose my right of putting the question. I have put the question as per the Chair's direction. The House cannot wait for the Hon. Chief Minister. He hould have been here in time.

Mr. SPEAKER.—The Hon. member need not fear that it will lapse. I shall hold it over and take it up later.

Sri D. B. KALMANKAR.—The Chief Minister should be pulled up, Sir.

Mr. SPEAKER.—There are about 30 questions. Let us not lose time. I assure the House that I shall find out the reasons for the delay when the Chief Minister comes. In the mean while we shall proceed further.

Sri N. B. SIRDESAI.—There are 5 to 6 questions in today's list pertaining to the Chief Minister, Sir.

Sri S. SIVAPPA.—Nobody from the Treasury Bench has requested you to defer the question. It is a joint responsibility.

Sri K. PUTTASWAMY.—You were pleased to say that the Question will be held over. Therefore there was no question of representation from this side.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Minister for Parliamentary Affairs may kindly ascertain the difficulty for the Chief Minister to come here in time.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—May I know that my question will be taken up later, Sir?

Mr. SPEAKER.—Immediately the hon. Chief Minister comes, it will be taken up.

Appointment of Village Accountants

229. Sri K. R. NADGOUDA (Yadgir).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) (i) the number of Village Panchayats in Yadgir Taluk having Village Accountants and

(ii) how many are yet to have them ;

(*b*) the difficulty being experienced by Government to appoint Village Accountants ;

(*c*) the steps taken to appoint Village Accountants immediately ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) (i) 69.

(ii) None.

(*b*) No difficulty.

(c) Government have decided to separate the cadre of Village Accountants from the cadre of Panchayat Secretaries. The Deputy Commissioners have been requested to report the number of Village Accountants required on the basis of revenue work only but ensuring that each charge includes complete Village Panchayats.

Sri K. R. NADGOUDA.—Most of the villages in Yadgir taluk do not have village accountants and panchayet secretaries.

Sri H. V. KOUJALGI.—So far as panchayats are concerned, we are not concerned whether the Panchayats have paid secretaries or not. So far as village accountants are concerned, according to the new formula, for a demand of Rs. 15,000 of land revenue, a village accountant will have to be appointed. That is the principle. So, if there are any villages where there are no village accountants, they will be appointed shortly.

Sri J. P. SARWESH.—May I know how long it will take to appoint these Village Accountants ? Will the Hon. Minister assure that they will be appointed this year before 31st December 1969 ?

Sri H. V. KOUJALGI.—They will be appointed as early as possible.

ಶ್ರೀ ನದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

Sri H. V. KOUJALGI.—At first the policy was that the Village Accountant should be appointed as Village Panchayat Secretary as well as Village Accountant. Now the Government have changed that view. They want him to be only as Village Accountant and not aa Village Accountant and Panchayat Secretary.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know when it was decided and how much time it will take to settle this matter once and for all and appoint Village Accountants ?

Sri H. V. KOUJALGI.—They will be appointed very shortly.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—The hon. Minister was pleased to state that Government had nothing to do with the appointment of Village Panchayat Secretaries. I want to know whether it is not a fact that under the Act the Deputy Commissioner has to appoint Panchayat Secretaries and so is it not the responsibility of the Government ?

Sri. H. V. KOUJALGI.—Though the Deputy Commissioner appoints them, he does so as a subordinate of the Development Department and not as an officer of the Revenue Department.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Now the Hon. Chief Minister has come, I request my question No. 159 may be permitted to be put.

Mr. SPEAKER.—Yes.

Assets and Liabilities of Ex-Ministers and others

159. Sri H. N. NANJE GOWDA (Arkalgud).—

Will the Chief Minister be pleased to refer to the statement laid on the Table by him on 19th September 1968 about the assets and liabilities of Ex-Ministers and others and state :—

(*a*) when the Chief Minister did actually write to Sri K. Hanumanthaiya and Sri H. M. Channabasappa to furnish the said statement ;

(*b*) whether the said letter of the Chief Minister had any legal sanction behind it, and whether the Chief Minister can now compel them to furnish the said statement ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) The previous Chief Minister addressed a letter to them on 8th April 1968.

(*b*) The discretion to send the statement or otherwise is left to the Members.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Before putting supplementary, I want to know whether there are any corrections to the answer given here. I wanted to know whether the said letter had any legal sanction and for that no answer is given.

†Sri VEERE NDRA PATIL.—The fact that discretion to send the statement is left to the member means that there is no legal sanction behind it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮುತ್ರಿಗಳು ಬರೆದ ಕಾಗದದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ 22 ಜನ ಶಾಸಕರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಆಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ .....

Mr. SPEAKER.—The hon. member should not try to give information to the Minister. The hon. member can seek information and ask whether the Government has any reaction and if so, what it is.

Sri H. B. JWALANIAH.—Sir, I want to know whether a member cannot put a question. The Chair has given an opportunity to the hon. Member to put the question and he is putting it ಈ ತರಹ ತಾವು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಲ್ ಫ್ರೇಮ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ?

Mr. SPEAKER.—I do not require any education on it.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I want to know whether it is true that Sri Hanumanthaiya made allegation against the former Chief Minister and I want to know whether it is true or not.

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

Mr. SPEAKER.—That question is irrelevant. The allegations against Sri Nijalingappa or his Cabinet are irrelevant. The hon. Member cannot make reference to those allegations. This is a different question.

Sri S. SIVAPPA.—The question relates to the submission of statement of assets and liabilities by Ministers and ex-Ministers. I want to seek information from the Government, in response to the letter addressed by the Chief Minister asking for sending statement of assets and liabilities of Ministers and ex-Ministers, how many of them have given information? If anybody has done it, will the Government place the statement on the floor of the House, so that the House can take such action as is necessary?

Mr. SPEAKER.—That information is already given. The statement is placed on the Table of the House on 19th September 1968. Therefore that question does not arise.

Sri S. SIVAPPA.—Was it not a fact that the House required the Chief Minister to place the statement before the House? Will the Government think of the feasibility of placing on the Table of the House the statements made by some of the Ministers and ex-Ministers regarding their assets and liabilities?

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not propose to do so.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I want to know whether Sri Hanumanthaiya threw a challenge to the Government whether the former Chief Minister and the present Chief Minister were prepared to face a Commission of Enquiry.

Mr. SPEAKER.—The question is irrelevant.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ತಾವು ತಮ್ಮ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ!

Mr. SPEAKER.—A complaint is made by the hon. Member Sri S. Channiah that I should permit supplementaries which do not relate to the main question. The question relates to the letter written and the authority behind it. It does not relate to the allegations made by any other member. Therefore, I request the hon. Members to avoid such supplementaries. If they want to put them, they can table a separate question.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The hon. Chief Minister was pleased to state that he is not prepared to place the statement on the Table. In that case may I bring to his notice that the previous Chief Minister had stated that after collecting all the materials, he would use the entire force of the machinery to see that if there are any allegations, enquiries will be made? Is the hon. Chief Minister aware that the whole purpose of collecting information was to have it as a nucleus for further probe into the matter?

Sri VEERENDRA PATIL.—I am not aware whether my predecessor has held out any assurance to this House. I am not aware what statement he has made because I do not have copy of that statement

(SRI VEERENDRA PATIL)

before me. It is very difficult for me to say whether he had made such a statement. The hon. Member stated that the very purpose of calling the information would be defeated. I may submit humbly that that purpose has not been fulfilled because some of the members who are the Members of this House also have questioned the propriety, legal sanction, constitutionality and all those things of the Chief Minister for having asked for the statement. So I have decided to drop the whole issue. I do not wish to pursue this matter further.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If that is the stand the Hon. Chief Minister has taken, may I request him to return all the replies given by the Ex-Ministers because no purpose will be served in keeping them in his Office. I request him to see that whatever replies are given, are returned.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member is making a suggestion.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It is not a suggestion. Because there was vital interest, I disclosed my assets and liabilities. If it has no purpose, I want him to return what I have given.

Sri VEERENDRA PATIL.—Then in that case, the hon. Member who was also a Minister at one time and who, in response to our request filed two statements of assets and liabilities in his capacity not only as a Member but also in his capacity as Ex. Minister and responded to our request, has got every right if he feels that at least his statement should be placed on the Table of the House. Then the question arises for those who have already furnished this information. Then I have to seek their permission and after getting their permission, I have to place them on the Table of the House. If the hon. Member now feels that so far as he is concerned, he has absolutely no objection to my placing his statement on the Table of the House, in deference to the wishes of the hon. Member I am prepared to place his statement on the Table of the House.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ಯಾರನ್ನೂ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಒಂದು ನಿಸ್ಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲ ತೋರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ರೀತಿಯ ಮನಸೂದೆ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಸ್ಟೇಟು ಮೆಂಟುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 1947ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ಆಸ್ತಿಗಳೇನು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದೀಚೆಗೆ ಇರುವ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾವು ಡಿಸ್‌ಪ್ಯಾಷಿನೇಟ್ ಆಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು

ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಮಿಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಈಗ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ನಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕರು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮಗೇನು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದರು, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ನಿನ ಹಾಯಕತೆಯನ್ನೂ ಅಶಕ್ತತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾನೂನಿನ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕಾದರೆ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆ ಕೊಡುವುದು. May I know whether the Government is serious about it or they want to stage-manage the whole affair? Why did they enact this drama? How do they implement their intention?

Mr. SPAEKER.—The hon. Member can raise this question in the General Debate. I cannot compel a Minister to give a particular answer. That is the constitutional position. Therefore the hon. Member can raise the point in the course of the debate on the Budget.

Sri D. B. KALMANKAR.—In view of the fact that serious allegations are being made by the Members of the Opposition in this House will the Government consider the feasibility of bringing a Bill and seeing that once for all the problem is solved?

Mr. SPEAKER.—A reply is already given to Sri Sivappa's question.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 1947ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾರು ಯಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಯಾರು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಯಾರು ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರುಗಳು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಪೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಏನು ಇದೆ, ಈಗ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟೀಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅದು ತಯಾರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ.

Sri K. H. RANGANATH.—May I know whether Sri K. Hanumanthaiya has replied to the letter written to him on the 8th April 1968? If so, the contents of that may be made known.

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not have the copy of the letter. But I can tell the hon. Member the gist of it. Both Sri K. Hanumanthaiya and Sri H. M. Channabasappa, in their reply, have raised questions regarding the constitutional or legal authority under which information was being called for.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಜನ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಜನ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಬಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವರನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ತಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ಆಗಲಿ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೇ ಆಗಲಿ ಕಾನೂನು ತರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಯಿತು.

1-30 P.M.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—Will the Government explore the ways and means of securing this information effectively in a legal manner ?

Mr. SPEAKER.—This question was answered though not to the satisfaction of the hon. Member who put it.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂಥ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸಭೆಯ ಟೇಬರ್ ಮೇಲೆ ಏನೇನು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನನಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಭರವಸೆ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಕಾಪಿ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಏನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಿ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇ ಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ? ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಾಗಲೀ, ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವುದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Electrification of Villages

231. Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the number of villages electrified in the State;

(*b*) whether there is any phased programme for rural electrification ;

(*c*) whether the Government is aware that a number of villages where rural electrification is provided, are cut off from power for non-payment of arrears to the Electrical Department ; if so, the number of villages thus cut off may be furnished ;

(*d*) whether Government has thought of remedying this defect by collecting the dues from the Village Panchayat and guarantee repayment to the Electricity Board ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity).—

(*a*) 7,593 up to end of December 1968.

(*b*) Yes.

(*c*) (i) Yes.
(ii) About 935 villages to the end of December 1968.

(*d*) The matter is under examination.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Supplementary to (*d*) : Since how long this matter is under the examination of the Government ?

† **Sri D. PARAMESWARAPPA.**—It is under the consideration of the Government since about 3 or 4 months.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—When are the Government likely to take a decision in the matter ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—As early as possible.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಬಾಕಿ ಕೊಡರಾರದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಇರಾಖೆಯು ವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಟ್ ಆಫ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಡಿಸ್‌ಕನೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಸಿಫಾರ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿದರು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್‌ಸಿನ್ಯುಯೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಅವರು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಚಿಂಚೋಳಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಡಿಸ್‌ಕನೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರವಿರಲಿ, ಬೇಕಾದ ವರದ್ದು ಇರಲಿ ಕಾನೂನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚಿಂಚೋಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ ಆಫ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಊಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ ? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸರಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಸುಮಾರು 27 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅದರ ಪೈಕಿ 7,593 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸರಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಯಿ ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಬಾಕಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ವನೂರಾದಮೇಲೆ ಏಕೆ ಬುಕ್ ಅಡ್‌ಜಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು),—ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಬಾಕಿ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನೂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಾಕಿ ಹಣ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಬಿಲ್ಲು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈಗಿರುವ ತೊಂದರೆ ಮುಂದೆ ಬರಲಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಯಾವ್ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ? ಆ ವಿವರ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಅದನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

Sri VEERENDRA PATIL.—The break-up of 935 villages is not before us at the moment ; but it is very difficult to collect the information and place it on the Table of the House. Within a day or two this information will be made available to the members.

Electrification of Villages

414. Sri L. S. NAYAK (Gokak).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the number of villages in Belgaum District that have been electrified and the number of villages that will be electrified in future ;

(*b*) the number of electric pump sets supplied to the said district and whether the said pump sets will be distributed on talukwise basis or depending upon the irrigation facilities ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity).—

(*a*) 119 villages up to December, 1968.
34 villages will be electrified during 1968-69.

(*b*) 1,645 pump sets will be supplied during 1968-69.
They will be distributed depending upon the irrigation facilities.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಶ್ರಿ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—The breakup is as follows :—

Athani	...	4
Belgaum	...	15
Chikkodi	...	28
Gokak	...	12
Soundatti	...	3
Khanapur	...	12
Ramdurg	...	16
Sampgaon	...	13

ಶ್ರೀ ಎರ್. ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಹೋದ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳು ಸೇರಿಸಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂಪಾಬಾಯಿ ಭೋಗಳೆ.—ಅಥಣಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಊರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಆ ಸಮಾಚಾರ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Fixing of Sugar Price

243. **Sri T. R. SHAMANNA** (Fort).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(*a*) the policy regarding fixing up sugar rate to Ration Card holders;

(*b*) the reason for raising the rate to Rs. 1.90 per kg. and the basis on which it was lowered to Rs. 1.75 per kg. ?

Sri B. VITHALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) The local issue price of levy sugar depends on the ex-factory prices of levy sugar fixed by the Government of India, payment of transportation charges, octroi charges, and wholesale and retailers' margin, administrative charges, etc., on a no-profit no-loss basis as far the State Government is concerned.

(*b*) Due to an increase in the ex-factory price and the general increase in the incidental expenditure. The price has since been reduced consequent on the reduction of ex-factory prices by the Government of India.

Sri T. R. SHAMANNA.—May I know from the Hon. Minister what is the price of local sugar at ex-factory rate and what is the margin of profit that the Government is making ?

Mr. SPEAKER.—The answer is very clear; it is 'no profit–no loss, so far as Government is concerned !

Sri B. VITHALDAS SHETTY.—No profit is made.

Sri T. R. SHAMANNA.—Is it not a fact that the wholesale dealer has to credit to the Government Rs. 9.32 per quintal of sugar ?

Sri B. VITHALDAS SHETTY.—Yes, Sir it is a fact.

Sri T. R. SHAMANNA.—Is it not profit ?

Sri B. VITHALDAS SHETTY.—It is not profit ; it is for incidental and other charges.

Sri K. H. RANGANATH.—What is the incidental charge that the Government is incurring per quintal of sugar ?

Sri B. VITHALDAS SHETTY.—For standard sugar, ex-factory price is Rs. 161, additional price differential is 30 paise, ex-factory prics for 30 grade sugar is Rs. 161.30, Octroi Rs. 1-61, handling chargee 21 paise, wholesale margin is Re. 1, total cost is Rs.164-11 and the difference between wholesale issue price exclusive of transport charges is Rs. 8.89.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ ಪಿ. ಡಿ. ಅಕೌಂಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಜಮಾ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಮೇರಾಗಿ ಮೊನ್ನೆಯೇ ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಆಕ್ಟ್ರಾಯಿ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎರಡು ಜೋನ್ ಇದೆ. ಎಕ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಹೈ ಕ್ವಾಸ್ ಫಸ್ಟ್ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 145 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಸೆಕೆಂಡ್ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ 161 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಸೆಕೆಂಡ್ ಜೋನ್ ಅವರು ಹೈ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಫಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡ 'ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಹೈ ಕ್ವಾಸ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಇಂಟರಿಂ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—190 ಹೈಕ್ವಾಸ್ ಇಷ್ಟೂ ಹೈಕ್ವಾಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಒಂದಕ್ಕೆ 400 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಆ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇಲ್ಲ. 190 ಹೈಸೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಫಸ್ಟ್‌ಜೋನ್ ಷುಗರ್ 145 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಸೆಕೆಂಡ್ ಜೋನ್ ಷುಗರ್ 165 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಸೆಕೆಂಡ್ ಜೋನ್‌ನವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು. ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಯೂನಿಫಾರಂ ರೇಟ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಇಂಟರಿಂ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ತಾವು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಚಾರ್ಜಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾರತಮ್ಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಹೇಗೆ? ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಬೇರೆಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವಾಡಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನು ? ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

Sri B. VITHALDAS SHETTY.—It is a good suggestion and Government will consider it.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಲೆವಿ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಯಾವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಆ ರೀತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪರ್ಟಿಕ್ಯುಲರ್ಸ್ ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.— ಬೆಲ್ಲದ ಧಾರಣೆಯನ್ನು 200ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 50ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿರುವಾಗ, ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು 4ರೂಪಾಯಿ ಚಿಲ್ಲರೆಯಷ್ಟೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸಕ್ಕರೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು, ಏರಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಲ್ಲ. ಅದು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಆದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.–There are 15 more questions to be put. I am trying to get answers to as many of them as possible. Sugar may be sweet, but talk about sugar may not be sweet !

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಸಕ್ಕರೆಗೆ 8ರೂ 89ಪೈಸೆಯಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕೇವಲ 2–3ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಲಾಭವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಷ್ಟವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Reports on Administrative Reforms

249. Sri H. PUTTADASA (Sathnoor).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(*a*) the dates on which the following reports were presented to Government : —

(i) Sri A. G. Ramachandra Rao's Committee Report.
(ii) Sri A. D. Gorwala Report.

(*b*) the total amount spent in respect of them ;

(*c*) the extent to which the proposals made by them have been put into action ?

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs) [On behalf of SRI RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare)].—

(*a*) (i) Sri A. G. Ramachandra Rao's Committee Report was presented to Government on 14th March 1962.
(ii) Sri A. D. Gorwala's Report was presented to Government on 11th May 1958.

(*b*) This information had been furnished to the Legislature during its session in previous years. This is, however, not readily available. Except under T. A. no expenditure was incurred in the case of Sri Gorwala's report.

(*c*) The recommendations of Gorwala Committee were general in character and they have been accepted in principle wherever feasible. As regards Sri A. G. Ramachandra Rao's Committee, 412 recommendations were made and most of them have been accepted to the extent feasible. Two booklets of detailed action taken were also placed before the Legislature. A few of the recommendations, numbering

(Sri K. Puttaswamy)

34, which were either not considered or rejected have been considered by Justice Tukol Pay Commission in report given by the Commission recently.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಅವರ ನಮ್ಮತಿಯ ವರದಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎ. ಡಿ. ಗೋರ್ವಾಲಾ ಅವರ ವರದಿಗಳ ಬ್ಗೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡುವಾಗ ಶ್ರೀ ಗೋರ್ವಾಲಾ ವರದಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಭತ್ಯದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು (ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

Sri K. PUTTASWAMY.—Hon'ble Member seems to be mistaking the answer given in respect of Gorwala's Report for A. G. Ramachandra Rao's Report. In reply to (b), it is clearly stated that except under T. A. no expenditure was incurred in the case of Sri Gorwala's report. As far as expenditure incurred on Sri A. G. Ramachandra Rao's report is concerned, that information seems to have been supplied once before in the Assembly. Though I searched for it, I was not able to get that information because it relates to a matter which is sufficiently old and so we are not able to collect the information.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member wants the total amount of T. A. paid to Gorwala.

Sri K. PUTTASWAMY.—That information I was not able to get.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಎ. ಜಿ. ಆರ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಎರಡು ನಮ್ಮತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಅದಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬೇರೆ ಯಾವುವಾದರೂ ನಮ್ಮತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಬ್ಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ! ಇದುವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ನಲೂಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ನಲಹೆ ಬೇರೆ ಆಫೀಸರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಾ!

Sri K. PUTTASWAMY.—Only yesterday the Finance Minister was telling the House that the Government have gone on appointing Committee, and getting Reports. But if the Hon. Member tells me about the period, then I think, if it is possible, I will give it.

Sri S. SIVAPPA.—The total amount spent on these Committees is the specific question. The answer is that this information had been furnished to the Legislature during its session in previous years and this is however not readily available. Are you satisfied with this answer?

Sri K. PUTTASWAMY.—I again submit to this House that information is not available and so we have given that answer.

Sri S. SIVAPPA.—Are we to be satisfied with this kind of answer that information has been furnished to the Legislature. What does it mean?

(No answer)

Sri AZIZ SAIT.—A. D. Gorwala report was presented to the Government on 11th May 1958. The Government is in a position to say that so far as that report was concerned, no expenses other than T. A. has been incurred. A. G. Ramachandra Rao's Report was presented in 1962, *i. e.*, 4 years later but the Government are pleased to say that the information is not readily available. I want to ask whether that is the kind of administration of the Government? What does the Minister say?

Sri K. PUTTASWAMY.—I have already submitted to the House that I have tried to make a search of even the answers that have been furnished to this House. I was not able to get them. Therefore whatever information was available with the Government, the Government have been able to supply to this Hon'ble House. If we get any further information, I feel it my obligation to place it before the House.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ಯಾಲನಯ್ಯ.—ಈ ಎ. ಜಿ. ಆರ್. ಶಿಫಾರಸುಗಳಾದ 412ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಹಾಗೆ ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದೆ, ಮಾಡಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗಿದೆ, ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಇವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Minister will try to find out the information and place it on the Table of the House, the moment he gets it.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಈ ಸೆಶನಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ.

Sri K. PUTTASWAMY.—I have already submitted to this House that we have tried our best to give this information and it was not possible. I tried even to know when exactly the question was answered by the Government on the floor of this House. Even that information I was not able to get. I shall try my level best and find out whether we can get information and supply it to this Hon. House.

Sri D. B. KALMANKAR.—What were those 34 recommendations which were either rejected or not conceded?

Sri K. PUTTASWAMY.—In answer to (*c*), the hon. Member will kindly see that two booklets of detailed action taken were also placed before this House.

Sri M. RAMAPPA.—Can the Minister tell this House two or three important recommendations regarding efficiency of administration which were accepted by the Government and whether they have fixed up the workload regarding the various categories of officers as a result of accepting those recommendations?

Sri K. PUTTASWAMY.—What I think important or what the Government feels important, the hon. Member may not feel that it is as important as we feel. But the Government have fixed a workload for several officers and that is being carried out.

Sri M. RAMAPPA.—What is the workload fixed by the Government as a result of this report ?

Sri K. PUTTASWAMY.—The question is so ambiguous that answer cannot be supplied.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೀ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೀ, ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಯಾತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಾರದು ? (ನಗು)

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Shortage of Electrical Materials

89. Sri S. JAYAPRKASH SHETTY (Brahmavar)—

Will the Chief Minister be pleaed to state :—

(*a*) whether it is a fact that there is shortage of materials required for the supply of electricity which is in abundance in Mysore State ;

(*b*) the cost of electrical materials supplied to the various districts of the State ;

(*c*) whether it has come to their notice that there may be benefit, only if I. P. sets are supplied to tanks and wells in large number in South Kanara District as there is no facility to undertake major and medium irrigation projects there ;

(*d*) in view of this whether it is possible to supply electrical materials to South Kanara District in large quantity ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No.

(*b*) Mysore State Electricity Board has sanctioned Rs. 1,119 lakhs for purchase of materials for its capital works' programme of 1968-69 ; Districtwise figures are not worked out.

(*c*) No.

(*d*) Subject to availability of funds, this will be considered.

Lorry hire Charges

266. Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether the lorry hire charges in Public Works Department has been raised with effect from 1st April 1968 ;

(*b*) whether the hire charges are ordered to be recovered with effect from 1st April 1968 while the Government Order is communicated during May or June, 1968 to the Departmental authorities ;

(*c*) whether the hire charges have been recovered fully from the contractors or any balance is left over in Tumkur District ;

(*d*) whether it is not for the Superintending Engineers to revise the current schedule rates as soon as the hire charges are increased ; if so, the action taken by the Superintending Engineers in this regard ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.
(*b*) Yes.
(*c*) Not fully recovered.
(*d*) Need not necessarily be revised.

Kabini Project

278. Sri D. M. SIDDAIAH (Biligere).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether the Chief Minister visited the Kabini Project recently to inspect the progress of work done so far ;

(*b*) the progress of work done so far, the amount spent up to 31st December 1968, the total estimated cost of the project ;

(*c*) when the work of this project was started and the allotment every year towards the construction of the project up till now ;

(*d*) whether the Chief Minister while briefing the Press after the inspection of the project said that the work will go on as per schedule ; that is work worth of Rs. 60 lakhs per year as is being done during the year ;

(*e*) if so, the number of years it will take to complete the project ;

(*f*) whether according to the agreement of 1924 between the Governments of Mysore and Madras is it not necessary that the work should be completed by about 1974, if not, whether re-allocation of water as per the revised agreement would affect the interests of the State of Mysore ;

(SRI D. M. SIDDAIAH)

(*g*) whether Government, in view of the seriousness of the situation have thought of directing its authorities to pull up resources by adopting methods like stopping of the construction of bridges and buildings and taking up the new roads and such other methods to meet the demand for the irrigation projects ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes. On 3rd December 1968.

(*b*) (i) The excavation for foundation and concreting for masonry dam is almost completed. The construction of masonry is in progress. About 40 per cent of the earthen embankment has been laid and other works are in progress.

(ii) Rs. 383·32 lakhs up to end of December 1968.

(iii) The total estimated cost is Rs. 2,480 lakhs.

(*c*) (i) During December 1959.

(ii)

Year.		Rs. in lakhs.
1958–59	...	5.25
1959–60	...	25.50
1960–61	...	25.79
1961–62	...	24.00
1962–63	...	33.00
1963–64	...	37.72
1964–65	...	39.29
1965–66	...	56.50
1966-67	...	47.00
1967–68	...	66.27
1968–69	...	60.00

(*d*) Work will go on as scheduled and more funds may be provided, if available.

(*e*) Time of completion depends on the availability of funds.

(*f*) No.

(*g*) A Committee of the Members of the Legislature is being constituted to study this aspect.

Withdrawal of Levy Cases

291. Sri P. B. NANDIHALI (Uchgaon).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(*a*) whether any levy cases have been filed against the farmers in Belgaum taluk ; if so, the number of farmers involved ;

(*b*) whether any promise was made by the Hon'ble Minister to withdraw the levy cases ;

(*c*) if so, the steps Government propose to take to withdraw the levy cases ?

Sri B. VITHALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) Yes ; 29 cases.

(*b*) No.

(*c*) Government have decided to withdraw the levy cases launched against the growers, who subsequent to the filing of prosecutions have paid full quantum of levy due from them, depending on the merits of each case.

Construction of Bridge at Panjattur

302. Sri B. BHASKARA SHETTY (Kaup).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) when the construction work of the bridge at Panjattur in Udipi taluk, South Kanara District was started ;

(*b*) when the said construction work of the bridge was cancelled and the reason for the same ;

(*c*) whether it has come to their notice that the villagers and the representative of the said constituency are urging for the construction of the said bridge since 1962 ;

(*d*) whether they have prepared the estimated cost in respect of the construction of the said bridge ;

(*e*) if so, when the construction of the said bridge will be started ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Not yet started.

(*b*) In August 1967.
Cancelled due to shortage of funds.

(*c*) Yes.

(*d*) Yes.

(*e*) Depends upon the Financial position.

Supply of Electricity to Irrigation Wells

304. Sri G. T. GOVINDA REDDY (Madhugiri).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to their notice that the Electricity Board has stopped the supply of electricity to irrigation wells in Madhugiri taluk ;

(*b*) whether it has come to their notice that by so doing the agricultural programme of Government would come to a standstill ;

(*c*) the procedure followed to supply electricity to irrigation wells ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) *Vide* circular placed on the Table of the House.*

Construction of School Building

314. Sri M. MALLAPPA (Birur).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether the public of Birur are urging for the construction of a school building for the railway colony area and Kurubara Street in Birur Town ;

(*b*) whether any estimates and plans are prepared for the construction of the school building in the said area ;

(*c*) whether the Town Municipal Council, Birur has granted free sites for the construction of the said school building ;

(*d*) the action Government intend to take to expedite the construction of the said building in the said area in Birur Town ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes

(*b*) No.

(*c*) No.

(*d*) After receipt of the proposal the matter would be examined by the Government.

---

* Copy placed in the Mysore Legislature Library *Vide* No.

Fisheries Corporation

337. Sri B. M. IDINABBA (Mangalore).—

Will the Minister of State for Fisheries and Ports be pleased to state :—

(*a*) when the Fisheries Corporation will be started ;

(*b*) the number of official and non-official members in the said Corporation ;

(*c*) the total amount that will be invested in the said Corporation together with its programme ?

Sri H. C. LINGA REDDY (Minister of State for Fisheries and Ports).—

(*a*) This is under the consideration of the Government.

(*b*) Does not arise in view of the reply to clause (*a*).

(*c*) Does not arise.

Increase in Price of Rice

339. Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that the price of rice rose to Rs. 70-00 per Mura in South Kanara in general, and Coondapur Town in particular during September 1968 ;

(*b*) whether they are aware that this rise in price could have been avoided if the Government had opened Fair Price Shops to supply rice at controlled rates at least to the poorer and vulnerable sections of the society as was done during 1965 and 1966 ;

(*c*) whether they are aware of a suggestion made to the Hon'ble Minister of State for Food by the member of this House from Coondapur in a Memorandum presented to him at Coondapur in June 1968 ;

(*d*) if so, why no action was taken in the matter ?

Sri B. VITHALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) Yes, in certain taluks like Sullia and Puttur, but not in Coondapur Town, where it was Rs. 63 to Rs. 65 per Mura.

(SRI B. VITHALDAS SHETTY)

(*b*) The opening of more Fair Price Shops would not have helped, as the issues of rice are limited by availabilities of stocks with Government, and in any case, this increase relates to the price of open market rice.

(*c*) Yes.

(*d*) Within the overall limitations of availability of rice, releases to Fair Price Shops were increased.

Taluk Board High Schools

343. **Sri PRABHURAO JAGADALE** (Hulsoor).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) the steps taken to appoint qualified Science Teachers, and to provide equipments and playgrounds for Taluk Board High Schools in Bidar District ;

(*b*) the steps taken for the appointment of trained Head Masters in the Taluk Board High Schools in Bidar District ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) and (*b*) It is the responsibility of the managements *i.e.*, Taluk Development Board to appoint qualified teachers and Head Masters and provide facilities such as playgrounds. Schools which do not satisfy the departmental rules will be closed.

Lift Irrigation in Buntwal Taluk

356. **Smt. K. LEELAVATHI RAI** (Buntawal).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether the work of Lift Irrigation sanctioned in Buntawal Taluk since many years has been completed ;

(*b*) if not, the reasons therefor ?

Sri A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation).—

(*a*) Yes.

(*b*) Does not arise in view of reply to clause (*a*).

Sugar Factory in Raichur District

365. Sri M. NAGAPPA (Raichur).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) whether there is any proposal before Government to start sugar factory in Raichur District, either in Public or private sector ;

(*b*) if so the state at which the scheme stands ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(*a*) M/s. Shree Krishna Gyanoday Sugar Ltd., Calcutta have applied to the Government of India on 11-1-1969 for a licence to set up a sugar factory at Gangavati in Raichur District.

(*b*) It is being considered.

Point of Order
re: Taking questions successively in the list of Questions

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—I rise to a point of order. Under Rule 311, the Hon. Speaker has arbitrarily taken Question No. 159 of Sri H. N. Nanje Gowda which has been held over and according to the procedure, this should have been taken after all the questions are exhausted. But as per Rule 42, the questions should be taken up successively. Now these questions have been lost because the above-mentioned question was taken up earlier and because the Chair has not adopted the procedure laid down in rule 42.

The Speaker has no right to take up this question of Sri H. N. Nanje Gowda. As a result many questions which have been printed in the list have lapsed . The procedure adopted by the Hon. Speaker is wrong and against the rules of procedure of the House and therefore I submit that time may be extended and all the other questions be taken up as per rules.

2-00 P. M.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Member Sri Nagappa. I am sorry that I cannot accept the point of order raised by him. When Question No. 159 came up the hon. Chief Minister was not present and therefore I stated that question No. 159 would be taken up the moment the hon. Chief Minister comes to the House and in furtherance of that promise I took up that question. No objection was raised at that time by any hon. Member including the hon. Member Sri Nagappa. In view of this fact, I do not see any force in the point raised by the hon. Member Sri Nagappa.

Policy matters of Governmet discussed during Session period elsewhere

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ 21ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ದೇಶದ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಂದೆ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಮುಂದೆ ಇವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇವರು ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಇವೊತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರವಾಗಲೀ, ನೀರಾವರಿಯ ವಿಷಯವಾಗಲೀ, ಇವರು ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಲೋಪ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ನಾಟಕೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon'ble Leader of Opposition. Probably according to him it is breach of privilege. The Hon'ble Leader of Opposition may give it in writing and I shall consider the matter. It does not involve any point of order.

Now the presentation of budget.

Requests to indicate dates on the question lists, etc.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Sir, previously the dates of questions and the dates of replies were used to be furnished in the list of questions and answers. But that practice has now been discontinued. From the very first day of the current sittings, I am seeing that no dates have been furnished in the questions and answers list. It is prejudicial to the interest of the hon'ble Members. The mention of dates would have facilitated the hon'ble Members to know whether their questions have been taken up for answers or not. Hence, I request the hon'ble Chair to continue the practice which was followed during the previous session.

Mr. SPEAKER.—I shall look into the matter. I shall also see whether this practice was followed previously and if so, why it has been discontinued.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ಜೇವರ್ಗಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ,

ನಾನು ಬಹಳ ಕೋಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ, ಚಿಂಚೋಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೇ ನೋಡಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನಾಗಲೀ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಂಬಿಂಥಪಟ್ಟ ಊರಿಗೇ ಹೋಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿಷಯವನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್ (ಬೇಲೂರು).—ನಾನು ಹೋದ ನಲ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The lapsed questions will not be taken up again.

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi) —This is an adjourned session. How can those questions lapse?

Mr. SPEAKER.—Those questions will not come up before the House for oral answers. They will be treated as unstarred.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—If the hon'ble Member has got any information which he believes to be correct, he could put a question on the basis of that information and the hon'ble Chief Minister will reply to it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನೆನ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನರೋನಾ ಅಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಈ ವರದಿ ಪೋಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಣಭೇರಿ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆಯೋ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರು ಹೋಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತು. ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಹ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನರೋನಾ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಮನೆಗೆ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇದೆ.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble Member is welcome to give notice of that matter and I shall look into it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ (ಮೂಡಬಿದರೆ),—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಎಂಬುವವರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸ್ ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ಬರಲು ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಇರಾಖೆಯವರೇ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಈಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಹೇಳನವಾದಂತೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ನಾವುಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I shall find out the position.

Budget Estimate for 1969-70

Presentation

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).— ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಇಂಗ್ಲೀಷನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಈಗ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಪದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪದಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಏನೂ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಲೆ ಕೆಡಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ ಎಂತಲೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಭಾಷಣ ಓದಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri S. BANGARAPPA (Sorab).—I want to say something about the language in which Budget should be presented.

Mr. SPEAKER.— I have already ruled that I have no power to compel the Hon. Minister to speak in a particular language.

Sri S. BANGARAPPA.—I want to raise a point of order under Rule 311.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member should say first which rule or which provision of the Constitution is violated.

Sri S. BANGARAPPA.—Please bear with me for a minute.

Mr. SPEAKER.—No. The hon. Member must first state the Rule.

Sri S. BANGARAPPA.—This is a very sorry state of affairs. Will you kindly bear with me for a single minute ?

Mr. SPEAKER.—There is a procedure laid down for raising a point of order. In accordence with that, the hon. Member must first state which rule is violated or which provision of the Constitution is violated and then proceed to substantiate it.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance).—Sir, I rise to present the Budget Estimates for the year 1969-70. Since the presentation of the last Budget.....

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have no power to compel the Minister to read in a particular language. I am here only to implement the rules of procedure and provisions of the Constitution. I have no right to compel any Hon. Minister or any Hon. Member of this House to speak in a particular language either English or Kannada. The Hon. Minister may make his speech in Kannada or English. I have no objection under

the constitution it is open to Hon. Members to speak in any recognised official language.

I leave it to the Hon. Minister for Finance to speak in any language he chooses. I cannot compel him to speak in a particular language.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರಿದೆ, ಆದಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅವರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂತಹ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನನಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರಿಯೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಏಕೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ಪಾಮೀ, ನಮಗೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಭಾಷಣ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅವರು ಓದ ಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್ಮೆಂಟು ಹೋಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಇರಬಹುದು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇರುವಾಗ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅವರ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಂದು ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಹಾಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನಲ್ಲೇ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

† ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ದಿಂದಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಪುಸ್ತಕ ಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮುದ್ರಿಸಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೇಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು. ಇದೆಯೋ ಬಹುಶಃ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರೇಮ ನನಗೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಶಬ್ದಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಮಾರುಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತಾ್ತರೆ. ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಗೆ !

Sri S. BANGARAPPA.—I will read the rule 311 (2).

"A point of order may be raised in relation to the business before the Assembly at the moment".

We are now to take up the presentation of budget. So one of the hon. members has raised a point that the language in which the budget has to be presented to this House should be in Kannada. The Chair has ruled that it is left to the concerned Minister to speak in any language he likes.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರೇ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(Interruption)

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಏಕ ವಚನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸೌಜನ್ಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.....

Mr. SPEAKER.—It is not disirable to have such exchanges. I want hon. Members to use a decent language. We are losing time. The hon. member Sri Bangarappa wants to raise a point of order. He may please be brief.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವಿಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಸಕಾರಣ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರದ ಕೆಳಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಇಡುತ್ತೇನೆ, ಎನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಬರದೇ ಇದ್ದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಡಿಸಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ದೇಶ, ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗ ಕೆಲವು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದ ಮೇರೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಪೊಂದು ಸಿಕ್ಕದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದು ಹಿರಿಯರಾದ ಕು.ವೆಂ.ಪು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸಿರ್ಸಿ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಕಡೆಯವರು ನಮಗಿಂತಲೂ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇರುವವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಲಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have already indicated that under the Constitution of India it is open to an hon. Minister and for that matter to any hon member of this House to speak in any language which is mentioned in the Constitution. I have no power to compel any hon. Member much less the hon. Minister to speak in a particular language. I requested the hon. Member Sri Bangarappa before he raised the point to cite which rule is violated. He has not done so. He has abused the provisions of rule 311. I request the hon. Member not to do so again.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಒಂದು ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ ರೈಸ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸಬಾರದು ಎಂದು ರೂಲ್ ಇದೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದ . ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಚ್ಯಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣವಿದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದುವುದರಿಂದ ಎನೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರತಿ ಕೊಡುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಈ ವರ್ಷ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನೂಚಿಸಿ ನಾವು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ, ನಾವೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ಅವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತ ಕಡೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದೆ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡರಾಗಿದೆ, ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಭಾಷಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ ತರ್ಜುಮೆಯನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಡೆಟ್ ಸರ್ವಿಸ್" ಎಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ 'ರುಣ ಸೇವೆ ಮೆಚ್ಚ' ಎಂದು ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅವರು ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ ರೈಸ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ತೊಂದರೆಯಿದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಭಾಷಣವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. 5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಈಗ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೆ ಕೊಂಚ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದಿ ನಂತರ ಬೇಕಾದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಓದಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕೊನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಗೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕುದ್ದಲ್ಲ. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡಪದಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಓದಲಿ. ಅದರಿಂದೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.--I have received a communication dated 23rd February from His Excellency the Governor. Which is as follows :

> " In pursuance of Article 202 of the Constitution of India, I, G. S. Pathak, Governor of Mysore, do hereby direct that the Annual Financial Statement for the year 1969–70 appended hereto as also demands for grants for the year 1969–70, shall be laid before the Houses of the Legislature on 24th February 1969."

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, I rise to present the Budget Estimates for the year 1969–70.

2. Since the presentation of the last Budget several events have occurred.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಒಂದನೇ ಕ್ರಿಯಾರೋಪ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಈಗ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಕ್ರಿಯಾರೋಪ ಅಂದರೆ, ಈಗ ಅಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದ ಭಾಗ ಖರ್ಚಾದುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 202ನೇ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ತೋರಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರು ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಭಾಷಣವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮುಂಗಡಪತ್ರವಾಗಲೀ ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅಂದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಯೋಗವೇನಿದೆ ಆ ಆಯೋಗದವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಆದಾಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗ'ತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರಾದಂಥ ಕಮಿಷ್ಟವಾದ ಆ ಒಂದು ಆಯೋಗ ನಿರೂಪಣೆಮಾಡಿದಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಬಂವಿದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ವರು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲ ಇವರು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಇಡಬಾರದು. ವೋಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ಬೇಕಾದರೆ 2 ಅಥವಾ 3 ತಿಂಗಳು ವರೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇದು ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್. ಇದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ, ಈ ತಿಂಗಳು 28ನೇ ತಾರೀಖು ಅವರು ಕೊಡುವ ಹಣ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಆಗ ಮಂಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗಲೇ ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 202, 272, 275, 281ಗಳನ್ನು ತಾವು ಓದಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯೆಯಲೇಷನ್ ಆಗತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಮುಂಗಡಪತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರವಾನೆ ಕೊಡದೆ, ಅಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ವೋಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇ ಏಡ್‌ನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸರಿಯಾದಂಥ ಮುಂಗಡಪತ್ರನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡಬಹುದು, ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದವರು ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಂಗಡಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿರ್ಯಯ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವೋಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Member Sri Nagappa has raised an objection that it is not possible for the Finance Minister to anticipate what the recommendations of the Finance Commission would be and what amounts would be made available to this Government from the Central Budget which is to be presented to the Parliament on the 28th of this month. I do not find any force in this argument. Article 202 says that a statement of the estimated receipts and expenditure of the State shall be laid before the Houses of Legislature. Therefore, the Budget is expected to contain the estimated receipts and expenditure of the State. Hence it is within the powers of the Finance Minister to estimate the receipts from all sources that are open to the Government in this context as also the estimates of expenditure. Therefore, I do not find any force in the argument advanced by the Hon. Member in this connection. Sri Nagappa suggested that the Government may seek a vote on account. But even for seeking a vote on account, under Article 206, Budget has to be presented with the estimates of receipts and expenditure. There is nothing to prevent the Finance Minister from presenting the Budget. I do not find any force in the point of order raised by the Hon. Member Sri Nagappa. I therefore rule out the point of order.

Sri M. S. KRISHNAN.—I have a point of order.

Mr. SPEAKER.—Please state the Rule that has been violated.

Sri M. S. KRISHNAN.—Rule 159. I have no other go but to read the Rule in English which says :

> " The Annual Financial Statement or the Statement of the estimated Receipts and Expenditure of the Government in respect of each financial year (hereinafter referred to as "the Budget") shall be presented to the Assembly on such days as the Governor may direct."

ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇಂಥ ದಿನಸ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ರೂಲ್ 160 ನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಮಾತನಾಡುವ ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇಂಥ ತಾರೀಕಿನ ದಿನಸ ಮುಂತಿನಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಪೊದಲು ನೀವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿ ದಿರಿ. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಂತ್ರಿಯವರು ಎರಡು ಮಾತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜರು ಅಕ್ಷೇಪ ಎತ್ತಿದರು. ನಂತರ ಮಧ್ಯೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಪೊದಲು ಇಂಥ ತಾರೀಕು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದು ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ.

Mr. SPEAKER.—The Chair has to satisfy itself whether the Governor has fixed the date for the presentation of the Budget. It is incumbent upon the Chair to read the message of the the Governor for the convenience of the House and that has been done. The point of order raised by the hon. Member has no force in it.

Sri AZEEZ SAIT.—Sir, there is some uneasiness in the Press Gallery because the Press people are not supplied with copies of the Budget Speech.

Mr. SPEAKER.—I shall take note of it.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Our former leader of the House, Sri S. Nijalingappa, who ably stewarded and guided the State in various capacities, was called upon to take a new assignment of greater responsibility. He was succeeded by Sri Veerendra Patil as the head of the Government.

ಶ್ರೀವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಂತ್ರಿಯವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

(Sri Vatal Nagaraj withdrew)

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—We can be confident that with his dynamism, vigour and devotion to duty, the State will march ahead towards progress and prosperity.

Another important event was the mid-term elections held in four major States of the country. But unfortunately the people have not given clear mandate to any political party which might result again in policital instability. We can only hope that the political set up that emerges in these States will ensure stability which is so essential for economic progress. Because after all, all of us irrespective of political labels are basically interested in the well-being and prosperity of the people at large.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

4. The Honourable Members are aware that though several parts of the country had normal seasonal conditions, there were certain States which faced scarcity conditions and Mysore was one such State.

5. There was good crop in the year 1967-68 and 1968-69 in several parts of the country. The index of agricultural production which had touched lowest level in 1966-67 due to successive droughts shot up in 1967-68 and 1968-69. The rising income in the agricultural-income sector has no doubt helped in the increased demand and a substantial growth was recorded in the industrial production in these years. The recovery in the economy has thus been a sign of relief. The national income is expected to go up by 10 per cent in 1967-68 and 6 percent in 1968-69. The *per capita* real income of the country also showed substantial increase in 1967-68 and 1968-69. Unfortunately droughts and untimely rains clouded the agricultural prosperity in the State. Except the coastal region sowing operations had a great setback in the whole State. Government had to undertake relief works on an extensive scale and the expenditure during the current year on relief measures may exceed Rs. 10 crores. I am glad to inform the House that the Government of India have communicated assistance upto a limit of Rs. 10 Crores. A considerable portion of the expenditure has been invested in works of a productive or protective nature. Mention may be made of restoration and construction of tanks, soil conservation, irrigation wells. drinking water wells, roads, etc. The Ground Water Cell in the Department of Mines and Geology helped in sinking 127 bore wells in the year. The Department has also conducted regional surveys covering an extent of 3,243 square kilometres for ground water. The State was able to manage its food problem successfully despite the pitfalls and the uneasy position in the neighbouring traditionally surplus States. I have no doubt that with timely rains the coming year will witness again a high rate of agricultural production.

6. Normally Finance Commission is appointed once in five years. There were certain special circumstance this time. The Fourth-Five-Year Plan did not commence as was originally thought of and new economic developments had taken place. The Fifth Finance Commission was appointed about two years earlier in March 1968.

7. The State Government submitted their Memorandum in respect of terms covered by the interim Report and also major items of the terms of reference now under consideration of the Commission. The Commission visited the State during January 1969 and had discussions with the Officers and Ministers. The case for Mysore has been placed before them. A copy of the Memorandum presented to the Commission was laid on the Table of the House. We have made special reference to the peculiar position prevailing in Mysore regarding limitations in raising resources. The Commission has been requested to take into account

besides the revenue gap a portion of losses on account of abolition of Octroi, expenditure on account of the recommendation of the Pay Commission, cost of appointment of Village Accountants to replace the hereditary officers, increased expenditure on Education, subsidies in the rate of interest, losses in the Electricity Board, etc. We have made a special reference to the hard terms of the existing loans which have no relation to the return or the period required to make the investment yield returns. This is a general question which is being urged but no solution has been found. In fact a practical review would show that a portion of the loans outstanding pertains to un-productive outlay and may have to be written off. But we have not taken this extreme stand and have requested the Commission to re-schedule the loans and recommend reasonable terms with reference to the nature of investment. I must say that though the Commission has to take the overall view in all these matters, considering the very reasonable and sympathetic attitude shown by the Chairman and Members of the Commission during the discussions I have no doubt that the difficulties of Mysore State will he appreciated and justice would be done.

8. Hon'ble Members are aware of the various factors which necessitated Government of India to postpone the commencement of the Fourth Five-Year Plan from 1st April 1966 and have instead only Annual Plans for the three years 1966-67 to 1968-69. It is only in the year 1968 that the National Development Council decided the formulation of the new Fourth Five Year Plan to commence from 1969-70.

9. In view of the recommendations of the Planning Commission and also the Administrative Reforms Commission, the State Government constituted a State Planning Board in May 1968 to have a high level body to give effective direction to the Planning progress in the State. Working Groups were also constituted by Government to formulate programmes for the Fourth Five-Year Plan after a critical appraisal of the performance in the Third Plan and also Annual Plans, keeping in view the regional imbalances. The Planning Board considered these recommendations and draft Fourth Five-Year Plan for Rs. 440 crores was prepared. Detailed discussions on the Fourth Five-Year Plan of the State were held in Delhi in the Working Groups constituted by Government of India in November 1968. This official level discussion was followed in December 1968 by a meeting with the Planning Commission with the Chief Minister.

10. There is still uncertainty about the size of the Fourth Five-Year Plan. This is because the quantum of Central assistance has not been determined in realistic terms and the ability of States to raise resources remains unassessed. In our view, it is better to have one more annual Plan till the Fifth Finance Commission gives its award and these uncertainties are resolved.

11 The Planning Commission have emphasised the need for all States to make every effort in mobilising additional resources to have an

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

adequate Plan to meet their needs. The Planning Commission envisages that a growth rate of 5 per cent to 6 per cent could be achived only with a minimum outlay in Public Sector of not less than Rs. 14,800 crores, of which the outlay in the State Sector would have to be of the order of Rs. 6,500 crores. This requires an additional resources mobilisation of Rs. 1,500 crores by the States. The Commission is also of the view that Mysore State can mobilise additional resources of the order of Rs. 115 crores. While it is a patent fact that we cannot have an adequate Plan without resources and the State has to do its best to raise maximum resources, I feel that the target of Rs 115 crores is rather over-optimistic. In these circumstances, it has not been possible to take a final decision regarding the size of the Fourth Five-Year Plan and its sectoral break-up. The State Government can take a final view only after decisions are taken on certain important questions like the size of the Central Plan, rescheduling of loans, our ability to hold the price line State's share of additional taxation by Government of India and other matters. Till the Fifth Finance Commission gives its award no State can forecast with reasonable accuracy the availability of resources. Besides taking steps to increase the tax revenue, our State has also increased its non-tax revenues under 'Forest', 'Sale of Power', 'Relaxation of Prohibition', etc. The scope for raising additional resources is limited.

12. A Committee of the National Development Council consisting of all Chief Ministers laid down certain criteria for allocation of Central assistance, 60 per cent on the basis of population and the balance with reference to the per capita income, per capita taxation, spill-over works, and other special problems.

13. The State's per capita income compared to per capita National Income and *per capita* Taxation compared to *per capita* income happens to be just above the average. If this is taken into account the State is bound to lose considerably and we have urged before the Planning Commission that this injustice should not happen.

14. There is a just and very strong feeling, on the part of the States that considering the heavy responsibility of implementing welfare measures the resources left with them are very meagre and inelastic. In our view the outlay in the Central Sector of the Plan should be reduced considerably and outlay in State Sector enhanced proportionately. This is very necessary because all developmental activities which ensure to the benefit of common man are in the State Sector and unless sufficient resources are made available the State Governments who are closer to the people cannot satisfy even bare minimum wants and any delayed correct decisions in this matter may lead to disastrous results.

15. The problem of raising additional resources is no doubt a difficult one. Taxation in the urban sector has reached almost the

saturation point. There is very little scope for getting substantial revenue from direct taxation. Large investments have been made in the rural sector by way of large, medium and minor irrigation projects, irrigation wells, soil conservation, facilities of modern agricultural practices like supply of good seeds, fertilisers, tractors, etc., rural electrification, supply of pumpsets and energising them have also contributed considerably to agricultural production. There is no doubt about the fact that all these measures have generated considerable wealth and a section of agriculturists who have benefited to the maximum have almost escaped the proper incidence of taxation and their contribution to domestic savings is negligible.

16. Since 1967 there has been an unhealthy tendency in several States to forego existing sources of revenue and take certain expensive measures to earn easy popularity. This, apart from worsening the financial position of those States, will create problems for other States. If our object is to improve the economic condition of the people through planned development, it is inevitable that we must raise maximum possible resources and also educate the people to pay for the services rendered.

17. The Planning Commission has advised all State Governments to mobilise savings in the rural sector. There have been representations from the Trade for rationalisations of tax structure. I have later made reference to the electricity tariff rates and contribution from public enterprises. We have done our best in the past to raise resources by taxation. Under non-tax resources also our revenues have benefited from relaxation of prohibition, sale of power, revenue from forest, etc. There is, however, no dispute about the fact that to have a reasonable Plan the State must make all efforts to raise resources. It is with a view to get the entire question examined, a Committee with Experts and experienced personnel has been constituted under the Chairmanship of Sri S. Bhoothalingam, Director General, National Council of Applied Economic Research. This Committee will examine not merely the scope for taxation but also the State's non-tax revenue and resources of Local Bodies.

18 As against a Central assistance of Rs. 36·90 crores for the Annual Plan 1968-69, the Planning Commission has communicated a Central assistance of Rs. 30.60 crores for the year 1969-70. The State Government decided to have a minimum Plan of Rs. 56 crores. But while actually allocating the outlay among the several schemes it was found that the outlay of Rs. 56 crores would leave provisions in certain sectors, which would be insufficient for the works in progress and also to meet certain inescapable commitments, like subsidy to Land Development Bank, provision for fast growing species in Forest Department, Water Supply to Industries, Infra Structure Development of Tungabhadra Area Ayacut (Market Complex and Construction of Roads), provision for Upper Krishna Project, etc. The Budget, therefore,

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

provides an outlay of Rs. 62·12 crores, with the following sectoral break-up :—

		(Rs. in crores)
Agricultutal Programme	...	15.56
Community Deveplopment and Co-operation	...	1·79
Irrigation and Power	...	27·70
Transport and Communication	...	3·45
Industries	...	3·44
Social Services and Miscellaneous Services	...	10·18
Total	...	62·12

It may be seen that in making the allocation emphasis has been laid for completion of the existing schemes and also giving priority for 'Agriculture', 'Irrigation' and 'Power'. In comparison with this, the expenditure during three Annual Plans is as under :

(Rs. in crores)

Year	*Budget Provision*	*Expenditure incurred or anticipated*
1966–67	50·82	54·68
1967–68	63·85	64·97
1968–69	60·98	62·44

19 Separate booklets containing detailed activities of Government and brief review of economic situation during the three Annual Plans have been circulated along with the other Budget documents. I do not wish to deal with these at length here. I will only make brief reference to very important aspects of the coming year.

20 In the coming year steps will be taken to bring more area under irrigation to the extent of one lakh acres by utilising the potential created in the major projects of Tungabhadra, Bhadra and Ghataprabha. Minor Irrigation will receive priority attention. The Public Works Budget provides for an outlay of Rs. 3·80 crores for construction and restoration of Reservoirs under Minor Irrigation. It is also proposed to construct 20,000 irrigation wells and distribute 8,000 electric and 5,000 diesel pumpsets on hire-purchase basis with the help of Land Development Bank and Mysore Agro-Industries Corporation. It is programmed to sink 700 bore-wells. Eighteen more seed farms are in the programme. About 38 lakhs of acres is proposed to be covered with improved seeds. High breed seed production is being increased to cater to a bigger area. The target supply of fertilisers is being increased to 3·85 lakhs tons of Ammonium Sulphate, 2·94 lakhs tons of Super Phosphate and 12,000 tons of Muriate Potash. Besides,

green manuring will tackle 11 lakhs acres, urban and rural compost will reach 5 lakhs tons and 50 lakhs tons respectively. The target for Plant Protection is about 42 lakhs acres. The programme to control rodents will continue. It is proposed to bring 53·48 lakhs acres under I.A.D.P. and I.A.A.P. The high yield variety programme will be extended over 12 lakhs acres.

21 All these will no doubt increase production considerably. But increased production beyond certain level will also create certain problems which if not tackled at the appropriate time will have adverse effects on the economy. During the current year there was steep fall in the prices of maize. Unless price support is given the agriculturists will lose confidence and it will be difficult to rejuvenate the enthusiasm when once it is lost. No doubt the State Government has taken certain steps. For large scale industrial use of maize it is proposed to start a Starch Factory. But price policy and other fiscal measures could be satisfactorily enforced at national level. Government of India must consider drastic reduction in imports of such foodgrains to maintain confidence of agriculturists. In our country we never had any rational price policy for agricultural commodities. Unless we hasten to evolve a practical price policy the agriculturists who have shown great interest in increasing production will lose confidence. Without the necessary enthusiasm, confidence and co-operation of agriculturists the campaign of Grow More Food will have no meaning and would attract no response.

22. Under 'Animal Husbandry' the intensive cattle development programme taken up in the Bangalore Milk Shed area is being continued with more inputs. It is proposed to start 40 artificial insemination centres every year. A new medium size intensive cattle development block with 50 artificial insemination units have been sanctioned for the Hubli-Dharwar Milk Supply Scheme. In order to develop the ayacut area of the Tungabhadra Project a semen bank with artificial insemination units, fodder development and disease control are being taken up. Notable progress has been achieved in all phases of poultry and piggery production.

23. The Department of Horticulture also made much headway in the development of fruits, vegetables, plantations, etc. Technical guidance was extended to farmers on improved practices. In order to improve the Cubbon Park and Lalbagh which formed the lungspace and recreation spots for young and old, schemes to improve these gardens in a phased programme are under consideration and provision for the works to be undertaken in 1969-70 have been included in the Budget.

24. Under Fisheries Development it has been possible to accelerate the pace of mechanisation of fishing with the implementation of the Co-operative Fisheries Projects in South and North Kanara Districts. The total number of mechanised boats in the State is now about 510. Another 102 boats will be added during 1969–70. Four Ice Plants and two Freezing Plants and Cold Storages were commissioned during

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

this year and four more plants will be commissioned shortly, thus adding considerably to the fish preservation and processing facilities in the State. The exports of fish have been stepped up to 602 tonnes valued at Rs. 107·00 lakhs.

25. Greater attention has been paid to the development of fishing harbours in the State. The Government of India have sanctioned the construction of a fishing harbour at Karwar at a cost of Rs. 24·00 lakhs under Centrally-sponsored Schemes and the work is already in progress. A feasibility report on the development of six ports in the State for Fisheries and general cargo submitted to the Government by Messrs. Indopol Ltd., is under examination by Government. It is proposed to take up the construction of fishing harbours at Malpe and Honnavar in the first instance on the basis of the feasibility reports prepared by Messrs. Invest Import of Yugoslavia and Messrs. Indopol Limited, respectively.

26. A fish net making plant set up jointly by the Mysore and Andhra Pradesh Governments under the Tungabhadra Board at Tungabhadra at a cost of Rs. 27 lakhs has been completed and has gone into production. This is the first State to start a Fisheries College.

27. During 1969–70 five crores of fish seed will be stocked in inland waters. Applied Nutrition Programme will be extended to 20 more Community Development Blocks. Besides, development of reservoir fisheries and regional fish seed farm, fish nurseries will be provided at 10 centres.

28. Provision for protected water supply has engaged the constant attention of Government. At the end of current year 132 towns will have protected water supply and 9 towns with underground drainage facility. A provision of Rs. 65 lakhs has been made in the Budget to bring more towns under protected water supply. Besides, Life Insurance Corporation is also being approached for loan assistance. Seven water supply schemes costing Rs. 4·96 crores have been sanctioned under Life Insurance Corporation of India Loan Scheme and 3 more schemes costing Rs. 63 lakhs are expected to be sanctioned. The National Rural Water Supply Scheme has also made good progress. Besides 198 schemes completed to end of 1967–68, 60 more schemes will be nearing completion at the end of the current year. In order to take up more schemes including towns with a population up to 20,000 a provision of Rs. 50 lakhs has been made in the next year's Budget.

29. It may, therefore, be seen that Government is alive to the problem of drinking water in every part of the State and our successive plans will have no impact unless this primary necessity is satisfactorily tackled. A provision of Rs. 65 lakhs has accordingly been made in the Budget for Drinking Water Wells for villages and this will be

supplemented in the course of the year depending on the progress achieved, the idea being that no village should be left without a drinking water well.

30. The Budget also makes provision of Rs. 194 lakhs for implementing the first stage of Bangalore Water Supply and Sewerage Scheme, with an estimated cost of Rs. 22.32 crores.

31. The need for completion of the Irrigation Projects in progress and also to take up projects with a view to safeguard the interests of State has been discussed and there has been no difference of opinion on this subject. In the Budget, provision has been made for Irrigation to the extent of Rs. 12.83 crores of which Ghataprabha receives an allotment of Rs. 2.91 crores, Malaprabha Rs. 2.45 crores, Upper Krishna Rs. 2.00 crores, Hemavathi Rs. 50 lakhs, the balance being distributed among other projects.

32. The expenditure on Education which was Rs. 24.60 crores at the end of 1965-66 would reach a figure of Rs. 46.07 crores in 1969-70. In my last Budget Speech I had referred to the need for consolidation of the progress achieved. The education system in this country has undergone too many changes and sufficient attention has not been paid for improving the quality. This always happens when there is sudden expansion of mass education and too many advisers step into the field. It is, therefore; proposed to pay primary atten ion to improve the quality. Among the schemes meant for qualitative improvement may be mentioned the appointment of Graduate Head Masters for Higher Primary Schools. A beginning has been made during the current year by creation of 325 posts of Graduate Head Masters. The rules for administering Primary Education in the State will be made uniform. Government is considering establishment of a body at district level in all Districts in place of present School Boards functioning in a few areas. Necessary legislation for uniform administration of Primary Education is being introduced. Such uniformity will result in increased efficiency and also xpenditure. An additional sum of Rupees one crore has been included in the Budget on this account. In the field of Secondary Education a major change in the coming year will be the abolition of electives in the IX Standard and introduction of uniform Text Books throughout the State. In the field of Higher Education, U. G. C. scales of pay was sanctioned to the teaching staff in Government and Affiliated Colleges with effect from 1st April 1968. There are already Kannada medium sections in a few Colleges and during 1969-70 it is proposed to start Kannada medium section in the remaining Colleges. Government have also sanctioned the establishment of a Board for Development of Kannada as a medium of instruction at the University level. The number of Colleges in the State has increased. There are now 136 Colleges with a student strength of 1.20 lakhs. Under Technical Education efforts are being made to diversify the courses and make them more practical base.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

33. The Budget of the Education Department provides for enhanced grants to Aided Institutions both under Primary and Secondary. Grants to Private Colleges also show substantial increase. Provision has also been made for the committed expenditure on account of the three Annual Plans and University Grants Commission Schemes in respect of Universities, Collegiate, Technical and General Education.

34. Since Primary and Secondary Education have been made free the expenditure on Education is mounting up. The Finance Commission during discussion also advised to take steps to introduce uniform levy of Education Cess. Action is being taken accordingly. Government have taken the responsibility of disbursement of Pay of all Secondary Schools Teachers in Aided Schools and benefits of Pension, Gratuity, etc., have been extended. It is necessary to have uniformity in the rules regulating discipline and conduct as in the case of Government servants. The rules in this behalf will be formulated.

35. The welfare of youth is engaging greater attention of Government. A separate Department of Youth Welfare has come into being. So far, Government is spendnig about Rs. one crore on various youth welfare measures such as N.C.C., Sports, Grants to youth Organisations. This is considered to be insufficient. Addtional Provision of Rs. 22 lakhs under Non-Plan and Rs. 5 lakhs under Plan has been included for Youth Welfare. The grant to Sports Council has also been enhanced by Rs. 3 lakhs. In the course of the year a comprehensive programme to co-ordinate the different activities will be made.

36. The academy of Dance, Drama and Music and Sahitya and Lalithakala Academies are doing commendable work. To enable them to carry out their functions more extensively the grant has been enhanced by Rs. two lakhs.

37. The days when electricity was treated as the exclusive privilege of the urban people are gone. Mysore State has rich experience as to how quickly surplus power gets absorbed within a short period of time. With the extension of electricity to all the Taluks there is growing demand for use of electricity in rural parts particularly for agricultural operations. In a country which is mainly depending on agriculture, rural electrification plays a very important role. No doubt the State has now surplus power; this is only a temporary phase. It may be recalled that when Shivasamudram and Jog Projects were completed there were criticisms about the economics of the projects and the surplus power. But how soon the surplus power was exhausted and the State became power-starved are facts known to everybody. The State Government has to sell bulk power at economical rates to power based industries. A low return was also fixed for rural electrification. A time has come when there has to be a review with reference

to rates prevailing in neighbouring States since ultimately the Electricity Board should at least manage their affairs, within their income and be able to discharge all obligations. While it is important to have proper phasing of new Hydro-Electric Projects to avoid any shortfalls at a future date they must be made self-supporting in the interest of a sound economy. Government, therefore, propose to get the tarifl rates examined by a Tariff Committee and pending this it may be necessary to have temporary readjustments.

38. The document relating to Departmental activities will give the Hon'ble Members broad details about the working of the Government Industrial concerns. Industries in India, as also other countries faced recession in the past few years. According to the forecast of the National Council of Applied Economic Research, Industrial Production in next year is expected to increase by 7 to 8 per cent, though in regard to industries manufacturing capital goods the signs of recovery are not bright.

39. So far as our State is concerned, Government had to provide finance to some of the major industries like Mysore Iron and Steel Limited, REMCO, NGEF, M.S.K. Mills, Mandya National Paper Mills, Mysore Acetate and others. These are industries which had to face most adverse effects of recession and devaluation, that are in difficulties.

40. In the context of the utilisation of bulk power available from Sharavathi Project a number of measures have been undertaken with a view to give greater fillip for a faster industrial development. The House is aware of the facilities offered for new industries like provision of land, water, power, price preference to small scale industries, etc. The High Power Committee constituted under the Chairmanship of the Chief Minister consists of eminent industrialists and is expected to give suitable guidance for an orderly rapid development of industries after a thorough review of the present set-up, availability of financial and other resources. I am confident that a useful and instructive blueprint for rapid industrialisation and steps to be taken to achieve the same would be forthcoming. The policy of exempting industries from the licensing provision of the (Industries Development and Regulation) Act, 1951 has been pursued by the Government of India during the current year also. Apart from the 10 industries de-licensed last year, Vanaspathi Industry subject to certian limits has also been de-licensed.

41. The policy of liberalisation has already attracted proposals to set up additional capacities in industries covered by Ceramics, Pulp, Power-alcohol and Portland Cement. As a result of steps taken by Government 13 licences—letter of intents—have been received during the last one year. These include licences for manufacture of silicon power diodes, induction disk type protective relays, X-ray tubes and accessories, T. B. picture tubes, cathode ray tubes, etc. Approval of

(SBI RAMAKRISHNA HEGDE)

Government of India has been obtained to set up a new industrial undertaking for tyres and tubes manufacturing machinery. In a few important cases manufacturing of data processing machinery, manufacture of dry cell, etc., the decision of Government of India is awaited. The climate for industrial Developmment is now far more favourable. The Mysore State Industrial Investment and Development Corporation has been surveying the industrial potential of the State with a view to initiating and sponsoring suitable projects. The Corporation has been assisting new and existing industries in several ways. The Mysore Industrial Area Development Board have initiated steps to acquire land near Bangalore, Mysore, Mangalore, Davanagere, Harihar, Sedam, Belgaum and Dharwar to form industrial development areas.

42. Mysore continues to be the major silk producing State in the country accounting for nearly 2 lakh kgs. of silk per annum valued at over Rs. 15 crores. The tariff protection granted to the industry will last till the end of the current year. In the present rate of progress Mysore State would have helped in creating surplus in silk production. Sericulture in Mysore State is providing large scale employment for the rural population. The role that Silk Filatures play in producing quality silk and stabilising the prices of cocoon and silk have been appreciated at the All India level by a sub-committee of the Central Silk Board. Since the heavy losses incurred by the Filatures cannot be borne continuously by the State Government, the Committee has suggested constitution of a Corporation and sharing of losses by the Centre. For the development of Silk Industry important schemes have been drawn up and will be implemented with reference to availability of funds. The foregin exchange earnings by way of exports by the Silk Industry has steadily increased and Mysore has contributed substantially.

43. The total value of minerals produced in the State during the year 1967 is about Rs. 8·40 crores. The revenue of the Department during the coming year is expected to be over Rupees one crore. The Department has also taken up intensive exploration and assessment of some of the important industrial minerals like bauxite in West Coast, limestone in Bijapur and Belgaum Districts. The Mysore Minerals Limited has a programme for an overall turnover of Rs. 2·50 crores during the year. The investigation of the magnetite ore in Kuduremukha taken up by the N.M.D.C. having been completed, tests on pilot plant scale are expected to be completed in about 18 months' time. The N.M.D.C. finalised the project report on the exploitation of iron ore deposits of Donimalai range and obtained a mining lease over this area. A quantity of about 4 million tons per year is expected to be produced. The Chitradurga Copper Co., Limited. has made steady progress in the exploratory work. Messrs. Associated Cement Co. have started their new Cement Plant at Wadi with a target capacity of one million tons per year.

44. The expansion scheme of Mild Steel of the Mysore Iron and Steel Limited has been completed. The schemes relating to production of Alloy and Special Steel and expansion of Electric Pig Iron Furnace are under progress. The value of gross sales next year would be about Rs. 19·42 crores, as against Rs. 13 crores of 1967-68.

45. The anticipated rate of growth of 7 per cent per annum under Exports from this country would be feasible only if the industries which are hit by recession and competition are given a fillip, particularly Metallurgical, Engineering, Chemical and Electrical Industries. The State Government had to come to the rescue of Mysore Iron and Steel Limited, by converting all the loans and other dues from the Company to share capital. The Budget for next year takes into account a provision of Rs. 250 lakhs for investment in this Company and this is covered by Central assistance.

46. An important factor that would arise for consideration is whether Government should go on supporting public sector undertakings indefinitely even at the cost of other sectors of the economy. It is seen that huge investments are locked up in the public sector undertakings in the country. Out of a total investment of about Rs. 2,841 crores at the end of 1966–67 nearly 40 per cent was attributed to Steel Industry. While a few have earned profits, others have accumulated heavy losses for various reasons. Apart from loans, small savings, and taxation, one of the major resources for financing development programme in the country is contribution from public enterprises by way of reserves, depreciation, profits, etc. The working of public sector undertakings have come in for severe criticisms both on public platforms and Houses of Legislature. While monopoly in private Sector has to be deprecated, it should be our policy, in the best interest of rapid economic growth, to allow both private and Public Sectors to function side by side.

47. In our own State the Government investment in industrial undertakings is very heavy as compared to other States. I feel that a time has come to review our policy in this regard and decide whether in view of the topmost priority given to irrigation and agricultural development the limited resources of the Government should not be exclusively earmarked in favour of irrigation projects and leave the industrial development to private enterprise as done in Madras and other States. The Government has to act as a catalytic agent of economic development. Since the last two years Government have taken series of steps to improve the working of public sector undertakings in the State. If it is found that any undertaking cannot be made to run on profit, Government will not hesitate to come to some arrangement with private entrepreneurs in the interest of industry and public finances. I am glad to note that the Legislature will have a separate committee on public undertakings, which I hope, will give timely advice for getting over lapses and make them function efficiently.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ACCOUNTS 1967-68

48. The Revised Estimates for 1967-68 anticipated a revenue surplus of Rs. 10·86 crores. The actuals for the year turned out to be a surplus of Rs 13·47 crores, an improvement of Rs. 2·61 crores. This was the result of decrease under revenue of Rs. 5·63 crores and a reduction in expenditure of Rs. 8·24 crores.

49. The Revised Estimates for the year anticipated a capital expenditure of Rs. 40·18 crores but the actuals, however, turned out to be Rs. 38·59 crores. Increases mainly appear under Irrigation and Industries heads. This was, however, set off by an incoming of Rs. 4·27 crores under Government Trading.

50. The year opened with a cash balance of *minus* Rs. 2·95 crores and a Ways and Means Advance of Rs. 0·40 crore. At the end of the year, the cash balance rose to Rs. 1·09 crores but the Ways and Means Advance and the overdraft increased to Rs. 14·50 crores as anticipated after taking into account the *Ad hoc* Loan of Rs. 17·40 crores granted by the Centre.

REVISED 1968-69

51. The Budget of 1968-69 provided for a revenue of Rs. 194·74 crores and a revenue expenditure of Rs. 182·76 crores, leaving a surplus of Rs. 11·98 crores. The revised estimates now indicate a total revenue of Rs. 215·36 crores and a revenue expenditure of Rs. 215·37 crores leaving a deficit of Rs. 0·01 crore.

52. The increase of Rs. 20·62 crores in revenue is the result of a large number of variations. The principal heads of revenues show an improvement of Rs. 1·93 crores mainly accounted for by an improvement of Rs. 2·44 crores under 'Taxes on Income' (due to adjustment of arrears under Income-Tax and increase under Agricultural Income-Tax), Rs. 0·87 crore under 'Sales Tax', Rs. 1·06 crores under 'State Excise Duties', Rs. 1·25 crores under 'Other Taxes and Duties', Rs. 0·30 crore under 'Taxes on Vehicles' set off by shortfall of Rs. 4·00 crores under 'Land Revenue', and Rs. 0·10 crore under 'Estate Duty', the thanges in other heads being minor. There is an improvement of Rs. 18·32 crores under 'Intere Rs. 0·11 crore under 'Administrative Services', Rs. 1·00 crore under 'Forest', Rs. 1·11 crores under 'Electricity Schemes' due to arrears and Rs 1·32 crores under 'State share of Excise Duties'. The improvement under 'Interest' is mainly due to adjustment of arrear interest on Hydro-Electric Construction Projects (contra entry) and also interest dues from the Mysore Iron and Steel Limited, Bhadravathi, adjusted towards Share Capital. The above improvements are set off by a fall of Rs. 1·16 crores in the receipt of

Grant-in-aid from the Centre, mostly on account of assistance anticipated for Centrally-sponsored Schemes not being received, of Rs. 0·46 crore under 'Animal Husbandry' due to fall under 'Milk Receipts', Rs. 1·31 crores under 'Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)' for non-collection of water rate and betterment levy, Rs. 0.85 crore under 'Industries' due to lower receipts under 'Commercial Undertakings'. The other variations which are spread over a number of heads do not call for any special comment.

53. Expenditure met from revenue is now expected to be Rs. 32·61 crores more than what was provided in the budget, the anticipated increases mainly appearing under the following.

54. 'State Excise Duties' Rs. 0·51 crore, 'Apporpriation for Reduction or Avoidance of Debt' Rs. 3·31 crores, 'General Administration' Rs. 0·38 crore 'Education' Rs. 1·80 crores, 'Agriculture' Rs. 1·14 crore Rural Development' Rs. 0.78 crore, 'Co-operation' Rs. 0·49 crore, 'Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)' Rs. 0·56 crore, 'Electricity Schemes' Rs. 19·69 crores (due to adjustments of arrear interest on Capital and contribution towards depreciation), 'Famine Relief' Rs. 7·70 crores and 'Pension and Other Retirement Benefits' Rs. 0.22 crore.

There were, however, decreases as under :—

55. 'Land Revenue' Rs. 0·37 crore, 'Interest on Debt and Other Obligations' Rs. 1·12 crores, 'Police' Rs. 0.27 crore, 'Public Health' Rs. 0·38 crore, 'Animal Husbandry' Rs. 0·63 crore, 'Industries' Rs. 0·31 crore, 'Labour and Employment' Rs. 0·25 crore, 'Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Non-Commercial)' Rs. 0 29 crore, 'Forest' Rs. 0·33 crore, and 'Miscellaneous' Rs. 0·38 crore, the variations under other heads are minor. The savings under non-development heads like 'Land Revenue,' 'Police' and 'Miscellaneous' were mainly due to economy measures.

56. The current year opened with a cash balance of Rs. 1·09 crores a Ways and Means Advance and Overdraft from the Reserve Bank of India of Rs. 14·50 crores. The transactions of the year are expected to result in an overall small surplus of Rs. 0·56 crore. There will be a total outgo of Rs. 114·16 crores made up of Capital Outlay of Rs. 53·00 crores, Rs. 53·48 crores on repayment of Debt including Rs. 14·00 crores being repayment of overdraft to the Reserve Bank of India during the current year with the anticipated *ad hoc* loan of this amount, Rs. 0·59 crore on repayment of Inter-State Debt, net outgo of Rs. 7·08 crores under 'Loans and Advances' and Revenue deficit of Rs. 0·01 crore. This will be partly covered by a total receipt of Rs. 11·73 crores, made up of Rs. 0·38 crore of recoupment to Contingency Fund, Rs. 6·60 crores from Market Borrowings, Rs. 76·47 crores from Borrowings from the Centre (inclusive of an *ad hoc* loan of Rs. 14 crores anticipated for clearance of opening overdraft, a loan of

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

Rs. 7 crores for Scarcity Relief and a net short-term loan of Rs. 10·41 crores on cover of fertilisers), Rs. 2·26 crores from 'Other Borrowings', Rs. 1·77 crores from net receipts under 'Unfunded Debt', and Rs. 27·25 crores from 'Debt and Deposit' heads, resulting in an over-all surplus of Rs. 0·56 crore. This will slightly improve the opening cash balance of Rs. 1·09 crores, to balance of Rs. 1·65 crores at the end of the current year.

57. Even when the resources for the current year were assessed by the Planning Commission it was anticipated that there would be an overdraft of Rs. 15 crores for implementing a Plan Outlay of Rs. 60·25 crores. It was at that time suggested that the Plan should be drastically reduced. The State Government could not adopt a reduced Plan particularly in view of the large imbalance in the developmental programme in the previous years and any reduction would have had a serious setback in the State's economy. The Revenue Surplus anticipated in the Budget has worsened because of reduction under water rate, expenditure of Rs. 1 crore towards subsidy to Land Development Bank to cover the difference in rate of interest and other items. The economy measures no doubt resulted in savings but this has been offset by additional commitments and impact of additional dearness allowance given from 1st March 1968 not provided for in the original estimates. The overdraft could not, therefore, be avoided.

58. Capital expenditure this year is expected to be Rs. 53·00 crores against the Budget Estimate of Rs. 38·61 crores. The increase of Rs. 14·39 crores is accounted for by an increase of Rs. 17.01 crores in Capital Outlay on Industrial Development due to adjustment of dues from Mysore Iron and Steel Ltd., as share capital and further investment coverd by Government of of India loan assistance and adjustment of investments in Mysore State Road Transport Corporation transferred to this head from 'Capital Outlay on Road Transport Schemes', Rs. 5.19 crores in 'Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drianage Works (Commercial)' to readjustment of Plan Outlay after the Budget was presented, Rs. 0·20 crore under 'Irrigation, Navigation, Embankment and Drianage Works (Non-Commercial)', Rs. 0·61 crore under Government Trading counter-balanced by shortfalls under 'Public Works' Rs. 1·34 crores, Electricity Schemes Rs. 2·01 crores, 'Ports' Rs. 0·05 crore and adjustment under 'Road Transport Schemes' Rs. 5·22 crores (contra entry).

59. The House is aware that Government in their Order dated 8th October 1968 indicated economy cut in expenditure to the extent of about Rs. 5·47 crores. Except in very special cases, Government did not give permision to fill up posts and number of posts had been kept in abeyance. Expediture on works and other items had also been curtailed to the extent possible.

60 The members will be happy to note that the State Income has crossed the level of Rs. 200 crores. At the existing level of taxation, the revenue for the next year is expected to reach Rs. 213·26 crores and the expenditure on Revenue account Rs. 226·48 crores leaving a deficit of Rs. 13·22 crores.

61. The Revenue Estimates show improvements under several heads and include collection of arrears. Land Revenue, State Excise Duties, Sales Tax, Tax on Vehicles, Other Taxes and Duties, Stamps, Registration, Education, Medical, Public Health, Agriculture, Industries, Miscellaneous Social and Developmental Organisations (due to change in classification of 'Milk Receipts'), Irrigation (Commercial and Non-Commercial), State share of Union Excise Duties, Grants-in-aid from Central Government are all expected to bring in additional income in the coming year. The question of improving the yields under the existing heads of Revenue has engaged careful review. The Budget also takes credit for Rs. 7·60 crores being receipts by Sale of Power from Sharavathi and Bhadra to the State Electricity Board.

62. The Revenue expenditure in the coming year reflects an increase of Rs. 11·11 crores over the Revised Estimates of the current year. The Revenue Budget includes a State Plan Outlay of Rs. 8.83 crores (net), *i.e.*, Rs. 26·42 crores outlay on expenditure side including outlay on Centrally sponsored Schemes with a Central assistance of Rs. 17·54 crores for State Plan and Centrally sponsored Scheme on the receipt side. Provision has been included for grants to Universities, for interest charges on outstanding loans and the normal increases in administrative expenditure. The outlay on Centrally sponsored Schemes depend on the quantum of Central assistance and keeping in view of the past actuals, provision has been made only where Central assistance could be reasonably expected. A provision of Rs. 20·30 crores has been made under the head 'Appropriation for Reduction or Avoidance of Debt' out of which Rs. 8·80 crores will be towards repayment of *Ad hoc* Loan sanctioned during the last three years and the balance taken as resources for financing the Plan Outlay. A review of the expenditure under Revenue Account will show that out of Rs. 226·48 crores Rs. 9·17 crores will be for tax collection, Rs. 40.58 crores for Debt Services, (which include a provision of Rs. 8·80 crores for repayment of *Ad hoc* loan from the Centre), Rs.17·80 crores for Administrative Services, Rs. 103·55 crores for Social and Developmental Services (Education alone accounts for Rs. 46.07 crores, Medical and Health Rs. 16·57 crores), Rs. 34.28 crores for Public Works, Electricity and Irrigation, Rs. 3·75 crores for Pension and other Retirement Benefits, Privy Purses and Territorial and Political Pensions and Rs. 6.86 crores for Forest. Out of the total Revenue Expenditure of Rs. 226·48 crores, a sum of Rs. 26·42 crores has been provided for Plan Outlay and Outlay on Centrally sponsored Schemes, leaving a balance of about Rs. 200

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

crores as Non-plan. A sum of about Rs. 9 crores has been included s Committed Expenditure on account of three Annual Plans and ecomes part of Non-plan. The Budget also reflects the increase in earness Allowance rates to Government servants given effect to from st March 1968 to the extent of about Rs. 7 to 7½ crores. A provision f Rs. 100 lakhs has been included for meeting extra cost on account of vised Grant-in-aid Code to Educational Institutions and additional ovision has been included under 'Land Revenue' for compensation to illage Officers, appointment of Village Accountants and Police Patels.

63. For Capital Outlay, a provision of Rs. 42·99 crores has been cluded. Out of this, Rs. 22·20 crores are for Irrigation and Power, s. 8·63 crores for Roads and Buildings, Rs. 9·89 crores for Industries ncluding investment in the share capital of Aided Concerns and Co-erative Institutions), Rs. 1·25 crores for Improvement on Public ealth. The balance of the provision is for items like Ports Forests, mpensation and other miscellaneous items including Food Supply erations. Out of the total Capital Outlay of Rs. 42·99 crores, outlay Rs. 34·66 crores forms part of the Plan including Centrally sponsored hemes, leaving a balance of Rs. 8·33 crores for outlay outside the Plan. his does not include Capital expenditure incurred by the Mysore State lectricity Board to the extent of Rs. 7·75 crores which also forms part the Plan. For minor Irrigation works in the Public Works Depart-ent adequate provision has been made in the Budget to see that works ready taken up are speedily completed. Under 'Communications' ie allocated Plan provision of Rs. 150 lakhs was not sufficient even for orks in progress and had to be increased to about Rs. 300 lakhs. nder 'Buildings', provision has been included for works relating to lan Schemes of the Departments concerned such as Health Dispensaries; eterinary Hospitals, Schools, Colleges, etc. Outside the Plan, provision as been included of Rs. 20 lakhs for residential quarters for Govern-ent servants, Rs. 10 lakhs for Rental Housing Rs. 1·00 lakh for ysore House, Rs. 22·50 lakhs for Court Buildings, Rs. 15·00 lakhs r Commercial Taxes Buildings, Rs. 75 lakhs for Police Housing and her items.

64. Under Loans and advances, credit has been taken for larger ecoveries, considering the outstanding balances. The House will ppreciate that any slackness in collection would affect the State in aising resources and Government is prepared to take stringent action o collect all the arrears.

65. During the current year Government raised a public loan of s. Six crores and the same was over-subscribed. The 4 per cent ysore State Development Loan 1968 of Rs. 4·11 crores was repaid. We had investments in State Government loans including Mysore Loans of the previous years. We released the scrips to the extent of about

Rs. 4 crores through Reserve Bank of India to enable stability in the price of Securities. Unlike previous years, the small savings collection drive had some special features. The Directorate of Small Savings organised Cultural programmes and also Cricket matches at Belgaum and Mangalore respectively. It is also proposed to organize Cricket matches in North Kanara District and Hubli. I am glad to inform the the House that we have been able to collect Rs. 3½ crores (net) in spite of difficulties and it may be possible to reach about Rs. 5 crores (net) at the end of the year. The next year's Budget also includes a bowrrowing programme by the State Government to the extent of Rs. 9 crores, because we will have to repay two loans *viz.*, (i) 4¼ per cent Mysore State Development Loan, 1969—Rs. 3·34 crores and (ii) 4 per cent Mysore State Development Loan, 1969—Rs. 4·38 crores, with usual conversion facilities. This is besides the borrowing programme of autonomous bodies, Land Development Bank and Housing Board. The Small Savings Organisation is expected to collect a net sum of Rs. 6 crores.

66. With the greater awarness among the agriculturists the demand for inputs is bound to go up. There will thus be a substantial credit gap in the agricultural sector. The green revolution could be carried through only by bridging this gap with the energetic and co-ordinated efforts of the Co-operatives and Banks. I may also mention that concerted action is also necessary against those who are responsible for heavy overdues in certain areas which has come in the way of further inflow of credit and has done a positive harm to the growth of economy. I need hardly stress the importance for the State to take full advantage of the facilities afforded by the various financing agencies for Development Schemes.

67. The provision for disbursement of Loans and Advances in the Budget is Rs. 26·21 crores. In addition to normal items like Takavi and Land Improvement Loans, the Budget includes a provision of Rs. 4·32 crores forming part of Plan, Rs. 1·56 crores for loans to Government servants, Rs. 5 lakhs for Loans to Universities for sanction of House Building and other advances to their staff, Rs. 95 lakhs for Housing Schemes financed by loans from the Life Insurance Corporation, Rs. 48 lakhs for National Loan Scholarships and Rs. 25 lakhs under State Aid to Industries Act. provision of Rs. 16 crores has been made for purchase of Fertilisers and seeds for Sale to Cultivators against which a recovery of Rs. 10 crores has been anticipated. Loans under the Plan include loans for Irrigation Wells and Purchase of Pumpsets, loans to the Bangalore Water Supply and Sewerage Board, loan for other Urban Water Supply Schemes, Soil Conservation, Community Development etc.

68. To summarise the transactions of the coming year according to the Budget placed before the House, the year open with a cash balance of Rs. 1·66 crores. The outgo during the year will be Rs 52·00 crores on account of Debt repayment (including repayment of Rs. 8·80

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

crores towards *Ad hoc* loan sanctioned by Government of India and Rs. 15·67 crores short-term loan repayments, Rs. 42·99 crores on account of Capital Outlay, Rs. 11·40 crores on account of net outgo under Loans and Advances and revenue deficit of Rs. 13·22 crores making a total of Rs. 119·61 crores. This will be met by a Market loan of Rs 9 crores, borrowing of Rs. 51·25 crores from the Central Government and Rs. 2.80 crores from other sources, a net receipt of Rs. 1·85 crores under Unfunded Debt and Rs. 23·12 crores under Debt, Deposits heads making a total receipt of Rs. 88·02 crores, thus leaving a minus balance of Rs. 29·94 crores, in view of overall deficit of Rs. 31·59 crores. As indicated earlier Central assistance cannot be less than what we got this year. Every effort will be made to persuade Government of India to sanction another Rs. 7 to 8 crores. A good portion of Revenue Deficit is expected to be covered by the award of Finance Commission and the balance is expected to be made good by *ad hoc* loan since the State could initiate measures to raise fresh resources only on the recommendation of the Mysore Taxation Enquiry and Resources Committee.

69. With the abolition of the hereditary officers it has become necessary to appoint whole time Villags Accountants. The actual number to be employed is being examined with reference to the several items of work to be entrusted to these Government servants. The Finance Commission has also been apprised of the need to strengthen the Village administration in the future interest of the rural economy. The Budget includes a provision of Rs. 1 crore for Village Accountants and Rs. 60 lakhs for Police Patels. Government will take an early decision in this matter. The Act abolishing the hereditary officers provides for compensation to those who held the post of hereditary officers. It is estimated that a sum of Rs. 3 and odd crores would be necessary after taking into account the income from Land Revenue. The entire amount may have to be paid over a period of two years. A provision of Rs. 1·65 crores has been included on account of this compensation in the Budget.

70. Government have always given sympathetic consideration to the welfare of its employees consistent with its resources. Scales of pay have been revised and dearness and compensatory allowances increased from time to time at considerable cost to the State exchequer.

71. The Pay Commission appointed in November 1966 has made several recommendations and the Report has already been discussed in the Legislature. Besides the heavy extra cost on account of dearness allowance or other commitments on the basis of interim reports of the Commission, the recommendations now embodied in the final report would involve a commitment of about Rs. 22 crores. This is beyond

the capacity of State's resources. These recommendations have been placed before the Finance Commission. These main item involving heavy cost is revision of pay scales. The implementation of this recommendation as also merger of dearness allowance will have to be left for consideration only after Finance Commission gives its award.

72. In the meanwhile Government have decided to accept the recommendations regarding dearness allowance, City Compensatory allowance and House rent allowance. The rates of dearness allowance, City Compensatory allowance and the House rent allowance from 1st April 1969 will be revised as follows. These will be in lieu of the existing ones.

(i) Dearness allowance

Pay Range Rs.	Rs.
Up to 109	71
110—149	98
150—209	122
210—399	146
400—449	160
450—499	164
500—575 (with marginal adjustments)	120

(ii) City Compensatory allowance

I. Bangalore City

Sl. No.	Basic pay range	Rate of allowance
1.	Below Rs. 250 per month	5% of basic pay subject to a minimum of Rs. 5 and a miximum of Rs. 12 per month.
2.	Rs. 250 to Rs. 500 p. m.	4%of basic pay subject to a minimum of Rs. 12 and maximum of Rs. 20 per month.

(with marginal adjustments in the case of officers getting a pay between Rs. 500 and Rs. 520 per month.)

II. Mysore, Kolar Gold Fields, Mangalore, Belgaum and Hubli—Dharwar.

1.	Below Rs. 500 per month.	3% of basic pay subject to a minimum of Rs. 4 per month.

(with marginal adjustment in the case of officers getting a pay between Rs. 500 and Rs. 515 per month).

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

(iii) House Rent allowance

I. Bangalore City

Sl. No.	Basic pay range	Rate of allowance
1.	Those drawing basice pay not exceeding Rs. 200 per month.	7½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 7·50 and a maximum of Rs. 12.50 p. m.
2.	Those drawing basic pay of... Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 400 p. m.	6 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 12.50 and a maxmum of Rs. 20 p.m.
3.	Those drawing basic pay of... Rs. 401 or more but not exceeding Rs. 500 p. m.	4½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 20 and a maximum of Rs. 22.50 p. m.

II. Places with population of 1 lakh and above

1.	Those drawing basic pay... not exceeding Rs. 200 p. m.	5 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 5 and maximum of Rs. 7-50 p. m.
2.	Those drawing basic pay of... Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 400 p. m.	4 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 8 and a mximum of Rs. 12-50 p.m.
3.	Those drawing basic pay... of Rs. 401 or more but not exceeding Rs. 500 p. m.	3 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 12-50 and a maximum of Rs. 15 p.m.

III. Places with population of 25,000 and above

1.	Those drawing basic pay... not exceeding Rs. 200 p. m.	2½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 3 and a maximum of Rs. 5 p.m.
2.	Those drwing basic pay of... Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 500 p.m.	2 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 5 and a maximum of Rs. 10. p.m.

(with marginal adjustments in the case of Officers getting a pay between Rs. 500 and Rs. 522-50 in Category I, between Rs. 500 and Rs. 515 in Category II and between Rs. 400 and Rs.410 in Category III).

73. These will be applicable to employees of local bodies, aided institutions and Government Industrial concerns. In respect of local bodies other than Taluk Boards and Village Panchayats the increase from 1st April 1969 will be entitled to assistance by the Government.

The Taluk Board and Village Panchayats which receive entire Land Revenue are not entitled to any assistance.

74. Government have also considered the recommendations relating to Cash allowance for minor ailments. The intention behind this recommendation is appreciated. But it is to be noted that Mysore Medical Concession Rules are already liberal. It will not be possible in the existing state of financial position for Government to accept this recommendation. The other recommendations relating to T.A., Scholarships and other amenities in particular departments would be considered after the Finance Commission's report is received.

75. The expenditure on account of the decisions to accept the recommendations relating to D.A., C.C.A., H.R.A. will be about Rs. 3·25 crores per annum and Rs. 16·25 crores for five years. This has not been included in the Budget and this commitment is anticipated to be covered by the award of the Finance Commission.

76. The total debt including amounts due to Government of India, Public Loans and others at end of 1969-70 stands at Rs. 397·52 crores. This is besides the outstanding balances under Unfunded Debt and deposits of Rs. 28·47 crores. The liability is covered by Assets valued at Rs. 484·65 crores. Besides this, Government own many Assets not taken to Capital Account. The Assets cannot be assessed in terms of their market value because these Assets are not created for being sold but to produce wealth and create a self generating economy in due course and endure to the prosperity and happiness of the people.

77. It is no doubt a fact that our Debt Servicing charges are reaching alarming proportion. The Budget provides for Rs. 20·27 crores by way of Interest, Rs. 52·00 crores by way of repayment of loan. It will not be possible to improve the standards of the people without investment, which in turn implies borrowing. It is well understood that our expenditure programme should be within our resources. But a stage has reached when it is important to examine the risks involved in reducing the Plan outlay. In my opinion considering the large scale unemployment, the interest generated in the rural parts to take up Agriculture as an Industry and the aspirations of the younger generation for a reasonable standard of life, I am afraid this State as others would not be able to avoid deficit financing altogether for productive schemes. Therefore, we must provide for a minimum programme of public spending for essential schemes not only to preserve what we have achieved but also to give a reasonable hope of a good future, I can assure the House and the Government of India that all steps will be taken to avoid extravagance. If you study the Budget proposals carefully, you will appreciate that in regard to Non-plan and un-productive outlay only minimum provision has been made.

78. ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರವನ್ನೂ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

JAI HIND

ANNEXURE A

ıe following table shows the progressive increase in State's Revenues commencing from 1963-64.

(*Rs. in lakhs*)

A. DIRECT TAXES	Accounts, 1963–64	Accounts, 1964–65	Accounts, 1965–66	Accounts, 1966–67	Accounts, 1967–68	Revised, 1968–69	Budget, 1969–70
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Share of Central Taxes:							
1. Income Tax ...	619·40	634·02	631·80	706·27	900·07	1003·17	939·03
2. Estate Duty ...	22·88	37·39	37·78	26·28	72·75	35·86	45·41
3. Tax on Railway Fares ...	56·00	56·00	56·00	64·68	64·68	64·68	62·24
Total I ...	698·28	727·41	725·58	797·23	1037·50	1103·71	1046·68
State Taxes:							
1. Agricultural Income Tax	37·47	101·08	158·08	150·51	182·46	161·00	172·00
2. Land Revenue ...	823·50	710·52	556·74	386·94	740·82	504·68	577·29
3. Stamps ...	297·20	316·11	380·19	425·16	481·81	535·00	560·00
4. Registration ...	46·93	48·70	59·26	64·38	71·58	81·00	85·00
Total II ...	1205·10	1174·61	1154·27	1026·99	1476·67	1281·68	1394·29
Total A. DIRECT TAXES ...	1903·38	1903·82	1879·85	1824·22	2514·17	2385·39	2440·97

ANNEXURE A—*(Contd.)*

(Rs. in lakhs)

B. INDIRECT TAXES	Accounts, 1963–64	Accounts, 1964–65	Accounts, 1965–66	Accounts, 1966–67	Accounts, 1967–68	Revised, 1968–69	Budget, 1969–70
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
I. *Share of Central Taxes :*							
1. Union Excise Duties ...	537.48	501.16	652.06	1002.29	1103.24	1312.61	1341.79
2. Additional Excise Duties in lieu of Sales Tax ...	154.70	141.84	96.02	169.57	96.99	195.54	222.85
Total I ...	692.18	643.00	748.08	1171.86	1200.23	1508.15	1564.64
II. *State Taxes :*							
1. State Excise ...	352.06	372.87	404.04	440.57	711.19	1206.95	1390.71
2. Tax on Vehicles ...	720.10	542.87	569.56	610.06	688.75	750.00	770.00
3. Sales Tax on Motor Spirits.	1212.23	1473.62	1786.90	2457.42	2528.24	2830.00	3050.00
4. Sales Tax (General)							
5. Inter-State Sales Tax ...	139.73	174.02	166.78	185.81	296.37	470.00	528.00
6. Electricity Duty ...	177.37	196.34	217.24	174.29	138.29	298.46	298.56
7. Entertainment Tax ..	146.19	130.51	151.80	187.84	210.40	247.12	255.40
8. Other taxes including Sugarcane Cess ...	16.04	188.95	194.06	217.60	256.36	284.25	291.88
9. Health Cess ...	57.29	51.06	51.90	61.61	90.20	85.00	85.00
Total II ...	2821.01	3130.24	3542.28	4335.20	4919.80	6171.78	6669.55
Total (B) INDIRECT TAXES I & II	3513.19	3773.24	4290.36	5507.06	6120.03	7679.93	8234.19
Total TAX REVENUE A & B ...	5416.57	5677.06	6170.21	7331.28	8634.20	10065.32	10675.16

ANNEXURE A—(*Concld.*)

(*Rs. in lakhs*)

C. NON-TAX REVENUE	Accounts, 1963—64	Accounts, 1964—65	Accounts, 1965—66	Accounts, 1966—67	Accounts, 1967—68	Revised, 1968—69	Budget 1969—70
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Net Revenue from Industrial Concerns ...	—64·95	—64·52	—122·91	—101·87	—149.64	—46·72	14·09
Net Revenue from Forest Department ...	492·51	517·84	497·24	587·52	535·63	586·20	479·97
Net Receipts from Irrigation (**excluding interest on Capital).	—36.23	—23·24	—48·17	—81·36	—99·54	—57·48	62·40
Total C	391·33	430·08	326·16	404·29	286·45	482·00	556·46
Total Tax and Non-tax Revenue (A+B+C) ...	5807·90	6107·14	6496·37	7735·57	8920·65	10547·32	11231·62
*** Grants-in-aid from the Centre under provisions of the Constitution ...	679·28	675·00	687·88	2082·00	2082·00	2082·00	2082·00

Note.—*With the addition of interest on Capital the net receipt will show a very large deficit.

ANNEXURE B

Table showing expenditure on some of the Developmental Heads in Revenue Accounts.

(*Rs. in lakhs*)

Revenue Head	Accounts, 1963–64	Accounts, 1964–65	Accounts, 1965–66	Accounts, 1966–67	Accounts, 1967–68	Revised 1968–69	Budget 1969–70
Education ...	1826·39	2066·91	2460·27	2838·21	3153.04	3788.52	4607.46
Agriculture ...	297·10	300·72	572·58	469·80	556.57	779.53	1051.23
Animal Husbandry ...	121·65	133·77	211·72	250·48	334.63	478.15	195.19
Industries including Sericulture (Gross).	939·75	1080·33	1195·43	1291·14	1220.54	1207.32	1317.58
Rural Development ...	21·54	25·94	34·97	42·27	103.44	147.00	118.13
Co-operation ...	70·90	78·30	92·12	114·24	150.04	177.89	203.24
Public Works including Civil Works and Irrigation and Grants to Local Bodies (Gross).	1814·73	1870·40	1989·38	2240·58	2321.87	4588.32	3428.47
edical ...	330·77	375·34	412·08	485·38	578.28	640.34	737.94
iblic Health ...	301·79	296·53	301·22	371·87	447.21	565.86	919.36
ıbour and Employment ...	60·73	59·95	80·30	76·09	94.95	101.53	127.13
isc. Social and Developmental organisations.	157.68	167·69	221·01	236·07	261.53	336.18	722.54
Total ...	5952·13	6455·88	7571·08	8416·	9222.10	12810.64	13428.27

ANNEXURE C

Table showing capital outlay on works outside the Revenue Account.

(*Rs. in lakhs*)

...	Accounts, 1963-64	Accounts, 1964-65	Accounts, 1965-66	Accounts, 1966-67	Accounts 1967-68	Revised, 1968-69	Budget, 1969-70
rigation Works ...	1089·20	1042·39	1065·66	1149·40	1579·11	1845·86	1500·00
iblic Works ...	725·33	693·32	750·17	787·88	761·32	714·80	862·97
ydro-Electric Works ...	1390·07	997·26	793·50	976·73	819·55	682·72	720·45
idustrial and other works, including Iron and Steel Works and Road Transport Schemes.	197·43	151·61	752·20	911·48	699·26	2057·08	1215·72
Total ...	3402·03	2884·58	3361·53	3825·49	3859·24	5300·46	4299.14

ANNEXURE D

Provision in respect of important Irrigation Works.

(*Rs. in lakhs*)

Name of the Project	Total Outlay till the end of 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70	Variation between (4) and (3)	Variation between (5) and (4)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Bhadra Project ...	2849·25	60·00	106·27	40·00	+46·27	—66·27
Tunga ...	285·53	2·50	4·34	2·40	+1·84	—1·94
Nugu ...	308·92	2·00	2·00	0·60	...	—1·40
Ambligola ...	110·02	0·25	4·56	0·70	+4·31	—3·86
Contribution to T. B. Board ...	157·01	3·00	1·79	2.41	—1·21	+0·62
T. B. Project (Munirabad side) ...	3211·32	120·00	134·72	69·74	+14.72	—64·98
Kabini ...	334·95	60·00	112·40	50·00	+52.40	—62·40
Ghataprabha I and II Stages ...	1677·83	252·00	332·00	306·00	+80·00	—26·00
Harangi ...	7·18	15·00	5·65	3·00	—9·35	—2·65
Malaprabha ...	472·22	170·00	300·00	245·10	+130·00	—54·90
Upper Krishna ...	218·48	50·00	100·00	200·00	+50·00	+100·00
Hemavathi ...	29·89	40·00	101·05	50·00	+61·05	—51·05
Investigation of Major Projects ...	19·52	...	...	...	...	...
Hebbahalla Project ...	41·66	2·00	2·00	2·00	...	...
Chickhole Project ...	88·00	1·00	1·25	1·00	+0·25	—0·25
Lakshmanathirtha Project ...	10·64	...	...	..	...	...
Dharma Project ...	114·70	1·00	1·00	1·50	...	+0·50
Nagathana Tank ...	12·44	0·50	0·50	0·10	...	—0.40
C.O. ...		779·25	1209·53	974·55	+430·28	—234·98

ANNEXURE D—(*Concld.*)

(*Rs. in lakhs*)

Name of the Project	Total Outlay till the end of 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70	Variation between	
					(4) and (3)	(5) and (4)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
B.F. ...	...	779·25	1209·53	974·55	+430·28	—234·98
Tungabhadra Project High Level Canal.	416·89	40·00	47·29	25·00	+7·29	—22·29
Tungabhadra Project Right Bank Distributaries ...	169·95	8·00	10·00	10·00	+2·00	...
Jambadahalla Project ...	81·23	20·00	16·16	6·00	—3·84	—10·16
Kanaknala ...	76·70	5·00	10·00	6·00	+5·00	—4·00
Kolchi Weir Project ...	38·03	2·10	2·10	1·00	...	—1·10
Hathikoni Project ...	60·44	5·00	7·00	5·00	+2·00	—2·00
Krishnarajasagar Works ...	146·12	5·00	11·48	...	+6·48	—11·48
Special Irrigation under T.B.P., Bellary	2·70	1·00	0·72	0·85	—0·28	+0·13
Majolibunda Diversion Scheme ...	316·78	1·25	2·00	3·00	+0·75	+1·00
Lamanahalli Tank ...	39·23	0·20	...	...	—0·20	...
Kreshankar Tank ...	20·91	0·20	...	...	—0·20	...
Kalaskop Tank ...	17·51	1·00	0·01	...	—0·99	—0·01
Nagaribommanahalli Project ...	125·26	30·00	43·89	20·00	+13·89	—23·89
Nangala Project ...	55·29	2·00	4·61	2·00	+2·61	—2·61
Narinala Project ...	6·71	1·00	...	...	—1·00	...
Nijur Project ...	2·47	1·00	0·98	0·80	—0·02	—0·18
Chandranapalli Project ...	21·13	15·00	37·00	40·00	+22·00	+3·00
Tungabhadra Project (High Level Canal Stage II)	5·61	15·00	15·00	44·50	...	+29·50
Other Projects	N.A.	162·00	194.90	126·30	+32·90	—68·60
Total ...		1094·00	1612·67	1265·00	+518.67	—347·67

ANNEXURE E

Major Items under 'Loans and Advances'. (*Rs. in lakhs*)

Items	Accounts 1966-67	Accounts 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70
1	2	3	4	5	6
Loans for slum clearance	0·75	3·05	2·25	2·25	4·00
Loans to Municipalities for Water Supply Schemes ...	82·62	67·33	36·00	36·00	35·00
Loans to Municipalities for Drainage Works ...	13·83	15·65	12·00	12·00	10·00
Loans to Municipalities for Other Development Schemes	1·02	0·60	2·15	1·00	2·15
Loans to Bangalore Water Supply and Sewerage Board...	115·00	100·00	100·00	100·00	194·00
Loans to Village Panchayats and Local Boards for Water Supply and Drainage Schemes ...	11·25	9·20	6·00	6·00	5·00
Advances to Cultivators	740·10	1824·96	768·44	2390·46	1750·75
Advances under Special Laws—State Aid to Industries	36·97	169·41	25·00	10·00	...
Loans under Community Development Programme ...	31·79	20·47	16·00	18.00	6.50
Loans to Land Development Bank	...	...	...	...	...
Loans under Coir Industries Scheme	...	...	...	...	...
Loans under Handicraft Scheme	...	...	0·20	0·20	0·20
Loans for Cotton Handloom Industries ...	1·67	...	...	...	...
Loans for Woollen Handloom Industries ...	0·15	...	...	...	...
Loans for Silk Handloom Industries	...	...	...	...	...
Loans for Installation of Powerlooms ...	0·81	6·09	1·00	1·00	...
Loans for Development of Small Scale Industries ...	1·75	10·00	10·00	10·00	5·00
Loans to Hatti Gold Mines for Development of Mine ...	...	...	...	...	...
Loans for Subsidised Industrial Housing Scheme ...	8·50	11·00	11·00	10·50	10·50

Items	Accounts 1966-67	Accounts 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70
1	2	3	4	5	6
Advances for Trust Boards for layout of extension ...	...	3·00	6·00	6·00	6·00
Loans for Low Income Group Housing Scheme ...	17·88	13·01	15·85	14·00	14·00
Loans under Fisheries Schemes ...	8·25	0·70	3·85	3·85	2·00
Loans for Housing Schemes (L.I.C. Funds) ...	81·70	77·99	90·00	86·00	95·00
Advances to Contractors	0.48	...	0·50	0.50	0·50
Loans to Co-operative Societies including House Building Societies.	11·93	13·59	15·00	15·00	15·00
Loans to Urban Societies for construction of buildings	...	...	1·00	1·00	1·00
Loans for construction of houses for Backward Classes through the agency of building societies ...	3·21	3·44	4·00	4·00	4·00
Loans to Non-Government Colleges for construction of Buildings	0·25	0·88	1·00	1·00	1·00
Loans for Plantation Labour Housing Scheme ...	0·19	...	0·67	0·66	0·66
Loans for Soil Conservation Scheme	20·62	5·97	32·00	45·00	60·46
Loans to Primary Marketing Societies for construction of Godowns	3·06	2·06	2·63	2·62	1·62
Loans to Electricity Board for Rural Electrification ...	...	...	...	...	...
Loans to non-agriculturists on account of Land acquisition, etc.	0·10	0·46	1·00	1·00	1·00
oans to Educational Institutions for the construction of Hostel Buildings. ...	0·30	...	3·00	4·00	4·00

ANNEXURE E—(*Concld.*) (*Rs. in lakhs.*)

Items	Accounts 1966-67	Accounts 1967-68	Budget 1968-69	Revised 1968-69	Budget 1969-70
1	2	3	4	5	6
Loans for Rural Housing	3·71	9·47	10·00	5·00	10·00
Loan for the Development of Dandeli Township ...	...	...	2·00	...	2·00
Loans to Government Servants and I.A.S. Officers towards House Building Advances and for purchase of Conveyances	83·09	132·00	127·81	150·10	155·61
Loans to Universities for sanction of House Building and other advances to their staff ...	2·50	1·00	5·00	5·00	5·00
Ayacut Development Programme under Major Irrigation	35·34	...	...	...	...
Loan to Fishermen for purchase of Boats ...	10·31	...	10·00	10·00	10·00
National Loan Scholarships Scheme ...	14·50	32·38	42·65	21·07	48·00
Advances to Trust Board Corporations & Municipalities for Land Acquisition & Development Schemes ...	3·00	4·00	10·00	4·00	10 00
Loan to Mysore State Electricity Board ...	400.00	...	...	...	...
Short term loan for Fruit Production ...	4·02	5·00	5.00	5·00	5·00
Agricultural Credit Stabilisation Fund ...	...	...	...	..	2·50
Project for Intensive Development ...	6·50	6·20	6·20	6·00	20·00

ANNEXURE F

Statement of Balances under some important heads under the major Head 'Loans and Advances by State and Union Territory Governments'.

(*Rs. in lakhs*)

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Loans to Presidency Corporations, etc.	6·96	3·5	129·35
Loans to Municipalities :—			
Loans for Water Supply	21·49	67·33	632·62
Loans for Drainage and other purposes	9.78	15·65	217·26
Loans to Municipalities for repayment of charges on account of Works executed on behalf of P.W.D.	...	...	9·04
Loans to Municipalities	...	...	21·57
Loans to District and other Local Fund Committees :—			
Loans to District Boards	0·83	...	12·78
Loans for construction of Primary School Buildings ...	1·07	...	12·06
Loans to V.Ps. and Local Boards for conducting elections ...	0·18	8·04	9·90
Loans for Water Supply and Drainage Schemes and other Public Health purposes	0.12	9.20	49.11

ANNEXURE F—(*Contd.*)

(*Rs. in lakhs*)

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Loans to Panchayats			
Advances to Village Panchayats	0·62	0.73	7.64
Advances to Cultivators :—			
Loans for Construction of Irrigation wells	26.51	11.02	737.08
Advances for purchase of Electrical Pumps	14.66	38.91	465.77
Loans to Agriculturists for purchase of Tractors	6·45	41.46	96.73
Loans for Horticulture Development	1.40	4.00	30.77
Takavi Loan (New Rules)	7.35	41.76	220.29
Land Improvement Loans (New Rules)	38.20	63.08	118.55
Loans under the Land Improvement Loans Act and Agriculturists Loans Act (Bellary).	...	...	30.26
Loans under the Land Improvement Loans Act and Agriculturists Act (Bombay).	...	...	232.39
Takavi Loans (Merged Area)	1·75	0.01	61·29
Loans under Mysore Agriculturist Loans Rules, 1966 ...	...	...	38·90
Short term loan for purchase and distribution of pesticides ...	0·90	32.97	32·07

ANNEXURE F—(*Contd.*)

(*Rs. in lakhs*)

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Loans for the development of Major Irrigation Project ...	22·39	7·43	69·62
Loans to Co-operative Marketing Societies for purchase of Food grains on behalf of Govt.	...	...	100·00
Gouribidnur Sahakar Sakkare Karkhane	...	40·63	40·63
Loans under the Land Improvement Act (Madras) ...	...	...	5·07
Loans for maintenances and restoration of Tanks ...	0·08	0·27	28.50
Development Takavi for Development Area under T.B. Project ...	...	...	26·47
Loans for purchase of Seeds and Manures for sale to cultivators ...	902·46	1655·83	1088·89
Loans for completing incomplete wells and deepening of existing wells in scarcity affected areas.	1·88	...	29·41
Advances under Special Laws—State Aid to Industries ...	4·03	169·41	365·78
Loans under C.D.P. and N.E.S.	23·83	20·47	517·30
Loans under soil conservation	1·36	5·97	196·94
Miscellaneous Loans and Advances :—			
Miscellaneous Loans ...	1·04	...	81·64
Loan to Gold Mining Companies ...	0·09	...	378·89
Loans to Mysore State Scheduled Tribes and Scheduled Caste Co-operative Housing Corporation.	...	...	340·00

ANNEXURE F—(*Contd.*)

(*Rs. in lakhs*)

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Subsidised Housing Scheme	2.03	11.00	134.21
Low Income Groups (M H. Board)	...	...	100.00
Loans for implementation of National Scholarship ...	1·46	32.38	75·39
Loans for Development of Cotton Handloom Industries ...	0.95	0·67	16.90
Advances to Trust Boards for L. A. and Development Schemes ...	11.32	4·00	79·67
Woollen Handloom Industry	0.35	0·12	14·54
Silk Handloom Industry	2·31	...	12·28
Loans to Small Scale Industries	3·58	14·00	51·81
Loan for Installation of Power Looms	1·08	6·09	77·93
Advances to Regulated Markets	3·68	4·18	27·51
Advances to Trust Boards for Layout of Extensions ...	6·44	3.00	45·90
Loans for Low Income Group Housing Scheme	18·72	13·01	413·80
Middle Income Group Housing Scheme	12·00	...	133·54
Loans to Co-operative Societies including House Building Societies	7·17	13·59	
Aid against Flood and Rains	4·12	3·68	51·35
Loan to Electricity Board	233·60	150·00	3831·59
Loan to Electricity Board for extension of power lines ...	—)23·21	...	278·21
Loans to Co-operative Societies	1·87	...	16·82
Special Advances to Deputy Commissioners for implementation of Mysore Village Panchayats and Local Boards Act ...	0·85	...	11·16

Heads	Accounts 1967-68		Balance as on 1st April 1968
	Credits	Debits	
1	2	3	4
Village Housing	1·53	5·54	62·82
Loans to Government Servants	57·24	132·00	332·92
Loans to Electricity Board for Rural Electrification ...	(—)185·38	...	208·53
Loans for Housing Schemes (L. I. C. Funds) ...	2·57	77·99	275·52
Loans to Mysore Iron and Steel Works Ltd., Bhadravathi ...	...	...	621·79
Loans for Rural Godowns ...	4·08	14·49	78·07
Loans to Wholesale Consumers' Co-operative Stores for working capital ...	—0·23	...	24·00
Loans to individual and displaced goldsmiths for starting petty shops cottage industries ...	...	4·89	40·12
Loans to State industrial Bank for the scheme of rehabilitation of goldsmiths ...	5·00	..	20·00
Loans for construction of houses for backward classes through the Agency of Building Societies ...	1·03	3·44	36·24
Loans for Rural Housing, setting up Pilot Housing Projects ...	0·01	..	28·61
Advances to Electricity Board for purchase of Pumpsets ...	—25·01	...	115·00
Loans to Bangalore Water Supply and Sewerage Board ...	5·00	100·00	415·00
Loans for the construction of Godowns for stock of fertilisers under crash programme ...	0-16	27·84	33·68
Loans to Mysore State Co-operative Apex Bank towards strengthening of Agricultural Credit Stabilisation Fund. ..	...	...	90·00

1969ನೆಯ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 24ನೆಯ ದಿನಾಂಕದಂದು 1969–70ನೆಯ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥ, ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ನೀಡಿದ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ.

ಮಹಾಶಯರೆ,

1969–70ನೆಯ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

2. ಹಿಂದಿನ ಸಲ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಹಲವಾರು ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹುಮುಖ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಾದ ನಮ್ಮ ಸದನದ ಹಿಂದಿನ ನಾಯಕ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಗುರುತರವಾದ ಹೊಸದೊಂದು ಹೊಣೆ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅವರ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದರು. ಅವರ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಉತ್ಸಾಹ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಗತಿ, ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವುದೆಂದು ನಾವು ಭರವಸೆ ತಾಳಬಹುದು.

3. ನಮ್ಮ ದೇಶಥ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಧ್ಯಾಂತರ ಚುನಾವಣೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆ. ಆದರೆ, ದುರ್ದೈವದಿಂದ, ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಜನತೆ ಖಚಿತವಾದ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ವ ಸಂಭವ ವಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಲಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕುದುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಎಂದಿಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಸರಿಯೆ, ಜನತೆಯ ಹಿತಸಾಧನೆ, ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಳೇ ನಮ್ಮ ಮೂಲೋದ್ದೇಶವಷ್ಟೆ.

4. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿದಿತವಾಗಿರುವಂತೆ, ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಾಧಾನಕರವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಾದರೋ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇದಿರಿಸಬೇಕಾಯಿತು; ಅಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವೂ ಒಂದು.

5. ದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 1967–68ರಲ್ಲೂ 1968–69ರಲ್ಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಿತ್ತು. ವರ್ಷೇವರ್ಷೇ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, 1966–67ರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ನೂಚ್ಯಂಕವು ತೀವ್ರ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. 1967–68ರಲ್ಲೂ 1968–69ರಲ್ಲೂ ನೂಚ್ಯಂಕ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದ ಕಾರಣ, ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತೆಂಬುದೂ ಔದ್ಯಮಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿತೆಂಬುದೂ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈ ಚೇತರಿಕೆಯು ಹೀಗೆ ಕೊಂಚ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವು 1967–68ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದೂ 1968–69ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 6ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದೂ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ದೇಶದ ನಿಜವಾದ ತಲಾ ಆದಾಯವು 1967–68ರಲ್ಲೂ 1968–69ರಲ್ಲೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ, ದುರ್ದೈವದಿಂದ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಅಕಾಲವೃಷ್ಟಿಗಳೂ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಭಂಗ ತಂದಿವೆ. ಕಳಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊರತು, ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆಡೆಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಿತ್ತನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ತೊಡಕು ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ವೆಚ್ಚ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಮೀರಬಹುದು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯಯದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಕ ಇಲ್ಲವೆ ಸಂರಕ್ಷಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ, ಭೂಸಾರರಕ್ಷಣೆ, ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗಣಿ ಮತ್ತು ಭೂ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ವಿಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ 'ಭೂ ಜಲ' ವಿಭಾಗವು ಈ ವರ್ಷ 127 ಕೊರೆದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯು ಭೂ ಜಲದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ 3,243 ಚದರ ಕಿಲೋ ಮೀಟರಿನಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಬಿದ್ದರೆ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

6. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗವನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೇಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸಲ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶಗಳು ತಲೆದೋರಿದ್ದವು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮೊದಲು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಹೊಸ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಮಾರ್ಚ್ 1968ರಲ್ಲಿ-ಎರಡು ವರ್ಷ ಮುಂದಾಗಿಯೇ-ಐದನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗವು ರಚಿತವಾಯಿತು.

7. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆರೋಪ್ಯಾಂಶಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಈಗ ಆಯೋಗದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಆರೋಪ್ಯಾಂಶಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆಯೋಗವು ಜನವರಿ 1969ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿತು. ಆಗ ಮೈನೂರಿನ ವಾದವನ್ನು ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವರಮಾನದ ಅಂತರವನ್ನಲ್ಲದೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ರದ್ದಿಯಾತಿಯಿಂದ ಒದಗುವ ನಷ್ಟದ ಒಂದಂಶ, ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸು ಫಲವಾಗಿ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುವ ಪೆಚ್ಚು, ಅನುವಂಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಶ್ರೀಮಂತರ ನೇಮಕದ ಪೆಚ್ಚು, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಬಡ್ತಿಯ ದರದ ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಸಹಾಯ ಧನ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ನಷ್ಟ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಿನ ಸಾಲಗಳ ಕಠಿಣ ಪರತ್ತುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಆಯೋಗದ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪರತ್ತುಗಳಿಗೂ ಧನವಿನಿಯೋಗದಿಂದ ಬರುವ ಹುಟ್ಟುವಳಿಗಳಿಲ್ಲೂ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಬರಲು ಬೇಕಾಗುವ ಕಾಲಾವಧಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ನ್ಯಾಯಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಮರುಸಂದಾಯವಾಗಬೇಕಾದ ಸಾಲದ ಸ್ವರೂಪಾಂಶವು ಅನುತ್ಪಾದಕ ವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಅದರೆ, ನಾವೇನೋ ಈ ಬಗೆಯ ಈ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆದಿಲ್ಲ. ಸಾಲಗಳ ಮರುಸಂದಾಯದ ಕಾಲಕ್ರಮವನ್ನು ಪುನಃ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವಂತೆಯೂ, ವಿನಿಯೋಗದ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಪರತ್ತುಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಆಯೋಗವನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಗವು ಒಟ್ಟು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಅದರೆ, ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ತಳೆದ ನ್ಯಾಯವಾದ ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಗವು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

8. ಭಾರತ ಸರಕಾರದವರು ಚತುರ್ಥ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗತಕ್ಕ ದಿನವನ್ನು 1-4-1966ರಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಬದಲಾಗಿ 1966-67ರಿಂದ 1968-69ರ ವರೆಗಿನ 3 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ನಾನಾ ಅಂಶಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿದಿತವಾಗಿವೆಯಷ್ಟೆ. ಹೊಸ ಚತುರ್ಥ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು 1969-70ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದುದು 1968ರಲ್ಲಿ.

9. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ನಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಆದಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗದ ನಲಹೆಗಳನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಲು ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟದ ನಿಕಾಯವಿರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಮೇ 1968 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ಮಂಡಲಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. 3ನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡಗಳನ್ನು ಸಹ ಸರಕಾರದವರು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಯೋಜನಾ ಮಂಡಲಯು ಈ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ 440 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕರಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದೆ. ಭಾರತ ಸರಕಾರದವರು ರಚಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ, ನವೆಂಬರ್ 1968ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಚತುರ್ಥ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸವಿವರ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಸರಕಾರಿ ಮಟ್ಟದ ಚರ್ಚೆಯ ತರುವಾಯ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1968 ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು.

10. ಚತುರ್ಥ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಗಾತ್ರವು ಇನ್ನೂ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವು ವನ್ನು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಇದುವೇ ಈ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಗೆ ಕಾರಣ. ಐದನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಪರ್ಷನ್ನು ನಲ್ಲಿಸುವವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಂದಿಗ್ಧ ಸ್ಥಿತಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವವರೆಗೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

11. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಕ್ಯಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 14,800 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟಾದರು ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸೇಕಡಾ 5ರಿಂದ 6ರ ವರೆಗಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಶಕ್ಯವಾದೀತೆಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಈ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಲಯದ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸುಮಾರು 6,500 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜ್ಯಗಳು 1,500 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 115 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಥೋಚಿತ ಧನವಿಲ್ಲದೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆವೆಂಬುದೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಪರಮಾಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ನುಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ, ನಾವು 115 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತರೆಂಬ ಊಹೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚೇ ಸರಿ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ಗಾತ್ರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ವಲಯಾನುಸಾರಿ ವಿಭಜನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇದುವರೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಮಾಣ, ಸಾಲ ಮರುನಂದಾಯ ಕ್ರಮದ ಪುರ್ನವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನಮಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಧಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಪಾಲು ಮುಂತಾದ ಕೆಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಂಡ ಮೇಲೆಯೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ಐದನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರು ವರದಿಪರ್ಷು ನೀಡುವವರೆಗೆ, ಯಾವ ರಾಜ್ಯವೇ ಆಗಲಿ, ಅದು ಒದಗಿಸಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ವರಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅರಣ್ಯ, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಮಾರಾಟ, ಪಾನನಿರೋಧದ ನಡಿಲಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದ್ದಲ್ಲದ ವರಮಾನಗಳನ್ನು ಸಹ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ.

12. ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯದ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿತು. ಜನ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ನೆರವಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ತಲಾ ಆದಾಯ, ತಲಾ ತೆರಿಗೆ, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈ ವರ್ಷವೂ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ನೆರವಿನ ಮೊತ್ತದ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಸಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು.

13. ರಾಜ್ಯದ ತಲಾ ಆದಾಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಲಾ ಆದಾಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ, ತಲಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಲಾ ಆದಾಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅದು ನರಾನರಿಗಿಂತ ಕೊಂಚ ಮಾತ್ರ ಮೀರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗಮನಾರ್ಹ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಈ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಾವು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

14. ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಕೆಲಸ ಗುರುತರವಾದ ಹೊಣೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಗುರುತರ ಹೊಣೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲ ವೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ರಾಜ್ಯಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಅನಿಸಿಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿವೆ. ಯೋಜನೆಯ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯ ವಲಯದ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥವಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ರಾಜ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟವರ್ತಿಯಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ಜನತೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಈಡೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ವಿಳಂಬವಾದರೆ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗುವುದು.

15. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಷ್ಟಕರವೇ ಸರಿ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು, ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳು, ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಸರಬರಾಜು, ಇತ್ಯಾದಿ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ ಪೂರೈಕೆ, ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ, ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನೆರವಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಫಲವಾಗಿ, ಸಂಪತ್ತು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಮಾವಧಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಕೃಷಿಕವರ್ಗದ ಒಂದು ಪಂಗಡವು ಸೂಕ್ತ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯದ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ಬಂದ ಕೊಡುಗೆಯೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ.

16. 1967ರಿಂದ ಕೆಲಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವ ಆದಾಯ ಜನಾನುರಾಗವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ಅತಿ ಪೆಚ್ಚಿದ ವಿವಾದಾಡಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದ, ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹದಗೆಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸುಯೋಜಿತ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಜನತೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾದರೆ, ನಾವು ಪರಮಾವಧಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪಡೆದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಹಣ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುವುದೂ ಅನಿವಾರ್ಯ.

17. ಗ್ರಾಮಪಲಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ರಚನೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದರಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದಿಮೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಕೊಡುಗೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಿದ್ದೇನೆ.

ತೆರಿಗೆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಾನ ನಿರೋಧದ ನಡಿಲಕೆ, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಮಾರಾಟ, ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಬರುವ ವರಮಾನ, ಇತ್ಯಾದಿ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದ್ದಲ್ಲದ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜ್ಯವು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇನೋ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಈ ವಿಚಾರದ ಕೂಲಂಕಷ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್‌ರವರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೂತಲಿಂಗಮ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಿಂದಲೂ, ಅನುಭವಶಾಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿನಲು ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯದ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದ್ದಲ್ಲದ ವರಮಾನವನ್ನೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

18. 1968-69 ನೇ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 36.90 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೆರವು ಬಂದಿದೆ. 1969-70 ಕ್ಕಾದರೂ 30.60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು 56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಯೋಜನೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಹಾಕುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೂ, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸಹಾಯ ಧನ, ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯುವ ವೃಕ್ಷ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆನಲು ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಅಡಿಕಟ್ಟಿನ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ರಚನೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ), ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಈ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 62.12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ವಲಯವಾರು ವಿಭಜನೆ ಈ ಮುಂದಿನಂತಿದೆ :—

		ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ
ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	...	15.56
ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ	...	1.79
ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ	...	27.70
ಸಾಗಣಿ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನೆಗಳು	...	3.45
ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	...	3.44
ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸೇವೆಗಳು	...	10.18
ಒಟ್ಟು		62.12

ಹಣ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ, 'ವ್ಯವಸಾಯ', ನೀರಾವರಿ' ಮತ್ತು 'ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ' ಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ :—

		ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ
ವರ್ಷ	ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ	ವಹಿಸಿದ ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ
1966-67	50.82	54.68
1967-68	63.85	64.97
1968-69	60.98	62.44

19. ಈ ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನೂ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಿದ್ದೇನೆ.

20. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬೃಹತ್ತಾದ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಜಲಾಶಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿಗೆ ಆದ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ 3.80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮತ್ತು 'ಮೈಸೂರು ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್' ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೆರವು ಪಡೆದು 20 ಸಾವಿರ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ, 8,000 ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮತ್ತು 5,000 ಡಿಸೆಲ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಂತು ಕೊಳ್ಳಾಟದ ಏರ್ಪಾಡಿನಂತೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೆ. ಇದರ ಜತೆಗೆ 700 ಕೊರೆದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಇನ್ನೂ 18 ಬತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಇದೆ. ಸುಮಾರು 38 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಬೀಜ ಒದಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 3.85 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್, 2.94 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್, ಮತ್ತು 12,000 ಟನ್ ಮ್ಯೂರಿಯೇಟ್ ಪೊಟ್ಯಾಶ್ ಒದಗಿಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ನರಬಂಧಾಜನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 11 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ದೊರೆಯಿಸುವುದು; ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಕಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರ 5 ಲಕ್ಷ ಟನ್; ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಗೊಬ್ಬರ 50 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ದೊರೆಯುವುದು. ಸುಮಾರು 42 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವುದು. ಇಲ್ಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು. 53.48 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಐ.ಎ.ಡಿ.ಸಿ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು (ಎಂದರೆ ತೀವ್ರ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು) ಮತ್ತು ಐ.ಎ.ಎ.ಪಿ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು (ಎಂದರೆ ತೀವ್ರ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು) ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಬೆಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 12 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು.

21. ಇವೆಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂಬುದನ್ನೋ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಆದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದೊಂದು ಹಂತಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಅದರಿಂದಲೂ ಕೆಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸೊಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳದ ಬೆಲೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಸಿದಿತ್ತು. ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಉತ್ಪಾಹಗುಂದುತ್ತಾರೆ, ಆಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾಹವನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಔದ್ಯಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಒಂದು ಪಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನೂ ಹಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಬೇರೆ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ತರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕೃಷಿಕರ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಂಥ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಆಯಾತ ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಕಡಿತಗಳನ್ನು ತರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ನಮಂಜಸವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯ ನೀತಿ ಎಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮೌಲ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಾವು ಕುದುರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೆಹೋದರೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಅಪಾರ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಭರವಸೆ ತಪ್ಪುವುದು. ಕೃಷಿಕರ ಉತ್ಪಾಹವೂ, ಭರವಸೆಯೂ, ಸಹಕಾರವೂ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಅಧಿಕಾಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಚಳುವಳಿ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ಲಭಿಸಲಾರದು.

22. 'ಪಶುಸಂಗೋಪನ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕ್ಷೀರಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಜಾನುವಾರುಗಳ ತೀವ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 40 ಕೃತಕಗರ್ಭಧಾರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಹಾಲು ನರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗೆ ಜಾನುವಾರುಗಳ ತೀವ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಹೊಸತೊಂದು ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮುಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ 50 ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣ ಘಟಕಗಳಿವೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣ ಘಟಕಗಳುಳ್ಳ ವೀರ್ಯ ನಿಧಿ (ಸೀಮೆನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಪೋಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಹಂದಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ.

23. ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ತರಕಾರಿ, ತೋಟಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಸುಧಾರಿತ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಆಯಾಲ ವ್ಯಕ್ತರ ವಾಯುಸೇವನಾ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿಯೂ, ವಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕಬ್ಬನ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. 1969-70ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದೆ.

24. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ,' ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರೀ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿ, ಮತ್ಸ್ಯೋದ್ಯಮದ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತ್ವರೆಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಯಂತ್ರ ಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಸುಮಾರು 510. 1969-70ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 102 ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ಹಿಸು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು, ಎರಡು ಘನೀಕರಣ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶೀತಾಗಾರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ 4 ಯಂತ್ರಗಳು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿವೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೀನಿನ ಸಂರಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವುವು. ಮೀನಿನ ನಿರ್ಯಾತವನ್ನು 602 ಟನ್ನಿನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೌಲ್ಯ 107.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ.

25. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ 24.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಒಂದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರಿನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಈಗಾಗಲೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಬೀವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮೆಸರ್ಸ್, ಇಂಡೋಪೋರ್ಲ್, ಲಮಿಟೆಡ್, ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಒಂದು ಸಾಧ್ಯತಾ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಸರಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಯುಗೋ ಸ್ಲಾವಿಯದ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಪೋರ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಮತ್ತು ಇಂಡೋಪೋರ್ಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಲ್ಪೆ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ಬಂದರುಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಾಧ್ಯತಾ ವರದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲು ಆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಂದರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

26. ತುಂಗಭದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮಂಡಲಯು ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ 27.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೀನುಬೆಳೆ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಈಗ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ತೊಡಗಿದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೇ ಮೊದಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವುದಾಗಿದೆ.

27. 1969-70ರಲ್ಲಿ ಒಳನಾಡಿನ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪೋಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇನ್ನೂ 20 ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಜಲಾಶಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮೀನು ಸಾಕಣೆ ಕೇಂದ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜೊತೆಗೆ, 10 ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನು ಕೊಳಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

28. ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದಾ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 132 ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಮತ್ತು 9 ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ನೆಲದಡಿ ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದೊರೆಯುವುದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನಗರಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ, ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಲದ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮವನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮದ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆಯು ಮೇರೆಗೆ 4.96 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದ 7 ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. 63 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವ ಇನ್ನೂ 3 ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. 1967–68ನೆಯ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾದ 198 ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ಇನ್ನೂ 60 ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಸಲಿವೆ. 20 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ನಗರಗಳಿಗೂ ಸಹ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

29. ಆದ್ದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗ್ರತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಈ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಫಲವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಈ ವರ್ಷ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಯಾವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆಗಕೂಡದೆಂಬುದೇ ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಉದ್ದೇಶ.

30. ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತವನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ, ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 194.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಗೆ 22.32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

31. ಈಗ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ಈಗಾಗಲೇ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗೆಂದು 12.83 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗೆ 2.91 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗೆ 2.45 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಹಾಕಲಾಗುವುದು.

32. 1965–66ನೇ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವಹಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ 24.60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. 1969–70ರಲ್ಲಿ ಈ ವೆಚ್ಚವು 46·07 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೇರುವುದು. ಇದುವರೆಗೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ನೀಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣ ಹೊಂದಿ ವಿದ್ಯಾರಂಗಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಲಹೆಗಾರರು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹೀಗಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅದ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹೈಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಪದವೀಧರ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪದವೀಧರ

ಮುಖೋಪಾಧ್ಯಾಯರ 325 ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ, ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಏಕರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಬದಲಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಂಡಲ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರವು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಏಕರೂಪದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಏಕರೂಪತೆಯಿಂದ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು; ವೆಚ್ಚವೂ ಹೆಚ್ಚುವುದು, ಈ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ. IXನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಏಕರೀತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದು—ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆ. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ 1-4-1968 ರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿತ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಯು.ಜಿ.ಸಿ. ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೆ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. 1969-70ರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ವಾಧ್ಯಮದ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 136; ಅವುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1·20 ಲಕ್ಷ; ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವಿಧೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ತಳಹದಿ ಕೊಡಲು ಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

33. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಪೋಷಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನ ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಸಹ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು, ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ—ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯು. ಜಿ. ಸಿ. ಯೋಜನೆಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವಹಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ.

34. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಈಗ ಉಚಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರೊಡನೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಏಕರೂಪದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕರಪಿಡಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಆದರಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಹಾಯಪೋಷಿತ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಎಲ್ಲ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ವೇತನವನ್ನೂ ತಾವೇ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ, ಗ್ರಾಚ್ಯುಯಿಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ನಿಯಮಾವಳಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ.

35. ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣವು ಸರ್ಕಾರದವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ. ಕ್ರೀಡೆಗಳು, ಯುವಜನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣಾರ್ಥವಾದ ನಾನಾ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಲದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ರೂ. 22 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರೂ. 5 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರೀಡಾಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅನುದಾನವನ್ನು ಕೂಡ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

36. ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಾಗಲು ಅವುಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ರೂ. 2 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

37. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯು ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇಂದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಪುಲವಾದ ಅನುಭವವಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಎರಡಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಇರುವ ದೇನೋ ನಿಜ; ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಹಿಂದೆ, ಶಿವನಮುವ್ವ ಮತ್ತು ಜೋಗ್ ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಾಗ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಬಳಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಬಹುಬೇಗನೆ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವ ತಲೆದೋರಿದ ವಿಷಯು ನರ್ವವಿದಿತವಷ್ಟೆ. ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ರಾತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆದರಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಪರಮಾನದ ಮತಿಯನ್ನು ಸಹ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಆದಾಯದಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಹೂಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾನೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಗುವಂತೆ, ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ದರಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ದರಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಎಂತಾದರೊಮ್ಮೆ ಕೊರತೆಗಳು ಬಾರದಂತೆ, ಹೊಸ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ; ಆದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಭದ್ರವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗುವಂತೆಯೂ ಅನುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಶುಲ್ಕದ ದರಗಳನ್ನು ಒಂದು ಶುಲ್ಕ ಸಮಿತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗುವವರೆಗೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮರುಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಬಹುದು.

38. ಉದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವ ವಿವರ ಪತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯುರೀತಿಯ ಸ್ಥೂಲವಿವರಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿದಿತವಾಗುವುವು. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸಹ, ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಿಂಜರಿತವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ನೀಡಿದ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಔದ್ಯಮಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ನೇಕಡಾ 7 ರಿಂದ 8 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೂಲ ಯಂತ್ರಸಾಧನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲವು ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಚೇತರಿಕೆಯ ಸೂಚನೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರಲಾರದು.

39. ಈ ರಾಜ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ, 'ರೆಂಕೋ', 'ಎಚ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್.', 'ಎಂ.ಎಸ್.ಕೆ. ಮಿಲ್ಸ್', 'ಮಂಡ್ಯ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್', 'ಮೈಸೂರು ಎಸಿಟೇಟ್', ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇವು ಇಂಜರಿತದ ಮತ್ತು ಅಪಮೌಲ್ಯದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ವಿನ್ಯಾರಣದ ಫಲವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

40. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಬೃಹತ್ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಉದ್ಯಮರಂಗದ ತೀವ್ರತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ, ನೀರು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಾತಿನ್ಯತ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ವಿಚಾರವು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಉಚ್ಚಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ತೀವ್ರ

ಔದ್ಯಮಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪರೇಖೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾಗುವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುವೆಂದು ಭರವಸೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. 1951ನೇ ಇನವಿಯ ಉದ್ಯಮಗಳ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿನಿಯಮನ) ನಂಬಂಧವಾದ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿರುವ ಲೈಸೆನ್ಸು ನೀಡಿಕೆಯ ನಿಯಮದಿಂದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಲೈಸೆನ್ಸು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ 10 ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಪರಿಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ವನಸ್ಪತಿ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಸಹ, ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

41. ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಉದಾರ ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ''ಸಿರಾಮಿಕ್ ಪಲ್ಪ್'' ''ಪವರ್ ಆಲ್ಕೊಹಾಲ್'' ಮತ್ತು ''ಪೋರ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಿಮೆಂಟ್'' ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸರಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 13 ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳು-ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಇಂಟೆಂಟ್‌ಗಳು—ಬಂದಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಿಲಿಕಾನ್' ಪವರ್ 'ಡಮ್ಮೋಡುಗಳು' 'ಇಂಡಕ್ಷನ್ ಡಿಸ್ಕ್ ಟೈಪ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟಿವ್ ರಿಲೇಗಳು', 'ಎಕ್ಸರೇ ಟ್ಯೂಬುಗಳು' ಮತ್ತು ನಲಕರಣಿಗಳು, 'ಟಿ.ಬಿ. ಪಿಕ್ಚರ್ ಟ್ಯೂಬುಗಳು', 'ಕ್ಯಾಥೋಡ್‌ರೇ ಟ್ಯೂಬುಗಳು' ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಕೊಡುವ ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಟಾಯರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಟ್ಯೂಬುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಯಂತ್ರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಾಗಿ ಹೊಸದೊಂದು ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಭಾಗತ ಸರಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರೆತಿದೆ. 'ಡೇಟಾಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್' ಮಶಿನರಿ ತಯಾರಿಕೆ, 'ಡ್ರೈಸೆಲ್' ತಯಾರಿಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಈಗ ವಾತಾವರಣವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮತ್ತು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಔದ್ಯಮಿಕ ವಿನಿಯೋಗ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು (ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್) ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ಯಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಈ ನಿಗಮವು ನಾನಾ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಉದ್ಯಮ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಚನೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಹರಿಹರ, ಸೇಡಂ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ—ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಮೀಪ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

42. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಲಕ್ಷ ಕೆ.ಜಿ. ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮೌಲ್ಯ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು. ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶುಲ್ಕ ರಕ್ಷಣೆಯು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಕೊನೆವರೆಗೂ ಬರುವುದು. ಈಗಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೆರವಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯವು ಗ್ರಾಮ ಜನತೆಗೆ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ರೇಷ್ಮೆ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡುಗಳ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆಯ ಬೆಲೆಯ ಸ್ಥಿರೀಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ, ರೇಷ್ಮೆ ಫಿಲೇಚರು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯ ಉಪ ಸಮಿತಿಯವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಫಿಲೇಚರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಭಾರಿ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಗಮವನ್ನು (ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್) ರಚಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಆ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೊರೆಯುವ ಧನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮದವರು ಮಾಡಿದ ರಫ್ತುಗಳಿಂದ ಬರುವ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಕೊಡುಗೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

43. 1967ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಖನಿಜಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ ಸುಮಾರು 8.40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ವರ್ಧನ ಬರುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗೆಡೆ)

'ಬ್ಯಾಕ್ಸೈಟ್', ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣದಕಲ್ಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಉದ್ಯಮ ಖನಿಜಗಳ ತೀವ್ರ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ, ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಖನಿಜಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯನ್ನೂ ಇಲಾಖೆಯು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮಿನರಲ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ 2·50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತದ ಒಟ್ಟು ವಹಿವಾಟಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಕುದುರೆಮುಖದಲ್ಲಿ ಎನ್. ಎಂ. ಡಿ. ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕೈಕೊಂಡ 'ಮ್ಯಾಗ್ನೆಟೈಟ್' ಅದುರಿನ ಅನ್ವೇಷಣ ಕಾರ್ಯವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. 'ಪೈಲಟ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಸ್ಕೇಲ್' ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸುಮಾರು 18 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ದೋಣಿಮಲೆ ಪ್ರದೇಶದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 'ಎನ್.ಎಮ್.ಡಿ.ಸಿ.' ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿ, ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಣಿ ಗೇಣಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 4 ಮಿಲಿಯನ್ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. 'ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಕಾಪರ್ ಕಂಪೆನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್', ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅನ್ವೇಷಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನತತ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಅಸೋಸಿಯೇಟೆಡ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಪಾಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೊಸಸೊಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್.

44. ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಅವರ 'ಮೈಲ್ಡ್ ಸ್ಟೀಲ್' ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ರಲೋಹ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಉಕ್ಕಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೂ, ''ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಿಗ್ ಐರನ್ ಫರ್‌ನೆಸ್'' ಎಂಬ ಕುಲುಮೆಯ ವಿಸ್ತರಣಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಹ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. 1967-68 ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವಾರಾಟದ ಮೌಲ್ಯ 13 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ; ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದು ಸುಮಾರು 19·42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

45. ಈ ದೇಶದ ರಫ್ತುಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇಕಡಾ 7 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಹಿಂಜರಿತದಿಂದಲೂ, ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದಲೂ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲೋಹ ವಿಜ್ಞಾನ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸಾಲಗಳನ್ನೂ, ಇತರ ಬಾಕಿಗಳನ್ನೂ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವು ಈ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ 250 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ದೊರೆಯುವುದು.

46. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತರ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನೇ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕೇ, ಎಂಬ ಮುಖ್ಯವಾದುದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು. ದೇಶದ ಸರಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಧನವಿನಿಯೋಗವು ಸೇರಿಹೋಗಿದೆ. 1966-67ನೇ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 2,841 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿತ್ತು; ಇದರ ಪೈಕಿ ಸೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಹಣವು ಉಕ್ಕಿನ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲಾಭಗಳಿಸಿವೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಭಾರಿ ನಷ್ಟವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಲಗಳು ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯಗಳ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ಮಾಪಲು, ಇಳಿವರಿ, ಲಾಭ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕೊಡುಗೆಯೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಣವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ದೊರೆಯುವ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

47. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ರೀತಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ, ವಿಧಾನ ಮಂಡಲ ಸದನಗಳಲ್ಲೂ ತೀವ್ರ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವು ಖಂಡನೀಯವಾದರೂ, ತೀವ್ರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯಗಳೆರಡೂ ಜತೆ ಜತೆಗೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು

ಮಾಡುವ ವಿನಿಯೋಗವು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಮಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೇ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು, ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಖಾಸಗಿ, ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉದ್ಯಮ ವಲಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೇ, ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಕಾಲ ಈಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯರೀತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮ ಸಾಹಸಿಗಳೊಡನೆ ಏನಾದರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಉದ್ಯಮಗಳ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಅವು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವಂತೆ ಸಕಾಲಿಕ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು : 1967-68

48. 1967-68ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ 10·86 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚಳ ಬರುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವ ಹೆಚ್ಚಳವಾದರೋ 13·47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ,—ಎಂದರೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತ 2·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ವರಮಾನದಲ್ಲಿ 5·63 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇಳಿತವಾಗಿ, ವೆಚ್ಚದಲ್ಲೂ 8·24 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆಯಾದುದೇ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

49. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ, 40·18 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವಹಿಸಿದ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ 38·59 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಹೆಚ್ಚಳಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ, ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ 4·27 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣದಿಂದ ಈ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲಾಯಿತು.

50. ವರ್ಷವು ವಜಾ 2·95 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 0·40 ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಥೋತ್ಪಾಯ ಅಗ್ರಿಮ ಧನ ಇವುಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ನಗದು ಶಿಲುಕು 1·09 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೇರಿತು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ 17·40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತದರ್ಥ ಸಾಲವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಥೋತ್ಪಾಯ ಅಗ್ರಿಮಧನ ಮತ್ತು ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಹಣ 14·50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೇರಿತು.

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳು : 1968-69

51. 1968-69ರ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 194·74 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನಕ್ಕೂ, 182·76 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ 11·98 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯ ಬರುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು. ಈ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ 215·36 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ವರಮಾನವೂ, 215·37 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ವೆಚ್ಚವೂ ಫಲಿಸುತ್ತವೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ 0·01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆ ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು.

52. ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 20·62 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ನಾನಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇ ಕಾರಣ. ವರಮಾನದ ಮುಖ್ಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 1·93 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂದರೆ (ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಬಾಕಿಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

ಯಿಂದಲೂ, ವ್ಯವಸಾಯಾದಾಯ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳಪುಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ) ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ 2·44 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ' 0·87 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳು', 1·06 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಇತರ ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳು' 1·25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ವಾಹನ ತೆರಿಗೆಗಳು' 0·30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳ ತೋರಿಸಿದ್ದುವು. ಇದನ್ನು ಭೂಕಂದಾಯದ 4·00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೂ ಆಸ್ತಿಶುಲ್ಕದ 0·10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೂ ಸರಿದೂಗಿಸಲಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದ ಬದಲಾವಣೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ. 'ಬಡ್ಡಿ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ 18·32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ಆದಳಿತ ಸೇವೆ' 0·11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಅರಣ್ಯ' ಶೀರ್ಷಿಕೆ 1·00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ 'ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿ 1·11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 'ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳಲ್ಲಿ' ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲು 1·32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. 'ಬಡ್ಡಿ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲಣ ಬಡ್ಡಿ ಬಾಕಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೂ, ಹೈರು ಬಂಡವಾಳದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಬಡ್ಡಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೆಚ್ಚಳಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ನೆರವು ಬಾರದ ಕಾರಣ, ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಾಯಕ ಅನುದಾನಗಳಲ್ಲಿ 1·16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆಯಾದುದರಿಂದ, 'ಹಾಲಿನ ಜಮೆ' ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಬಂದುದರಿಂದ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ 0·46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾ ಸಂಚಾರ, ಕಚ್ಚೆಕಾಮಗಾರಿ ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ (ವಾಣಿಜ್ಯ)' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ದರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಾಗದ ನಿಮಿತ್ತ 1·31 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ 'ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆ'ಗಳಿಂದ ಬಂದ ಜಮೆ ಕಡಮೆಯಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ 'ಉದ್ಯಮಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ 0·85 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆಯುಂಟಾದುದರಿಂದ ಸರಿದೂಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬೇರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಅನೇಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವಾದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಶೇಷಾಂಶವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

53. ವರಮಾನದಿಂದ ವಹಿನತಕ್ಕ ವೆಚ್ಚವು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ 32·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಹೆಚ್ಚಳಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

54. 'ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳು'.—ರೂ. 0·51 ಕೋಟಿ, 'ಸಾಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಿಯೋಗ'—ರೂ. 3·31 ಕೋಟಿ, 'ಸಾಮಾನ್ಯಾಡಳಿತ'—ರೂ. 0·38 ಕೋಟಿ, 'ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ'—ರೂ. 1·80 ಕೋಟಿ, 'ವ್ಯವಸಾಯ' ರೂ. 1·14 ಕೋಟಿ, 'ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ'—ರೂ. 0·78 ಕೋಟಿ, 'ಸಹಕಾರ'—ರೂ. 0·49 ಕೋಟಿ, 'ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾಸಂಚಾರ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ (ವಾಣಿಜ್ಯ)'—ರೂ. 0·56 ಕೋಟಿ, 'ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು (ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಣ ಬಡ್ಡಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳಿವರಿ ನಿಮಿತ್ತ ಅಂಶದಾನದ ಫಲವಾಗಿ)'—ರೂ. 19·69 ಕೋಟಿ, 'ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ'—ರೂ. 7·70 ಕೋಟಿ, 'ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು'—ರೂ. 0.22 ಕೋಟಿ. ಆವರೆ, ಈ ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇಳಿತಗಳಿದ್ದುವು :—

55. 'ಭೂಕಂದಾಯ'—ರೂ. 0·37 ಕೋಟಿ, 'ಸಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಹೊಣೆಗಳ ಮೇಲಣ ಬಡ್ಡಿ'—ರೂ. 1·12 ಕೋಟಿ, 'ಪೋಲೀಸ್'—ರೂ. 0.27 ಕೋಟಿ, 'ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ'—ರೂ. 0.38 ಕೋಟಿ, 'ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ'—ರೂ. 0·63 ಕೋಟಿ, 'ಉದ್ಯಮಗಳು'—ರೂ. 0·31 ಕೋಟಿ, 'ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ'—ರೂ. 0·25 ಕೋಟಿ, 'ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾ ಸಂಚಾರ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ (ವಾಣಿಜ್ಯೇತರ)',—ರೂ. 0·29 ಕೋಟಿ, 'ಅರಣ್ಯ ರೂ. 0.33 ಕೋಟಿ, 'ಸಂಕೀರ್ಣ'—ರೂ. 0·38 ಕೋಟಿ. ಬೇರೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಅತ್ಯಲ್ಪ. 'ಭೂಕಂದಾಯ', 'ಪೋಲೀಸ್' ಮತ್ತು 'ಸಂಕೀರ್ಣ' ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಮಿತವ್ಯಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.

56. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 1·09 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಗದು ಶಿಲ್ಕು ಇತ್ತು. 14·50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಥೋತ್ಪಾಯ ಅಗ್ರಿಮಧನವೂ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಹಣವೂ ಇತ್ತು. ಈ ವರ್ಷದ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ 0.56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಪುಟ್ಟ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಒಟ್ಟು 114·16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ, 53·00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಮೂಲಧನ ವ್ಯಯ, ನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ 14.00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತದರ್ಥ ಸಾಲದಿಂದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಈ ಹಣದ ಮರುಪಾವತಿಯೂ ಸೇರಿ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಗಾಗಿ 53·48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಸಾಲದ ಮರು ಪಾವತಿಗಾಗಿ 0·59 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು.' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ 7·08 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ನಿವ್ವಳ ವ್ಯಯ ಮತ್ತು 0·01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನ ಕೊರತೆ—ಇವು ಸೇರಿವೆ. ಇದನ್ನು 114·73 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಿಂದ ಸರಿತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಾಲ ಎತ್ತುವ 6·60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ (ಪ್ರಾರಂಭದ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ 14 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತದರ್ಥ ಸಾಲ, ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ, ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 10·41 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ನಿವ್ವಳ ಅಲ್ಪಕಾಲಾವಧಿಯ ಸಾಲವೂ ಸೇರಿ) ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆಯುವ 76·47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಇತರ ಸಾಲಗಳಿಂದ 2·26 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಅನಂಚಿತ ಋಣ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 1·77 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಿವ್ವಳ ಜಮೆ, ಮತ್ತು ಸಾಲ ಮತ್ತು ಠೇವಣಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಂದ 27·25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ,—ಇವುಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ 0·56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯ ಬರುವುದು. ಇದರಿಂದ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭದ ನಗದು ಶಿಲ್ಕಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಕೊಂಚ ಉತ್ತಮಗೊಂಡು, ಈ ಶಿಲ್ಕು 1·09 ಕೋಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ 1·65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರುವುದು.

57. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗಲೂ ಸಹ, 60·25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯಕ್ಕೆ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕಡಿತ ಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮತೂಕವಿರಲಿಲ್ಲ. ಯೋಜನಾ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಡಿತದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತೀವ್ರ ಭಂಗವುಂಟಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭೀತಿಯಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೂ, ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯ ದರದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಬಾಬುಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೂ ಆಯವ್ಯಯ ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ಮಿತವ್ಯಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉಳಿತಾಯವೇನೋ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಮೂಲ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರದ ಹಾಗೂ ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚುಗಳು ಹಾಗೂ 1-3-1968 ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಉಳಿತಾಯ ವ್ಯಯವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್' ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

58. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 38·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಅದು ಈ ವರ್ಷ 53 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೇರಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. 14·39 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ : ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಹಾಗೂ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಹಣದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನಂಬಂಧವಾದ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಿಂದಲೂ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲದ ನೆರವಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿನಿಯೋಗದಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ''ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ'' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿರುವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದಲೂ 17·01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ವಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ, ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾಯಾನ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ (ವಾಣಿಜ್ಯ) ಬಗ್ಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ, 5·19 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನೀರಾವರಿ, ನೌಕಾಯಾನ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು (ವಾಣಿಜ್ಯೇತರ)

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗೆಡೆ)

ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ 0·20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಸರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ 0·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೊರತೆಗಳಿಂದ ನಿರಿದೂಗಿದ 1·34 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು 2·01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಬಂದರುಗಳು 0.05 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆ ನಾರಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ 5·22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. (ಜಮಾ ನವುಂದು)

59. ಸರ್ಕಾರದವರು 1968 ನೇ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 8 ನೇ ದಿನಾಂಕದ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸುಮಾರು 5·47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕಡಿತವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು, ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲೇ ಇಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡದೆಯೇ ಖಾಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ 1969-70

60. ರಾಜ್ಯದ ವರಮಾನವು ೪೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಏರಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಬಹುದು. ಈಗಿನ ತೆರಿಗೆ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ವರಮಾನವು 213·26 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟಾಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ವರಮಾನ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ 226·48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ, 13·22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

61. ವರಮಾನದ ಅಂದಾಜುಗಳ ಅನೇಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿಯೂ ಸೇರಿದೆ. ಭೂ ಕಂದಾಯ, ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳು, ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ, ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ, ಇತರ ತೆರಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶುಲ್ಕಗಳು, ಸ್ಟ್ಯಾಂಪುಗಳು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್, ಶಿಕ್ಷಣ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಉದ್ದಿಮೆಗಳು, ಸಂಕೀರ್ಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಹಾಲಿನ ಜಮೆಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ), ನೀರಾವರಿ (ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯೇತರ), ಒಕ್ಕೂಟದ ಉತ್ಪಾದನ ಶುಲ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಸಹಾಯಕ ಅನುದಾನ—ಇವೆಲ್ಲದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ಬರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಈಗಿನ ವರಮಾನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ; ಶರಾವತಿ ಹಾಗೂ ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ 7.60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

62. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ರೆವಿನ್ಯೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 11.11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 8.88 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ (ನಿವ್ವಳ), ಎಂದರೆ, ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಯವೂ ಸೇರಿ 26.42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವೂ ಜಮೆಯ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನ 17.54 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಮೇತವಾದ ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯವೂ ಸೇರಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ಕೊಡುವ ನಲುವಾಗಿ, ಬಾಕಿ ನಿಂತ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ಪಾವತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆದಳಿತ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಳಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಧನ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ; ಹಿಂದಿನ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ದೊರೆಯಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇರುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಣವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿಸುವ ನಲುವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ

20.30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ 8.80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ತದರ್ಥ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿಗೂ ಮತ್ತು ಉಳಿದುದನ್ನು ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯಕ್ಕೂ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಪರಮಾನ ಲೆಕ್ಕದ ಮೇರೆಗಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, 226.48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿಗೆ 9.17 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಋಣ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ 40.58 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ (ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತದರ್ಥ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ 8.80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸೇರಿದೆ), ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ 17.80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ 103.55 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ (ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೆ 46.07 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ 16.57 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ), ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿಗೆ 34.28 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ರಾಜಧನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನಗಳಿಗೆ 3·75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ 6.86 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ–ಹೀಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. 226.48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಒಟ್ಟು ವರಮಾನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 26.42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಯುವುದು. ಸುಮಾರು 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ನಮಿತ್ತವಾಗಿ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. 1 ನೆಯ ಮಾರ್ಚ್ 1968 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಸರಿಸುಮಾರು 7 ರಿಂದ 7½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯನ್ನು ಸಹ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸಹಾಯಕ ಅನುದಾನಗಳ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು 100 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸು ಪಟೇಲರ ನೇಮಕ—ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ 'ಭೂಕಂದಾಯ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದೆ.

63. **ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ 42.99 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸೇರಿಸಿದೆ.** ಈ ಹಣದ ಪೈಕಿ, 22.20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೂ 8.63 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೂ, ಸಹಾಯಪೋಷಿತ ಉದ್ಯಮಗಳ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಹಣವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ 9.89 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೂ, 1.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ರೇವು, ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಇತರ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. 42.99 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯು ಒಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ, 34.66 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ, ಯೋಜನಾವ್ಯಯದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ 8.33 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಗಳ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ವಹಿಸಿದ 7.75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯು ಬಂಡವಾಳ ವ್ಯಯಸೇರಿಲ್ಲ; ಈ ವ್ಯಯವು ಸಹಯೋಜನಾವ್ಯಯದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಕೈ ಗೊಂಡಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳು' ಎಂಬ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಯೋಜನಾರ್ಥವಾದ 150 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಹಣವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಸಹ ಸಾಕಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಅದನ್ನು ಸುಮಾರು 300 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು. 'ಕಟ್ಟಡಗಳು' ಎಂಬ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಔಷಧಾಲಯಗಳು, ಪೆಟರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಮುಂತಾಗಿ ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಮೈಸೂರು ಹೌಸ್' ಗೃಹಕ್ಕಾಗಿ 1.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ 22.50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ 15.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಪೋಲೀಸಿನವರ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮತ್ತು ಇತರ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ—ಹೀಗೆ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

64. 'ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಿಶಿಯಾಗದೆ ಉಳಿದ ಶಿಲ್ಕುಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸೂಲಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ವಸೂಲಿಯು ವಿಳಂಬವಾದರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬಾಕಿಗಳ ವಸೂಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸವಿಾಧಾನ ನೀಡಿಕೆ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

65. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ ಎತ್ತಿದರು. ಈ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಂತಿಗೆ ಬಂತು. 4.11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ 1968ನೇ ಇಸವಿಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ 4% ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲಗಳ ಸವೆ್ಕತ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಧನ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾರತದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸತ್ರ (ಸ್ಟ್ರಿಪ್) ಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿದೆವು. ಈ ವರ್ಷದ ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯ ಸಂಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇದ್ದುವು. ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯಗಳ ಸಂಚಾಲನಾಲಯದವರು ಬೆಳಗಾಂವಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೂ (ನಿವ್ವಳ) ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದೂ, ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ ಸುಮಾರು (ನಿವ್ವಳ) ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಸಾಲ ಎತ್ತುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಸಹ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆಯ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಎರಡು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ, (1) 1969ನೆಯ ಇಸವಿಯ 4½% ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ 3.34 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು (2) 1969 ನೆಯ ಇಸವಿಯ 4% ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ 4.38 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಮರು ಸಂದಾಯಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆಯ ಪರಿವರ್ತನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಮಂಡಲ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಲ ಎತ್ತುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸೇರಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಿವ್ವಳ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

66. ಕೃಷಿಕರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾಗೃತರಾದಂತೆಲ್ಲ, ನೆರವಿನ ಬಗೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಹೋಗುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೃಷಿವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಅಂತರವು ಗಣನಾರ್ಹವಾಗುವುದು. ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಉತ್ಸಾಹಪೂರಿತ ಮತ್ತು ಸುಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನ ಪರಂಪರೆಗಳಿಂದ ಈ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡರೆ ತಾನೇ ಕೃಷಿ ರಂಗದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಕೈಗೂಡುವುದು. ಕೆಲಕೆಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ ವಸೂಲಾಗದೆ ಭಾರೀ ಹಣ ಬಾಕಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಲ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹಣ ಬಾಕಿ ನಿಲ್ಲಲು ಕಾರಣರಾದವರ ಮೇಲೆ ಸಂಘಟಿತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ, ಎಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಾನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

67. ಸಾಲ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ಬಟವಾಡೆಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ 26·21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ತಂತಾವಿ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲಗಳು, ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣದ ಜೊತೆಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯದ ಭಾಗವಾದ 4·32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಾಲಗಳಿಗಾಗಿ 1·56 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಮುಂಗಡಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನೌಕರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರ್ಮಾಡಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮದ ಸಾಲಗಳಿಂದ ನಡೆಯುವ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ 95 ಲಕ್ಷ

ರೂಪಾಯಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಲರೂಪದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳಿಗೆ 48 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಹಾಯ ನೀಡಿಕೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಕೊಡುವ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸೇರಿವೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಬತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳ ಖರೀದಿಗೆ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವಸೂಲಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗಿನ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾಬಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಸಾಲಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸಾಲಗಳು, ಇತರ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆಗಳು, ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ—ಇವುಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಸಾಲಗಳೂ ಸೇರಿವೆ.

68. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳ ಮೇರೆಗೆ, ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದಾದರೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವು 1.65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಗದು ಶಿಲುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವರ್ಷದ ಸಾಲ ತೀರಿಕೆಗೆ 52.00 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಯವಾಗುವುದು. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮುಂಜೂರಾದ ತದರ್ಥ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ 8·80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಮರುಪಾವತಿ ಮತ್ತು 15·67 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಅರ್ಥಾವಧಿ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿ, ಬಂತವಾಳ ಪೆಚ್ಚಕ್ಕೆ 42.99 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, 'ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು' ಎಂಬ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಪಾವತಿಯ ಬಗ್ಗೆ 11·40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 13·22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ಕೊರತೆ, ಇವು ಸೇರಿವೆ. ಈ ಬಾಬುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ 119·61 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಈ ವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಎತ್ತಿದ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುವ 51.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ 2·80 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಸಂಚಿತ ಋಣದಲ್ಲಿ 1·85 ಕೋಟಿ. ರೂಪಾಯಿ ನಿವ್ವಳ ಜಮೆ ಮತ್ತು ಸಾಲ—ಠೇವಣಿ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ 23·12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ—ಹೀಗೆ 88·02 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ಜಮೆಯ ಹಣದಿಂದ ವಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ, 31·59 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಒಟ್ಟು ಕೊರತೆ ಏರುವ ಕಾರಣ, 29·94 ಕೋಟಿ ವಜಾ ಶಿಲ್ಕು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರುವ ನೆರವು ಈ ವರ್ಷ ಪಡೆದ ನೆರವಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಾರದು. ಮತ್ತೆ 7-8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೆರವು ನೀಡುವಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರ ಖಾತೀರ್ಪಿನಿಂದ ವರಮಾನ ಕೊರತೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಮೈಸೂರು ತೆರಿಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆ ಮಾತ್ಸರ್ಯೇ ಹೊಸ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯವು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ, ತದರ್ಥ ಸಾಲದಿಂದ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

69. ಆನುವಂಶಿಕ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಗ್ರಾಮ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲಸದ ನಾನಾ ಬಾಬುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ, ವಾರ್ತವಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಭವಿಷ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಸಹವಿತ್ತೀಯ ಆಯೋಗದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸು ಪಟೇಲರ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಿದ್ದಾರೆ. ಆನುವಂಶಿಕ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಆನುವಂಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಬಂಧವೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಪರಮಾನವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸುಮಾರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 1·65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

70. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೌಕರರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಪೂರ್ಣ ಗಮನವನ್ನು ಸದಾ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನೂ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ವೆಚ್ಚತಗಲಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗೆಡೆ)

71. ನವೆಂಬರ್ 1966ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ವೇತನ ಆಯೋಗವು ಹಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಈಗಾಗಲೇ ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಯೋಗದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವರದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಭಾರಿ ವೆಚ್ಚವಾದುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈಗ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದು. ಈ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಭರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ದುಸ್ಸಾಧ್ಯ. ಈ ವರದಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿರಾಗಿದೆ. ಭಾರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೆಂದರೆ, ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣ. ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ, ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ತೀರ್ಪು ಬಂದ ಮೇಲೆಯೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ.

72. ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯ, ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವರದಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ, ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯಗಳ ದರಗಳನ್ನು ದಿನಾಂಕ 1-4-1969 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ, ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ದರಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ದರಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

(i) ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ

ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ		ರೂ.
ರೂ. 109 ರ ವರೆಗೆ	...	71
ರೂ. 110—149	...	98
ರೂ. 150—209	...	122
ರೂ. 210—399	...	146
ರೂ. 400—449	...	160
ರೂ. 450—490	...	164
ರೂ. 500—575	...	120

(ಮಾರ್ಜಿನಲ್' ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳೊಡನೆ)

(ii) ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯ

I ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ಕ್ರಮಾಂಕ	ಮೂಲ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ	ಭತ್ಯದ ದರ
1.	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 250 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ...	ಮೂಲ ವೇತನದ 5%—ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 5ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 12ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
2	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 250 ರಿಂದ 500ವರೆಗೆ ...	ಮೂಲವೇತನದ 4%—ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 12ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 20ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

(ತಿಂಗಳಿಗೆ 500ರಿಂದ[520ರವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ 'ಮಾರ್ಜಿನಲ್' ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿದೆ)

II ಮೈಸೂರು, ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾಂವಿ ಮತ್ತು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ

1 ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 500ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ... ಮೂಲ ವೇತನದ 3%-ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 4ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು.

(ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 500 ರಿಂದ 515ರ ವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ) 'ಮಾರ್ಜಿನರ್' ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿದೆ)

(iii) ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯ

I ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ಕ್ರಮಾಂಕ	ಮೂಲ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ	ಭತ್ಯದ ದರ
1.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು.	ಮೂಲ ವೇತನದ ಶೇಕಡ 7½ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 7.50ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 12-50ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
2.	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 201 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಆದರೆ ರೂ. 400ಕ್ಕೆ ಮೀರದ ವೇತನ ದವರು.	ಮೂಲ ವೇತನದ 6% ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 12.50ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 20ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
3.	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 401 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು, ಆದರೆ 500ಕ್ಕೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನ ದವರು	ಮೂಲ ವೇತನದ 4½%-ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 20ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 22-50ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ

	II 1ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪಟ್ಟಣಗಳು	
1.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 200 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನದ 5% ರೂ. 5ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 7-50ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
2.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 201 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು, ಆದರೆ 400 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನದ 4% ರೂ. 8ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ. 12-50ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
3.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 401 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಆದರೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನದ 3%-ರೂ.12-50ರ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ರೂ.15ರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

	III 25,000. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪಟ್ಟಣಗಳು	
1.	ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 200ಕ್ಕೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲವೇತನದ 2½%-3 ರೂಪಾಯಿಯ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ 5 ರೂಪಾಯಿಯ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
2.	ತಿಂಗಳಿಗೆ 201 ರೂ. ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು, ಆದರೆ 500 ರೂ.ಗೆ ಮೀರದ ಮೂಲ ವೇತನದವರು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ವೇತನದ 2%-5 ರೂಪಾಯಿಯ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ 10 ರೂಪಾಯಿ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

(I ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೂ. 500 ರಿಂದ 522.50 ವರೆಗೆ ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರಿಗೂ II ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೂ. 500 ರಿಂದ 515ರ ವರೆಗೆ ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರಿಗೂ III ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೂ. 400 ರಿಂದ 410ರ ವರೆಗೆ ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರಿಗೂ 'ಮಾರ್ಜಿನರ' ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿದೆ.)

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ)

73. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ಸಹಾಯ ಪೋಷಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ದರಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದಿನಾಂಕ 1-4-1969ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಈ ಹೆಚ್ಚಳಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ದೊರೆಯುವುದು ಪೂರ್ತಿ ಭೂಕಂದಾಯ ಪಡೆಯುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಈ ನೆರವು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

74. ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಗದು ಭತ್ಯ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲಹೆಯು ಆಶಯ ಶ್ಲಾಘನೀಯವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಉದಾರವಾಗಿವೆ. ಈಗಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರಯಾಣ ಭತ್ಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇರೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಪರಿಧಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು.

75. ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯ, ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯ ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಹಾರೇಕಾಗುವ ವೆಚ್ಚ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ; ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಈ ವೆಚ್ಚ 16.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಇದನ್ನು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಪರಿಧಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ತುಂಬಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

76. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕ ಹಣ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ 1969-70 ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು 397.52 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನಂಚಿತ ಋಣ ಮತ್ತು ಠೇವಣಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಾಕಿ ನಿಂತ 28.47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊಣೆಗೆ 484.65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೌಲ್ಯದ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಆಧಾರವಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಬಳಿ ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಅವೆಷ್ಟೋ ಸ್ವತ್ತುಗಳಿವೆ. ಈ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಜನಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯೂ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಕುದುರುವಂತಾಗಲೆಂದು ನ್ಯಾಸಿಸಿದವುಗಳೇ ಹೊರತು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆಂದು ನ್ಯಾಸಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲ.

77. ನಮ್ಮ ಋಣ ಸೇವೆಯ ವೆಚ್ಚ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವು ಬಡ್ಡಿಗೆ 20.27 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಸಾಲದ ಮರುನಂದಾಯಕ್ಕೆ 52 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದೆ. ಧನ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡದೆ ಜನತೆಯ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಲವೆತ್ತಬೇಕಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ವೆಚ್ಚ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಿತಿಯೊಳಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ, ಯೋಜನಾ ವ್ಯಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿದರೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಕಾಲವೂ ಇದೀಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಪಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮೂಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಯುವಕ ಜನಾಂಗವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೇ ಆಗಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೊರತೆ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗದೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದಕಾರಣ, ಇದುವರೆಗೆ ಕೈಗೂಡಿದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ಬರುವುದೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಕುದುರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅತ್ಯವಶ್ಯಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಸರ್ಕಾರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲೇ ಬೇಕು. ದುಂದು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದನಕ್ಕೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ನಾನು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೇತರ ಮತ್ತು ಅನುತ್ಪಾದಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಹಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೇವಲ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ್ದೆಂಬ ಅಂಶ ತಮಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವುದು.

78. ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡು, ತಹಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಜೈ ಹಿಂದ್

Busines of the House

Mr. SPEAKER.—Now before adjourning the House I may bring to the notice of the hon'ble Members that there will be two sittings tomorrow, one in the morning from 9 a.m. to 1 p.m. to debate on the mather pertaining to Shiva Sena activities in Bombay and other places, and the second sitting will be from 3 p.m. to 7 p.m for general discussion on the Budget.

The House will now rise to meet again tomorrow at 9 a.m.

The House adjourned at Fifty Minutes past Three of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Tuesday 25th February 1969.

WD 12380—GPB—600—13-6-1969

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, 25th February 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at Nine of the Clock.

MR. SPEAKER [SRI S. D. KOTHAVALE] in the Chair.

Discussion on a matter of Urgent Public Importance *re* : Violent activities of Sivasena in Maharashtra.

MR. SPEAKER.—The hon. Members are aware that we are to discuss a matter of urgent public importance for short duration under rule 59. *Viz.*, "The violent activities of Shiva Sena in Maharashtra in general and Bombay in particular, with special reference to the destruction of life and property of Mysoreans".

Now for the information of the hon. Members I shall try to indicate the procedure to be followed here. Rule 61 says :

> "There shall be no formal motion before the Assembly nor voting. The member who has given notice may make a short statement and the Ministeer shall reply shortly. Any member who has previously intimated to the Speaker may be permitted to take part in the discussion."

Therefore, there shall be no formal motion nor there shall be voting. As many as 16 hon. Members have given notice of the motion and I have received previous intimation from two hon. Members, Sri B. B. Sayanak and Sri V. N. Patil. I shall permit all of them to speak. But it is a question of time. The time for the discussion is 2½ hours. Beyond that we cannot give so. It is a question of rationing of time. I therefore request hon. Members to keep discussion within the time limit indicated. I shall give ten minutes to the leaders of the various political parties and ten minutes to other hon. Members. All the hon. Members are requested to co-operate with the Chair in trying to stick to the time schedule.

(MR. SPEAKER)

One other point I wish to make is this, this discussion is likely to rouse some emotion and so I request the hon. Members to keep themselves within the limits of decorum and dignity and try to say things in an effective manner. Now I shall call upon the Leader of the Opposition Sri Sivappa to begin his speech.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಮಹಾದುರ್ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ದುರ್ಘಟನೆ ಎಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಅತ್ಯಾಚಾರ. ನಾವು ಈಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ವಿಷಾದಕರವಾದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ದುರ್ಘಟನೆ, ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಈ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕೃತ್ಯ, ಮತ್ತು ಈ ದುರಂತ ನಾಟಕವನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರವು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರಿನ ಜನರ ಮೇಲೆ ಈ ಶಿವಸೇನೆಯು ಮಾಡಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಜನರು, ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅನೇಕ ದಶಕಗಳಿಂದ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೆಲಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ನಿರಪರಾಧಿ ಜನರ ಮೇಲೆ, ಹಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನೂ ಕೆರಳಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಈಪೊತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಯಕರಾದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಗೋಖಲೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಲಕ್ ಅವರನ್ನು ನೀಡಿದಂತಹ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ಬಂದಿದೆ. ಶಿವಸೇನೆಯವರು ತಿಳಿಗೇಡಿತನದ ನೀತಿಯಿಂದ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಯುದ್ಧವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೀಚಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನೂ ತಲೆತಗ್ಗಿಸತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಶಿವಸೇನೆಯು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನೇ ಕಳಂಕಮಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವು ಜ್ಞಾಪಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಗಡಿವಿವಾದ ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟ ಜ್ಞಾಪಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಂತಹ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಇದ್ದಂತಹ ಗಡಿ ವಿವಾದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದು ನೇಮಕವಾಯಿತು. ಇದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಯಕರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಲೆಬಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಈ ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕಮಾಡಿದರು. ಈ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ನೇಮಕವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಗಡಿವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಉಭಯತ್ರರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಪೊತ್ತು ಮಹಾಜನ್ ಅವರ ಆಯೋಗದ ತೀರ್ಪು ಬಂದಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ದೊಂಬರಲಾಗವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೀತಿ ಖಂಡನೀಯವಾದುದು. ಯಾವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತಿಗಳು ತಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ವಚನ ಭ್ರಷ್ಟರು ಮತ್ತು ದ್ರೋಣಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅವಹೇಳನಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವಾಗ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ, ಅಂಜುಬುರುಕುತನದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ'

† Indicates that the speeches or remarks have not been revised by the member concerned

ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧೀರನಾಯಕತ್ವ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಚುಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಜುಬುರುಕುತನ ನೀತಿ ಇರುವತನಕ ಈ ನಮಸ್ಯೆ ಅತಿ ಉಗ್ರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಈ ದೇಶ ಛಿದ್ರ ಛಿದ್ರವಾಗುವಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ನಾವಿಂದು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆ ಆದಮೇಲೆ ಭಾಷಾ ಉದ್ವೇಗವಿಂದ, ಭಾಷಾದ್ವೇಷ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದು ನಮ್ಮನ್ನ ಅವಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ, ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವ ವಿಚಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮಾತೃಭಾಷಾಪ್ರೇಮ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮ ಬರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಭಾಷಾದ್ವೇಷ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ, ಎಷ್ಟುದೂರ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭಾಷಾರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದಂಥಾದ್ವೇ ತಪ್ಪಾಯಿತೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಭಾಷಾದ್ವೇಷ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾಷಾರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 100ರಷ್ಟು ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರನ್ನು ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಯೂನಿಟ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಗ್ರಫಿಕಲ್ ಕಂಟಿನ್ಯುಟಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿದರು. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಗಂಟು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಗಂಟು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹೀಗೆಯೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ದ್ವೇಷ, ವರ್ಣ ದ್ವೇಷ ಇದೆ. ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಜನ ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯ ಜನ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವರ್ಣ ದ್ವೇಷ ಬಹಳ ವಿಗ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾದ್ವೇಷ ಹೀಗೆ ಬೆಳೆದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಅಗ್ನಿಕುಂಡಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದರು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಆದನಂತರ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ವಿರಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕನಗರ. ಕೇವಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ನಗರವಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರವನ್ನು ಇದೇ ಭಾರತ ದೇಶದ ಎರ್ನಾ ಜನರೂ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಸುರಿದಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಬೇವರನ್ನು ಸುರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರ ಇಡೀ ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಣನಗರ. ಈ ಬೊಂಬಾಯಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಜನತೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಬಾಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದೇ ದಾರಿ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಇಡಿ ಮುಂಬೈನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮುಂಬೈನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಸಲು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಶಿವಸೇನೆಯ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೋ ಅದರಿಂದ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಜನ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಮುಂಬೈನಗರದ ಜನಗಳು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮುಂಬೈ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಜನ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೋಟರ್ ಮಾಲೀಕರು ಅನೇಕ ಜನ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಹೋಟಲನ್ನು ನಡೆಸಿ 20–30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅನೇಕ ಜನ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿ ಬೀದಿಯ ಪಾಲಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅವಕಾಶವನ್ನ ಕೊಟ್ಟರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೆನ್ನೆತಾನೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ತಾವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಲ್ಲ, ಅದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ವಿಚಾರ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡ್ನಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಎರಡ್ನಾ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯದವರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡ್ನಾ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮುಂಬೈಕರ್ನಾಟಕದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಹೆದರಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದೆ ತಮ್ಮ ಅಂಜುಬುರುಕನೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಹನೆಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹರ್ಲೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೇನಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಶಿವಸೇನೆಯ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ತ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನೇನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಮೇಲೆ ಹರ್ಲೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹ ದ್ವೇಷ ಭಾವನೆಗಳು, ಜಾತೀವಾದಗಳು ಮೊದಲು ಮಾಯವಾಗಬೇಕು. ಗುಂಪುಗುಳಿತನ ಮಾಯವಾಗಬೇಕು. ಇದು ಆಗದಿದ್ದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತೀವಾದ ಎನ್ನುವುದು ಇತಿಮಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೆಡಂಭೂತವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಇದೇ ರೀತಿ ಬೆಳೆದರೆ, ಯಾರು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರುಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ನಮ್ಮವರು, ತಮ್ಮವರು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಜಾತೀವಾದವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮನ್ನೇ ನುಂಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾವಾದ, ಜಾತೀವಾದ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೆಲವರು ಉಗ್ರವಾದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಿವಸೇನೆಯ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಖಂಡ ತುಂಡವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಫಲರಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ನಾವು ಮಾತಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಂಬಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಈ ಶಿವಸೇನೆಯ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಫಲವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಸೇನೆ, ಲಜಿತ್‌ಸೇನೆ, ಭೀಮಸೇನೆಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ಸೇನೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸೇನೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಮಾತಿನಿಂದ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳೂ ಅರಿವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸೇನೆಗಳು ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆಯನ್ನು ಕರೆದು, ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಸಿದ ಮೇರೆ ಮಾತ್ರ ವಿಷಯದ ಅರಿವಾಗುತ್ತಿದೆ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ನಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಉಗ್ರವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹ ಉಗ್ರವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು

ನಲ್ಲನಬೇಕು. ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರಿರಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಕ್ಷಸೀಕೃತ್ಯವನ್ನು ಪಾಶವೀ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉಗ್ರವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಹೋದ ತಿಂಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ, ಅವರು ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಸಹ ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ಏನಾದರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ನಂಬಿಂಘಟ್ಟವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಖಂಡತುಂಡಾವಾಗಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರ ಶತಾಬ್ದಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಕೇವಲ ಹೇಡಿಯ ಅಸ್ತ್ರವಲ್ಲದೆ ಧೀರನ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಹ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಶಿವಸೇನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

9-30 A.M.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹೀರೇಮಠ (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮೊನ್ನೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಶಿವಸೇನೆ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಕುಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಅತಿ ಸುಲಭ. ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರತಿಭೆಬೇಕು. ಕುಖ್ಯಾತಿಗೆ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಬೇಕು. ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಾಗ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಕುಖ್ಯಾತಿಯ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. 'ಏನಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಪ್ರಸಿಧ್ಧೊ ಪುರುಷೋ ಭವ' ಎಂತಾಗಲೀ, ಏನಾಗಲಿ, ಅನಿಷ್ಟವಾಗಲೀ ಅತಿರೇಕವಾಗಲೀ ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ಘಟನೆಗಳು ರಾಕ್ಷಸೀ ಕೃತ್ಯಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಭಯಂಕರ ಪೈಶಾಚಿಕ ಕೃತ್ಯ ಮೊನ್ನೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದು ರಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆಯಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. ಭಾಷಾಂಧತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂಧತೆಗಳ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದ ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದು ನೆಲಸಿದ್ದ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದು ಪೈಶಾಚಿಕ ಕೃತ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ಹುಚ್ಚು ಉನ್ಮಾದತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ ತುಂಬಾರಾದ, ಮರೆಯಲಾರದ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ನಿರಪರಾಧಿಗಳನೇಕರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರನ್ನು ಹ್ಯಾಪಿಸಿ ಕೊಂಡಕೂಡಲೇ ಗೋಡ್ಸೆಯೂ ಹ್ಯಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಹಾನಗರ ಬೊಂಬಾಯಿ ಹ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಬಾಳಠಾಕ್ರೆ—ಹಾಗೂ ಶಿವಸೇನೆ ಕೂಡಲೇ ಹ್ಯಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕ, ದಯಾಪರ, ನೀತಿಮೂರ್ತಿ ಮಹಾಪುರುಷ ಶಿವಾಜಿಯ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಅಂಕಿತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ತುಂಬಾ ನಾಚಿಕೆಗೇಡು. ಆ ಮಹಾ ಪುರುಷ ಶಿವಭಾನುವಿನ ಪವಿತ್ರ ನಾಮಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೇನು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮಕುಟಪ್ರಾಯನಗರ ಬೊಂಬಾಯಿ ಇಂತಹ ಕ್ರೂರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ, ಮಹತ್ವ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಹೊರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವಾರದು. ಈ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರನ್ನು ನಿರ್ದಯತೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆದ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಗೂಂಡಾಗಳನ್ನು ಗುರಿ ಮಾಡಿ ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಪರೋಕ್ಷ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸಿದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಂದೇಹ ಬಂದಿದೆ.

ಶಿವಸೇನೆ ನಡೆಸಿದ ಈ ಹೈಶಾಚಿಕ ಕೃತ್ಯ ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತವಾದ್ದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರ ಕೊಡಬಹುದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಯರಿಗೆ ಎಂಬ ಶಿವಸೇನೆಯ ಘೋರಣೆಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೇಲವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸರಕಾರವೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದರು. ಶಿವಸೇನೆಯು ಮಾರ್ಮಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಶಿವಸೇನೆ ಬಲಿತು ಬೊಂಬಾಯಿಯನ್ನು ಮರಾಠೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಮೊನ್ನೆಯ ಹೈಶಾಚಿಕ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿತು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಇವರ ಯಾರ ಜಹಗೀರೂ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಪಾರ್ಸಿಗಳು, ಗುಜರಾತಿಗಳು, ಮಾರ್ವಾಡಿಗಳು, ಖೋಜಾ, ಮೆಮನ್ಸ್ ಮುಂತಾದವರು ನಾನಾ ಭಾಷೆಯ ನಾನಾ ಜನಾಂಗದವರು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮರಾಠಿಗರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತವಾಗುವವರೆಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರೇ ಆಗಿದ್ದರು. 1947 ರಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿಯನ್ನು ಅವರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಗದ್ದಲ ಮಾಡಿ ಗುಜರಾತಿಗಳು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ದೊಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವಾರದು, ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವಾರದು ಎಂದು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಗೃಹ ಶಾಖೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲ ನಂತರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂಬ ಘೋರಣೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟು ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಸೈನ್ಯ ಕರೆಸಿ ಪುಂಡರ ಹುಟ್ಟಡಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಯರೇ ಆದ ಕೇಂದ್ರದ ಗೃಹ ಸಚಿವರೂ ಶಿವಸೇನೆಯ ಕೃತಿಗಳು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಎಂದು ಕರೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂಬಯಿ ಮರಾಠಾರದ್ದು ಎನ್ನುವ ಹೈಶಾಚಿಕ ಘೋಷಣೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಭಾರತವನ್ನು ಛಿದ್ರಿಸಲು ಹೊರಟಿರುವ ಈ ಭಸ್ಮಾಸುರ ನಾಶವಾದ ಹೊರತು ಭಾರತದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅಪಾಯ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಉರಿ ಹಸ್ತವನ್ನಿತ್ತ ಮರಾಠ ಮುಖಂಡರ ಗತಿಯೇನು ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹುಚ್ಚು ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಯರಿಗೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಟ್ಲರು 1941ರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಕೋವನ್ನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಕಾಲಿಡದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಹೇಳಿದ, ಶಿವಸೇನೆಯ ನಾಯಕ ಬಾಳಠಾಕ್ರೆಯೋಡನೆ ಹೊಣೆಗಾರರು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮರಾಠಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮತೀಗೇಡಿಗಳು ನಷ್ಟವುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಉದಾರತೆಯಿಂದ ಸಹಾಯ ನೀಡಿತು. ಈಗ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬಿಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ನಿಷ್ಠುರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗಳಿರುವ ಮಹಾನಗರ ಪ್ರಾಂತಾತ್ಯಾಂಧರ ಭಾಷಾಂಧರ ಅಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಈ ಮಹಾ ನಗರ ಕೇಂದ್ರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವುದು ಭಾರತದ ಭದ್ರತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ದೇಶ ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಕ ಶಿವಸೇನೆಗಳಂತಹ ಸೇನೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಹಾಕಲು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ನಿಷ್ಠುರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣಿದ್ದರೂ ಕುರುಡರಂತೆ, ಕಿವಿಯಿದ್ದೂ ಕಿವುಡರಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ನಾಗರಿಕ ಸರಕಾರವಾದರೂ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕು. ಅರಿತರೆ ಅರು ಪಟ್ಟು ಮರೆತರೆ ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸದ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಕೇಂದ್ರದ ರಿಜರ್ವ್ ಪೋಲೀಸು ಪಡೆಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಂಥ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹಾರೈಸಿ ಆ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನು ಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಇಂತಹ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು, ಅಹಿಂಸಾ ಕೃತ್ಯಗಳು, ಪೈಶಾಚಿ ಕೃತ್ಯಗಳು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನಡೆಯದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರಾಗಿಯೆ ಈ ಜನರ ಕುಚೋದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗು ತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ, ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಶಿವಸೇನೆಯ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ನೆರೆಸಿರುವಂಥಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆಗಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶಿವಸೇನೆಯ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ಜನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆದಂಥ ಸಾವುನೋವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆ ಉಗ್ರತನವನ್ನೂ ಖಂಡನೆಯನ್ನೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆ ಯಾವಾಗ ಆರಂಭವಾಯಿತು ಅದರ ಹಿನ್ನಲೆ ಏನು, ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರು ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ವಾಗಿದ್ದರು, ಈ ದುರ್ಮಾರ್ಗಿಗಳು ಅವರ ಹೆಸರು ಬಳಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ವಿಷಾದ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಕೇವಲ ಭಾರತದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮೈಸೂರು ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಎರ್ಲಾ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದಂಥ ಶಿವು ಪೊಟ್ಟಪೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದು ವಿ. ಕೆ. ಮೆನನ್ ರವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಎರ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಧುರೀಣರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪೊಟ್ಟಪೊದಲು ಆಯಿತು, ಶಿವಸೇನೆಯ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಗುರುತಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ, ಮೈಸೂರುನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಜೊತೆಗೆ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದ್ದರು ಕೂಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವೂ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಜಾಸ್ವಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇವೆಯೋ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಎರ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗ ಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುವ ಪಣ ತೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇವೆಯೋ, ಅದರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ವ್ಯಭಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶಿವಸೇನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಠಾಕ್ರೆಯವರು ಒಬ್ಬ ಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವರ ಹಿನ್ನಲೆ ಇರುವ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾ ದಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ, ಮೈಸೂರಿನವರು ಇರಬಾರದು ಎಂದು. ಅದರೆ ನಾಳೆ ಇನ್ನು ಇತರೇ ರಾಜ್ಯದವರು ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಗಳೆಯನ್ನ ಮುಂಧುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂಶಯವು ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಶಾಖೆಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಡೆಯಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಚವಾಹಣರ ಮನ ನಾಗಾರಾಯ್ಣಂಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಗರಾಟೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವವರು, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವವರು, ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಘಾತುಕತನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸಭೆಗೆ ಹೊಗುವಾಗ ಅವರ ಕಾರನ್ನು ಈ ಸೇನೆಯವರು ತಡೆದು ಅವರು ಕಲ್ಲನೇಟಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು ಎನ್ನುವುದು ವಿಷಾದನೀಯವಾದುದು. ಇದನ್ನು ಖಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. 8—10 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉದ್ಯಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲದಿಂದ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಪುಡಿಪುಡಿ ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಹೊಟೆರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಫರ್ನಿಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಎಸೆದಿದ್ದಾರೆ, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆತಾನೇ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾನಭಂಗ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಹ್ಯಾಳನಯ್ಯ)

ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಮುಖಾಂತರ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಿ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಾಜನ ಸಮಿತಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಮೈಸೂರಿನವರು ಏನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದವರ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ಈ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇರೆ ಬಹಳ ಸೌಜನ್ಯತೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಸಮಿತಿ ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಮಾನ, ತೀರ್ಮಾನವಲ್ಲ ಎಂದು ಧಾಷ್ಟಿಕತನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ರುವಂಥ ಎಂ. ಪಿ. ಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಮೌನಧಾರಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಮೌನ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿರುವಾಗ ಕೇವಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಜನತೆಗೇ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆಗ ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿ ಆಗಬಹುದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮೈಸೂರು ಗಡಿ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ವಿಷಫಲ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಭಂಗ ತಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಛಿದ್ರವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಸೂಚ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಾರದು. ಈ ಒಂದು ಶಿವಸೇನೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಏನು ಇದೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ? ಇದರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಏನು ! ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚೀಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಅವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಈ ತರಹ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು ಇತ್ತು ? ಇದು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಧಾವಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಹುಂಬ ಜನರಿಂದ ದೊಂಬಿದರೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಾದ ಜನರಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಕೀಸ್ತಾನ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಥೋರಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರವನ್ನು ಎರಡಾ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಬಂದ ಜನರು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಮರಾಠಿಯವರೇ ಕಟ್ಟಿದ ನಗರ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದ ಶಬ್ದ ಎಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಇದ್ದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮಹಾನಾಯಕರಾದ ಶಿವಾಜಿ ಹೆಸರನ್ನುದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಿವಾಜಿ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಮಾಡುವ ದುಷ್ಕಾರ್ಯ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತಾರೋ ? ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ದುರ್ವರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಖಂಡಿಸುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಹೊಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ? ಸುಮಾರು 8–10 ಲಕ್ಷ ಜನ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಮಾನ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. 8-10 ಲಕ್ಷ ಜನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಇರಬಹುದು ಎನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ಸೌಜನ್ಯಶೀಲರು. ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರುಗಳು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳು, ಸಹೋದರರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಯೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತ. ಇಲ್ಲವೆ ಇದ್ದರೆ ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಯು ತಾಳ್ಮೆಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಹಾಜನ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ದುರುದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಶಿವಸೇನೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ರೀತಿಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿ ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದಿರುವಂಥ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತುಂಬಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮೈಸೂರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ (ಸಾಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಂಥ ಶಿವಸೇನೆಯ ಯುದ್ಧದ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಅಧಿಕೃತವಾದ 52ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಸಾವು ಮತ್ತು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಅದರಿಂದ ಗುಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ನೋವುಗಳು ನಂಕಟವನ್ನು ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ಅಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಅಳತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಮಹಾಜನವರದಿಯ ನೆವದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರ ಬಹುದು. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಮಾಡಬಾರದೇ ಅಥವಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಏನನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಸೀಮಿತವಾಗಿ, ಶಿವಸೇನೆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಕೇವಲ ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಅದು ತೀರ ಅಂಧತೆಯ ಹುಚ್ಚು ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಷ್ಟೇ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕುದಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕುದಲ್ಲ, ಅದು ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ಆಂದೋಳನ ಮಾನವೀಯತೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಘೋರವಾದ ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ತಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಅರ್ಧ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹಾದೋ ಅಲ್ಲವೋ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆ ಎಲ್ಲ ಚಳುವಳಿಗಳ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೂ ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಅತ್ಯಂತ ಘೋರ ಅಪರಾಧಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವನ್ನು, ಅಪಚಾರವನ್ನು ಎಸಗಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ತರಹ ಒಲವು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವೊಂದು ಜನರ ಹಿತಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಅವರ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ 'ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಪರೋಕಿಯರ್.' ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ, ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು, ಆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರದಂಥ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಗಳಾದರೆ ಅದನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಹಾರಿಕೆಯ ಸಮಾಧಾನ ಕೊಡತಕ್ಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಾಲ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗೊತ್ತು ಬದರಾವಣೆ ಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದ್ದು ಅದರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಿವಸೇನೆಯ ಚಳುವಳಿ ಕೇವಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಬಿಡುವುದು ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕದಾಗಲಿ ಉಡುಪಿ ಹೋಟಲುಗಳಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡೂ ಕೂಡ ಈಗೊತ್ತು ಬಹಳ ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಮನ ನೋಯುವ ವಿಚಾರ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಈಗೊತ್ತು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ)

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎನೂ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ನಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ತಕ್ಕುದಾದ ಎಲ್ಲ ಬಂದೋಬಸ್ತುಮಾಡಿದರೂ ಬೊಂಬಾಯಿ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯಾದರೆ ಹತೋಟಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಾಗತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡತಕ್ಕುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಆಗಲೀ, ಅದನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಭೂಷಣವಾಗತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಕರ್ಫ್ಯೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆಯೂ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸಿ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಗಲಭೆ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಈಪೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಅದರಿಂದ ನಾವು ಬಹುಶಃ ಅತ್ಯಪ್ಪ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾವು ನಮ್ಮ ತೀವ್ರವಾದ ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಅಗತ್ಯ ಈಪೊತ್ತು ಇದೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇವಲ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಾವು ಇದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮತ್ತೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದೀತು ? ಈಪೊತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯ ಕಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸೈನ್ಯ ಕಟ್ಟಿ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಗೆ ಇನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜಡತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಹೋದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಶಿವಸೇನೆಯಂಥ ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರೊಂದಿಗೊಬ್ಬರು ಹೊಡೆದಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಜವಾಬ್ದಾರರಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಕೂಡ ಅವರವರ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮತವಾಗುತ್ತವೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಬಾರದು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅದರ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅಂಥ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡ್ಡುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಿದ್ಧತೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಂ ಗಾರ್ಡ್ ಫೋರ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೇ ಇದೆ, ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಅದು ನೋಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಧಾರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಥವಾ ಜನಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ಮಟ್ಟಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

10-00 A.M.

ಈಗ ಶಿವಸೇನೆಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಜನರೇನು ಮುಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ—ಇವುಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಮುಂದೆ ಇಂಥಹ ದುಷ್ಕೃತ್ಯ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರಗಳಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರದ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಿವಸೇನೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಒಂದು ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಯಾವರಾಜ ತಾನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಮೋಸಹೋದೆ

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೋ, ಅವನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ. ಈ ಶಿವಸೇನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು, ಮುಂದೆ ಇಂಥಹ ಸೇನೆಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಸೇನೆಗಳು ಬೆಳೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈಗ ಈ ಶಿವಸೇನೆಯಿಂದ ನಡೆದಿರುವ ಕೊರೆ, ಘೋರಕೃತ್ಯ ಮುಂತಾದ್ದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಇದಮ್ಮು ಕಡೆಗಾಣಿಸಬೇಕು, ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು, ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ಅವರನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು, ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಕಂಡರ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅವರನ್ನು ಗುಂಡಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆ ಪರಿಹಾರವಾದೀತೋ ಏನೋ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದನಂತರ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು, ತಕ್ಷಣ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ, ನೊಂದವರಿಗೆ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಜವಬ್ದಾರಿ, ಅದು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಹಿಂದೆ ಕ್ವೈನಾ ವಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ ನೊಂದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡಿಗರು ಯಾರು ನೊಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರುವುದಲ್ಲದೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯೊರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ್ವವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಖಿಲಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈ ಶಿವಸೇನೆ ನಡೆಸಿದಂಥ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಖಂಡಿತ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ದುರದೃಷ್ಟದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಊರು ಕೊಳ್ಳಿಹೋದಮೇಲೆ ಊರುಬಾಗಲು ಹಾಕುವಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರಲ್ಲಾ ಎಂಬುದು, ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ ವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರದ ಜಡತ್ವ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಾನುಪುನಃ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆ ಕರೆದಾಗ ಅವರು ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆ, ಲಜಿತ್ ಸೇನೆ ಮುಂತಾದ ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಳುವಳಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳೇ ಹೊಣೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಗರೀಕರು. ಭಾರತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಕಮಲದ ಹೂವಿನ ದಳಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಂ.ಕೆ. ಮುಂತಾದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದವು. ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆದುವು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆಯಿತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವಾಗ ಎಂ.ಇ.ಎಸ್. ಪಕ್ಷದವರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಭಾರತ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ಅದರೊಳಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬುದೂ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪ. ಕೆ. ಅತ್ರೆಯವರ ಅಳಿಯಂದಿರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಬಾಳಠಕ್ರೆ ಎಂಬುವರು ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಲ್ಲದವರನ್ನು ಹಿಂಸೆಮಾಡಿ ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಂಜಸ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ದಿವಂಗತ ವಲ್ಲಭಾಯ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಗುಜರಾತಿನ ಹಣದಿಂದ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿ ನಗರವನ್ನು ಬೃಹತ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಡಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರ ತಲೆ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾಷೆಯು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು, ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕರು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ 16-18 ರಾಜ್ಯಗಳು ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಗ ಈಗಿನಂತೆ ಗರಾಜಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಯಾರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೆ ಒಟ್ಟು ಭಾರತವೆರ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಇವತ್ತು ಶ್ರೀ ಚವಾಣ್‌ರವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವುದೇ ಮಹಾಪರಾಧ. ಶಿವಸೇನೆ ಏನಿದೆ—ಶಿವ ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹೆಸರು ಆಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಜಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಮದಾಸರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ತತ್ವವನ್ನು ಶಿವಾಜಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ. ಶಿವಾಜಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸದೇ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಭಿನವ ಶಿವಾಜಿ ಚವಾಣರು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಈ ದೇಶವನ್ನು ದೇವರೇ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಆ ಭಾವನೆ—ನಾನು ಅಭಿನವ ಬನಶಣ್ಣಿ ಅನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಲ್ಲೂ ಬರಬಾರದು. ಅದು ಗಂಡಾಂತರ ಕಾರಿ. ಯಾರೂ ಅಭಿನವ ಆಗುವುದೂ ಬೇಡ ಈ ಭಾವನೆಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೇಡುಗಾಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವತ ತರೆತಿರುಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಳಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ ನಾವು ಬದುಕಿವರೆ ಸಾಕು ಅನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರೇ ? (ನಗು); ಈ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಒಪ್ಪುತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಕಿಂತ ನಾವೇ ದೊಡ್ಡವರು ನಮ್ಮ ಉಳಿವೇ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉಳಿವು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಏನಿದೆ ಇದು ಅಹಂಭಾವ. ಕೇಡುಗಾಲದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಭಾವನೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇನ್ ಸ್ಟ್ರೀಂ ಎಂಬ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ದೆಹಲಿಯಿಂದ. ಅದು ಫೆಬ್ರವರಿ 15ನೇ ತಾರೀಖಿನದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್‌ನ್ನು ನಾವು ಈ ಭಾಗದವರು ಶಿವಪ್ಪನವರಾಗಲಿ, ನಾನಾಗಲಿ, ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನಾಗಲಿ, ರಾಜ್ಯದವರನ್ನಾಗಲಿ ಕಾಡಿಬೇಡಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಂಥಾದ್ದು ಅಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಗರೇ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದ್ದು. ನಮ್ಮವರೇ ಅದು ಸರಿಂತ ಅಂದದ್ದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕೇವಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಗಡಿ ವಿವಾದವನ್ನು ಸೂಚ್ಯಾಂಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾನರಗೊಡನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರು, ಮುಡಕಸಿಗಾ ಸೇರಿಸಲಲ್ಲ, ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಹೊಸೂರು ಸೇರಿಸಲಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮೇರೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾಣರವರು ಗೃಹ ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಮಹಾಜನರವರು ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಇವತ್ತು ಜೀವಂತವಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಓದಿದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಯಿತು. ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಂತಹ ಭಾಗ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಲಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂನಂಥ ಭಾಗ ಬರಲಿಲ್ಲವರ್ಲಾ ಅಂತ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ರೋಷವುಂಟಾಯಿತು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆ ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಗೌರವ, ಘನತೆ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬದರಾವಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ತಾನು ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ದೂರನರಿಯಬೇಕು. ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚವಾಣರವರು ಮಹಜನ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿಗೆ ನಾನು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ, ನನಗೆ ಬೆಳಗಾಂ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಅವರು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಗೃಹಖಾತೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏನು, ಭಾರತವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥ ಆಶೆ ಚವಾಣ್ ರವರಿಗೆ ಇದೆಯೇ ಹೇಗೆ? ಯಾರು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಆಯೋಗ ಕೊಟ್ಟಂಥ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವಂತಹ ಹೊಣೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಅದು ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಸೇರಿದ್ದು. ಮಹಾಜನ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದವರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲ್ಲ ಬಹಳ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ನಾವು ಬದುಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದದ್ದು—ಅಶೀರ್ವಾದ ಅಂತ ಆಂದರಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜ್ಯಾಲನಯ್ಯನವರು—ಅದರಂತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ನಾನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರಿನ ವಿವಾದವಾಗಲಿ, ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್‌ನ ಆಯೋಗದ ವಿಷಯವಾಗಲಿ—ಈಚೆಗೆ ಏನೋ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ—ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಸ್ಪಂದನ್ಯ, ಮಿತಿಮೀರಿದ ಒಂದು ದಿನ್ಯತೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಥವಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾಣರವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಜೇದವಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಏನೋ ಆಮೇಲೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಎಂಬ ಭಯ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು 20 ವರ್ಷದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು. ಇದು ತಪ್ಪು. ಇದು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ನಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ವಿಷಾದದಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕಾರ್ಯಪಟುತ್ವ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ 35 ಸಾವಿರ ಜನ ಬೇರೆಯವರ ಮುಂರಾಜಿಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬದುಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ, ಅವರಿಗಾಗಿ ಅವರ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ನೀರಿನಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇನ್ನೇನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಮರಾಠಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತ್ರ ಬೆಳಗಾಂನ್ನು ಕಬಳಿಸತಕ್ಕ ದುರಾಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ರಕ್ತಪಾತಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಕು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ, ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿಧರ್ಭ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಬೈಯನ್ನು ಕಾಸ್ಮಾಪಾಲಿಟನ್ ನಗರ ಅಂತ ಒಂದು ಸಿಟಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಹಿರ್ ಸ್ಟೇಪಿನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಬೈಯನ್ನು ಹರಿದು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಚವಾಣರವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ವಿ ಪಿ ನಾಯಕ್‌ರವರ ಸರ್ಕಾರ ಗೌರವದಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಮರಾಠಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ ನಾನು ಲಂಬಾಣ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಇವತ್ತು ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಂಥ ಮನುಷ್ಯ ಈ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಂಥ ಮನುಷ್ಯ, ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರದವರ ಮೇರೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರ ಮೇರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮವಲ್ಲ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕ್ರಮವಂತೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದು ನಾಗರೀಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬಹಳವಾಗಿ ಇದೆ. ನಾನು ಟ್ರಿವ್ಯಾಂಡ್ರಂನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮರಾಠಿಯವರು—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಎಂ. ಜೋಶಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ದುಷ್‌ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಂಥ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲರವರು ಮರಾಠಿಯವರು, ಅಲ್ಲಿ ಮೆನನ್‌ರವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಾಗ, ಅವರು ಕೇರಳದವರು ಅನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ಮರಾಠಿ ಜನರ ಸಂಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಹಣಕಾಸಿನ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಿತು, ವಿ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣ ಮೆನನ್‌ರವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದು ಆಯಿತು, ಷೆಡ್ಡು ಹೊಡೆದದ್ದು ಆಯಿತು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವ, ಮುಂಗಳೂರಿನವ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವ ಚಾರ್ಲ್‌ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಎಸ್. ಕೆ. ಪಾಟೀರ್‌ರವರ ವಿರುದ್ಧ ನಿಂತಾಗ ಈ ಸಂಚು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಿತು. ಅಪಾರವಾಗಿ ಹಣ ಬಾರ್ಥ್ಯಾಕರ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಶಿವಸೇನೆ ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತು. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲರದು ಸೋರಾಯಿತು. ನಿಮಗೇನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷವನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಬೆಳಸೋಣವೆನ್ನುವ ದುರಭಿಮಾನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೂ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರ ವಿನಾಶಕ್ಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಯುದ್ಧ ನಡೆದು ರಕ್ತಪಾತ ನಡೆದು ಅದು ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಒಂದು ದೇಶವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಛಿದ್ರ ವಿಚ್ಛಿದ್ರವಾಗಿ ಒಡೆದು, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧವೇ ನಡೆದು ಹೆಣಗಳು ಬಿದ್ದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ರಕ್ತದ ಮಡುವು ಮತ್ತೆ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಅಥವಾ ಮತೀಯ ಕಾರಣಕ್ಕೋ ಈ ಗೂಂಡಾಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೆಲ ನಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕಾದವರ ಬೆಂಬಲವೂ ಇದೆ. ಬೇರೆಯವರ ಬೆಂಬಲವೂ ಸಹ ಇದೆ. ಇಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಳಾಗುವುದು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕು. ಈಗ ಆ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲವರ್ಸಾವೆಂದು ನನಗೆ ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ. ಅದು ಈಗ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕೊಟೇಷನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ 52 ಹೆಣಗಳು ಬಿದ್ದುವು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಕೊಟೇಷನ್ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

> "Shiva Sena has throughout had well wishers and supporters in the police force and among the State's officialdom apart from friends and allies in the political field The traditional goonda elements of greater Bombay who have close ties with certain political leaders found a new and respectable medium for their activities. They would be unrealistic to lose sight of these factors in assessing the growth and strength of Shiva Sena."

ಅಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೇರಳದವರು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವುದು, ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದು ಆಗಿದೆ. ಹಡಗಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೇರಳದವರು ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿನವರು ಬೇಕು. ತೀರಾ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿರುವ 9 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ವೇಶ್ಯೆಯರನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಿಜಾಪುರದ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ಜನ ಮಂಗಳೂರಿನವರು ಅಲ್ಲಿ ಏಕ್ಟೋರಿಯಾವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 10 ಲಕ್ಷ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೋಟಲು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಸಣ್ಣ ಚಾಕರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲರೂ ಮುಂಬೈ ನಾವು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಹೀಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಅದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಚಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರು ಇಪತ್ತು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಎರ್ಲಾ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಗಳು ಕೂಲಿಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕೆಂಬುದು ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರರಾಗಿರತಕ್ಕ, ಮಿರ್ ಮಾಲೀಕರಾಗಿರತಕ್ಕವರ ಸಂಚು. ಬಾಂಬ್ ಥ್ಯಾಕರೆಯವರ ಎಡಗೈಯುಳ್ಳ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲರಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಡಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕೆಂದು ಬಿಂಡವಾಳಷಾಹಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸಂಚು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಇಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಇಷ್ಟು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ರಾಕ್ಷಸೀ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೊಟೇಷನ್ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

> "No doubt the extent of damage done and the sense of insecurity created in Greater Bombay will induce the authorities to take measures to restore normal law and order. The belated arrest of chief trouble makers may be taken as an indication that the authorities have at least waken up to the dimensions to which they have encouraged and assisted hooliganism to grow resulting in major threat to democratic way of life in the nation's foremost and most cosmopolitan city."

ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಟೇಷನ್ ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

"Reactionary and goonda elements are always available to be made use of for such purposes. By making use of them, the goondas, the Congress bosses like Sri S. K. Patil in many States have contributed to undermining the growth of democracy. They are as much responsible for the growth of communal and anti-national organisations and providing a sense of insecurity in many areas of the country as they are to the speedy rise of Shiva Sena into a major menace to orderly democratic life in Greater Bombay."

ಇನ್ನೊಂದು ನಣ್ಣ ಕೊಟೇಷನ್. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

"It is the responsibility of all political parties (including the S.S.P.) which believe in parliamentary democracy as also intellectuals and others to extricate such youth from the tentacles of organisations like the Shiva Sena."

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಕೆ. ಅತ್ರೆಯವರ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ಶ್ರೀ ಬಾಲಥಾಕರ್ ಅವರು ಬೊಂಬಾಯಿ ಇಂಟೆಲೆಕ್ಚುಯರ್ ಸಿಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮೈನೂರಿನಲ್ಲಿ ಪೊನ್ನೆ ಲೋಕಿಯಾ ಸೇನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀರ್‌ರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇನೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಸೇನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ರಚನಾ ಸೇನೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನ'ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ನೀರಾವರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಈ ಎರ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಚನಾ ಸೇನೆ ಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ನಂಬಿಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಗಂಡನು 10 ಆಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಂಗನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲವೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸೇನೆ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಭೂಸೇನೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಲ್ಲ. ಅನ್ನ ಸೇನೆಯೆಂದು ಕರೆಯುಲಲ್ಲ. ರಚನಾ ಸೇನೆಯೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಕ್ಷರ ಸೇನೆಯೂ ಆಗತ್ಯ. ಇವತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ 5—10 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೈನಾದೇಶದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಇದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ನ್ಯೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ; ಮತ್ತು ಜನರು ಇದರಿಂದ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಕಾಣುವಂತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಜನತೆಗೆ ಮೊದಲು ಕಣ್ಣು ಕೊಡಿಸಿ, ಹತ್ತು ಜನರ ಮೊದಲು ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಸಿ. ಆದಿಲ್ಲದೆ ನೀವು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಬೇಡಿ ; ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಅಂಧಕರ ರಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯದು ಒಂದು ಕೊಟೇಶನ್ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

10-30 A.M.

"In the immediate future, the Centre has a big responsibility for ensuring that normal life in Bombay is not disrupted by organised goondaism. It must direct the State authorities to maintain law and order and if it is found that the State Government is unequal to it, there should be no hesitation to take over the administration of Greater Bombay so that the Union Government can assume direct responsibility for the lives of the millions living in the vast City. Sri Chavan cannot shirk his responsibility on this score."

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಸದನದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಆಲ್ಲ ಏನು ನಷ್ಟಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ದಿಗ್‌ಭ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋವಾಲಗೌಡ)

ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೊಟ್ಟೇಲು, ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಯಾರು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಏನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ತಂಡವನ್ನು ಕಳಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜುಪಡಿಸಿ, ರಾಜ್ಯದ ಪರವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಅವರ ಒಂದು ಪುನರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನು ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದ ಜನತೆಗೂ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರಿಗೂ ಏನು ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಅವರಿಗೂ, ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರ ಒಂದು ಕೂದಲೂ ಕೂಡ ಕೊಂಕದಂತೆ ನಾನು ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪುನರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇವರು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜರ ಪರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ, ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯತೆಯನ್ನು, ದೈನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ತ್ಯಾಗರಾಯರ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಹರಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ತ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಜನ ಮರಾಠಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ 60-61 ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ತಮಿಳರು ಇದ್ದಾರೆ, ಮಲೆಯಾಳಿ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಿರ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳಿ ಜನರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳಿಯವರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಐಕ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಂಧಿಯವರು, ನಮ್ಮ ಪ್ಯೂನುಗಿನ ಎಂ. ಪಿ. ಗಳು ನಿನ್ನೆ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಆ ರೀತಿ ನಮಗೆ ರಕ್ತಪಾತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತಪಾತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಮಾಡೋಣ. ''ರಕ್ತ ಹರಿದರೂ, ಹರಿಯದಿದ್ದರೂ, ಕ್ರಾಂತಿ ತರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು'' ಎಂದು ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನೀವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಜನಸಂಘ, ನಾಕ್ಸಲೈಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ದಿವಸ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡೋಣ, ಮತ್ತೊಂದು ಮಹಾ ಭಾರತ ಯುದ್ಧವಾಗಲಿ; ರಕ್ತದ ಕೋಡಿ ಹರಿಯಲಿ, ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕತ್ತು ಕೊಯ್ಯುವುದು ಘಟನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ. ಅದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರ ಹಣ್ಣುಬರಹವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಅದನ್ನು ಜನಸಂಘವೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ನಾಕ್ಸಲೈಟ್ಸ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡೋಣ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸತ್ತ ಹೆಣದಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ಗತಿ ಬಂದರೆ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡೋಣ, ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಅಂಥ ನರಕದ ರಕ್ತಪಾತಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ ನಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕಿತ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ನಾನು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಗಂಭೀರವಾದ ಗಂಡಾಂತರ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶಿವಸೇನೆಯವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತಹ ಸೇನೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಮರಾಠಿ ಜನರ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು, ಈಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ, ಸಹಾಯ ನೆರವು ನೀಡುವಂತಹ ಒಂದು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿವಸೇನೆಯವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಗಂಡಾಂತರಕಾರಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತದ್ದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಏನೆಂದರೆ, ಶಿವಸೇನೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ, ಇದು ಒಂದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸೇನೆ, ಮತ್ತು ಕಾಲ ಹೋದ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಇದು ತಿಂದು ಹಾಕುತ್ತದೆ ಎಂದು. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಜನರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಬಂದ ಜನರು ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕವಿದ್ದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಗತಿ ಇಲ್ಲ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಿವಾಜಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸೇನೆ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂಥ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ವೃತ್ತಿಯ ಸೇನೆಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತರದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸೇನೆಯವರು ತಮಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಅವನ್ನು ಮುಂಬೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಶನ್ ವರದಿ ಹೊರಬಿದ್ದ ನಂತರವೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿದರು. ಗಡಿ ಚಳುವಳಿಯು ನಲುವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಲಡ್‌ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಲಡ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಲ್ಲ. ಆಗ ಶಿವಸೇನೆಯು ನಾಯಕ ಬಾಳಠಾಕರೆ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಇತರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಮೇರೆ ಅವರು ನವೆಂಬರಾಜ್ಯದ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಬಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುವಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನದು ಇದೆ. ಶಿವಸೇನೆಯು ಆಶ್ರಯದಿಂದ, ಶಿವಸೇನೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾಣರು ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಪಿ. ನಾಯಕರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಿಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆಳಗಾವಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಠಾಕರೆಯವರು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಬಂದು ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುಡಾರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಇವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವರೇ ಆದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವರೇ ಆದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಧಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಈ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವವರೆಗೂ ಯಾವ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಮೈಸೂರಿನ ಯಾವ ನಾಯಕರಾಗಲಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂಬೈಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದಾಗ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಳುವಳಿ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪೋಲೀಸರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಎಂತಹ ಚಳುವಳಿಯನ್ನೇ ಆಗಲೀ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಡುತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವರ ಬೆಂಬಲ ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪೋಲಿಸಿನವರು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಮೈಸೂರಿನವರ ಅಂಗಡಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಬೆಂಕಿ ಇಡುವಾಗ ಇವರು ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಾಗಲೀ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ತರಹ ಆಶ್ರಯವನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನವರ ಮನೆಗಳನ್ನು, ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನಿರಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವ್ಹಾಣರು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರಬಲರಾದ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ)

ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಂಬೈಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಹೇಳಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಮುಂಬೈನಗರ ಲೂಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಜನರು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಹೋಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ರಿಜರ್ವ್ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಕರೆಸಿದರು. ಅವರು ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಅವತಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಶಿವಸೇನೆಯವರ ಅವತಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಬೈ ಪೋಲಿಸಿನವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಿವಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಂದು ಚಾಲನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಈ ತರಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾಣರಾಗಲಿ ಈ ಶಿವಸೇನೆಯ ಕೃತ್ಯ ಏನಿದೆ ಇದು ಉಗ್ರತರವಾದದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾಣರು ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರು ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೇಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮಾತು ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಮಾಡುವಂತಹ ಉಪಟಳದಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಕನ್ನಡಿಗರು ನಿರ್ವೀರ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ವೀರತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ್ದು. ಬೆಳಗಾವಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ. ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಇದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ತಾಳಿದಂತಹ ನಿಲುಮೆ. ಎಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ, ಹೋರಾಟದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯವರ ಗೂಂಡಾಗಿರಿಯಿಂದ ನೊಂದಿರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಜವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಂಬೈ ನಗರ ಎಲ್ಲರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದು ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಸ್ವತ್ತೇ ಅಲ್ಲ. ಮುಂಬೈ ನಗರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಮರಾಠಿ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸರಿಯಾದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ? ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ! ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿಲ್ಲವೇ? ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ? ಇವೊತ್ತು ಖಾನಾಪುರದಲ್ಲಿ 1-25ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಗೆ 2-3 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮರಾಠಿ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸವಲತ್ತನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿವಸೇನೆಯಾಗಲಿ ಗೋಪಾಲ ಸೇನೆಯಾಗಲಿ, ಭೀಮಸೇನೆಯಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಸೇನೆಯಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಹಿಬಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಈ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬೋಳಿಯಾ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇವತ್ತು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ತಾರೀಖು 8-2-69 ರಿಂದ 12-2-69ರವರೆಗೆ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಮುಂಬೈನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಕನಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಮುಂಬೈ ಈಗಿನ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರು ಯಾರೆಂದರೆ ಶಿವಸೇನೆಗಳು. ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಕೇವಲ ಭಾಷಾಂಧತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾ

ಡುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಸುಬು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನೌಕರರಾಗಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಅಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳಗಾಂನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಖಿಲಭಾರತದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲು ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಚವಾಣ್ ಅವರು ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದಾಗ ಗರಾಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಮೊರಾರ್ಜಿದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಇನ್ನೇ ತಾರೀಖು ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಕಾರಿನ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ತೂರಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಆರಂಭವಾದ ಗರಾಜೆ ನಾಲ್ಕುದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆದು ಸುಮಾರು 52 ಜನರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು, ನೂರಾರು ಜನರು ಗಾಯಗೊಂಡರು. ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಸುಟ್ಟುಹೋದವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಜನರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದರು. ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಈ ರೀತಿ ಗರಾಜೆ ಮಾಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾಣ್ ಅವರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇದೆ. ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಾಯಗಳು ಬೇರೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಗರಾಜೆ ನಡೆಯುದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶಿವಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದ್ದುದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಚಳುವಳಿ, ಗರಾಜೆ ಮತ್ತು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕರೆಸುವವರೆಗೆ, ಕರ್ಫ್ಯೂವನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಶಿವಸೇನೆಯ ಗರಾಜೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನೆಡೆದ್ದಿತ್ತು. ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳ ಲೂಟಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆಯವರೆಗೆ ಪೋಲೀಸರು ಆ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಯಾವುದೇ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಅಗಲೀ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಪಾಲನೆ ಅಗಲೀ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಗರಾಜೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವತ್ತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವತ್ತುಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಗಳ ಸ್ವತ್ತುಗಳು, ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಖಾಸಗೀ ಜನರ ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಹಾಳಾದವು. ಅಂಗಡಿಗಳ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾದವು. ಕೆಲವು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು, ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರು ಬೀದಿ ಪಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಇರಬೇಕಾದರೆ, ಭದ್ರತೆ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಉದ್ಭವವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾಜನ ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವರೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಈ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದರು. ಈ ಆಯೋಗದವರು ತಮ್ಮ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಹಳ ಸಮಯವಾದರು ಸಹ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಸಮಯದವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಹ ಇಂತಹ ಗರಾಜೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮರಾಜ್ಯದ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒತ್ತಡವನ್ನು ತರಬೇಕು ಆ ರೀತಿ ಒತ್ತಡ ತರದಿದ್ದರೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮವರಿಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ,

(ಶ್ರೀ ಬೋಳಾ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ)

ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರ ನಷ್ಟದ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಜನರ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯ ಜನರಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲಿನಂತೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಅಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ದಂಡನೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಠರಾವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷಣದಿಂದ ಯಾವ ಪರಿಹಾರವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸಂತೋಷವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹಣದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಣದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು, ನಮ್ಮ ಜನರು ಮತ್ತು ಈ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

11-00 A.M.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ (ಭಾಲ್ಕಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಯಾವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ಟಿಗೂ ಜವಾಬುದಾರರಾಗಿದ್ದಂತೆ ಇವೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದು ಯಾವ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಜನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಪಕ್ಷ ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಪಕ್ಷ ಇಲ್ಲವೇ ಅಪೊಸಿಷನ್ ನಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಾಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ತಪ್ಪು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವಾಗ ತಪ್ಪು ಯಾರಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರವಾಗಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಯಾವ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಯಾವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಜನತೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಹುತಿಯಾಗಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಮಾತುಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಗರಾತಿಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಆದರೂ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಹುತಿಯಾಗಲು ಇದರ ಬ್ಯಾಕ್‌ಗ್ರೌಂಡು ಏನಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಭಾವನಾ ಶಕ್ತಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಖಂಡ ತುಂಡ ಮಾಡಿದಾಗ ಮರಾಠಿ ಮಾತಾಡುವವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಾಂತ ಎಂದಾಯಿತು; ಇದೇಕೆ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲರುವ ನೇತಾ ಜನರು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ, ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲರುವ ನೇತಾ ನಾಯಕರುಗಳು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವು ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾಷಾವಾರು

ಪ್ರಾಂತಗಳು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಖಂಡ ತುಂಡವಾಗಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಾಗಲೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉದ್ರೇಕ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳು ರಚನೆಯಾದವು. ಹಾಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತವೂ ಆಯಿತು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದರೂ ನಾವೆಲ್ಲ ಭಾರತ ದೇಶದವರು ಎಂದು ನೋಡದೆ ನಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡಲು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸಮಾಜದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಜನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೆ ಇಂದು ನಡೆದಂತಹ ಭಯಂಕರ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಇಂದು ನಡೆದ ಅಹುತಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದ ನಿತಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಶಾಂತಿ ಬೇಕು ಶಾಂತಿ ಬೇಕು ಎಂದು ನುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ಜನತೆಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಅದು ಭಾರತದ ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರಗಳವರು ಜನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಕಾಶಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಗೂ ಇರುವಷ್ಟು ಅಂತರ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದಂಶ ಇದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಮರಾಠಿಯಾಡುವ ಜನರು ಇರುವ ಜಾಗವೆಲ್ಲಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುವ ಪಾದ ಆಕಾಶಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಗೂ ಇರುವ ಅಂತರದಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ಇರದೇ ಇದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಗದರಾಟಗಳು ಆಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಯಾವಾಗಲೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಾಜನ್ ತೀರ್ಪು ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಬರೀ ಕಾಗದ ಬರಿಯುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ರಿಮೈಂಡರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಗದಗಳು ಬರೆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆ ಇದೊಂದನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಬರೀ ಗೂಂಡಾಗಿರಿಯಿಂದ ಜಾತೀಯತೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷಾ ಜನತೆಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಉದ್ರೇಕಗೊಳಿಸಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನರ ಅಹುತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದರು ಮತ್ತು ಇಷ್ಟೊಂದು ಲೂಟಿಗಳನ್ನೂ ಅಮಾನುಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಕರ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಶಾಂತಿ ಎಂದು ಕೂತರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನ್ಯಾಯವೂ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನ ನಾಯಕರೂ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯವಂತರೂ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿದಾಗ ಮುಳ್ಳಿನಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭೀಕರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಪೊತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ಭಾರತದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಜನತೆ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಅವರು ಎಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಆ ಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಇವರ ವಾದದಿಂದಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂತಹ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೆದರುವವರಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಖಾತರಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ನುಮ್ಮನೆ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವೇಚ್ಛೆನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಭಂಗ ಬರುವಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ)

ಯಾಗುವಂತೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದವರು ಅವರ ದೇಶವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನತೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾವಿಯಾಗಿ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದವರೂ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ತಮಿಳು ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು, ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮರಾಠಿ ಮಾತಾಡುವ ಜನರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಬೊಂಬಾಯಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹೆಸರು ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಭಾವನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು 12 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕುಸಾರಿ ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೂಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಈಪೊತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಂತಗಳವರ ನೀತಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯದಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಿತ್ರರುಕ್ತಿಯಾವ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಇದುಕ್ತಿಯೊಂದು ಕಾರಣ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ದೇಶದಕ್ತಿಭದ್ರತೆಗೇ ಕಳಂಕ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮಾತೇನೋ ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪ್ಲಿಟ್ ಬರುವಂತೆ ಬೇಧ ಭಾವನೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಪೊತ್ತು ನಡೆದಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಗಡಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮರ್ಯಾದೆ ದಾಟಿ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಶಾಂತಿ ತಾಳ್ಮೆ ಮೀರಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೀರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ವಾಟರ್ ಬೋರ್ಡ್, ಗಡಿ ವಿವಾದ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಗದ ಬರೆದರೂ, ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೂ, ನತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬೀದಿ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1953 ರಲ್ಲಿ ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀರಾಮುಲು ಸತ್ತ ನಂತರ ರೈಲು, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬೇಕು ಎಂದು ಬಾಂಬೆ ಸ್ಪ್ರೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೋಲಿಬಾರ್ ನಡೆದ ನಂತರ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಗೋವಾ ಬಗ್ಗೆ 10 ವರ್ಷದ ನಂತರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಟೀರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಖಡಾ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ರೈಲು ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಸ್ಟೀರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾವೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಗೂಂಡಾತನದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗೂಂಡಾತನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುವುದು, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಇಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಸಹ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾವು ಸಾಮ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಇದು ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಆರಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯನ್ನು ಬಾವಿಯ ನೀರಿನಿಂದ ಆರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಸುಮ್ಮನೆ 12 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ನತತವಾಗಿ ಸಾಮ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಎದ್ದನಂತರ ಬಾವಿಯ ನೀರಿನಿಂದ ಆರಿಸಲಿಕ್ಕೆ

ಹೋದರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಈ ನಥೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಲಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ರೇಕವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ಸ್ ಸಾರ್ಟ್ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಏನಾಶಕಾರೇ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ಧಿ ಎಂಬಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾರ್ಡರ್ ಕಮೀಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾಯಕರುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲರುವ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅಸತ್ಯ, ಅಧರ್ಮ, ಅನೀತಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಮೈನೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ ಅಸತ್ಯ, ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನುಮ್ಮನೆ ಕೂರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಂದು ದುರ್ಮಾಗದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಥೆ 3 ಕೋಟಿ ಜನರ ಪರವಾಗಿ ಧೈರ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲರ ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ. ಈ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಹಿನ್ನೆರೆಯಾಗಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—Mr. Speaker Sir, I pay homage to the martyrs of Bombay who have succumbed to the firing. At the outset I condemned what had happened in Bombay. But I strongly support Mr. Thackeray and his activities in Bombay.

SOME HON. MEMBERS.—Shame, shame.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ಪಾಮಿ, ಇದು ತೀರ ಸಣ್ಣತನ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯಸದ್ಯರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳೋಣ. ಅವರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಏನು ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ಪಾಮಿ. ನಾನು ಇದನ್ನು ರೂಲ್ 59 ಪ್ರಕಾರ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ನಿರ್ಣಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವ ಸೇನೆಯ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯದವರಿಗೆ ಜೀವಹಾನಿ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಈ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಶಿವಸೇನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವ್ಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

Sri K. H. SRINIVAS.—The hon. Member Sri Sayanak who was just now attempting to make a speech clearly stated that his intention is to support the activities of Shiva Sena and Mr. Thackeray. I do not know how the hon. Member could support the activities of Shiva Sena when that particular question is not before this House.

Mr. SPEAKER.—The point before this hon. House for discussion is the violent activities of Shiva Sena in Maharashtra in general and Bombay in particular. Many hon. Members said that they were very much dissatisfied about it. The views of hon. Member Sri Sayanak appears to be that the Shiva Sena did not act in a wrong way and its

(MR. SPEAKER)

activities could not be condemned. Anyway, it is open to Sri Sayanak to say whatever he wants. Let us hear him. I request hon. Member Sri Sayanak to be rather very moderate in his language. Let us hear the opposite point of view also.

Sri B. B. SAYANAK.—Sir, why this Shiva Sena has come into existence in Bombay? The simple object of the Shiva Sena is that Maharashtrians should get 80 per cent of jobs or employment opporunities in Bombay and in Maharashtra State 80 per cent of Maharashtrians should get accommodation in Government quarters. These are the simple objects of Shiva Sena. Are these objects of Shiva Sena harmful to the nation?

Mr. SPEAKER.—Please explain who is a Maharashtrian?

Sri B. B. SAYANAK.—Maharashtrian is a person who resides in Maharashtra and who has respect for Maharashtra whether he speaks Marathi or any other language. Every person who resides in Maharashtra should be treated as a Maharashtrian.

Mr. SPEAKER.—If that is so, when a Mysorean stays there and conducts his business in Bombay for several years, why his property should be damaged?

Sri B. B. SAYANAK.—I will come to your point Sir. Sir, these are the only two objects of Shiva Sena and all the States in India have accepted these objects of Shiva Sena and even in Mysore State the Hon. Chief Minister has already stated that local persons should be taken in Government services and industrial services in the State. Even Maharshtra Government has accepted this object.

In the last general elections, Mr. V. K. Menon wanted to contest the election from Bombay on the Congress ticket. Mr. S. K. Patil refused the Congress ticket to Mr. Menon as in the opinion of Mr. S. K. Patil Mr. Menon was out and out a communist. Then Mr. Menon contested the election as an independent candidate with the help of Communist Party and the Congress Party ticket was given to Mr S. S. Barve. During the elections, the Congress Party took the support of Sri Balasaheb Thakare and this Shiva Sena.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member may please come to the point.

Sri B. B. SAYANAK.—Sir, after the election of Mr. S. S. Barve the Congress Party congratulated the Shiva Sena. Immediately after the election, Mr. Barve died and in his place Tarabai Sapre who is the sister of Bave was given Congress ticket to contest from Bombay and Mr. Menon was again the Congress opponent in the election. At that time also Shiva Sena fully supported the Congress candidate and the Congress candidate got elected in the bye-election. All the Congress people patted Mr. Thakare and the activities of Shiva Sena then, and now they are against Mr. Thakare and Shiva Sena. It is not a surprise to me that the Kannada people are condemning Shiva Sena now.

Sir, even when the Mahajan Commission was appointed to solve Maharashtra-Mysore border dispute, the people in Mysore State and the minorities in border area had given evidence against Mr. Thakare and his Shiva Sena. I want to ask the Kannada people was it right on their part at that time to do so? The objection taken by the Kannada people to Shiva Sena at that time was only because they wanted to hustle the question of Mysore-Maharashtra border dispute. Mr. Thakare came to Belgaum on 1st November 1968 to address a public meeting there and requested the Central Government to solve the Mysore-Maharashtra border dispute before 26th January 1969. The Congress High Command and the Central Government headed by Smt. Indira Gandhi have never come out with any definite solution to this problem up to 26th January 1969. Have they guts to solve this problem which is pending for more than 12 years?

Then Sir, the Leader of the P.S.P. condemned the Shiva Sena, but the P.S.P. which is an All India party, also entered into a pact or agreement with the Shiva Sena during the last Municipal Corporation elections in Bombay. With the help of Shiva Sena, the P.S.P. got success in Bombay. Not only that Sir, there was also a public meeting on 2nd February 1969 in the Shivaji Park in Bombay where Mr. Sadanand Varde said in the public meeting that the P.S.P. in Bombay would support the Shiva Sena in respect of the border dispute.

11-30 A.M.

I want to ask Sri Gopala Gowda. The Leader of his SS Party in Bombay Mr. Bapu Sahib Kalate has supported the border issue taken up by Shiva Sena in Bombay. Why does he condemn Shiva Sena in Mysore State? All the national parties are divided on this border issue. They have no guts to solve the border problem issue amicably. Maharashtrian of any party in Bombay feels that Belgaum should be merged in Maharashtra and Kannada people in Mysore of any party feel that Belgaum should be retained in Mysore. The Jan Sangh has not taken a bold stand to solve the border issue. The President of the Congress Party is feeling in Bangalore that he wants a judicial enquiry. When there was a meeting on 13-14th of this month in Delhi of the Working Committee Meeting, why did he not suggest it at that meeting? Why he is making that suggestion here only? I am charging Sri Nijalingappa that he is expressing it in Mysore State and he wants to kindle the fire in Mysore State in respect of border issue. That is the charge against Sri Nijalingappa I am making.

Mr. SPEAKER.—Is he afraid of Bal Thakerey?

Sri B. B. SAYANAK —Yes. I have been repeatedly saying that it is the duty of the Central Government and the All India Congress Party to solve the Maharashtra-Mysore border issue once for all and take a firm decision. It is the Congress Party which is headed by Sri Nijalingappa and the Central Ministry which is headed by Indiraji

(SRI B. B. SAYANAK)

who have no guts to solve the border problem. That is why there is goondaism in Bombay. What had happened in Bombay is, the goondas have looted property and burnt the houses. It is the goondas who have looted properties and the looted properties are found in the huts which is a colony of southerners and not in the houses of Maharashtrians. That is my charge against the Southerners. Shiva Sena is not for looting. They have not done it. They only wanted to have this border problem solved amicably, as early as possible. Thank you, Sir.

You have given me full justice.

Mr. SPEAKER.—Normally the time for such a discussion under rule 59 is 2½ hours. It is over. If it is the pleasure of the House, I have no objection to extend the time up to One of the Clock.

HON'BLE MEMBERS.—Yes, Sir.

Mr. SPEAKER.—I will extend the time up to 1 P.M. we will sit up to One. The Chief Minister wants half an hour for reply. The discussion may proceed up to 12-30 P.M. There is hardly one hour. There is a big list of speakers given to me. It may not be possible to accommodate all. Therefore I am requesting all hon. Members to co-operate with the Chair by taking lesser time than ten minutes. It would be embarrassing for the Chair if they make requests for extra time.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಹಿಂಸಾಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣದವರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದವರಿಗೆ ಆದ ಅಪಾರ ನಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಈ ಮನೆಯು ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಶಿವಸೇನೆಯ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಿವಸೇನೆಯು ಕೇವಲ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರಚಿತವಾಗಿರದೆ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸೇನೆಯು ನೆಪದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಸೇನೆಯು ಈಗ ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿ ಗಡಿ ವಿವಾದದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದವರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದವರಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗವು ನೇಮಕವಾದಾಗ ಅದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ, ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದೆಂದು ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು, ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವರದಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಹಾಜನ ಆಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಲೇ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಭಾಗಗಳು ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ದೊರೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವೆನುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅವರು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂಅನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುಕೊಂಡೇ ತೀರುತ್ತೇವೆಂದು, ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗ ನೇಮಕವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮೈನರ್ ಅಡ್‌ಜನ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನೂಕ್ತ

ವೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಿವಿ ಕೊಡದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಿಸಲು ಕಾರಣರಾದರು. ಆದರೆ ಆ ಕಮಿಷನ್‌ವರದಿ ಹೊರಬಿದ್ದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ತಯಾರಿಲ್ಲ, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೆಳಗಾಂ ದೊಯ್ಯುವಂತಿಲ್ಲ ವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯ ಮೂಲಕ ಗಾಳಿಪಠವನ್ನು ಆಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಭಾವನೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ನಂದಾರವರು ಯಾವ ಕಾರಣ ಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧುಗಳು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಮುಂದೆಬರುವಾಗ ನಡೆಸಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತೋ ಅಂಥದ್ದೇ ಶಿವಸೇನೆಯ ಹೇಯವಾದ ಕೃತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಿನ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಶಿವಸೇನೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಘಾತಕವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತಗೆ ದೇಶವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆ ಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಜಾತೀಯ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ವ್ಯಾಮೋಹ ಮತ್ತು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ದೇಶ ಘಾತಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೆಸಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿದಂಥ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯಲೇಬೇಕು. ಇಂದು ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ಆದಕಾರಣ ಮೈಸೂರು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಇದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ. ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ನಮಗೆ ಅದರಿಂದ ಲಾಭವಿಲ್ಲವಿದ್ದರೂ ನೈತಿಕ ಹೊಣೆಯನ್ನರಿತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಪದೇಪದೇ ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೆದಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮಗೆ ವರದಿಯಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಲಾಭವಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನಿಪ್ಪಾಣಿಯು ನಮ್ಮ ಕೈತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಖಾನಾಪೂರ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸೋಲಾಪುರದ ಕೆಲವೊಂದುಭಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಪ್ರದೇಶ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಯಿಂದಲೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಹಾತ್ಯಾಗಿಗಳು ಅಗಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ತ್ಯಾಸು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾವು ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ಮೈಸೂರು ತನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವದೇ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯುತ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದೆ. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೇವಲ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಗಡಿಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದೆನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹದಗೆಡುತ್ತದೆ. ಯಾರದೂ ಬಡೆಗೆ ಒಳಗಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮುಂಬಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಹಾನಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಂಬಿ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂಬಯಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ದಕ್ಷಿಣದವರ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲೂ ಮೈಸೂರಿನವರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಹೋದಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಸಹೋದರರು ಮತ್ತು ಗೆಳೆಯರು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಕಳಕಳಿಯ ನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ)

ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿಯ ದುಗುಡವನ್ನು ಆಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದವರಿಗೆ ಒಂದುದಿಟ್ಟವಾದ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆದ ಹಾನಿಯನ್ನು ಅವರು ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಆದಷ್ಟೂ ತಮ್ಮ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, nobody can afford to support the atrocities committed by the Siva Sena in Bombay unless there is crisis of confidence and concience. The reason for my saying so is because it is not only undermeoratic but also it is a fascist method adopted by the Siva Sena. While condemning Shiva Sena we have to look into the character of this Shiva Sena. It was born out of unholy alliance of professional politicians, particularly the party in power, in order to defeat the leftist and progressive elements in the country. That was the main motive. I must recall to the mind of the hon'ble Members in this connection that Sri S K. Patil in order to defeat Sri V. K. Krishna Menon, a progressive minded man—somebody stated he is a Communist but he has neither joined Communist party nor do we consider him has a communist—in the last general election, supported this organization. Shiva Sena which is an illegitimate child born out of Congress and Swatantra. Of late I do not understand how the P. S. P. is joining hands with this Shiva Sena and trying to take advantage of Shiva Sena which is a big serpant and dragon. Sometime back we said about Chinese dragoon but this seems to be Maharashtra dragon. After all my education was in Marathi; in Bidar district whether we are Karnadigas or Maharashtrians, we are remaining like brothers and sisters and there is no hatred. But hatred alone is the foundation and corner stone of this Shiva Sena and Bal Thackerray was proud to proclaim in the streets of Bombay that for the protection of Maharashtra people a person like Hitler is required and he is such a Hitler. Such a dragoon is allowed to function in a democracy by those who profess to establish democracy in the country. There cannot be Hamlet without the Prince of the Denmark. The villain of the piece here is the Union Home Minister who believes in divide and rule policy, and playing an anti-social role, taking maximum advantage of creating and whipping up hatred in Maharashtra. This Shiva Sena has all his blessings and I charge the Home Minister is one of the fellow supporters of this Shiva Sena. Bal Thackerray had gone to Delhi and in consultation with the Home Minister did all this. I may say with full sense of responsibility that he is the person who has encouraged such demonish and devilish character of people as a result of which lives of innocent people were lost. They have lost very heavily. The Mysore people have succumbed to such pressures. Now the Congress Working Committee wants to discuss this issue. When the One Man Commission was appointed, Sri S. K. Patil rightly said that Sri Nijalingappa was sleeping over the matter. At the time the Commission

was appointed Sri Nijalingappa did not do what all he should have done. Therefore all these things are happening. The interest of the Congress party is uppermost, and it is most unfortunate that the people will have to make such agitation within the constitutional limits. When it was requested that this organisation be banned, Sri Chavan said that there is no specific thing like banning a party like Shiva Sena. This is the worst dragon which has come up with the influence of C. I. A., with the blessings of Congress bosses like Sri S. K. Patil. Practically during those days there was no Government in Bombay, when hotels were looted and people were killed, the I. G. P. wanted to make a compromise with Bal Thackerray whom the police knew was a gangster. According to me the Shiva Sena is only an association of gangsters and gangsters alone can do these things. Shiva, according to mythology is God and Sena means those who guard the borders. But, the motive and character of Shiva Sena is only to whip up communal movement in the State to see more and more harm is done. Such being the case I emphatically say that the Central Government and Maharashtra Government are responsible for this and I demand that the Union Government should dismiss the Maharashtra Government and remove Sri Chavan. He does not deserve to be our Minister at the Centre

Unless Shiva Sena organisation is banned, there is no possibility of restoring law and order. There are several such Fascist organisations in our country. In Mysore also, we are not lacking in such organisations. Such organisations are active in the name of narrow parochialism and language and several other things. There is an organisation similar to Shiva Sena in Assam. A fortnight back there was a big agitation in Andhra and there was a regular fight between the people of Andhra and Telangana, between two brothers, talking a single language. Here in Mysore, on the floor of this very House we have heard the slogan of two Mysores—South Mysore and North Mysore in order to split the present State into two States. So we will have to fight this fascist mentality on the basis of language and politics. Unless we give a political fight, there is no solution to this problem. That mentality should be curbed and we have to emerge ourselves as a socialist force. We must unite all the forces which believe in socialism. Shiv Sena was a tool to crush the Communist Party in Bombay and we defended our Party against its onslaughts. Our party Office was smashed. It was not the Congress Office that was smashed in Bombay. Mr. Chavan who was responsible for the birth of Shiv Sena, is now using the word Fascist while characterising the Shiv Sena organisation; it was sheer hypocrisy. We refuse to believe him; we refuse to swallow Chavan's words. Mr. Chavan has made such a statement at the eleventh hour in order to save his skin. We throw a challenge to the Central Government that we are not going to allow them to take away the interests of Mysoreans. We urge that the Mahajan Commission Award should be taken as a total award. If there is to be any change in it, we are not going to surrender to it. I ask the present Chief Minister to throw a challenge to the Central Government. I tell him: Please do not return

(SRI V. N. PATIL)

to Bangalore to sit as Chief Minister; give your resignation first from there itself and say that we, Mysoreans are not going to succumb to pressures. All that is happening at Delhi is only a conspiracy to help Maharashtra and Shiv Sena is the tool of the Maharashtrians. The Maharashtrians want to secure Belgaum anyhow for Maharashtra. Shiv Sena is their lever; it is a fresh method to take away the rights of Mysoreans.

As regards the atrocities committed by Shiv Sena, several of my friends have condemned them and I will not go into them for want of time. In order to curb tendencies of Shiv Sena lest it may affect Mysoreans, no such parochial organisations and cheap slogan-mongering should be allowed hereafter; they should be nipped in the bud. This House must give a clear guidance to tackle such tendencies and forces. Lately several organisations are sprining up on the basis of language and parochialism. All these as well as communal approaches should be curbed, When such pe nicious forces are raising their head, Government must consider whether it deserves to be here. To be frank, we have lost faith in this Government. It is the spokesmen of this Government who have time and again surrendered to the whims and fancies of Maharashtra and the Union Government and betrayed the people of Mysore.

One word about compensation. We are receiving Tibetan refugees; we are receiving refugees from Ceylon and Burma and giving them all help. Then why not we show generous attitude to our own brothers? I appeal to the Government of Mysore to exhib t an open and generous mind towards our own unfortunate brethren of Mysore and get them maximum compensation. We must secure the maximum justice from the Maharashtra Government to the Kannadigas. I conclude by thanking the Chair.

MR. SPEAKER — As the time available at my disposal is short, I shall be giving only five minutes to each Member hereafter. I can accommodate hon'ble Members only to that extent. Let each Member confine himself to that time limit so that I may accommodate all the members who have expressed their desire to participate in this debate.

† SRI S. R. BOMMAI (Kundagol) — Mr. Speaker Sir, I condemn the atrocities commited by Shiv Sena people at Bombay. It is unfortunate that we, Indians, have forgotten the lessons of history in a very short time, that is, within 20 years after Independence. We were slaves for thousands of years because of language differences, religion and caste, which contributed to the disunity of the nation. Because of these divisive forces, at the time of the reorganisation of States, number of leaders expressed their fear about the formation of States on linguistic basis and stated that formation of States based on language,

caste, etc., should not be encouraged. I think their fears have come true. Because of these narrow parochial tendencies throughout the country for the last 15 years, we are seeing riots, looting and dacoity and law and order has failed in many States, in a number of Cities. If we have the interest of the nation at heart, if we have to survive as a nation, if we have to preserve our freedom obtained after thousands of years of subjection under the great leadership of Mahatma Gandhi, it is for us to reconsider whether we will have to go back on our decision of multi-lingual States. It is time that we re-consider our decision.

The basic activity or the ideology of Shiv Sena is based on hatred and jealousy. Its activity has particularly got an economic background and it can be predominently seen in Bombay City. The outsiders who have gone to Bombay City have built the City and contributed to the wealth of the City. They are in a better economic position. The Maharashtrians who are not given a proper treatment in industry, trade or commerce are jealous of other people. That has led to the activities of Shiv Sena. That is the basis of the Shiv Sena ideal.

If we have to avoid all these tendencies, we will have to solve the economic problem of the whole country. It is our economic ills that are responsible for all these unhappy tendencies throughout the country. If everybody is given a proper job and provided with proper employment then there will be no question of any caste or creed or activity based on provincialism.

Therefore, it is high time that all Indian national parties come together over a round-table and take firm decisions. They have to advise their State Branches or State organisations to condemn such activities. Not only that. They should not associate themselves with such activities or associations indulging in parochialism. At the time of elections, alliances are made with such organisations having narrow objectives by political parties to get into power and after getting into power, those parochial organisations exercise their influence on the political party which sought their help. No political party should enlist the help of such groups to keep the balance of power nor associate with them. Once we recognise them or associate with them or take help from them, it will be difficult to condemn them. Therefore opportunistic alliances should not be made by any political party with communal or provincial organisations.

12-00 NOON.

It is high time that all the political parties met together and declared that they would not associate with such activities. So far as the loss that has been caused to Kannada people and other people in Bombay State is concerned, this Government and all the political parties should come forward to collect funds and compensate our brothren who have suffered there. With these few words, I thank you, Sir.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾಪು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಕು 8 ರಿಂದ 12 ರ ತನಕ ಅವಿರತವಾಗಿ, 5 ದಿವಸದವರೆಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿವಸೇನೆ ಗೂಂಡಾಗಳ ಭೀತಜೇಷ್ಟೆಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಜೀವಂತ ನುಟ್ಟು ಹಾಕತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿವೆ. ಈ ಶಿವಸೇನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ವಿಷಯ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಿವಸೇನೆಯು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಯಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮುಂಚೆ ಮಾಡಿರುವ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು, ಸೇರಿಸಿ, ಇದು 5 ನೇ ಬಾರಿಯಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಕೃತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಇಂಥದ್ದೇ ಅದ ಕೃತ್ಯಗಳು ಉಡುಪಿ ಹೋಟೆಲಿನವರ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿವೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ, ಎಂದರೆ, ಇದು ಭಾರತದ ಭಸ್ಮಾಸುರನೆಂದು ಕರೆದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಭಸ್ಮಾಸುರನು ಶಿವನ ಭಸ್ಮದಿಂದ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಶಿವಸೇನೆಯೂ ಕೂಡ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೆನನ್‌ರವರ ಜನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಎಸ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕೂಸು ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಈಗಿನ ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಚವಾಣ್ ಮತ್ತು ಮುಂಬಾಯಿಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ಎ. ಪಿ. ನಾಯಕ್‌ರವರ ವರಪ್ರಸಾದ ಸಿಕ್ಕಿ, ಈ ಭಸ್ಮಾಸುರ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಈ ಭಸ್ಮಾಸುರನ ಉರಿಯ ಹಸ್ತವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯರ ಅದರಲ್ಲೂ ಉಡುಪಿ ಹೋಟೇಲಿನವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಯಾಗಿ ಶಿವಸೇನೆಯವರು 1966 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಾಜಿ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಜರುಗಿಸಿದರು. ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ವಿಶೇಷತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ನಾಟಕ ಏನಿದೆ, ಆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ತೆಗಳುವ, ಅವರಲ್ಲೂ ಈ ಉಡುಪಿ ಹೋಟಲಿನವರನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಒಂದು ನೀಚ ತರಗತಿಯ ನಾಟಕವನ್ನು ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ನಾಯಕ್‌ರು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಶಿವ ಸೇನೆಯೆಂಬ ಭೂತವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಪೋಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಶಿವಾಜಿ ಪಾರ್ಕಿನ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ, ಉಡುಪಿ ಹೋಟೇಲಾದ ನಟರಾಜ ಎಂಬ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು, ಅಲ್ಲಿ ಫರ್ನಿಚರ್ ಮೊದಲಾದ ವುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು 1966 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ಯ. ಆಗ ನಾನು ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ, ಚವಾನರಿಗೆ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನೋಡುತ್ತೇವೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಯಾವ ತರವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಎರಡನೇ ಸಾರಿ, 1968 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಸಾಧಾರಣ 7 ಹೋಟೇಲುಗಳನ್ನು ಹುಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಡ್ಗುಲಾ, ದಾದರ್ ಮತ್ತು ಶಿವಾಜಿ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ 85 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಡುಪಿ ಹೋಟಲಿನವರಿಗೆ ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ಯ 5ನೇ ಕೃತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. 9ನೇ ತಾರೀಕಿನ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9 ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಶಿವಸೇನೆಯು 500 ಜನ ಗೂಂಡಾಗಳು ಶಿವಾಜಿ ಪಾರ್ಕ್, ಬಿ. ಬಿ. ದಾದರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಭೋಜಶೆಟ್ಟರ ಹೋಟೆಲ್ "ವಿಶಾವ"ವನ್ನು ನುಚ್ಚುನೂಚ್ಚು ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಜರಿರುವ ಪೋಲೀಸರು ಹುಡುಕಿದರೆ ಒಬ್ಬರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದಿನನಿತ್ಯ ಶಿವಾಜಿ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ, ಬಿ. ಬಿ. ದಾದರ್ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ 75 ರಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪೋಲೀಸರು, ಆ ದಿವಸ ನೋಡಿದರೆ ಒಬ್ಬನೂ ಅಲ್ಲರಲಿಲ್ಲ. 500 ಜನ ಟಿನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೋಟಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟು ನಾಶ ಮಾಡಿದರು. ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಿಗರು ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಎ. ಪಿ. ನಾಯಕ್‌ರಿಗೆ ದೂರಿತ್ತರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿವಸ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ 76 ಹೋಟೇಲುಗಳಿಗೆ 104 ಬೀಡಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚಿ ಮತ್ತು ಹೋಟೇಲಿನ ಫರ್ನಿಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅಷ್ಟರ ತನಕ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೇ ಅದು ನಪ್ತಿದೆಯೇ ಬದುಕಿದೆಯೇ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇದು ಪೂರ್ವಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ಎ. ಪಿ. ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಶಿವಸೇನೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಬಾಳ್ ತ್ಯಾಕರೆಯವರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅಲ್ಲಿ 73 ಹೋಟಲುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನುಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಆಮೇಲೆ ನೂರಾರು ಆಂಗಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಫರ್ನಿಚರ್ ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟು ನುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಈ ಶಿವಸೇನೆ ರಾಕ್ಷಸರು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉಡುಪಿ ಹೋಟೇಲಿನವರ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳು ಇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ 4—5 ಮನೆಗಳ ಹೆಂಗಸರ ಒಡವೆ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನದ ವಿಷಯ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ 1961 ನೇ ಸೆನ್ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 41 ಲಕ್ಷ 52 ಸಾವಿರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ 17 ಲಕ್ಷ 25 ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು 3 ಲಕ್ಷ 86 ಸಾವಿರ, ಗುಜರಾತಿಗಳು 7 ಲಕ್ಷ 93 ಸಾವಿರ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಇತರ 25 ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಜನರು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯವರ ಸಂಖ್ಯೆ ½ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವ ಭಾಷೆಯವರನ್ನು ಸರ್ವ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮುಂಬೈ ನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀ ವೈ. ಬಿ. ಚವ್ಹಾನ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾನ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಈಗ ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕ ಗೃಹ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಪೋರ್ಟ್‌ಪೋಲಿಯೋವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ್ಯೆನಿಕ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮುಂಬೈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಕಾರ್ಪೊರೇಟರು ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ ಅವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರು ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಅವರು ಇನ್ನೂ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಮುಂದು ವರಿಸುವುದಾದರೆ, ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರು ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆಯದಿದ್ದರೆ ನಾವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಸದಸ್ಯರೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಗಳು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶಿವಸೇನೆಯವರ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಅಪಾರವಾಗಿ ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೀರವಾಣಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯರು ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸಲು ಏನೊಂದು ಕ್ರಮವನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬಾರದು. ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನತದೃಷ್ಟ ಜನಗಳು ಈ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮುಂಬೈಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ರೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದ ತಿಂಗಳೊಳಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹೊಚ್ಚೆಯಮೇರೆ ಕಾಲಚಿತ್ರಾಗನನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಈ ಹಾನಿಯಿಂದ 100ಕ್ಕೆ 97 ಜನರಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಗಳು, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರೋಪಕಾರಿಗಳು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೊಯ್ನಾ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ)

ಭೂಕಂಪದಲ್ಲಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚ್‌ಆಡಿ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮಜನಗಳು ಉದಾರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್‌ಅನ್ನು ಮುಂಬೈ ನಗರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಹಾನಿಯಲ್ಲಿ ನೊಂದಂಥ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನತೆ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I am receiving chits from hon. Members desirous of participating in the debate. Under Rule 61 of the Rules of Procedure, the members who have given notice may make a short statement and the Minister shall reply shortly, and any member who has previously intimated to the Speaker may be permitted to take part in the discussion, but not nothers. I am sorry, if I were to disappoint them. I request hon. Member Sri Vatal Nagaraj to speak and try to be very brief and sweet.

Sri SHARANAGOWDA INAMDAR (Jewargi),—May I know whether the hon. Members who have praticipated in this debate are out of those who had given previous intimation ?

Mr. SPEAKER.—Yes, they are out of those who had given me previous intimation.

Sri K. H. PATIL (Hubli).—Sir, hon. Members are expressing their views on an important matter. Why don't you extend the time ?

Sri SHARANAGOWDA INAMDAR,—Sir, when this House has been particularly convened in the morning to sit and discuss this motion, it was expected that most of the members may participate in the discussion. It was not known whether the members who had given intimation are only allowed. It is a very serious matter. Therefore, I request the Chair to kindly extend the time and give opportunity to others also, because we want to make it clear whether it is a communal organisation or communal forces are behind it. There are so many things to be expressed.

Mr. SPEAKER.—The rule is very clear that any member who has intimated the Speaker may take part in the Debate!

Sri B. BHASKARA SHETTY.—There are number of members who are anxious to participate. I request the Chair to extend the time. We can take up the budget discussion tomorrow.

Mr. SPEAKER.—Where is the time ?

Sri SHARANAGOWDA INAMDAR.—Please extend the time.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member may discuss the matter with his Leader instead of raising it on the floor of the House Sri Vatal Nagaraj may please begin his speech.

†ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಹೇಜೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಮೇರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಘಾತದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸನ್ಮಿತ್ರರು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವವರು ಯಾರುಇಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಎಂದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈಪೊತ್ತು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರೇ ಇಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾಗಲಿ, ಬೆಳಗಾಂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುವವರೆಗೂ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಅಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ರಕ್ತಪಾತವಾದರೂ ಸರಿಯೇ, ಬೆಳಗಾಂನ ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶಿವಸೇನೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೂ ಸಹ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಿವಸೇನೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಯಕರುಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಹ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದವರು. ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗ ನೇಮಕವಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗದ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಂತಿಮ, ಇದನ್ನು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳವರೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಪೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬೆಳಗಾಂ ತಮಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕರು ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಏನು ? ನಿಮ್ಮದು ತೋಳ ಕುರಿಮರಿಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಗಳಾದ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಂತೆ ಮೈಸೂರಿನವರು ಕುರಿಮರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ತೋಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೋಳ ಮತ್ತು ಕುರಿಮರಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ನಾವುಗಳು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಇರೋಣ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಾಗ, ಕುರಿಮರಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಇರೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ತೋಳ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ತಿಂದು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಆಗ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿತಂತೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೂ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡದಿರುವುದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಕೈ ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಜನರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ಯಾವ ಏವಾದದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ರೋಷವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ನಿಜವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಕೇವಲ

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾಗದ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಪಾಂಡವರು ವನವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅರ್ಜುನ ಬೃಹನ್ನಳೆಯ ವೇಷ ಹಾಕಿದಂತಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ನೀತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ. ಪಾಂಡವರು ಮತ್ತು ಕೌರವರು ಜಗಡೆಯಾಡಿ, ಪಾಂಡವರು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸೋತಮೇಲೆ, ಕೌರವರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದುಶ್ಯಾಸನನು ದ್ರೌಪದಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನು ಎಳೆಯುವಾಗ ಪಾಂಡವರು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಈ ಮುಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದರು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆಯಾದ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನು ಮುಖಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾವು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರೇ, ತಮಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ತಾವು ಭೀಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸರ್, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೇರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೇ ಎಂದು ಸಂಭೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಸಂಭೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ದ್ರೌಪದಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ಎಳೆಯುವಾಗ ಭೀಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನಂತೆ, ಏನೆಂದರೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ತೊಡೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ ರಕ್ತವನ್ನು ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ, ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಲ್ಲನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಬಾಚಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಬಾಚುತ್ತೇನೆ ಎಂದು, ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ. ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ; ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀವು ಗಂಡನರೂ ಅಲ್ಲ, ಹೆಂಗನರೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ನೀವು ಗಂಡನರೂ ಅಲ್ಲ, ಹೆಂಗನರೂ ಅಲ್ಲ, ಎರಡು ಅಲ್ಲದ ಒಂದು ತರಹ ಇದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಗಂಡನರೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮರಾಜ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ. ಶಿವಸೇನೆ ಯಾವ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಶಿವಸೇನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರದೇಶ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಅಫ್ರೀಜ್‌ಖಾನ್ ಅವರು ಖಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿ, ಬೆಳಗಾಂನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವವರಿಗೂ, ಕೇಂದ್ರದ ನಟವರುಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಯನಕ್ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬಾಳ ಠಾಕ್ರೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ.:

"ಗಡಿ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಹಾದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಬಾಳ ಠಾಕರೆ ಶಿವಸೇನೆಯ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಧಮನ ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ ಪೋಲೀಸರ ಹತೋಟಿ ಮೀರಿ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕಾದೀತು ಎಂದು ಫೆಬ್ರುವರಿ 2ರಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಹಾಫೀಜ ಅವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ

ನಂಬುಗೆ ಉಳ್ಳವರು ಠಾಕ್ರೆಯವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗೆಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧ ಬಲಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರೋಣ''

ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

12-30 P. M.

ಇವೆಲ್ಲ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೈ. ಬಿ. ಛವಾಣ್ ರವರೇ ಎಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಕಡೆಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಖಂಡಿತ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾದಿಗಳಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಕಡೆಗೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಂದ ದೇಶ ರಕ್ಷಣೆ ಖಂಡಿತ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವೈ. ಬಿ. ಚವಾಣ್‌ರವರು ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಹಾಜನ್‌ರವರ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಂಡತುಂಡವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಇಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗಾಗಿ ಅವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಅವರಿಂದ ಖಂಡಿತ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವೈ ಬಿ. ಚವಾಣರವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಗೃಹನಚಿವರಾಗುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಹಾಜನ್‌ರ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಅವರು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡ ವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಸಭೆ ಕರೆದು ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ಮಹಾಜನ್ ತೀರ್ಪನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಇಂದು ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೈ. ಬಿ. ಚವಾಣರವರನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಪ್ರೈಮಿನಿಸ್ಟರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಇಂತಹ ಆಂದೋಲನಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು ಮತ್ತು ಮಹಾಜನ್ ತೀರ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿ. ಅದನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು 8-9 ರಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಆರಂಭಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅಂತಹ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಖಂಡ ತುಂಡವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ಜನತೆಯ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಜನತೆಯ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಜನತೆಯ ಸಮೂಹವನ್ನು ವಿಧಾನ ಸೌಧದೊಳಗೂ ನುಗ್ಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದೀತು. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇದನ್ನು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಬೆಂಬಲವೂ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಂತಹ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರೇ ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲರಲು ಯೋಗ್ಯರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ 50 ಜನರನ್ನು ಕರಿಸಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಕರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಆಗ ಮೈಸೂರು ಜನತೆಯೆಲ್ಲರೂ ಶಹಬಾಸುಗಿರಿ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನತೆ ನಿಮ್ಮ ಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯೂ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬುದಾರಿ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬುದಾರಿಯೂ ಇದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

† Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—Hon. Deputy Speaker Sir, with great regret I wish to say a few words about Shiv Sena. What is Shiva Sena ? Is it named after Shiva or is it named after Shivaji ? But I can say it is not either of the two. It is a saithan Sena and this means a sena of devils. This sena should go and it should not remain in existence on earth. Frankly speaking, I can say that shocking atrocities which this Sena has committed on Kannadigas is very very regretful. I can say it is pre-planned and well organised and I can say somebody is playing behind the screen. I can hold the Home Minister Mr. Chavan and the Chief Minister of Maharastra Mr. Naik, responsible for all these activities. Most of the Hotels, Houses and shops of Kannadigas have been shattered to ruins. What harm these Mysoreans have done to these Maharastrians ? In a democratic country any man can live anywhere to eke out his livelihood,—let him be a Mysorean, Maharastrian, Keralite or anybody. He has got full freedom to live anywhere in this country. Nobody can say that only Maharastrians should live in Maharastra and not others. No human being can tolerate the atrocities committed by these people in Maharastra. I urge the Centre and also the Chief Minister of Mysore who is responsible to safeguard the interests of the Kannadigas wherever they are, to see that the loss incurred by the Kannadigas is made good and let the Chief Minister have a Committee set up, to investigate the actual damages done to Kannadigas, mostly the people from South Kanara who have done no harm to Maharastrians and let them give compensation to the victims of these atrocities and allow the Kannadigas to live peacefully.

I want to disclose in this connection that another Sena by name Bant Sena or Setty Sena is coming up in Coondapur. An incident took place on 10th of last month when the people of the minority Communities were attacked and wounded by this Sena. Of course the people who were wounded were admitted to the Hospital. The police authorities and also the Deputy Commissioner did not take any action. I am very sorry to say that even though I gave a list of those culprits they did not care to arrest them. Of course when we speak of Shiva Sena in Maharastra, I am very sorry to say, that even in our own State there is what is called the Bant Sena or the Shetty Sena which is springing up at Coondapur. I would like to ask the hon. Chief Minister to destroy this Sena first.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶೆಟ್ಟಿ ಸೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನುಮ್ಮನೆ ಅವರು ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾವುದೂ ಸರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಶೆಟ್ಟಿಗಳು ಅದನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—I do not blame all the Shetty people. But the Shetty people of Coondapur have taken law into their hands. The Students organisation in Bant hostel have taken the lead. I request the hon. Chief Minister that these activities taking place in Coondapur, should be nipped in the bud before they mature. With these words I conclude and thank the Chair.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ (ಮಂಗಳೂರು-2).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಮರಾಠಿ ರುದ್ರಹೋಮ. ಆದರಲ್ಲಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ರುದ್ರಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 97 ರಷ್ಟು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರ ಹೋಟೇಲ್‌ಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿರುವುದು, ಅವರ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿರುವುದು, ಹೆಂಗಸರ ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡಿರುವುದು, ಫರ್ನಿಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ನುಟ್ಟು ಹಾಕಿರುವುದು, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ: ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಶಿವಸೇನ ಹಿಟ್ಲರಿನಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದರೆ, ಅದು ಕೊನೆಗೆ ನಾಶವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಲರನು ಏಕೈಕ ವೀರ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ, ಅವನು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಅವನಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಏನಾಯಿತು? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೇನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭದರ್ಲೇ ಪೊಟಕು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ನತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಯ ಬರುವುದು ಖಂಡಿತ. ನಾವು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ನೋಡಿದರೆ ರಾವಣನ ನಾಶ, ಭಸ್ಮಾಸುರನವಧೆ, ಕೀಚಕಧ್ವಂನ, ಭಸ್ಮಾಸುರ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ನಾಶವಾದ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಈಪೊತ್ತು ಶಿವಸೇನೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವಂತ ಒಂದು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ರೋಮಾಂಚನ ಕಾರಿಯಾದ ಕೃತ್ಯ ಮಾಡಿರುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ಈಪೊತ್ತು ನುಮ್ಮನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅದೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರ ಹೋಟೇಲುಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿರುವುದು, ಬೀಡಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಫರ್ನೀಚರು ಗಳನ್ನು ನುಟ್ಟು ಹಾಕಿರುವುದು, ಉಡುಪಿಯವರ ವಸತಿಗೃಹಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡಿರುವುದು. ವಡಪೆಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳುಗಳು ತಬ್ಬಲಿಯಾಗಿ ತಾಯಿ ಯಾರು, ತಂದೆ ಯಾರು, ಅಕ್ಕ ಯಾರು, ತಂಗಿ ಯಾರು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ದುಃಖ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈತ್ರಿಸೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಘೋರಣಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನುಮ ಹೃದಯಉಳ್ಳಂಥವರು, ಕೋಮಲ ಉಳ್ಳಂಥ ಜನರು. ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಟಿಪ್ಪೂಸುಲ್ತಾನ್ ಇದ್ದ ದೇಶ. ಬ್ರಿಟಿಷರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಂಥ ಏಕೈಕ ವೀರ ಟಿಪ್ಪೂಸುಲ್ತಾನ್. ಹಾಗೆ ಒನವೇಶ್ವರರೂ, ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಮುಂತಾದ ನಮರವೀರರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಪೊತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮನನ್ನೂ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರಿಗೆ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ನೀವು ಏನುಬೇಕಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚವಾಣರವರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಮಹಾಜನ ಸಮಿತಿಯ ತೀರ್ಪನ್ನೂ, ಶಿವಸೇನೆಯು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಲಾಲ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ನಂದಾರವರು, ಎಸ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲರವರು ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಘಟನೆ ನಡೆದಾಗ, ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಇತ್ತು.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ)

ಆದುದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಮಾರ್ಚ್ 6–7ನೇ ತಾರೀಖು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ನಡೆಯುವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಶಿವಸೇನೆಯ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅದು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಪೊತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ 97 ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ರೀತಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ದಾಂಧಲೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನಾಗಲೀ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಹೊಟೇಲು ಉದ್ಯಮ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಶಿವಸೇನೆಯು ಹಾವಳಿಯಿಂದ ನಮ್ಮವರೇನು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮವರನೇಕರು ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ನಷ್ಟಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆಯಾದವನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ರಕ್ಷಣೆ, ಪ್ರೀತಿ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳಗತಿಯೇನಾಗುವುದೋ ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮವರ ಸ್ಥಿತಿ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಕಳಿಸುವಂತೆ ದುಷ್ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಎಸಗುತ್ತಿರುವ ವರನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಚವಾಣ್‌ರವರು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1–00 P.M.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವವರೆಗೆ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈಗ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಭಯಾನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರೂರತನದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮನೋಭಾವ ಕೂಡ ಬದಲಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಗಡಿಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡಲೇ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕು. ಶಿವಸೇನೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದವರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡವಿದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದಲಾದರೂ ಕೊಡಿಸಬೇಕು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶಿವಸೇನೆ ಚವಾಣರ ಕೃಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಚವಾಣರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ, ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಈ ಶಿವಸೇನೆ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಿಂದ ಚವಾಣರನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಜನರೇನು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೆ ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರ

ಮನೆಗಳೂ ಲೂಟಿಯಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾನಹಾನಿಯಾಗಿದೆ, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು, ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ತೋಚದೆ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆರ್ಮ್ಡ್ ರಿಸರ್ವ್ ಪೋಲೀಸ್ ತರಿಸಿದ್ದರೆ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಈಗ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಕ್ ಸರಕಾರವಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೆಂಟೇನ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಯಾವ ಸರಕಾರ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು, ಅದಿರಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಜಲಿಯನವಾಲಾಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ನಿರಾತ್ಮರಲೆಯೇ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದರು, ಅನೇಕರ ಪ್ರಾಣಹಾನಿ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಕೃತ್ಯ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಘೋರವಾದುದು. ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕೂಡ ಇಂಥ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೀನವಾದ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರ ಎಸಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಕೂಡ ತಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಾಗ ಇಂಥ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳು ಬೊಂಬಾಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ನಾಯಕ್ ಸರಕಾರದವರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪತ್ರ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಾಗಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನೊಂದ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅವರು ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದಿಕ್ಕು ಕೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಗೋಪಾಲಗೌಡರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಒಂದು ತಂಡವನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಅಲ್ಲೇನು ಕೃತ್ಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ತಕ್ಷಣ ಈ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬೊಂಬಾಯಲ್ಲೇನು ಕೃತ್ಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಲಾದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಆರ್ಮ್ಡ್ ರಿಸರ್ವ್ ಪೋಲೀಸ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಜನರು ಹೆದರಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಕೂಡ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಿವಸೇನೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆರ್ಮ್ಡ್ ರಿಸರ್ವ್ ಪೋಲೀಸ್ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾನಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಜಾ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದುದೇ ಹಾನಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೇನೆಯೂ ಇರಬಾರದು. ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇರಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ 54 ಕೋಟಿ ಜನ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಪಕ್ಷ, ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ, ಕೋಮು ಇವು ಯಾವುದನ್ನೂ ಭಾವಿಸದೆ ಭಾರತದೇಶದವರೆಲ್ಲ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟ ಸುಮಾರು 15–16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ (ಮೂಡಬಿದ್ರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಪ್ರಾಯಶಃ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರು ಅಧಿಕಾರದ ಆಸೆಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ಆಸೆಯಿಂದ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಪುನರಪಿ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈವೊತ್ತು ಶಿವಸೇನೆ ಸಮಾಚಾರವಿರಲಿ, ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸುಭಿಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರು, ಇತರ ಭಾಗಗಳವರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದವರು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದವರು, ಕೊಡಗರು ಎನ್ನುವ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದರೆ ಬಂಟರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಜೈನರು, ಈ ತರಹ ಜಾತಿ ಭೇದಗಳಿದ್ದು ಗಲಭೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕುಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಜಾತೀಯ ಗಲಭೆ ಎದ್ದಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದೂ ಅಧಿಕಾರ ಆಸೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಸಹಿತ ಜಾತೀಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಎ. ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಟಿಕೆಟ್ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪಕ್ಷದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೋತು ಹೋದನು. ಆ ರೀತಿಯ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು, ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಶಿವಸೇನೆ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀ ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರನ್ನು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೆನನ್ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚವಾಣ್ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕ್ ಅವರು ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಗಂಡಾಂತರ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ? ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಕ್ರಿಸ್ಟಿನ್ ಕೀಲರ್ ಸಲುವಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಶಿವಸೇನೆಯ ಪುಂಡಾಟಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಪ್ರಮೇಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ತರಾಪು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಚವಾಣರು ಮತ್ತು ಅವೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ನಾಯಕ್ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಶಿವಸೇನೆಯ ಗಲಭೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಂತರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಬಹುದು. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲಬೆ ಇದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವೆರಡೂ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಶಿವಸೇನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜನತೆ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬಾರದು, ಯಾವರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೂ ನಡೆಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆ ಪುಂಡಾಟ ಮಾಡಿದೆ. ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ದೋಷವಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕಲಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅವರೇ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ನೌಕರರನ್ನು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದಿಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಪುನರ್ಘಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಜನರು ಆಡುವ ಭಾಷೆ ಹಿಂದಿ ಇರಲಿ, ಕನ್ನಡ ಇರಲಿ, ತಮಿಳು ಇರಲಿ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇಡೀ ದೇಶ ದಾದ್ಯಂತ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಬೇಡ. ಬರೀ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಗವರ್ನರ್ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಒಂದೇ

ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬಹುದು, ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬದಲಿಗೆ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಸೀರಿಯಸ್ ಆದ ವಿಚಾರ. ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ದೇಶಕ್ಕೇ ಗಂಡಾಂತರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯಕ್ (ಮಂಗಳೂರು–1).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಅದಂಥ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ವಿಷಯ ಡಿಸ್ಕಷ್ ಆಗುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾಗಿಯಾಗಲೀ, ವಕೀಲರಾಗಿ ಆಗಲೀ, ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರನ್ಯಾರಾಗಿ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಾಗಿ ಆಗಲೀ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ತುಂಬ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟರು ಹೇಳಿದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ 3,60,000 ಜನ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆ ಸೇವಕರಾಗಿ 16 ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಿನುಗಾರರೂ ಸಹ 8 ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲೀಕರಿದ್ದಾರೆ, ಉದ್ಯಮಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರ ತನಕ ಬೊಂಬಾಯಿ ಯಾವದೊಂದು ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿತ್ತೋ ಅದು ಈವೊತ್ತು ಭಯಾನಕವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದೆ. ಜನತೆ ಈವೊತ್ತು ಶಿವಸೇನೆಯು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಜನತೆಯ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಉಂಟು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಇತ್ತು. ಮೈಸೂರಿನವರಿಂದ ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತನ್ನ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಕೂಡ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಗೋವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಗೋವ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗವಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಈವೊತ್ತು ಕೂಡ ಗಡಿ ವಿವಾದ ಎಂದು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದವರನ್ನು ಬೊಂಬಾಯಿನಿಂದ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಶಿವಸೇನೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮಹಾಜನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ವ್ಯಸನಕರವಾದ ವಿಷಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಚವಾಣ್‌ರವರು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮಹಾಜನ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಪವಾದ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚವಾಣ್‌ರವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ (ಮೂಡಿಗೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಎರ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಿಂದ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಶಿವಸೇನೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಸೆಂಟ್ಹೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರೇ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. 1966ನೇ ಇಸವಿ ನಂತರ 1967ನೇ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ಇದರ ಹುಟ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದಲೇ ಆಯಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಇದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಂದರು. ಆಗ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಅವರಿಗೆ ಬೇಡವಾದಂತಹ ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವುದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರ ಎಂದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲವು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್)

ಹಿತಾನಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಅದೆರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಬಲಿಯಾದಂತಹ ಜನ ಎಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದವರು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಉಪಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಾರು ನೆಲೆಸಿದ್ದರೋ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟರು, ಚವಾಣ್‌ರವರಾಗಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಾಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿದ್ದರೆ ಆಗಲೇ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಚವಾಣ್‌ರವರನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಹೋಂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅದರ ಒಂದು ಫಲವನ್ನು ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದರ ಹಾವಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ 19ನೇ ಆರ್ಟಿಕರ್ (ಇ) ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನೂ ಕೂಡ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಆ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಹಾಸಂಸ್ಥೆ, ಅಂತಹ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಎಂ ಪಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಚವಾಣ್‌ರವರು ಹೋಂ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ನುಲಭವಾಗಿ ದಮನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇರುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಕಡೆಗಸಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರುವಾಗ ನಾವು ಏಕೆ ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವನ್ನು ಸುಡಬೇಕು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಣೆಯಾರು! ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವೈ. ಬಿ. ಚವಾಣ್‌ರವರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಈ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೋಷಿಯಲ್ ಎಲಿಮೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಚವಾಣ್‌ರವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ದ್ವಂದ್ವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಒಂದು, ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಾತ್ಮಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಜನಕ್ಕೆ ಸುಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಶಿವಸೇನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಚವಾಣ್‌ರವರು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಚವಾಣ್‌ರವರು ಇರುವವರೆಗೂ ಶಿವಸೇನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಎಂ ಪಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು. ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತೈಷಿಗಳಾಗಿ, ಅವರ ಸಹೋದರರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇರುವುದಾದರೆ ಈ ಕ್ಷಣ ಅವರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೆಡವಬೇಕು. ಆ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಚವಾಣ್‌ರವರ ಈ ದುಷ್ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ನುಮ್ಮನೆ ಕ್ರೊಕಡೈಲ್ ಟೀಯರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವೂಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನಗಳಿಗೆ ತತ್ಕಾಪಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿರತಕ್ಕ

ಜನಗಳನ್ನು ಬಲ ಹಾಕದೇ ಹೋದರೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳು ಬರಬಹುದು. ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಬೇರೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದೇನೋ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂಕೂಡ ನಾಳೆ ಬರಬಹುದು ಒಂದುವೇಳೆ ಬಂದರೆ ಅದು ವಿಶೇಷವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಾರದು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಭೃತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾಗದ ಬರೆಯುವುದು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಇದನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ನಿಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನುಕಂಪ ಇದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೊನ್ನೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಹಾರತುರಾಯಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಅನುಕಂಪ ಇದ್ದರೆ ಕರುಣೆ ಇದ್ದರೆ, ನಿಷ್ಪ್ರ. ಇದ್ದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅಂದರೆ, ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಒಂದು ದುಷ್ಕೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶಿವಸೇನೆ ಹುಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರೀತಿನೀತಿ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆ, ಅದನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತ—ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಂಥ ದುರ್ಘಟನೆಗಳ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾ ಭಾಗದಿಂದ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ, ಹಾಗೂ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಈಗ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗದವರು ತಮಿಳರು ಇದ್ದಾರೆ, ಕೇರಳದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾ ಭಾಗದ ಜನಗಳು ಈ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ, ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವವರು. ಶಿವಸೇನೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುವವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾಣರು, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲರು, ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಎಂದು ಹೀಗೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ (ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ).—ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವರು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪೇ, ನರಿಯೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲ ಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಯಾವ್ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೊ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ದಾರಿತಪ್ಪಿ ನಡೆದಾಗ ನಾವು ಕೂಗಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರೂ ಕೂಗಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ದುರುಪಯೋಗವೋ ಅಥವಾ ಉಪಯೋಗವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಶಿವಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳ ಉತ್ತರದಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಮಾತ್ರ ಈ ನಿಷ್ಪೇಕ್ಷವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಶಿವಸೇನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಅವರೋಕಿಸುವಾಗ ಬರೀ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಂದನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಪೊಟ್ಟಪೊದ ಲನೆಯದಾಗಿ ಸಿನಿಮಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕನ್ನಡದವರು ತಮಿಳರ ಚಿತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಿಂದ ಸಂಗೀತಗಾರರು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ತೆಲುಗು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾವುದೂ ಬೇಡ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಹೀಗೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು, ನಮಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಬೈದರೆ ಈ ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ದಮನಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದಲ್ಲ. ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೇರಳಾದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಸೇನೆ ಎಂದು ತಯಾರಾಯಿತು. ಆಡಳಿತ ಕುಸಿದುಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಂಟನ್‌ನ್ಸ್ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಲ್ಲವೆಂದು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿಯೂ ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು. ಆಗಲೂ ಅನೇಕ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಕಂಡಮ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಬಿರುನಾಗಿ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಂಟನೆನ್ಸ್ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೇರಳಾದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲ ಸೇನೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲ ನಡೆದಂಥ ದುರ್ಘಟನೆಗಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ? ಅದು ಆಲೋಚನೆಮಾಡುವ ವಿಚಾರ. ಮತ್ತೆ ಚವಾಣರು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಥವಾ ಚವಾಣರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚವಾಣರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.— ಚವಾಣರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು. ತಾಯಿಗೆ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚವಾಣರೊಬ್ಬರನ್ನು ಬೈಯ್ಯುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಆಗಲೀ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ದೂರಿ, ಯಾವ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ವಿವಾದ 1956-57ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುವ ವರದಿಯೇ ಫೈನಲ್ ಎಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮತ್ತು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅವರಿಂದ ಬಂದಮೇಲೆ ಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರಿನವರು ಇದು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದವರು ಕಾನರಗೋಡು ತಮಗೆ ಸೇರಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಬಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆಯೇ ಆಯಿತು. ಇದುವರೆಗೂ ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಂದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆತಾನೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಆ ವರದಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಲ್ಲ. ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತ್ಯವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿದೆಯೇ ಹೊರತು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಧೈರ್ಯಮಾಡಬೇಕು. ಶಿವಸೇನೆ ಎನ್ನುವುದು ಏನು, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಬೇರೆಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ಸ್ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಮ್ಯೂನಲ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ಸ್‌ನ್ನು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕರೆದು, ನೀವು ಹೋಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಎಂದುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಆ ಸಹಾಯದಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಕಡೆಯಿಂದ ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು.

1-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ "ನೀವು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ" ಎಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಆಮೇಲೆ ಕಂಪೆನ್‌ಸೇಶನ್ ಕೊಡುವ ಮಾತೂ ಇದೆ. 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಬಹುತೇಕ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಆಪಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಭೆಯು ನೇರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಈ ನಿಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ನಾವು, ಶಾಸಕರು, ಈ ಠರಾವಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೇ ವಿನಹ ಬೇರೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ್ಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯರ್ಲಾಗಲಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ, ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಮನೋಭಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜುಡಿಶಿಯರ್ ಇಂಪಾರ್ಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವಾಯರಿ ನಡೆಸಿ, ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ, ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಅಂತೂ ಯಾರು ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಒಂದು ಶಿವಸೇನೆಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ, ಈ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ಪರಸ್ಪರ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಇರತಕ್ಕಂತದ್ದು, ಅದು ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿರಾರು ವಿಂಗಡಣೆಗಳು, ನಾವಿರಾರು ಭಾಷೆಗಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಗಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಲಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಲಿ, ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿತ್ತು ? ಒಂದು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಬಹಳ ಕ್ಷೇಮಕರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಂತರಿಕವಾದ ಭಾವನೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯ ಇದ್ದರೆ, ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರು ಬಂದು, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ, ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ತಮಿಳರು, ಕೇರಳದವರು ಬಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳನ್ನು, ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ಇಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಏಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಾರದು, ಎಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಈ ನಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅನುಕೂಲ ಯಾವಾಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇಂಥ ಶಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರಚೋದನೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಕೂಲಿ ಮಾಡುವವನಿಗೂ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನಿಗೂ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವೂ ಇಲ್ಲ, ಅನಾನುಕೂಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲರತಕ್ಕಂತಹ ಈ ಪ್ರಾಂತೀಯತೆಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಇದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನೂ ಅವೇ ರೀತಿ ಕರೆದು ನಾವು ಸಹ ಪೆರೋಕಿಯಲಿಸಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ರೀತಿಯರ್ಲಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ರೂಪದರ್ಲಾಗಲಿ, ಬೆಳೆಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ, ಆಗ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಬಗೆಹರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಶಿವಸೇನೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ ಖಂಡನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮಹಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಿಂಗಳ 7ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಸುಮಾರು 5–6 ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಏನೊಂದು ಅನಾಹುತ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾದ ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಿ, ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅದ ಅನಾಹುತ, ಇದು ಕೇವಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅದ ಅನಾಹುತವಲ್ಲ, ಇದು ಇಡೀ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಅನಾಹುತವು 4–5 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು, ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ನಾಯಕರು, ಪಕ್ಷಗಳು, ಪಂಗಡಗಳು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಐಕ್ಯತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಾದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅನಾಹುತ, ಅಥವಾ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕ್ವಾರ್ಟರ್ನಿಂದ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ವರದಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ನಡೆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಏನು ಆಗಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಇದು ಕೆರಳಿಸಿದೆ, ಮತ್ತು ಬಹಳ ಆಸಮಾಧಾನ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಯಾಗಿರಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿರಲಿ, ಅಥವಾ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವವರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇತರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಯಾವ ಜನರು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜೀವನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಅದರ ಬಗೆ ತಾವು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ನಮ್ಮದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಯ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆ ರೀತಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಒಂದು ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗಳಿಸಿದ್ದರೋ ಅವರು ಇವೊತ್ತು ಬೀದಿ ಭಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಆದಂತಹ ಹಾನಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡುವಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಆಗಿದೆ, ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಕ್ನಾಲೆಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ನಿನ್ನೆ ಟಪಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಬಂತು. ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆರಲ್ಲೆ ಬರಬಹುದು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇವೊತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮಮುಂದೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಯಾವ ತರಹ ವರದಿಯೂ ಇಲ್ಲ. 4—5 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಧಿಕೃತವಾದ ವರದಿ ಇದುವರೆಗೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕೃತವಾದ ವರದಿ ಬರಲಾರದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒತ್ತಿಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ್ವೈನಕ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಈ ಒಂದು ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಶಿವಸೇನೆ ಕಾರಣರಲ್ಲ. ಈ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಕನ್ನಡ ಜನರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ದ್ರೋಹ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕಾರಣರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಪೂರ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪೂರ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರಿತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು

ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಫೆಬ್ರುವರಿ 10ನೇ ತಾರೀಖು ಅನಾಹುತ ಅಥವಾ ಘಟನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದುವು. 7ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

> "The Commissioner of Police, Mr. E. S. Modak, told newsmen in Bombay on Sunday that Mr. Bal Thackeray the Shiv Sena chief, had failed to keep his word that the Shiv Sena demonstration at the time of Mr. Morarji Desai's arrival in the City would be peaceful.
>
> Mr. Modak who was clarifying the understanding reached between the Shiv Sena leader and the Police said a small group of Shiv Sena volunteers was to hand over a memorandum to the Deputy Prime Minister at Mahim and the car was not to be obstructed anywhere else.
>
> But what was witnessed during Mr. Desai's drive into the city proved that the demonstrators had no intention of remaining peaceful. Even as the convoy accompanying the Deputy Prime Minister was passing along the Express Highway, stones were thrown on the vehicles."

ಇದು ನನಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಏನು ಪುಟು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಎಪಿಡೇಷನ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಷಾದಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಶಿವಸೇನೆ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸರ ನಡುವೆ ಈ ರೀತಿ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಆಗಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ದೇಶ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಇವೊತ್ತು ಶಿವಸೇನೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಸೇನೆಯು ನಾಯಕರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಠಾಕರೆಯವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅವರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅವಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಶಿವಸೇನೆಯು ನಾಯಕರಾದ ಬಾಳಠಾಕರೆಯವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಮರುದಿವಸ ಬಹುಶಃ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏಳುವುದರಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಎಂದರೆ ಅದು ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

> "Shiva Sena sign boards and posters were seen at some places of the City stating that 'Bombay will continue to burn as long as Balasaheb Thackeray is in prison'."

ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಾಳಠಾಕರೆಯವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರ ಸುಡ ತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ಆಗ್ರನೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಜೈಲಿಂದ ಅವರದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಷ್ಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಬಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

> "Mr. Bal Thackeray Shiva Sena Chief, currently detained in the Yerwada Central prison here, has issued a statement appealing to all 'Shiva Sainiks' to see that peace is restored immediately and that 'at any cost our struggle should not be allowed to be exploited by Communists'."

The Statement was received through the Inspetor-General of Prisons around 1-30 A. M.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಆ ರೀತಿ ಆದಮೇಲೆ ಯಾವರೀತಿ ಅದನ್ನು ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಒಂದು ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಮಾಡುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ ಆಗಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಠಾಕರೆಯವರು ಬೆಳಗಾಮಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮೈಸೂರು-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿಯ ವಿವಾದದಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದನ್ನು ನನಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮುಂಬೈ ಷಹರದ ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಥಾರೆಂಜ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯನರೆಗೆ ಬೆಳಗಾಮ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಮುಂಬೈಗೆ ಬರಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಬರಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಬರಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಅನೇಕಡೆ ಕೆಲವು ಜನ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ ಆಗುವುದು ಅಲ್ಲ. ವರ್ತುತಹ ಬಂದಿದೆ. ಟ್ರಬಲ್ ವಾಜ್ ಇನ್ ದಿ ಬ್ರೂವಿಂಗ್ ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಇದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಎರಡುದಿವಸ ಮೊದಲು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತರಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಇದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಅನಾಹುತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಶಿವಸೇನೆಯೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಮೃತ್ಯಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಗೆ ಬರೆದು ನನ್ನ ಮತವನ್ನು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತರಹ ಶಿವಸೇನೆಗೆ ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಲಾರದೆ ನಿಂತುದಕ್ಕಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತರಹ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಸೇನೆಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ಸೇನೆಗಳು ಗೋಕಾಲ ಸೇನೆಯಾಗಲೀ, ಲಜಿತ್ ಸೇನೆಯಾಗಲೀ ಭೀಮಸೇನೆಯಾಗಲೀ ಇರಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇನೆ ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಆ ರೀತಿಯಾದ ಸೇನೆಗಳು ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ನಾಡಿನ ಆರ್ಮಿ. ಅದು ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು. ಉಳಿದ ಯಾವುದೇ ಸೇನೆಗಳು ಇರಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಶಿವಸೇನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತರಹ ಸೇನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಶಾಂತಿಗೆ ಭಂಗ ಉಂಟುಮಾಡಿದಾಗ, ಇಂತಹ ಸೇನೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಬ್ಯಾನ್‌ಮಾಡುವುದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಮಾಡಲು ಕಾನ್ಸಿಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿಯ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹುಟ್ಟದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಯಾವ ವರದಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಂಗ್ ಅಟೆಂಷನ್ ಮೋಷನ್ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಪ್ರಕಾರ ಈ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿ 59 ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ, 127 ಜನರಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಖಾಸಗಿಯವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೆ, ಆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೆ ರೈಲ್ವೆಯ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 19 ಪೋಲೀಸ್ ಚೌಕಿಗಳು, 103 ಮಿಲ್ಕ್ ಬೂತ್‌ಗಳು, 20 ಬೆಸ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ನುಟ್ಟುಹಾಕಲಾಗಿದೆ. 63 ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳ ಲೂಟಿ

ಯಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 43 ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ದಕ್ಷಿಣಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳು ಎಂಬು ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 123 ಅಂಗಡಿಗಳು ಲೂಟಿಯಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 14 ಮಾತ್ರ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರು 18 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಾನಿ ಯಾಗಿದೆಯೆಂದು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನರಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಈ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ನೊಂದಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರಂತೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಯಾರು ಯಾರು ಜೀವ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ದುಃಖ ವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಹಾನಿ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಯಾವ ರೀತಿ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿ, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿಸಲಿ, ಏನು ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸಿದೆ, ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬು ದನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರೂ ಸಹ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬೈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಿಗಿಂತ ನಾನ್-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೇ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಶೇಕಡ 70 ರಷ್ಟು ಹೊರಗಿನ ಜನ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮುಂಬೈ ನಗರ ಕೇವಲ ಮರಾಠಿಗರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬೈ ನಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಕಾನ್‌ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂಬೈನಗರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಅದರಂತಹ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ, ಹೇಯವಾದ ಕೃತ್ಯ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂಬೈನಗರ ಎಲ್ಲರೂ ಅಭಿಮಾನ ಪಡು ವಂತಹ ಒಂದು ನಗರವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಮೈಸೂರಿನವನಾಗಿರಬಹುದು, ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಠಿಗರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ದೇಶವೇ ಆಗಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಜಾತಿಯವರೇ ಇರಲಿ, ಯಾವ ಕುಲದವರೇ ಇರಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಹ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸುವು ದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಾನ್-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯನರು ಹೋಗಿ ನೆಲಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ವರ್ತನೆ ಖಂಡನೀಯವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಶಿವಸೇನೆಯವರು 5 ದಿವಸ ನಡೆಸಿದ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡವೇ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ fair name has been tarnished ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ನಮ್ಮರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಬಂತು ಎಂದು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹದ ಪಟ್ಟುಮಟಕೆಗಳು ಮುಂದೆ ನಡೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನಾಯಕರುಗಳಮೇಲೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 5 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಗಳು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರುಗಳು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಗಲಾಟೆ ನಡೆದಾಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಬಹಳ ಸಂಯಮದಿಂದ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿ ದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಆದ ಪೆಟ್ಟಿನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಎೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್)

ದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ನಮಗೂ ಆಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮವರು ಸಂಯಮದಿಂದ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳು ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಸಹಕಾರ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರವೂ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನರು ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಯಮದಿಂದ ನಡೆಮಕೊಂಡು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರೀ ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಏನಾದರೂ ಅನಾಹುತವಾದರೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರ ತಡೆಗಟ್ಟಲಾರದೆ ಹೋದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಮದ್ರಾಸಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕೇರಳ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿವ್ದಾರೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇದರಂತೆ ಕೇರಳದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಇ. ಎಂ. ಎಸ್. ನಂಬೂದರಿಪಾಡ್ ರವರೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರಜೊಡನೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೊ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಆ ನಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಲು ಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರೇ ತುಂಬಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವೇ ತುಂಬಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರೆಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರು ಈ ಅನಾಹುತಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸಂಶಯ ಬರಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲರುವವರಿಗೇ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಇತರರಿಗೆ ಕೊಡ ಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರಕೂಡದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಜನತೆಯ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಮನೋಭಾವನೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರು ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಿರಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲೇ ಇರಲಿ ಅವರು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲು ಭಾರತೀಯರಾಗಿ ಅವರು ಇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯವರೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಭಂಗ ಬರುತ್ತದೆ ಕೇವಲ ಬೊಂಬಾಯಿಯವರೇ ಬೊಂಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ರಾಯಚೂರು ಹಾಗೂ

ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ, ಕೆಲವು ಮರಾಠಿ ಹುಡುಗರು ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಿದಂತೆ, ಗುಲಗಾರ್ಚಿದಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾವಲ್ಲರುವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಂಡಳಿಯವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಫರ್ನಿಚರುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು ಎಂದು ನನಗೆ ದೂರು ಬಂತು ಮತ್ತು ನಾನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಂಡಳಿಯವರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಅನಾಹುತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ ಬಂಡಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಿ, ಅವರ ನಷ್ಟವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರ ಮೂಲಕ ಪಂಚನಾಮ ನಡೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೋ ಅದರ ಒಂದು ಪೈಸಾ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಐಕ್ಯತಾ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಗೌರವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಎಲ್ಲೇ ಇರಲಿ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇರ ಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಆಗಲೇ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೆ ಆದ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಕೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಭರವಸೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಹಾಗೂ ಕೇರಳದವರೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದವರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅದರಲ್ಲೂ ಉಡುಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರೇ ಹೊಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬೀದಿ ಭಿಕಾರಿಗಳು ಆಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶವುಂಟಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಷ್ಟಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಿ ಆನಂತರ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

2-00 P.M.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಿವಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ದುರಂತ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವೇನು ಎಂತಲೂ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಶಿವಸೇನೆಯಂತಹ ಗಲಭೆಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri V. N. PATIL.—There is a marked difference between the problems of Kerala and Madras States as was pointed out by the Hon'ble Chief Minister. But, we bear an additional responsibility and burden upon us. The entire tussel started on account of the Mahajan Award and in order to shelve the Mahajan Award this conspiracy has been hatched. We are not going to budge an inch from our demand that Mahajan Commission's Report should be considered as an Award and Mysore is not going to yield. On the floor of this House we want an assurance on this.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ನಿಲುವೇನು ಎನ್ನುವುದು. ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಅವಾರ್ಡ್ ಎಂತಲೇ ಇವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವು "Mahajan Commission Report or recommendations should be accepted in toto." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಯ ಬಂದಿರುವುದು ಈ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಬರೀ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ಸ್ ಇವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರು ಇವನ್ನು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಡೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟರು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೋಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸರಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಐದಾರು ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಅವರು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ದವರಿಗೇ ನಾವು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಷ್ಟವಾದವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗಿರುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಎಂದು ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯ ಹೇರಿನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಳೆ ಈಗ ಎದ್ದು ಮತ್ತೆ 3-30 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The House adjourned at Five Minutes past Two of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

Rules and practice for taking up General Discussion on the annual Budgets.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, I rise to a point of order. As per rule 160, there shall be no discussion on the day the budget is presented to the Assembly. But on subsequent days it can be taken up. There is a similar rule in the Lok Sabha also, but in the Lok Sabha the practice is that after the presentation of the budget, it will be taken up for consideration after one week, not later than one week or ten days If we are given so much bulky papers, so many books, how can we be expected to go through all these papers and be prepared to speak on them within 24 hours? We should have some time to study the figures at least relating to our constituencies.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—Are we concerned with our own rules or the rules of Lok Sabha and practices ?

Sri M. NAGAPPA.—Lok Sabha rules also are worded exactly in the same way, but in actual practice, there is a difference : I quote from the book KAUL'S PRACTICE AND PROCEDURE OF PARLIAMENT (page 515) :

> "No discussion of the budget takes place on the day on which it is presented to the House. According to the practice obtaining in Lok Sabha, generally the budget is ordinarily discussed after a week or ten days of its presentation to the House. The Railway Budget is also taken for discussion after a week of its presentation."

That is the practice there. The rule is the same as ours. I therefore respectfully sub it that we should not be expected ourselves fully and forcibly before this House because so much literature is supplied to us. I submit Sir, the same practice that is obtaining in the Parliament may be adopted here and the budget discussion may be taken up in this House also after some time. The Speaker has got residuary powers and by virtue of that he can direct that the budget discussion may be commenced after seven days or ten days. Therefore I submit that the practice which is prevalent in Lok Sabha may be adopted here also.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ). —ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ವಾರ ಚೈಂ ಬೇಕು ಎಂದು ಏನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಪೊತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೂ ಶಿವಸೇನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಡೀಟೇಲ್ ಆಗಿ ಓದಿ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Members Sri Nagappa and Sri Bangarappa. I have got great sympathy with what they have said. So far as the position is concerned, the rule is very clear that the budget is not to be taken on the same day. It means that it can be taken up on any subsequent day. It has been pointed out by the hon. member Sri Nagappa that in Lok Sabha, also the rule is the same, but the practice is otherwise. I understand there is full significance in that practice. I would like to give sympathetic consideration to that proposal. But here what has happened is, this programme of the presentation of the Budget and general discussion as also the discussion on the Demands was fixed in consultation with Members of all important groups in this House. Therefore, this is the result of the agreement among all sections of the House here. I can understand there should be sufficient time for the hon. Members to go through it and probably that may be borne in mind hereafter. But under the present circumstances,

(MR. SPEAKER)

it is not possible to make any adjustment as suggested by the hon. Members. There is a very tight schedule. There are many holidays. The demands have to be voted by the 28th of March. The last two or three days of March are also holidays. If members insist on postponement like this, probably there would be much inconvenience, not only to this House but to the Government and all parties concerned. Therefore, I am sorry I cannot accept that suggestion now. Hon'ble Members who are prepared to make their observations on the Budget, may go ahead. The general discussion on the Budget, will go on for five days. Such of the Members who feel that they cannot do justice to the matter here and now, can take their turn a little later and offer their remarks. Therefore, I am sorry, that though I have much sympathy with the views expressed by members I cannot accept the point of order, and the debate may therefore proceed. The Hon. Leader of the Opposition Sri S. Sivappa may begin his speech.

Budget Estimates for 1969-70

General Discussion

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, 1969-70ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಯ ವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತ, ಹಣಕಾಸಿನ ನಟವರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿಯ ಬಜೆಟ್ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಎರಡನ್ನೂ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಬಜೆಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತ ಪಟ್ಟಿರುವ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಹೀಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಸ್ತಿವಂತನಾದ ತಂದೆಗೆ ಷೋಕಿ ಮಾಡುವ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿ ಆ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಈಡು ಮಾಡಿ, ಭೋಗ್ಯ ಮಾಡಿ ಷೋಕಿ ಮಾಡಿ, ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನೆರ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಓದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಯಾವ ಆಸ್ತಿವಂತನ ಮಗನಿದ್ದಾನೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವಾದ 213 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬತಕ್ಕ ಜನ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ 213 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಏನೇನು ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ನಟವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳ ವಿಷಯ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಈ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ "ಆಯಾರಾಮ್ ಗಯಾ ರಾಮ್", ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಯಾ ಗಯಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೋದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಬರು ಬಂದರು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹೆಗಲನ್ನೇ ಅವರು ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿಯ ಮೇಲೆ ತಾವೇ ಕ್ಲೈಮ್ ಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗೊತ್ತು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದವರಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸೇರಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ

ಗೋಚರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರುಪಕ್ಕೆ ಜನತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಆಡಳಿತ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗಿನತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಣೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ಅದು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕುದು ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿಷಾದಕರವಾದ ವಿಚಾರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಪ್ರಜಾ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಗಳು, ಸಮಾಜವಾದ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಈ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಉಳ್ಳ ಪಕ್ಷಗಳು 'ಲೈಕ್ ಮೈಂಡೆಡ ಪಾರ್ಟೀಸ್' ಸೇರಿ ಫೋಲರೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. 10—12 ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಭದ್ರವಾದ ಪ್ರಭಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಕಲೆತು ಒಂದೇ ತರಹ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದರೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ 213 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ 226 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟಿನಲ್ಲಿ 13.22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾವು ಓದುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಖೋತ ಕೇವಲ 13 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಖೋತ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಒಟ್ಟು 33 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖೋತ ಇರುವ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಜೆಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಓಪನಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ 1.65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದು 'ಕ್ಲೋಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್'—29.93 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದರೆ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಅಥವಾ ಅಡ್‌ಹಾಕ್ ಲೋನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಭದ್ರತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲಯಬಿಲಿಟೀಸ್ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಸಾಲ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭದ್ರತೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಏರಿದ ಹಾಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತ ಹೋಗಿದೆ. ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ 1970ನೆ ಇಸವಿಯ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 552 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಲ ಏರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಾಲ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಎತ್ತಿರುವ ಸಾಲ, ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಯಿಂದ ತೆಗೆದಿರುವ ಸಾಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಲಗಳಿವೆ. 1968ರಲ್ಲಿ 473 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವಿತ್ತು, 70ನೆಯ ಮಾರ್ಚಿಗೆ ಅದು 552 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಇರುವುದು ಸರಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ 68ರಲ್ಲಿ 566 ಕೋಟಿ, 70ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಅದು 646 ಕೋಟಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಏನಾವುದು ಎಂದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳು, ಕಟ್ಟಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಮುಂತಾದುವು. ಇವನ್ನು ಎಂಗಡಿಸಿದರೆ ಎಂಥ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಇವೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಶೀಲು ನೋಡಿದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ 68ರಲ್ಲಿ 49 ಕೋಟಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ 70ಕ್ಕೆ 83 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಸ್ತಿ 70ನೆಯ ಮಾರ್ಚಿಗೆ 186 ಕೋಟಿಯಾಗುವುದು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು 106 ಕೋಟಿ, ಅಡ್ವಾನ್ಸು ಮತ್ತು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಸರಕಾರ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ, ಮುಂತ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮಿರ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಕು. ಈಗ 168 ಕೋಟಿ ಲೋನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸಸ್ ಇವೆ. ರೋಡ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್, ಓರ್ ಕ್ಯಾರಿ ಮಾಡುವ ರಸ್ತೆ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಹಾಕಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ 92 ಕೋಟಿ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಅಸೆಟ್ಸ್ ಬಿಲ್ಡಪ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ 646 ಕೋಟಿಯಾಗುವುದು. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ? ಇಂದು ಸಾಲ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಬಡ್ಡಿ ಸುಮಾರು 25 ಕೋಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಪಬ್ಲಿಕ್ ರೋನ್, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಾಲ, ಮುಂತಾದ್ದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 52 ಕೋಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುವುದು 24 ಕೋಟಿ 50 ಲಕ್ಷ. ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು 78 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನರು ಕೊಟ್ಟ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಂದು ಮಾಡಿರುವ ಆಸ್ತಿ ಎಂಥ ಆಸ್ತಿ! ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 650 ಕೋಟಿಯಾಗಬಹುದು, ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದೆಷ್ಟು, ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಬಂಗಲೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಗೆ, ಎಷ್ಟು ಕಾರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಆಸ್ತಿ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ! ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದರೆ ಆಸ್ತಿಯ ಚಿತ್ರ ಎಷ್ಟು ಮೊಟಕಾಗುತ್ತದೆ! ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ 100 ಕೋಟಿ ಬರುತ್ತದೆ, ವಿಧಾನಸೌಧ ಮಾಡಿದರೆ 2 ಕೋಟಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದೆ, ಇದನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳವಾಗಿ ಸಾಲಮಾಡಿ ಜನರಮೇಲೆ ಹೇರಿರುವುದನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಸಾಲ ತೀರ್ವೆಗೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲು ಸುಮಾರು 70—80 ಕೋಟಿ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಯಾವ ನಿಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೂ ಹಣವಿಲ್ಲ, ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಒಂದೇ ರಾಗ, ಇಂದು ಇಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಇರುವ ಆಸ್ತಿ ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಫಂಡು ಅದನ್ನಾದರೂ ಬೆಳೆಸ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು 1968ರಲ್ಲಿ 9 ಕೋಟಿ 81 ಲಕ್ಷ ಇತ್ತು, 1970ಕ್ಕೆ 6 ಕೋಟಿ 80 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕ್ಯಾಷ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್ ಇತ್ತು, ಸುಮಾರು 18 ಕೋಟಿ ಇದ್ದ ಅದನ್ನು ಮಾರಿದ್ದಾರೆ ಇಂದು ಅದೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಸೊನ್ನೆ. ಈಗ ಅ ಹೈಕಿ 15 ಲಕ್ಷವಾದರೂ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಕೇಳಿದರೆ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಏಕರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ಹೊರೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಏರುತ್ತಿದೆ, ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಅದು ಏರುತ್ತಿದೆ. ಖಜಾನೆಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಇಂಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ. 1963-64ರಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 19 ಕೋಟಿ, ಇಂಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 35 ಕೋಟಿ, ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ 54 ಕೋಟಿ ಇತ್ತು. 1969-70ಕ್ಕೆ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 19 ಕೋಟಿಯಿಂದ 24 ಕೋಟಿಗೆ ಏರುತ್ತದೆ, ಇಂಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 34 ಕೋಟಿಯಿಂದ 83 ಕೋಟಿಗೆ ಏರುವುದು. ಒಟ್ಟು 107 ಕೋಟಿ ತೆರಿಗೆ ಹೊರೆ ಜನರಮೇಲಿದೆ. ಕೇವಲ 3—4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನರಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು 132 ಕೋಟಿ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಬರುವುದು. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಜನರು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ರೀತಿನೀತಿ ನೋಡಿದರೆ ದುಂದು ಖರ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಂತೋಷ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಇಂದು ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ 14—15 ಲಕ್ಷ 3 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಖರ್ಚಿತ್ತು, ಇಂದು ಅದು 25 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವಿದೆ, ಅವರ ಸ್ಥಾನ ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರನ್ನು ಬಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

4-00 P.M.

ಎಷ್ಟೇ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೂ 216 ಜನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರುಗಳು, ಸುಮಾರು 60-70 ಜನ ಎಂ.ಸಿ. ಮೆಂಬರುಗಳು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಭಾಪತಿಗಳು ಎಲ್ಲರ ಖರ್ಚು ಸೇರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ 17-18 ಲಕ್ಷ

ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. 300 ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಖರ್ಚಿಗೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಎಂದರೆ ಎಂತಹ ಒಂದು ಎಕಾನಮಿ ಮೆಷರು ? ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ತರಿಕೆಳಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಬ್ಯಾಂಡರಿ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಟೀವ್ ಕಮಿಟಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಒಬ್ಬ ಕಮಿಷನರು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಆಫೀಸು, ಒಂದು ಕಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇವೆರ್ಲಾ ಏಕೆ, ಎಷ್ಟೋವರ್ಷ ಆಯಿತು ಈ ಕಮಿಷನ್ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಅದನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಏಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ? ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಇದೆ ? ಯಾರೋ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಆಫೀಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈ ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವಾಗ ಇವತ್ತು ನೀವು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಕೋ ಆರ್ಡಿನೇಟೆಡ್ ಎಫರ್ಟ್ಸ್ ಇರಬೇಕು. ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಮುಖ್ಯವಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ, ಈಗೊತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗಂತೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಥಾಪತಿಯವರೇ ನನಗೆ ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ 1-2-3-4 ಕಾಗದಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಕಾಗದ ಬರುತ್ತವೆ, ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಜನರು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇರಾಖೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಂತಹ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಗಲಮೇಲಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸುವುದು ಲೇಸು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಯಾರೋ ಕಳ್ಳನೋಟು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಕವೀವರನನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಡಿದವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್‌ನವನು ಇದ್ದನಂತೆ. ಬೇಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯ್ದರೆ ಹೊಲ ಕಾಯುವವರು ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿ ! ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರು, ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಇದ್ದರು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳು, ದೇಶದ ಜನರ ಆಸ್ತಿ ವಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಯುತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೇ ಅನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ನಥಾಪತಿಯವರೇ ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ ? ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಕಳ್ಳನೋಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದು ಅದರ ತಯಾರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವರು ಲೀರಾಜಾಲವಾಗಿ ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ನಿಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇರಾಖೆಗೆ 46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ತಳಹದಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸಚಿವರು ಬಂದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಹೊಸ ಹೊಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕರೂಪವಾದ ಕ್ರಮ ಏಕರೂಪವಾದ ನೀತಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಾಣಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಿಲಬಸ್ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು, ಒಂದು ವರ್ಷದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಯನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು, ಎರಡು ವರ್ಷದ ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಡಿಗ್ರಿ ಕೋರ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಬರೀ ಮೂಳೆ ಚಕ್ಕಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾಲೇಜಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಆಟ ಆಡತಕ್ಕ ಮೈದಾನ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ 46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಇರಾಖೆ ಈಗಲಾದರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದ 2-3 ದೊಡ್ಡ ಸ್ಟೇಡಿಯಂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಯಿತು. 20 ಸಾವಿರ ಜನ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ಅಧುನಿಕ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಒಂದು ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯತೆ ಈ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದು 5-6 ಮೈಲಿ ಆಚೆಗೆ ಹಾಕಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಆಧುನಿಕವಾದ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಅನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಈಗಲಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಓದತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಓದತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅರ್ನ್ ಅಂಡ್ ಲರ್ನ್ ಎಂಬತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದು ಒಂದು ಆದರ್ಶ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಾಕಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಉನ್ನತವಾದ ಧ್ಯೇಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಅದು ಈ ದೇಶದ ಸಮಾಜವಾದದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಆಧ್ಯಾನ ನೀತಿ ಮಾತ್ರವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ದರೋಡೆಕಾರರ ಸಂಘವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಗಲು ದರೋಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಅರ್ಥಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇರಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ಪಾಠ್ಯ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಈಗೊತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿ 79 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿರತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಿಯಲೈಜ್ ಆಗಿರುವುದು ಸುಮಾರು 17 ಲಕ್ಷ 58 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಸೇಕಡ 1.8 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಸುಮಾರು 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆಯೆಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಈ ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನೀತಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನೀತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ನ್ಸ್ ಏನಿವೆಯೋ ಅವಕ್ಕೆ ವಿಚ್ಛೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಸುಮಾರು 11 ಕೋಟಿ 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಸರ್ಕಾರದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸಂಪತ್ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ 11 ಕೋಟಿ 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ರಾಬಿ 10 ಕೋಟಿ 85 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು 11—12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂಥ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಅಂದರೆ, ಇದು ಎಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ನೀತಿ, ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಇಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಡೆಸ್ಪರೇಟ್ ಆಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನಟವರು ಅವನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಇವರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಇಡೀ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡು ಇದು. ಈ ದೇಶವನ್ನು ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ಇವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ನೀತಿ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ? ಈಗೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಂಪತ್ತು, ಇದೆ ಅಂದರೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ನದಿ ಸಂಪತ್ತು, ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ತೀರಪ್ರದೇಶ ಸಂಪತ್ತು—ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನುಳ್ಳ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈವೊತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು ? 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನೀವು ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ನಿಮ್ಮ ವಿಲಟರಿಯಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನ ನಿಮ್ಮ ಖಜಾನೆಗೆ ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾರ್ಯವೇನು ? ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಲೂಟಿಮಾಡಿ, ಸಾಲಮಾಡಿ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಜನರನ್ನಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಅರಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶವನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇವರು ಈವೊತ್ತು ಹೊರಲೇ ಬೇಕು. ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲೈಜ್ ಆರ್ ಪೆರಿಷ್ ಎಂದು. ಈವೊತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಷ್ಟು ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಸಹಸ್ರಾರು ಮೆಕಾನಿಕರ್ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕರ್ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಸಿವಿರ್ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು—ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಹ ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಪ್ರವೀಣರು ಇದ್ದು, ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ದೇಶ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಯಲಿಲ್ಲ ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇವತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಚನೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯು ಕೈಕಟ್ಟಿ ಇಂಥಾದ್ದೇ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಸ್ವಾಟಂತ್ರ್ಯ ಕಮಿಟಿ ಆಗಬೇಕು. ಹಣಗೆಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಪೆಲ್ಪುಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೂತಾಗ್ಗೆ ಮನನೊಂದು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅತಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಸುಂದರವಾದ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಬೃಂದಾವನ, ಹಳೆಯಬೀಡು, ಬೇಲೂರು, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ—ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಸುಂದರವಾದಂತಹ ಜಾಗಗಳು ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರಮಯವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮೈಸೂರು, ಬೇಲೂರು, ಹಳೆಬೀಡು, ಇಲ್ಲಗೆ ಒಂದು ಗಂಜಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಡಬ್ಬರ್ ರೋಡನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬೈಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ಬರುವವರಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಟೂರಿಸಂ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಹಂಪೆ, ಜೋಗ್ ಫಾರ್ಸ್, ಮೊದರಾದುವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ, ನನ್ನ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಗೋಮಟೇಶ್ವರನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು, ರೋಪ್‌ವೇ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂತದ್ದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್, ಬುರ್‌ಡೋಸರ್ಸ್, ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ, ಅದು ಕೂಡ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಆಹಾರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೊರಗಡೆ ಕೂಡಾ ಕಳಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ರೈತನಿಗೆ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ರೈತನಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ನೀರಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬುರ್‌ಡೋಸರ್ಸ್ ಎಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ 1000 ಬಂತು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಬೇಕು. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನೀರನ್ನು, ಕೊಟ್ಟದ್ದೇ ಆದರೆ, ಬೇಕಾದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದೇ ಆದರೆ, ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಬೇಕು ಅದನ್ನು ನಾನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತನಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೂ, ಆಧಾರ ಸ್ಥಂಭವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಈವೊತ್ತು ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಕುಂಟಿ ಕುಂಟಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು 171 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ 186 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಧಂಭರ್ಧ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಾದರೆ, ಪ್ರಯೋಜನ ಏನು? ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನರ್ಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ 1974ಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ, ಹೇರಳವಾದ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಇವರು ರಿಸೋರ್ಸ್‌ನ ತರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ ಏನು ಆಕಾಶದಿಂದ ಬರಬೇಕೋ? ಹಣ ಇದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಇರುವುದು? ನರಿಯಾದ ನಿಷ್ಠಾವಂತತೆಯಿಂದ ಇದ್ದರೆ ದೇಶದ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಶಂಕೆ ಏನೆಂದರೆ, ಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡು ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತದಲ್ಲ, ಎಂದು. ಇವತ್ತು ಇವರಲ್ಲರತಕ್ಕಂತಹ ಪಾತ್ರೆ ತೂತಿನ ಪಾತ್ರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪಾತ್ರೆ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರಬೇಕು. 'ಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣು ಹೋತದ ಮೇರೆ' ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲರ ತಕ್ಕಂತಹ ಜನರ ಮೇರೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ ಜನರು ಹಣ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಖಜಾನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತದ್ದನ್ನು ಒಂದು ನಲಹೆಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು, ಈ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಏನಿದೆ, ಅದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ. ಇವತ್ತು ನೀವು, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು, ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕಾಫೀ ಪ್ಲಾಂಟರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನರು ಬಹಳ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಇವತ್ತು 100ಕ್ಕೆ 95 ಭಾಗದ ಜನರು ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಕೂಡ ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅವರು ಬೆಂದು ಬೆಂಡಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ-ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು. ನೀವು ನವಂಬರ್ 30ನೇ ತಾರೀಕಿನ ವರೆಗೆ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಕಾರಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆ ನವಂಬರ್ 30ನೇ ತಾರೀಕಿನವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಈಗ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಬಂದಾಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಇದು ಚುನಾವಣೆಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ, ಅಥವಾ ರೈತರಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದಿರಾ? ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೆ; ಮತ್ತು ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ನಿಂತಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾರ್ಯಾಣಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು. ಆ ಮಾತು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ (ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ರಿಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೇ, 'ಕಂದಾಯ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು' ಹೇಳಿದ್ದಾರಂತೆ. ಇವತ್ತು ಜನರು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಂದಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಜಾಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಹಣವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಅವರು ಬೆಳೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಫಲ ಬಂದಾಗ, ಅವರೇ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಮಾರ್ವಾಡಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಇವರು ಮಾರ್ವಾಡಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ?

4-30 P.M.

ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವು ರೈತರನ್ನು ದುಡ್ಡು ಸಾಲಕೊಡಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಮಾರ್ವಾಡಿ ನೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಆಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಡ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಹುಕಾರರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಈ ರೀತಿ ರೈತರನ್ನು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳುವ ಬದಲು ಸರ್ಕಾರವೇ ನೇರವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವುದಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದರೋ ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಯಿಂದರೋ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಹಣ ತಂದು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿ. ರೈತರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜನ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿರಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಒಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 200 ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರನ್ನು ಟೂರಿಜಂನಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಘಾದವಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಇದೇ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ವೈನೂರನ್ನು ಸಂಪತ್ತಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಯಾರು ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾರಾಟಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶ್ರಮವನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ನೂಕ್ತ ನಾಯಕತ್ವ ಬೇಕು. ನಮಗೆ ಡೈನಾಮಿಕ್ ಲೀಡರ್‌ಷಿಪ್ ಬೇಕು. ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ನಾಯಕತ್ವದ ಅಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ ಎಂದು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಾವು ನಿಂತುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೀರಾವರಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ವ್ಯಾಲಿ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ವ್ಯಾಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಎಂದು ಎರಡು ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಈಗ ಈ ಎರಡು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ರಚನೆಯಾದರೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಎತ್ತಲು ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಡಿಬೆಂಚರ್ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಯಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ವ್ಯಾಲಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ರೈತರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಾವು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರೈತರ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಎಂದು ಎರಡು ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಷೆಡ್ಯೂರ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖಾಂತರ, ಮತ್ತು ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಕಾವೇರಿ ವ್ಯಾಲಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ವ್ಯಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಖಂಡಿತ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲಾ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಜಪಾನಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಿಂದ ಜಪಾನಿಗೆ ಉಕ್ಕಿನ ಅದಿರುಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಅದಿರನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಅದರ ಬೇಸರದಿಂದ ಇದನ್ನು ಬಿಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಅದಿರು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಉಕ್ಕಿನ ಅದಿರನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಬೇಗ ಬೇಗ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ನೋಹೌಹಿನ ಅನುಕೂಲತೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಹಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಸಾಲ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇರತಕ್ಕ ಜಾಡ್ಯ. ಈ ಜಾಡ್ಯ ಮಾಯವಾದ ಹೊರತು ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು.

ನಾನು ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಡಿಯಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು 1969–70 ನೇ ಇಸವಿಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಾರಿಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ನಾವು ಒಂದು ರೀತಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಹಾಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸಾರಿಯ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಂಥ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ಸಂತೋಷ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸಹ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವವನಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಇದುವರೆಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಜನರು ಸಾಲಗಾರರ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಬಡ್ಡಿಕೊಡುವವರ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮುಂತಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ, ದೇಶವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ತೆರಿಗೆ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರೇನಾದರು ಈ ದೇಶದ ನಾಯಕರಾದರೆ ತೆರಿಗೆಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟೊಂದು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತೀರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೊ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಜನರೂ ಸಹ ಇವರ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನಕಾಲದಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ದೇಶದ ಶತ್ರುಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಒಳಗೆ ಖೂನಿ, ದರೋಡೆ ನಡೆದಾಗ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಮನುಷ್ಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕದೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಭ್ರಾಂತಿಯ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದನ್ನೂ ಕಾರ್ಯತಃ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ 1956 ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯ 10—12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಹಣದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ 46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಬಾಬಿನಿಂದ ಕಡಿತಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣವನ್ನು ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಬೇ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು, ಸೋಷಿಯಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪೋಲೀಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಬೇಕು. ಶಿವಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖಂಡನೆ ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸುವಾಗ ಪೋಲೀಸರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಏನೇನು ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸರು ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ದೇಶದ ಜನರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪೋಲೀಸರು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ,—ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ 46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ, ಕೆಲವು ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ 23 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಖರ್ಚನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡಬಹುದು, ಏನಾಕಾರಣ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಯಾವ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿನಾಕಾರಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ, ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದರೆ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗಬೇಕು ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳು, ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು, ಸಲಕರಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚುಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ಇದು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು ? ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ಒಂದು ಕಡೆ ತೆರಿಗೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೆಲವು ಇವೆ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಇವೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಅದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಮಾತಾಯಿತು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಂದಿರು ಹಾಗೂ ಇತರ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೆದರಿಕೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು, ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹಾಗೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದಾಯ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಅನುಭವವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಕಾಂಜೆಕ್ಚರ್ ಹಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹೋದರು, ಬಳ್ಳೀ ಚೋಪಿ ಬಂತು ಅಷ್ಟೇ!

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮ ಕೆಂಪು ಚೋಪಿಗಳು ಬಂತು, ನಾವೂ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ರಾಜ್ಯ ಆಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಅಡಳಿತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿದ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೊಡೆದಾಡದೆ ಆಳಿದರೆ ಸಾಲದೇ!

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ನೀತಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದಗಳಿರಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕನ್‌ಸರ್‌ವೇಟೀವ್ ಔಟ್ ಲುಕ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಹಾಗೆ ಇಂದೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಬಾರದು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಿಯಲ್ಲದ್ದ ರೈತರು ಒಬ್ಬರೂ ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಡಿ, ಜಮೀನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಎಂದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಭಯ ಬಂದಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ: ಸಾಲವನು ಕೊಂಬಾಗ ಹಾಲೋಗರುಂಡಂತೆ, ಸಾಲಿಗನು ಬಂದು ಎಳೆವಾಗ ಕಿಬ್ಬುದಿಯ ಕೀಲು ಮುರಿದಂತೆ, ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಲ ಮಾಡಲು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದುದು. ಹಿಂದೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ ಬಂದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನಾದರೂ ಹರಾಜು ಹಾಕಿ ಸಾಲ ವಾಪಸು ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನ ಹತ್ತು ಅಥವಾ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೇ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನೇ ಜನ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕನ್‌ಸರ್‌ವೇಟೀವ್ ಔಟ್‌ಲುಕ್ ಇರುವಂತಹ ಜನ ಅಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಯಾವ ದೇಶವನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಾಲ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ದೇಶವೇ ಇಲ್ಲ, ಸಾಲ ಮಾಡಿಯೇ ದೇಶದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲವಿಲ್ಲದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಚೈನಾದವರಿಗೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕದವರು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚೈನಾ ದೇಶದವರು ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನರ್ ಫೀರ್ಡ್‌ಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಚೈನಾ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಡೀಟೇರ್ಸ್ ಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಒದಿ ನೋಡಬಹುದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲನ ಮೇರೆ ತಾವೇ ನಿಂತು ದೇಶ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬೇಕು ಎಂದು ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಿ ಒದಿ ನೋಡಬಹುದು ಚೈನಾ ದೇಶದವರು ಬೇರೆಯವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಸಾಲ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri D. DEVARAJ URS.—I do not know what he wants me to understand by reading the report which he is referring to. Let him give me that report, I shall read and find out whether it has any bearing on what I am speaking today. I am highly doubtful about it.

(SRI D. DEVARAJ URS)

ಮತ್ತೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಷಸ್ ಆಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ-ಈಗ ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸುಸ್ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಜವಾಬ್ದುದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಏದನೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಆದು ಇನ್ನೂ ನಿಗದಿ ಯಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣ ಕಾಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಡಿಟೇರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೊಸದಾದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೇರ ವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಅನ್‌ಪಾಪ್ಯುಲರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಹೇಳದೇ ಇರಲು ಒಂದು ಕಾರಣವೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಹಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅರ್ಬನ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ರೂರಲ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನ್‌ಟ್ಯಾಪ್‌ಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ಗಳಿವೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಜನರಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆದ ಕೂಡಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೂ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಬಲ್ಲು ರೆಡಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾಗ ಇದರ ಮೇಲೆ ಅನೇಕರು ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಹಾಗೇ ಗುಪ್ತವಾಗಿರಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನನಗೂ ಅದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆಗಲಿ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

5-00 P.M.

ಆದರೆ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಅರ್ಬನ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಮೇಲೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊರೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅನ್‌ಟ್ಯಾಪ್ಡ್ ರೀಸೋರ್ಸಸ್ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲು ಏನೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತೇ? ಅದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಇವೆ ಎಂದರೆ ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತ ಜನ ಯಾರು? ಅವರೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು ವಂಥಾವರು, ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾವರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರ ತಕ್ಕಂಥಾವರು, ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾವರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ. ಅವರು ಏನೂ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಿರಿ ಎಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಪ್ರಾಪಗಾಂಡ ಮಿಷನ್ ಇದೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೊರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎಕನಾಮಿಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಬರೆಸಿ ಪ್ರಾಪಗಾಂಡ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ? ಆದುದರಿಂದ ಪೂರ್ವ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಅರ್ಬನ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೂ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅರ್ಬನ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಈ ಸಮಾಜವಾದದ ಗುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇರೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳು ಇವೆ? ಎಷ್ಟು ಸ್ಕೆಟುಗಳು ಇವೆ! ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಏನೇನು ಇವೆ! ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು! ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಆದಾಯ ಏನು? ಅವನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣದ ಮೊತ್ತವೆಷ್ಟು? ಇವೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ಅವರು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಪಗಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿಚಾರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಠೂರವಾದರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಕ್ಲೈಮ್ ಮಾಡುವುದು ರೈತರ ಪರವಾಗಿಯೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬಂದಿರುವುದು ರೈತರ ಪರವಾಗಿಯೇ ಅದೂ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈವೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೈತವರ್ಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ರೈತನಿದ್ದಾನೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೈತ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಡೆ ಇದ್ದಾನೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಆಗಬಹುದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವನು ಬಡವ ಇವನೂ ಬಡವ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಹುಮಂದಿ ಬಡವರೇ ಇರಬಹುದು. ಬಡವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ನಾವು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗೆ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಮ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಈವೊತ್ತು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆದೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿನ್ನೆರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವೊತ್ತು 1 ಎಕರೆಗೆ 1 ರೂಪಾಯಿ, 2 ಎಕರೆಗೆ 2 ರೂಪಾಯಿ, 10 ಎಕರೆಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದು ಇರ್ರಾಷನಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಇನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು ಹಿಂದೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಈಗ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೇ? ಈಗ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ನುಂದೆ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಾಗ ನಾವು ವ್ಯವಸಾಯದ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೋ ಎನ್ನುವ ಹೆದರಿಕೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ? ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅನ್ನುವ ಶಂಕೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವನ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಭೂಕಂದಾಯದಿಂದ 7½–8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಈಗಾಗಲೇ 13½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತುಂಬುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಖೋತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರ ವರದಿಯಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖೋತಾ ಇರುವಾಗ ಈ 7-8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಜಾಣತನದ ಮಾತೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ನೀವೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ಈಗೊತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ 7-8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಖೋತಾ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ! ಈಗ 2 ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಈ ರೀತಿ ಖೋತಾ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಆ ದಿನ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಇದು ಜಾಣತನವೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾನು ಮರೆತಿದ್ದೆ, ಅವರು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿದರು.

1967ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಇದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ಎರೆಕ್ಷನ್‌ಸ್ಟಂಟ್ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಸ್ವಾಮಿ! ಆವಾಗ ನಾವು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತಾದರೂ ಏನು! ನಾವು ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಈಗ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು, ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದ ಮೇಲೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ಸರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಲು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—1967ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಮುಂಚೆ ತಾವು ಇದ್ದೀರಾ ದೇವರು! ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಸುಮ್ಮನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದಂಥ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಇದೇ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈಗ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ನಾವಾದರೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಜನರು ಯಾರಿದ್ದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯ ಉಳ್ಳವರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಭೂ ಕಂದಾಯ ಈಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬದಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ವಿಚಾರ ಎಂದು ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬಂದಾಗ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಿಮಗೆ ಏಕೆ ಈಗಲೇ ಹೇಳಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಏಕಾ ಏಕಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರ. ಅದರ ಬದಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರುವ ವಿಚಾರ ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಂದವು. ಆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿಕರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಅಂಥ ವೇಸಗಾರರು ಎಂದು

ಹೇಳಿ ಜನರನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ (ಮೂಡಿಗೆರೆ).—ಕೆಂಪು ಜೋಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರೈತ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಆ ಮಾತನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಯೇ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಫಿಫ್ತ್ ಸೆನ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ನಾವು ಯಾರಾದರೂ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಏನೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ, ಅದೆಲ್ಲ ಬೊಗಳೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ, ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಮೀನು ಕುರಿತು ನನಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಬೇಡವೇ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ನನ್ನ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಚಟ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಏನೋ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಅಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್ (ತುಮಕೂರು).—ಪಂಜಾಬ್, ಬಿಹಾರ, ಬಂಗಾಳ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಧ್ಯ ಕಾಲೀನ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತದ ಉತ್ತರದ ವಿಚಾರ. ನಾವು ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತದ ದಕ್ಷಿಣದ ಮಾತನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ನಾವು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದು. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ, ಮೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿರತಕ್ಕ ಹಿಡುವಳಿದಾರ ಕಂದಾಯ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನ, ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನ, ಇವರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದೊಂದು ಅನ್‌ಟ್ಯಾಪ್ಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಇದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ರೈತನಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಸಬು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಇಂಥವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧವಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತುಕೋಳ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1957ರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಪ್ರಪೋರ್ಷನೇಟಾಗಿ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ನಮಗೆ ನಂಜನ್ಮೊಲಗಳು ಬೇಕು. ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು, ಅವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ, ಯಾರಿಗೆ ಇದರ ಫಲ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ 30 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಆದಾಯ ಬರುವಾಗ ಅದೆಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಸೇಕಡ ಐದರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಅದರ ಭಾರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮೇರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಪರವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸ್ವಭಾವವುಂಟು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೇ ? ನಾವು ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವ ನೀತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು, ಯಾವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಈ ಸಭೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಸರ್ವಿಸಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತುಕ್ಕೋಳ್ ವರದಿಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರು ನೋಡಲಿ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಖರ್ಚು ನೋಡಿದರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ್ದು ಕಡಮೆ ಇದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. 68-69ಕ್ಕೆ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಆಫ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಆನ್ ಸಿವಿಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಸ್ ಕಂಪೇರ್ಡ್ ಟು ಟೋಟಲ್ ರೆವೆನ್ಯು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಆಂಧ್ರ—14.3, ಅಸ್ಸಾಂ—15.7, ಬಿಹಾರ್—14.1, ಬಾಂಬೆ —(ಬೈಫರ್ಕೇಷನ್ ಆದಮೇಲೆ)—13.1, ಕೇರಳ—8.6, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ—13.1, ಮದ್ರಾಸು —15.9, ಮೈಸೂರು—9.3, ಒರಿಸ್ಸ—10, ಪಂಜಾಬ್—10, ರಾಜಸ್ಥಾನ—12.6, ವೆಸ್ಟ್ ಬೆಂಗಾಲ್—15.1. ಕೇರಳ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಿವಿಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಖರ್ಚನ್ನು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೈಸೂರಿನದು ಕಡಮೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಖರ್ಚು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ, ಸರಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಬಾಬನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಕಡೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಎ ಜಿ ಆರ್‌ರವರ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಎಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಜನರನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೊಂದು ಸಲಹೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕರೆಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇರಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಬಾರದು, ಇರಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರನ್ನೂ ತೆಗೆಯಬಾರದೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಖೋತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ಪ್ರಪೋನೆರ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಖೋತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಕೈಕೆಳಗಿನವರು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿದೆ, ತೆಗೆಯಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದವರ ಮಾತಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಇರಾಖಾಗಳವರು ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅವು ಕ್ಲಾಸ್ ಒಂದು ಆದರೂ ಕೂಡ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೊದಲೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಯಾರನ್ನೂ ತೆಗೆಯದಂತೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ವೀಕ್ ಸ್ಪಾಟ್ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಯಾವ ಜಾತಿಯವರು, ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಪಂಗಡದವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಜಾತಿಯವರೋ ಆ ಜಾತಿಯ ನೌಕರರು ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮುಂದಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾತಿಗೆ ಕವಿ ಹೋಲಬಾರದು, ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿದರೂ ಬೇಡದವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ, ಬೇಡದವರನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ಜಾತಿಯವರೇ ಆಗಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ಧೃಡವಾದ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ತುಕ್ಕೋಳ್ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಸೇಕಡ 50 ಭಾಗವಾದರೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಕಂಠಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ನುಮ್ಮನೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮಾಷೆಗಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಮಾಡಿರುವ ಒಟ್ಟು ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ 69–70ರಿಂದ ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಗುರಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ ಎಂಬುದರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಮೊದಲು ಹೀಗೆ

ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು, ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಈಗ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆ ಆಗಲಿ ಇಂದು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲರ ಗಮನವೂ ತಿರುಗಿರುವುದು ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಆಗಬಹುದು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂಬುದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು, ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇಷ್ಟು ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ಸ್ ಏನು, ನಾವು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಪೊಟೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದೆಷ್ಟಿದೆ, ನಾವು ಕೊಡುವ ಹಣ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಪೋರ್ಷನೇಟ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಕೊಡುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ, ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ.

5-30 P.M.

ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪೊನ್ನೆ ಹಿಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಅನೌನ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೂ ಕೂಡ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು, ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕಾವೇರಿ ವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಏಕೆ? ಒಂದು ಕಡೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದಾಗ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಸೆಷನ್ ಆಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವಾದ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಲ್ಲೇ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖೋತಾ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಓದಿದ ಜ್ಞಾಪಕ ನನಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಮ್ಮ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಬಾಬು ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಂದರೆ ಆರೂವರೆ ಅಥವಾ ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು, ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಡಲು ಬೇರೆ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಮುರಾರ್ಜಿ ಭಾಯಿಯವರನ್ನು ಏಕೆ ಕೇಳಬಾರದು? ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದರೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಏಕೆ ಇಲ್ಲ! ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲವೋ? ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಂದು ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಆಗಿದೆಯಲ್ಲಾ! ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅಥವಾ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಿಂದ ಹಣ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಒಂದು ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನದಿಗಳು ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶವಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಲದ ಕುರುಡು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅವಕ್ಕೆ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಜಲಾಶಯ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ಏನು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ನೀತಿರಹಿತ—ಬಾಹಿರ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾದೀತು —ವಾದ ಮಾತು ಆಯವಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಏನೆಂದರೆ ಈ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ದಾಮೋದರ್ ವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜೆನೆಸ್ಸಿ ವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಡಿಬೆಂಚರ್ಸ್, ಲೋನ್ಸ್ ಎತ್ತಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅದು ಕೇಳಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು "ಸರಿ, ಸರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯದೇ" ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಎಂದರೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು? ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇರಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ನಾಳೆಯಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ, ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಏನೆಂದರೆ ಅವರೇನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಪಾಪ, ಅಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಲ್ಲ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆ ರೀತಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ದುಡ್ಡುಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವೇ? ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಮೂರು ಕಾಸು ಇಲ್ಲ, ಹಣವೇ ಇಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಏಕೆ ಸಾಲಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ರೈತರು ಬಂದು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು ಅನ್ನುವಾಗ, ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆಯಾದರೂ ಏನು ಎಂದರೆ: ಈ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದೇನೋ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ತತ್ವ ಇದುವರೆಗೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವೇ ಅಲ್ಲ ಬೇರೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಲಿ ಅದರ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ತತ್ವ ಏನು ಅದು ನೋ ಪ್ರಾಫಿಟ್, ನೋ ಲಾಸ್, ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಮಾಡ ಬಹುದು ಆದರೆ ಲಾಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಏನಿರಬೇಕು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಾವು ಹಾಕಿದರೆ 8 ಅಥವಾ 9 ರೂಪಾಯಿ ಶೇಕಡ ಗಿಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮೇನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸು ಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅದಂತಹ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನು ಹೇಗೆ ಡಿಬೆಂಚರ್ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಲಾಸ್ ಆಗುವ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ದಾದರೆ, ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ? ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಗೆ 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಯಬೇಕಾದರೆ 10 ವರ್ಷ ಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆ

ಕ್ಕೆ 20 ಕೋಟಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ 22 ಅಥವಾ 25 ಕೋಟಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಆದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ತುಂಗಭದ್ರಾಗೆ 32 ಅಥವಾ 33 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದರೂ ನೀರನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನ ಹೊಲದ ಹತ್ತಿರ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಭಾಕ್ರಾನಂಗಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ರೈತ ನೀರಾವರಿ ನೀರಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಂದ ವಾಟರ್‌ರೇಟನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೂಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಒಂದೂಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಯಾವ ರೈತರು ವಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ಹಣ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಲಾಭ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಬೋತ್ ಎಂಡ್ಸ್ ಮಿಟ್ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಲಾಭ ನಷ್ಟ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿ ಅದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಪೊತ್ತು ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ, ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಎಂದು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ನಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು, ಮೇಂಟೆನೆನ್ಸ್ ಚಾರ್ಜಸ್, ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್, ಇಷ್ಟು ಹಣದ ಬಡ್ಡಿ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು, ಎಲ್ಲಾ ಇದರಿಂದ ಮಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾಗ ಇದರಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಏನೂ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತುಂಗಭದ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೆಟರ್ ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿಯ ಮೂಲಕ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂದು ಒಬ್ಬರು, 300 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು. ಒಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಾಮಾಷಾ ಪ್ರಕಾರ ಎಕರೆವಾರು ಹಂಚಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆಗೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇದ್ದೀರಿ. 500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಾಕಿದರೆ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾಳೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಂದರೆ, ಅಪರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಜನರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ! ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 100 ಅಥವಾ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಆಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚು ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು. ಸಾಕಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಕೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯೂನಿಟ್ಟಿಗೂ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಸೇರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ ರೆವಿನ್ಯೂನಿಂದ ಒಂದು ಭಾಗ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಹಾಕುವ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಎಂಟೈರ್ ಪೇರ್ಷನ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೊ ಅದನ್ನೇ ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಿಸೋರ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹೋದಸಾರಿ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು, ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಪೆರ್ಸ್ ತೆಗೆಸಬೇಕು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಪೆರ್ಸ್ ತೆಗೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದ ನಕಲು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿ. ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಂದು ಹೊಸ ನೀತಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಓದಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ್ಲೊತ್ತೂ ಕೂಡ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಣಸಹಾಯಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆ ಭೂಮಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೋ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಅಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ಇರತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂರುಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾಲಿನ ಭಾಗ, ಮಲೆನಾಡು ಆಚೆ ನಮುದ್ರದ ಕರಾವಳಿ, ಮಲೆನಾಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮೈದಾನ. ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಡೌನ್ಸ್ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 100 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಆಳ ತೆಗೆದರೂ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೊ ಜನ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ರೈತನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟಿಯಿಂಟಾಗಿ ನೀರು ಬೇಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕೀತು ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು 10, 20, 25, ಎಕರೆ ಜಮೀನುಳ್ಳವರಿಗೆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆದು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅವರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ವಿಚಾರ. ಹೋದವರ್ಷದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದೀರಾ? ಹಿಂದಿನ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್‌ವೆಲ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದೀರಾ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—1964ರಲ್ಲಿಯೇ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ? 10 ತೆಗೆಸಿದ್ದೀರಾ 100 ತೆಗೆಸಿದ್ದೀರಾ ! ಅಥವಾ 2 ತೆಗೆಸಿದ್ದೀರಾ !

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಬಾಗೆಪಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ. ಕುಣಿಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್,—ನೀವು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ನೀತಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ಏನು ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಡಿ. ಇನ್ನು ಮೇರಾದರೂ ಮುಂದುವರಿಸಿ. ಇನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ 100 ತೆಗೆಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಆಗ ನಾವು ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ,—ಬನವಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ವೆಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಿ. ಡಿ. ಓ.ಗೆ 2 ಎಕರೆ ಇದೆ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಐದಾರು ಎಕರೆಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ .ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾರಂಗಿ ಜಲಾಶಯದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಸಾರಿ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಮನೂದೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತಂದು ಅದನ್ನು ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾರಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಸಿಗಲೇ ಬೇಕು. ರೈತರು ಅಡ್ವಾನ್ಸಾಗಿ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಮೂಲಕ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇರುವ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ, ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರ ಅಭ್ಯಂತರವಿರಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಂಠಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭ್ಯಂತರವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಇದ್ದದ್ದು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇರಲಿ, ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸದಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅದು ಅವರ ಇಷ್ಟ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ

ನೀರು ಇದ್ದರೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ: ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತುಂಗ ಭದ್ರಾ ನದಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ ಮಾತು. ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಮುಂದು ಬಂದು ಅವರೇ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವರು, ಅರಕಲಗೂಡು, ಕುಶಾಲನಗರ, ಹುಣಸೂರು ಕೆ. ಆರ್. ಪಟ್ಟಣ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿ ಜನರೇ ಮುಂದು ಬಂದಿರುವಾಗ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಾರಂಗಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕು. ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಬಂದು ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೋ, ಅಥವಾ ಕೆಳಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೋ ಎಂದು, ತಕರಾರು ಬಂದು, ಕೊನೆಗೆ ಇಟ್ಟಿಮಡು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಈ ಹೇಮಾವತಿ ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ, ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದ್ದಾಗ ಎರಡೂ ಕಡೆಯೂ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಶುರು ಮಾಡಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಈಗ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾರಂಗಿ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೋ ಅಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ನಂಬಳಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ಕಟ್ಟಲು ದುಡ್ಡು ಇದೆ, ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀವು ಎರಡು ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ! ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀವು ಹೇಮಾವತಿ ಕಟ್ಟುವುದೂ ಬೇಡ, ಹಾರಂಗಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದೂ ಬೇಡ, ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡವನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವುದೂ ಬೇಡ, ನೀವು 1924ನೇ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡರೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ, ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರು ಇದ್ದಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ಸರ್ಕಾರವೇ! ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಎರಡಕ್ಕೂ ಯಾವಾಗ ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಆದರಿಂದ ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು! ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ, ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಇಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳಬಹುದು, ಹಣವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು. ಅಲ್ಲಷ್ಟು ಇಲ್ಲಷ್ಟು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಹಾಕಿ ಫಲ ಪಡೆದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದ್ದಾಗಲೇ ಒಂದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿ, ಒಂದೇ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಇವತ್ತು ಏನು ಒಂದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರೋ, ಅದು ನಮಗೆ ಅನುಮಾನವನ್ನು ತರುತ್ತಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ 1974ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆಮೇಲೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಯೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದೆ. 74ರ ಆಚೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಿನ ಅವಧಿಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ, ಕಷ್ಟವಾದರೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರು ಈಗಾಗಲೇ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇದ್ದಾವೆ, ಆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾಗಿ ನಡೆಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ನಮಗೆ ನಷ್ಟವೂ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಷ್ಟ ಆಗತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮ ಸಾಹಸಿಗಳೊಡನೆ ಏನಾದರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂಜರಿಯುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳ ಬಹುದು, ಆಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ನಿಜ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಏನಿದ್ದಾವೆ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಹಾಕಿ ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಏನಿವೆ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ನಿಂತು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಾದ, ರೆಮ್‌ಕೋ, ಮಂಡ್ಯ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್, ಎಂ.ಎಸ್.ಕೆ. ಮಿಲ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಕೆ.ಸಿ.ಟಿ. ಮಿಲ್ಸ್ ಮುಂತಾಪುವುಗಳು ಏನಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ, ಸುಮಾರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನಾವು ಏನು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಮಂಡ್ಯ ಪೇಪರ್‌ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಮಾಲೀಕರು ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಿಲ್ಲನ್ನು ಮಾರಿದರೂ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣದ ಅರ್ಧದಷ್ಟಾದರೂ ಬರುತ್ತದೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಅನುಮಾನ. ಆದೇ ರೀತಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೆ. ಮಿಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರು. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದರೆ, ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದೇ ರೀತಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಕೆ. ಸಿ. ಟಿ. ಮಿಲ್ಸ್, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಪುನರುದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ವೇನೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಇದೆ, ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾದರೂ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಸುಮಾರಾಗಿ ನಡೆಸಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ರೆಂಕೋ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹಣ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಿಲ್ಕ್ ಫಿಲೇಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಏನು ಕಾರಣಗಳು ಇರಬಹುದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

6-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚೆನ್ನಯ್ಯ.—ಮಿರ್ಕ್ ಡೈರಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಲೆಗೆರ್ಚಾ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಮಿರ್ಕ್ ಡೈರಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ನಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೂ ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿದ ಅವರಿಗೂ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಬಹುತೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ನೀರಾವರಿ ಬಾಬಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚಿತವಾದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ತೆವಿನ್ಯೂ ಸ್ಟೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ರಿಪೈಜ್ ಆದಂತಹ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸ್ಟೆಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಸ್ಟೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ 13 ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಔಟ್‌ಸ್ಟೆಡ್ ದಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ 63 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಸ್ಟೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೋನ್ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬೇಕಾದಂಥಾದ್ದು 51 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಸಾಲ ಪಗ್ಗೆರೆಗಳು 2 ಕೋಟಿ 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ಒಟ್ಟು 63 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಸ್ಟೆಡ್ ನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಸ್ಟೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ 226 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 7½

ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿಗೆ 41½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸಾಲದ ಮರು ಪಾವತಿಯ ಬಗ್ಗೆ 1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 52 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಸೈಡ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿತಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಲೋನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಡ್ವಾನ್ಸಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥಾದ್ದು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಸೈಡಿನಲ್ಲಿ 26 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ರೆಸೀಟ್ಸ್ ಸೈಡಿನಲ್ಲಿ 14 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖೋತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೈಡಿನಲ್ಲಿ ಟಿಟ್ ಸೈಡ್ ದಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂತಹ ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಏನಿದೆ ಅದು ಲೋನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಡ್ಜಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಸೆಟಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಖೋತಾ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ 42 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಖೋತಾ ಸೇರಿಸಿ 55 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಮಾಮೂ ಮುಂತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಹೇಗೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಾದದ್ದು. ಹೋದ ಸಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರ ಐದು ಟಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 9 ಟಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಲೆಕ್ಷನ್ 2—40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 6—19 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇಜ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ಸಾರಿ ಖರ್ಚು ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಇವೊತ್ತು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ. ಮುತುವರ್ಜಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಇಲ್ಲ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ ಜನ್ಮ ಅನ್ನ ಎಂದು ಬಡಿದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ತೆಗೆದು, ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಈಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಔಚಿತ್ಯವೇನಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವು ದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳು ಇವೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಕೊಗು ಇದೆ, ಯಾವುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವರು ಈಗ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವೊತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾದಾಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಒಂದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚು. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಹೇಳಬೆ ಗತ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಹುಶಃ 19 6 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹೋದ ಸಲಕ್ಕೂ ಈ ಸಲಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಸಂತೋಷ. ಜನಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು, ಅನ್ನವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರೊಗ್ರೆಸೀವ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಖರ್ಚು ಕೂಡ ಘನತರವಾಗಿ ಏರಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಇನ್‌ಕಂ ಸೈಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಮಿಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಬಜೆಟ್‌ನಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಚೆಕ್ಕಿಕರ್ ಕಾರ್ಖೇಜ್‌ಗಳು, ಸ್ಕೂರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲಚೆಕ್ಕಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರೋಪಡೋಷಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಗಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ, ದಕ್ಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ರೂರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಔಷಧಗಳೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಸಿ ನನಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ 42 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಕೇವಲ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಇದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂದು ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಆ ರೀತಿ ಏನಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅದೇ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ 26 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸಹ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಷದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನಾವುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಹುಳುಕವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜಪ್ಪನವರನ್ನು ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೂಗಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇವರು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳು ಅಲ್ಲ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪರಿಹಾರದ ಕೆಲಸಗಳು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಈ ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯರೋಪ ಮಾಡಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜಪ್ಪನವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಲ್.ಬಿ. ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಲ್.ಬಿ. ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 5 ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾಯಿಯವನ ಬಾಯಿಗೆ ಮೂರು ಕಾಳು ನೀರು ಬಿಟ್ಟರು ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಬಸಣ್ಣ ಎಂಬುವವರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹಾರಂಗಿ ಡಿವಿಜನ್ನನ್ನು ವೈಂಡ್‌ಅಪ್ ಮಾಡುವಂತೆ ಆ ಡಿವಿಜನ್ನಿನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನಿಯರ್‌ಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಮಾರ್ಚ್ 15 ರೊಳಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಡಿವಿಜನನ್ನು ಸಮಾಧಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀಸುವ ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಆಯುಸ್ಸು ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಕಮಿಟಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಮಿಟಿ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದರು. ಯಾವ ಒಂದು ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಮಿಟಿ ನಡೆಸಿದರು, ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮನೆಯ 42 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಟ್ಟ ನೂಡನೆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಮೊನ್ನೆ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ರೀತಿ ಈ ಕಮಿಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಇನ್‌ಕ್ಯಾಮರಾ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿದ್ದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈಗತಾನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಒದಗಿ ಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ನಿಯೋಗವೊಂದು ಬಂದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆಯೆಂದು. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾರೂ ಆ ರೀತಿ ಬಂದಿರಲಾರರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ 19 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಈ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಎಕರೆ ಹೊಂದಿರುವ ವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಸಾಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರ ಹತ್ತಿರ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡಿಸಿ ನಂತರ ಹಣವನ್ನು ಒದ್ದು ವನೂಲು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರಾಗಿಯೇ ಮುಂದು ಬಂದು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ಎಕರೆ ಹೊಂದಿರುವವರು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಇಂತಹವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇವ್ವಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟು ತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. It is the duty of the Government of India to finance our projects and also to give technical clearence. ಈ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರೆ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ರಿಟರ್ನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಆಂಧ್ರದವರು ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದೇ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ನಾವು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ 50 ಸಾವಿರ ಜನರು ಇವ್ವಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇವಲ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅನಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಯನ್ನು ಹೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಜನ ನೋಡಿ ಚೆಂಬು ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅಲ್ಟಿಮೇಟಮ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಚಳುವಳಿ ಹೂಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಧೋರಣೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಇಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುವ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಇರುವ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟನ್ನೂ ಮೀರಿ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಡಲಲ್ಲ.

You must ask them to explain. Can they have different standards to deal with different people?

ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ರೈಟ್ಸ್‌ಗಳು ಇಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಇದರಂತೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ರೈಟುಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿವೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

How can they discriminate from State to State ? With these words I conclude my speech.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ (ನಾಗರ).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 213.26 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಮತ್ತು 226.48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚ ತತ್ಪಲವಾಗಿ 13.22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಕಾಣಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಖೋತಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಋಣ ಬಾಧೆ ಹಾಗೂ ಏನು ಅಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳಿರುತ್ತವೆ ಆ ಅಸ್ತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಆದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಮತ್ತು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಯಾವ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಇದ್ದುದ್ದು ವಿಷಾದಿನತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಈವೊತ್ತು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಇತಿ ಮಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಇರುವಾಗ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂದ್ರಜಾಲ್ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಫಿಟಬಲ್ ಆಗಿ ಮಾಡಲು ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸೋಷಿಯಲಿಸಂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಅಂತಹ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಸ್ಟ್ರಾಗ್‌ಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಆಗಿ ಸೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ಒಂದ ಕ್ಕೊಂದು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈವೊತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮಾಡಬಾರದು, ದೇಶದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಕೂಡದು ಎಂದರೆ ಈ ದೇಶದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಅಡ್ಡಿ ತಡೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು. ಈಗ ಟ್ಯಾಕ್ಸು ಹಾಕಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಒಂದು ಕಡೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವರು ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಸೆಕ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸು ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ತಪ್ಪು ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂದಲ್ಲ. ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿಗೇ ನಮ್ಮ ಹಣ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಸಾಲದ ಬಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮರುಪಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನುಮಾರು ಐವತ್ತು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರೇ ಡೆಟ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಲಾರ್ಮಿಂಗ್ ಆಗಿ ಇದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಯಾವುದೋ ಮುರುಕು ಬಿಲ್ಡಿಂಗುಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪಿಸಾತ್ತರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅಯಶಸ್ವೀಯಾದೀತು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಇಂತಹ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಹೇಳಿದರೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಡೆಟ್ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ 397.25 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಇದೆ

ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಅಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 484.65 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಇದೆ. ಅಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಸರಕಾರದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್ ಗಳು ಹಾಗೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಬಿಲ್ಡಿಂಗುಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂನಲ್ಲಿರುವ ಪುಟ 329 ರಿಂದ 330 ರ ವರೆಗೆ ತಾವೇ ಓದಿ ನೋಡಿ, ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾಲದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಪ್ಪೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರ ಆಸ್ತಿ ವಾಸ್ತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಅಥವಾ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದೊಂದು ವಿಷ ವೃತ್ತ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಷಸ್ ಸರ್ಕರ್ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಹುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ ಹೊರತು ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮದುವೆ ಆಗದ ಹೊರತು ಹುಟ್ಟು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂತಾಗಿದೆ. ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹಣದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಷ ವೃತ್ತವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಸಾಲ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸರಿ ಯಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅಂತಹ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸಾಲದ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಸಂತೃಪ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ದುಂದುಗಾರಿಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶವಲ್ಲವೆಂಬ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

6-30 P.M.

ಈಗ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಾದ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ದಿ ಎಕ್ಸಿಸ್ಟಿಂಗ್ ರೆವಲ್ ಆಫ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ತೆರಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ನಮ್ಮ ಆದಾಯ 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಮುಟ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಪ್ರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಇರುವಂತೆ 13 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಯ ಖೋತಾವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಸ್ಟಿಂಗ್ ರೆವರ್ ಆಫ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ಒಳಗೆ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವಕಾಶವೂ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀ ಭೂತಲಿಂಗಂ ವರದಿಯ ನಲಹೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇರುವಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಲು ಅಥವಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾವ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಏನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆ ಇದೆ.

> "There is very little scope for getting substantial revenue from direct taxation. Large investments have been made in the rural sector by way of large, medium and minor irrigation projects, irrigation wells, soil conservation, facilities of modern agricultural practices like supply of good seeds, fertilisers, tractors, rural electrification, etc. Supply of pumpsets and energising them have also contributed considerably to agricultural production. There is no doubt about the fact that all

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ)

these measures have generated considerable wealth and a section of agriculturists who have benefited to the maximum have almost escaped the proper incidence, incidence of taxation and their contribution to domestic savings is negligible. Since 1967 there has been an unhealthy tendency in several States to forego existing source of revenue and take certain expensive measures to earn easy propularity. This, apart from worsening the financial position of those States, will create problems for other States. If our object is to improve the economic condition of the people through planned development, it is inevitable that we must raise maximum possible resources and also educate the people to pay for the services rendered."

ಈ ವಾಕ್ಯಗಳು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸೂಚನೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಂದು ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರ ವಿರೋಧ ಇರುವುದು ನಿಜ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಗಳಿವೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಭಾರ ಹೊರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದರಮೇಲೆ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟ ಇರುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ವಿರೋಧವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾವಂತರೇ ಅಲ್ಲ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕರುಕುಳದ ಬಾಧೆ ಎಷ್ಟರೀತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ವರಮಾನದಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ಏರಿಸುವಾಗ ಅದರ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೆರಿಗೆಹಾಕಬೇಕಾದರೂ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕರುಕುಳ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತರುವಂತೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಈ ವರ್ಷ 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ 3–3½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎ., ಎಚ್.ಆರ್.ಎ. ಸಿ.ಸಿ.ಎ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನು ಇದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನೂ ಕೂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೂಡಿ ಬರುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಅವಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಬರುವ ಸಹಾಯ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ನಿನಿಂದ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಆಯೋಗದವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆಯೋಗದವರು ಕೆಲವು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಖೋತಾ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ 20 ಪರ್ಸೆಂಟು ಖೋತಾ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದಲ್ಲದೆ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತದ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಬೌಂಡ್ ಆಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರಿಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ನಲ್ಲಿಸಿದರೆ

ರಿವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದೊಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಬೌಂಡ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಒಂದು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖೋತಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವುದು ಈ ಒಂದು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಂಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೇ ಲುಕ್ಸಾನು ಆದರೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೇ, ಅಥವಾ ಈವೊತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಏನು ಒಂದು ಈವೊತ್ತು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮನ್‌ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಒಂದು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿ ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಈವೊತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಮಾಜವಾದ ವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥ ನಟವರು ಪರೋಕ್ಷವಾದ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆ ಸೂಚನೆ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕುದು, ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡತಕ್ಕುದು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ತಪ್ಪಾದ ಕೆಲಸ ವಾಗಲಾರದು ಏಕೆಂದರೆ ಈವೊತ್ತು ನಾವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇರುವಂಥ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ಜಟಿಲವಾದ, ರಾಭನಷ್ಟ ಪ್ರತಿ ದಿವಸದ ವ್ಯವಹಾರ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚುತಕ್ಕದ್ದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಹೆಚ್ಚಳ ಬಹುಶಃ ಅಗಾದವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈವೊತ್ತು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈವೊತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಗ್ರಾಜುವೇಟುಗಳು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯಾ ಓವರ್ ಟೂ ಡಿಕೇಡ್ಸ್' ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರು, ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಗ್ರಾಜುವೇಟ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದರು. ಬಹುಶಃ ಅವರೂ ನೋಡಲು ಬಂದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು, ಅವರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಇಂಥ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ದೋಷದ ಕಡೆಗೆ ಬೆಟ್ಟುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಸಹನೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಾಳ್ಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟು ದೇಶದ ತುಂಬ ಅಶಾಂತಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ದೇಶದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡುವಂಥ ಸತತವಾದ ಚಳುವಳಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಪಾಡ್ಯದಂತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬರೀ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ)

ಸಾಲದು. ಅದರ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಟ್ರೀಮ್‌ಲೈನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವವರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಅಲೆದಾಡದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂಥ ಸತ್ಪ್ರಜೆಯಾಗುವಂಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆಳವಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇನ್ನೂ ತಡ ಮಾಡಿದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರುವ ವಿಚಾರವಾದೀತು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಶ್ವತವಾದ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್—ತನ್ನ ಅವಾರ್ಡ್ ಕೊಡುವುದಿದೆ—ಅದು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವೊಂದು ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೃಷ್ಣ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅವರು ನೆರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನುಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವು ನೀಡುವ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ದೃಢವಾದ ಪ್ರೈಸ್ ಪಾಲಿಸಿ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮೇಜ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬೆಲೆ ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಡೆಫಿನಿಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಪಾಲಿಸಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಹೋದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರ ಬೆಳೆದುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರೈಸ್ ಸಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಚೈತನ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಅದು ಬಹಳ ಬೇಗನೆ ನಿರುತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ತಿರುಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ವಿಚಾರ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಜ್‌ನಿಂದ ಸ್ಟಾರ್ಚ್ ತಯಾರಿನಲು ಒಂದು ಸ್ಟಾರ್ಚ್ ಫಾಕ್ಟರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಯಾವ ಊರೂ ಕೂಡ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಆದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವದ್ಯಧ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅರ್ಥ ಸಚಿವರನ್ನು ಬಹಳ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಅದಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಬೇಕು ಎಂದು ಆದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಎದುರಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಿ ಇಷ್ಟು

ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಈವರೆಗಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ, ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿರುವ ಅವ್ಯತೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ತೆರಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿಯೇನಿದೆ, ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಈಗಿರುವ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋಚೆ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಈ ಆಯವ್ಯಯಪಟ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುವ ವಿಂಡೋ ಡ್ರೆಸ್ಡ್ ಬಜೆಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದಿವಾಳಿತನದ ಅಂಕಿಅಂಶ ಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ನಾಜೂಕಾದ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸುಖೀರಾಜ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ರಾಗಿ, ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿದೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಕಾಫಿ, ಟೀ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣದ ವೆಚ್ಚ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿದೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ 46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವೆಚ್ಚವೆಷ್ಟು, ಎಂಬುದು ಅದರ ಬಿಸಿ ತಗಲಿರುವ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವ ಈ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು 13 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖೋತ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ 3.25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಏನು ಬೇಕು ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸುಮಾರು 16.5 ಕೋಟಿ ಖೋತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವರಮಾನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈಗಲೇ 30 ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖೋತ ಇದ್ದರೆ ಇದುನರಿಯಾದ ಬಜೆಟ್ಟೇ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಸ್ಟೇಟ್ ನನ್ನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಿತ್ರರು ಸಾಲಸೋಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಾದಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಇರುವ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೆಡಂಭೂತವಾವ ನೌಕರರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡುವ ಬಡ್ಡಿ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು ಏರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆದಳಿತ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದು ಮಾಮೂಲಿ ಬಜೆಟ್. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಕ್ಕೀಕಮುಕ್ಕಿ ಬಜೆಟ್ ಇಟ್ಟು ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿವರ ಯಾವುದೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 45 ದಿನ ಬಜೆಟ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಹೊರತು ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದು ಶೋಚನೀಯ. ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈಗ ನಾನು 15 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಸುಮಾರು 194 ಲಕ್ಷ ಕೊಡು ತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಿರುವ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಬಾಬಿಗೆ 22.32 ಕೋಟಿ ಬೇಕು. 194 ಲಕ್ಷದಂತೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನೀರು ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಲು 10 ವರ್ಷ ಬೇಕು. ಈಗ ಒಪ್ಪಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಸಹ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ 5 ಕೋಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 10 ವರ್ಷ ಕಾಲ ತಡಮಾಡುವುದ ರಿಂದ ನಾಗರೀಕರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಹೋದ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಈಗ ನೀರಿದೆ. ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ)

ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 15 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆ ಇರುವ 46 ಚದರ ಮೈಲಿ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಲಸ್ಯಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. 1970 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ನಗರದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲಕ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬನ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಈ ಉದ್ಯಾನಗಳ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕು, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರು ನಲ್ಲಿರುವ ಓಪನ್ ಸ್ಪೇಸ್ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇರುವ ಜಾಗ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಕುಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಂಗಲೆಗಳಿಗೆ ಜಾಗವಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಒತ್ತುವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಪಾರ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪಾರ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ತೋಟಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಗಾರ್ಡನ್ ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ನೀರಿನ ರಿಯಾಯಿತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಸಲಹೆಮಾಡಿದೆ, ಉಚಿತ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮತ್ತು ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚಾಸಿ ಮಾಡಿ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಗಳು. ಆದರೆ ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಗೆ ರೆಟ್ರಾಸ್‌ಪೆಕ್ಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕೊಡುವ ವರೆಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನೀರಿನ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರಿಟ್ರಾಸ್‌ಪೆಕ್ಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಒಂದು ವಿಷಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಒಂದು ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ನವ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆಯು ಮುಗಿದು ಮುಕ್ತಿ ನಡೆ ನಾಳೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುವುದು.

———

The House adjourned at Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday, the 26th February 1969.

KSA LIBRARY, B'lore
B004859
328.32402 548 LAD.1969
JJ36

WD 12380—GPB—600—16-6-1969